№31-32

2016

НАКР

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Подписной индекс: 77397

Журнал для руководителей, бухгалтеров и юристов

В НОМЕРЕ:

- Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодекси
- Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө мыйзам
- Бюджетный кодекс Кыргызской Республики
- Закон об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике

ISSN 1694-5123

ЖУРНАЛ ДЛЯ РУКОВОДИТЕЛЕЙ, БУХГАЛТЕРОВ И ЮРИСТОВ

08.08.16

№ 31-32

2016

www.academy.kg

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Журнал издается с 1993 года Выходит еженедельно № 31-32 (828-829)

СОДЕРЖАНИЕ

ЖОГОРКУ КЕНЕШ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодекси
(2016-жылдын 16-майы № 59)

I БӨЛҮМ. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1-глава. Негизги түшүнүктөр жана Бюджеттик кодексинин укуктук негиздери ... 3

II БӨЛҮК. КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БЮДЖЕТТИК ТУТУМУ

2-глава. Жалпы жоболор ... 6

3-глава. Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутуму ... 7

III БӨЛҮМ. РЕСПУБЛИКАЛЫК ЖАНА ЖЕРГИЛИКТҮҮ БЮДЖЕТТЕРДИН ТҮЗҮМҮ

4-глава. Бюджеттердин түзүмү ... 8

IV БӨЛҮМ. БЮДЖЕТТИК ИНВЕСТИЦИЯЛАР

5-глава. Бюджеттик инвестициялар ... 11

V БӨЛҮМ. СОЦИАЛДЫК ФОНДДУН ЖАНА МИЛДЕТТҮҮ МЕДИЦИНАЛЫК КАМСЫЗДАНДЫРУУ ФОНДУНУН БЮДЖЕТТЕРИНИН ТҮЗҮМҮ

6-глава. Социалдык фондунун бюджетинин түзүмү ... 13

7-глава. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун түзүмү ... 13

VI БӨЛҮМ. БЮДЖЕТ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР

8-глава. Бюджет аралык мамилелердин жалпы жоболору жана принциптери ... 14

9-глава. Республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин ортосунда кирешелерди бөлүштүрүү ... 14

10-глава. Өкмөт менен жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ортосунда чыгаша милдеттенмелеринин бөлүнүшү ... 16

11-глава. Бюджет аралык жөнгө салуу аспаптары ... 16

12-глава. Бюджеттик ссудалар ... 17

VII БӨЛҮМ. МАМЛЕКЕТТИК ЖАНА МУНИЦИПАЛДЫК КАРЫЗ

13-глава Өкмөт тарабынан карызга алуу ... 18

14-глава. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан карызга алуу ... 19

VIII БӨЛҮМ. БЮДЖЕТТИК ПРОЦЕССТИН КАТЫШУУЧУЛАРЫНЫН ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫ

15-глава. Мамлекеттик органдардын ыйгарым укуктары ... 19

16-глава. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ыйгарым укуктары ... 23

IX БӨЛҮМ. БЮДЖЕТТИК ПРОЦЕСС

17-глава. Бюджеттик процесстин негиздери ... 24

18-глава. Фискалдык саясаттын негизги багыттары жана аймактарды өнүктүрүү программалары ... 25

19-глава. Бюджеттер долбоорлорун түзүү ... 27

20-глава. Бюджеттерди кароо жана бекитүү ... 29

21-глава. Бюджеттерди аткаруу ... 31

22-глава. Эсепке алуу жана отчеттуулук ... 36

23-глава. Мамлекеттик ички каржылык контроль жана аудит ... 38

24-глава. Бюджеттин жана бюджеттик процесстин айкындуулугу жана ачыктыгы ... 38

25-глава. Каржылык тартип бузгандыгы үчүн жоопкерчилик ... 39

X БӨЛҮМ. КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР

26-глава. Корутунду жоболор ... 40

Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексин колдонууга киргизүү жөнүндө
(2016-жылдын 16-майындагы № 60 Мыйзам) 41
Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө
(1998-жылдын 11-июнундагы № 78 Мыйзам) 43
Бюджетный кодекс Кыргызской Республики
(от 16 мая 2016 года № 59)
РАЗДЕЛ I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ
Глава 1. Основные понятия и правовые основы Бюджетного кодекса Кыргызской Республики 61
РАЗДЕЛ II. БЮДЖЕТНАЯ СИСТЕМА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
Глава 2. Общие положения 64
Глава 3. Бюджетная система Кыргызской Республики 65
РАЗДЕЛ III. СТРУКТУРА РЕСПУБЛИКАНСКОГО И МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ
Глава 4. Структура бюджетов 66
РАЗДЕЛ IV. БЮДЖЕТНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ
Глава 5. Бюджетные инвестиции 68
РАЗДЕЛ V. СТРУКТУРА БЮДЖЕТОВ СОЦИАЛЬНОГО ФОНДА И ФОНДА ОБЯЗАТЕЛЬНОГО МЕДИЦИНСКОГО СТРАХОВАНИЯ
Глава 6. Структура бюджета Социального фонда 70
Глава 7. Структура Фонда обязательного медицинского страхования 71
РАЗДЕЛ VI. МЕЖБЮДЖЕТНЫЕ ОТНОШЕНИЯ
Глава 8. Общие положения и принципы межбюджетных отношений 71
Глава 9. Распределение доходов между республиканским и местными бюджетами 72
Глава 10. Распределение расходных обязательств между Правительством и органами местного самоуправления 73
Глава 11. Инструменты межбюджетного регулирования 74
Глава 12. Бюджетные ссуды 74
РАЗДЕЛ VII. ГОСУДАРСТВЕННЫЙ И МУНИЦИПАЛЬНЫЙ ДОЛГ
Глава 13. Заимствование Правительством 75
Глава 14. Заимствование органами местного самоуправления 76
РАЗДЕЛ VIII. ПОЛНОМОЧИЯ УЧАСТНИКОВ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕССА
Глава 15. Полномочия государственных органов 76
Глава 16. Полномочия органов местного самоуправления 80
РАЗДЕЛ IX. БЮДЖЕТНЫЙ ПРОЦЕСС
Глава 17. Основы бюджетного процесса 81
Глава 18. Основные направления фискальной политики и программы развития территорий 81
Глава 19. Формирование проектов бюджетов 84
Глава 20. Рассмотрение и утверждение бюджетов 86
Глава 21. Исполнение бюджетов 88
Глава 22. Учет и отчетность 92
Глава 23. Государственный внутренний финансовый контроль и аудит 94
Глава 24. Гласность и прозрачность бюджета и бюджетного процесса 94
Глава 25. Ответственность за нарушение финансовой дисциплины 95
РАЗДЕЛ X. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ
Глава 26. Заключительные положения 96
О введении в действие Бюджетного кодекса Кыргызской Республики
Закон КР от 16 мая 2016 года № 60 96
Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике
Закон КР от 11 июня 1998 года № 78 98

Подписка принимается во всех почтовых отделениях республики. Стоимость подписки на 2-ое п/г 2016 г. = 4 004 с. 29 т.

Учредитель:
Издательство "Академия"
Журнал зарегистрирован в Министерстве юстиции Кыргызской Республики. Регистрационное свидетельство № 559

Адрес редакции: 720071, г. Бишкек, пр. Чуй, 265А, к. 322а
Телефон: (312) 39-20-55, 64-26-50
Отдел подписки и оптовых продаж: (312) 64-26-51
Отдел рекламы: (312) 64-63-14

Подписано к печати 02.08.2016 в 8 ч. 30 мин.
Печать офсетная.
Формат 60х84 1/8. Усл.печ.л. 14,0.
Отпечатано в ОсОО "Арип-Пресс", г. Бишкек, Кыргызская Республика

© Издательство «Академия», 2016
© «Нормативные акты КР», 2016
© ИЦ «Токтом», 2016

ЖОГОРКУ КЕНЕШ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодекси

(2016-жылдын 16-майындагы № 60 Мыйзамы менен колдонууга киргизилүүдө)

Ушул Кодекс республикалык, жергиликтүү бюджеттерди, Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун бюджеттерин (мындан ары - Социалдык фонд), Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттерин (мындан ары - Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фонду) түзүү, кароо, бекитүү, тактоо жана аткаруу процессинде мамлекеттик каржыларды башкаруу чөйрөсүндө келип чыгуучу мамилелерди укуктук жөнгө салуунун негиздерин белгилейт, бюджеттик процесстин катышуучуларынын статусун белгилейт, бюджеттик мыйзамдарды бузгандыгы үчүн жоопкерчиликтин укуктук негизин аныктайт.

I БӨЛҮМ. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1-глава. Негизги түшүнүктөр жана Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин укуктук негиздери

1-берене. Бюджеттик укуктук мамилелер

Бюджеттик укуктук мамилелерге төмөнкүлөр кирет:

1) бюджеттердин кирешелерин түзүү жана чыгашаларды жүзөгө ашыруу, мамлекеттик жана муниципалдык карызга алууларды жүзөгө ашыруу, мамлекеттик жана муниципалдык карызды жөнгө салуу процессинде келип чыгуучу мамилелер;

2) бюджеттердин долбоорлорун түзүү жана карoo, бюджеттерди бекитүү, тактоо жана бюджеттерди аткаруу, алардын аткарылышын контролдоо, эсепке алууну жүргүзүү, бюджеттик отчеттуулукту түзүү, карoo жана бюджеттик отчеттуулукту бекитүү процессинде бюджеттик процесстин катышуучуларынын ортосунда келип чыгуучу мамилелер.

2-берене. Ушул Кодексте пайдаланылуучу негизги түшүнүктөр жана терминдер

1. Ушул Кодексте төмөнкүдөй терминдер жана түшүнүктөр колдонулат:

1) **бюджет ресурстарынын администратору** - Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттерин чегерүү, жыйноо, эсепке алуу жана салыктык, салыктык эмес кирешелерин (ресурстарын) чегерүүнүн тууралыгын, толуктугун жана өз убагындалуугун контролдоо боюнча бир же ишмилдеттердин жыйындысын жүзөгө ашыруучу мамлекеттик орган же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы, ошондой эле анын түзүмдүк, ведомстволук караштуулуктагы бөлүкчөлөрү;

2) **активдер** - өткөн мезгилдердеги операциялардын натыйжаларында мамлекеттик, муниципалдык менчикке алынган, баалуулук наркына ээ болгон мүлктүк жана мүлктүк эмес жыргалчылыктар жана укуктар;

3) **бюджет** - мамлекеттин жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун милдеттерин жана ишмилдеттерин каржылык камсыз кылуу үчүн арналган акча каражаттарын түзүүнүн жана чыгашалоонун тариэи;

4) **бюджеттик резолюция** - орто мөөнөттүү мезгилге бюджеттик саясаттын негизги багыттары жана республикалык бюджеттин долбоорун иштеп чыгууда Кыргыз Республикасынын Өкмөтү (мындан ары - Өкмөт) үчүн багыт болуп саналган, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши (мындан ары Жогорку Кеңеш) тарабынан аныкталуучу мамлекеттик бюджеттин артыкчылыктары;

5) **бюджеттик тутум** - бюджеттик процессти жүзөгө ашыруунун жүрүшүндө келип чыгуучу укуктун ченемдери менен регламенттелүүчү мамилелердин тутуму, ошондой эле Кыргыз Республикасынын экономикалык мамилелерине жана мамлекеттик түзүлүшүнө негизделген республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин жана Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин жыйындысы;

6) **бюджеттик смета** - бюджеттик мекеменин кирешелеринин жана чыгашаларынын көлөмүн квартал боюнча бөлүштүрүү менен бюджеттик классификацияга ылайык аныктоочу документ;

7) **бюджеттик милдеттенме** - бюджеттик каражаттарды алуучунун бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актыларга, келишимге же макулдашууга ылайык белгилүү милдеттерди аткарууну камсыз кылуу милдеттенмеси;

8) **бюджеттик мекеме** - бул иши тиешелүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен каржылануучу, башкаруучулук, социалдык-маданий, илимий-техникалык же коммерциялык эмес мүнөздөгү башка ишмилдеттерди жүзөгө ашыруу үчүн мамлекеттик орган же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы тарабынан түзүлгөн мамлекеттик орган, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы же мекеме;

9) **бюджеттик ассигнованиелер** - тиешелүү жылга анын бөлүштүрүлүшүнө ылайык бюджеттик милдеттенмелерди аткаруу үчүн бюджет менен каралган акча каражаттары;

10) **бюджеттик насыя** - кайтарып берүү, мөөнөттүүлүк жана акы төлөөчүлүк шарттарында бюджеттик каражаттарды алуучуга республикалык бюджеттен жана жергиликтүү бюджеттен бөлүнүп берилүүчү акча каражаттары;

11) **бюджеттик процесс** - Кыргыз Республика-

сынын мыйзамдары менен регламенттелген бюджеттердин долбоорлорун түзүү жана кароо, бюджеттерди бекитүү, тактоо жана аткаруу, эсеп алууну жүргүзүү жана отчеттуулукту түзүү, каржылык башкаруу жана контролдоо боюнча иш;

12) **бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүсү** - бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актылар менен аныкталган, бюджеттик каражаттарды бөлүштүрүүчүлөр менен алуучулардын ортосунда бюджеттик ассигнованиелерди бөлүштүрүү боюнча ыйгарым укуктарга ээ болгон мамлекеттик орган же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы;

13) **мамлекеттик кепилдик** - Өкмөт зайымчы милдеттенмелерди белгиленген мөөнөттө аткарбаганда же талаптагыдай аткарбаганда насыя берүүчүлөрдүн алдында карызды толугу менен же жарым-жартылай тындырууга милдеттенген жазуу жүзүндөгү милдеттенме;

14) **мамлекеттик (муниципалдык) баалуу кагаздар** - Өкмөттүн (жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын) атынан бюджетти болжолдоо жана аткаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган (жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органы) тарабынан эмитенттелүүчү баалуу кагаздар;

15) **мамлекеттик каржы** - экономикалык мамилелердин жыйындысы, өз органдарын күтүү жана өзүнө тиешелүү иш-милдеттерди аткаруу үчүн мамлекетке зарыл болгон акча фонддорун түзүүнүн жана бөлүштүрүүнүн тутуму;

16) **мамлекеттик тышкы карыз** - Кыргыз Республикасынын белгилүү бир датага Кыргыз Республикасынын насыя берүүчүлөрүнүн-резидент эместеринин алдындагы өздөштүрүлгөн жана тындырылбаган мамлекеттик тышкы зайымдарынын же башка карыздык милдеттенмелеринин суммасы болгон мамлекеттик карыздын курамдык бөлүгү;

17) **мамлекеттик тышкы зайым** - аларда Кыргыз Республикасынын резиденти эмеси насыячы болуп чыккан, ал эми Кыргыз Республикасынын атынан Өкмөт зайымчы болуп чыккан насыялык макулдашуу боюнча же башка карыздык милдеттенмелер боюнча мамилелер;

18) **мамлекеттик ички карыз** - Кыргыз Республикасынын белгилүү бир датага Кыргыз Республикасынын насыя берүүчүлөрүнүн-резиденттеринин алдындагы өздөштүрүлгөн жана тындырылбаган ички зайымдарынын же башка карыздык милдеттенмелеринин суммасы болгон мамлекеттик карыздын курамдык бөлүгү;

19) **мамлекеттик ички зайым** - аларда Кыргыз Республикасынын резиденти насыячы болуп чыккан, ал эми Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Кыргыз Республикасынын атынан Өкмөт жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары зайымчы болуп чыккан насыялык макулдашуу боюнча же башка карыздык милдеттенмелер боюнча мамилелер;

20) **мамлекеттик карыз** - мамлекеттин насыялык макулдашуусу боюнча же башка карыздык милдеттенмелери боюнча белгилүү бир датага Кыргыз Республикасынын өздөштүрүлгөн жана тындырылбаган ички жана тышкы мамлекеттик карызынын жалпы суммасы;

21) **грант** - Кыргыз Республикасынын мамлекеттик уюмдарына донорлор тарабынан берилүүчү акысыз каржылык же техникалык жардам, ошондой эле республикалык бюджеттен жергиликтүү бюджеттерге акысыз жана кайтарымсыз берилген акча каражаттары (трансферттер);

22) **депозиттик суммалар** - бюджеттик каражаттарды башка тескөөчүлөрдүн (тескөөчүлөрдүн, алуучулардын) убактылуу тескөөсүнө келип түшүүчү жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларында каралган шарттар келгенде ал каражаттарды берген субъекттерге кайтарып берилүүгө же арналышы боюнча өткөрүп берүүгө жаткан каражаттар;

23) **карыздык милдеттенме** - баалуу кагаздар, насыялык макулдашуулар, насыялык келишимдер, келишүүлөр жана башка милдеттенмелер боюнча кагаз түрүндө жана/же электрондук түрдөгү жазуудагы белгилүү бир акча каражаттарын карызга алуунун же болбосо тиешелүү суммаларды же келишимде айтылган товарларды жана/же кызмат көрсөтүүлөрдү толугу менен же жарым-жартылай ордун толтуруу милдеттенмеси менен товарларды жана/же кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу фактысын белгилөөчү милдеттенмелердин бардык түрлөрү;

24) **жергиликтүү бюджеттин кирешелик дарамети** - экономикалык өнүгүүнүн деңгээлине, экономиканын түзүмүнө, ошондой эле салыктык базага негизденип, алынышы мүмкүн болгон жергиликтүү бюджеттердин кирешелерине баа берүү;

25) **зайым** - белгилүү бир шарттарда Кыргыз Республикасынын резиденттерине насыялык макулдашуунун негизинде ички же чет өлкөлүк насыя берүүчүлөр тарабынан карызга берилүүчү акча каражаттары, материалдык баалуулуктар, кызмат көрсөтүүлөр;

26) **карызга алуу** - зайым каражаттарын тартуунун зарылдыгы жөнүндө чечимди кабыл алуу; зайымды тартуунун, пайдалануунун, тындыруунун жана тейлөөнүн тартибин жана шарттарын аныктоо жол-жоболорун; сүйлөшүүлөрдүн; милдеттенмелерди аткаруунун кепилдиктеринин; зайым боюнча тиешелүү документтерди жол-жоболоштурууну жана кол коюунун; зайым келишимин ратификациялоонун (мамлекеттик тышкы карызга алууда); зайым каражаттарын алуунун, пайдалануунун; тараптардын милдеттенмелерди аткаруусун эсепке алууну, контролдоону жана талдоону кошуп алганда, зайымды тындыруунун жана тейлөөнүн жол-жобосун өзүнө камтыган процесс;

27) **корголгон беренелер** - биринчи кезектеги тартипте каржылоого сунуш кылынган жана кыскартылууга жатпаган чыгашалардын экономикалык классификациясынын беренелери: эмгек акы, Социалдык фондго төгүмдөр, медикаменттерди жана жана медициналык багыттагы буюмдарды сатып алууга, тамак-аш азыктарын сатып алууга, социалдык камсыз кылуу боюнча жөлөкпулдарга, калкка социалдык жардам боюнча жөлөкпулдар, стипендиялар;

28) **чет өлкөлүк насыя берүүчүлөр** - макулдашуулар же башка карыздык милдеттенмелер боюнча каражаттарды берүүчү Кыргыз Республикасынын резиденти эместер;

29) **контролдук цифралар** - алардын негизинде бюджеттик мекемелердин чыгашаларын түзүү жүзөгө ашырылган бюджеттик каражаттарынын жогорку чегинин көрсөткүчү;

30) **насыялык макулдашуу** - акча каражаттары, материалдык баалуулуктар, кызмат көрсөтүүлөр таризинде зайым алуу максатында түзүлгөн жана аларды кайтарып берүү, пайыздарды жана башка сарптоолорду төлөө боюнча шарттарды камтыган зайымчы менен насыячынын ортосундагы келишим болуп саналган юридикалык документ;

31) **бюджеттик милдеттенмелердин лимити** - алуучу тарабынан бюджеттик милдеттенмелерди аткаруу үчүн бюджеттик каражаттардын чектик чеми;

32) **эл аралык келишим** - Кыргыз Республикасынын бир же бир нече мамлекеттер, эл аралык уюмдар же эл аралык укуктун башка субъекттери менен эл аралык мамилелер жаатындагы укуктарга жана милдеттенмелерге карата тең укуктуу жана ыктыярдуу макулдашуусу;

33) **резидент эмес** - Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары туруктуу жашаган жери же туруктуу жашаган орду бар, чет өлкөлүк мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык катталган жана түзүлгөн юридикалык же жеке жак;

34) **каржылык эмес активдер** - бул мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын пайдалануусунда жана карамагында болгон, аларды пайдалануунун же сактоонун натыйжасында аларга реалдуу же болбосо потенциалдуу экономикалык пайдаларды белгилүү мезгилдин ичинде алып келүүчү объекттер;

35) **расмий трансферттер** - үзгүлтүксүз эмес, бир жолку, ыктыярдуу мүнөздөгү, мамлекеттик башкаруунун башка органдарынан (резиденттерден жана резидент эместерден) же эл аралык уюмдардан алынган акысыз, кайтарылып берүүсүз түшүүлөр;

36) **кезектеги бюджеттик жыл** - учурдагы бюджеттик жылдан кийинки жыл;

37) **бюджеттик каражаттарды алуучу** - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, тиешелүү органдын чечиминин же келишимдин негизинде бюджеттик каражаттарды алууга укуктуу жана аларды пайдалануу жана эсепке алуу үчүн жооптуу бюджеттик же башка мекеме;

38) **болжолдонуучу мезгил** - кезектеги бюджеттик жылдан кийинки эки жыл;

39) **бюджеттик каражаттарды тескөөчү** - бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүсүнүн карамагында болгон, бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүсүнөн бюджеттик ассигнованиелерди алуучу мамлекеттик орган, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы же мекеме;

40) **мамлекеттик башкаруу сектору** - бул тиешелүү бюджеттердин каражаттарынын эсебинен каржылануучу мамлекеттик органдардын, мамлекеттик социалдык камсыздандыруу жана пенсиялык камсыз кылуу органдарынын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, алардын караштуулугундагы уюмдардын, мекемелердин жыйындысы;

41) **Кыргыз Республикасынын фискалдык жана инвестициялык саясаты боюнча Өкмөттүк кеңеши (мындан ары - Өкмөттүк кеңеш)** - Кыргыз Республикасынын фискалдык жана инвестициялык саясатынын негизги багыттарын, Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин долбоорун жана аларды секвестрлөөнү кароо, бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөрдүн бюджеттик көрсөткүчтөрү жана аларды түзүүдө пикир келишпестиктер боюнча макулдашылган чечимдерди кабыл алуу үчүн Өкмөт тарабынан түзүлгөн коллегиялык орган;

42) **учурдагы бюджеттик жыл** - кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонуучу мезгилге бюджеттин аткарылышы, бюджеттин долбоорун түзүү жана кароо жүзөгө ашырылган жыл;

43) **бюджетти болжолдоо жана аткаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган (мындан ары - ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган)** - бюджеттик жана каржылык чөйрөлөрдө мамлекеттик саясатты иштеп чыгууну, координациялык жөнгө салууну жана аткаруучулук иш-милдеттерди аткарууну жүзөгө ашырууга Өкмөт тарабынан ыйгарым укук берилген аткаруу бийлигинин борбордук органы;

44) **экономикалык болжолдоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган** - экономикалык өнүктүрүү жана салык чөйрөсү жаатында бирдиктүү мамлекеттик саясатты иштеп чыгууну жана ишке ашырууну жүзөгө ашырууга Өкмөт тарабынан ыйгарым укук берилген аткаруу бийлигинин борбордук органы;

45) **бекитилген бюджеттер** - киргизилген өзгөртүүлөрдү эске алуу менен, Жогорку Кеңеш же жергиликтүү кеңештер тарабынан кабыл алынган тиешелүү бюджеттер;

46) **такталган бюджеттер** - киргизилген өзгөртүүлөрдү эске алуу менен, Жогорку Кеңеш жана жергиликтүү кеңештер тарабынан кабыл алынган тиешелүү бюджеттер;

47) **каржылык активдер** - бул алардын ээлерине башка институционалдык бирдиктерден контрактта (келишимде) каралган шарттарга жана жолдорго ылайык бир же бир нече төлөмдөрдү алууга укук берген активдер;

48) **фискалдык саясат** - бул мамлекеттик каржыларды башкаруу жана жөнгө салуу боюнча бюджеттик-салыктык саясат.

2. Ушул беренеде көрсөтүлгөн Кыргыз Республикасынын бюджет мыйзамдарынын башка терминдери жана түшүнүктөрү ушул Кодекстин тиешелүү беренелеринде аныкталуучу маанилерде пайдаланылат. Эгерде ушул Кодексте башка каралбаса, ушул Кодексте пайдаланылуучу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын башка тармактарынын терминдери жана түшүнүктөрү мыйзамдардын бул тармактарында кандай мааниде пайдаланылса, ошондой мааниде колдонулат.

3-берене. Кыргыз Республикасынын бюджеттик мыйзамдары

1. Кыргыз Республикасынын бюджеттик мыйзамдары Кыргыз Республикасынын Конституциясына

негизделет, ушул Кодекстен жана ага ылайык кабыл алынган бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актылардан, бюджеттик укуктук мамилелерди жөнгө салуучу башка ченемдик укуктук актылардан турат.

Бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актыларга төмөнкүлөр кирет:

- республикалык бюджет жөнүндө мыйзам;
- Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджети жөнүндө мыйзамдар;
- жергиликтүү кеңештердин жергиликтүү бюджеттер жөнүндө ченемдик укуктук актылары.

2. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын ченемдерине карама-каршы келген учурда, бюджеттик укуктук мамилелерди жөнгө салууда ушул Кодекстин ченемдери артыкчылыктуу болуп саналат.

3. Эгерде эл аралык келишимдерде ушул Кодексте каралбаган башка жоболор белгиленгенсе, анда Кыргыз Республикасы катышуучусу болуп саналган эл аралык келишимдин жоболору колдонулат.

4-берене. Бюджеттик мыйзамдардын колдонулушу

1. Мамлекеттик каржылар чөйрөсүндө мамилелерди жөнгө салуучу ченемдик укуктук актылар Кыргыз Республикасынын бардык аймагында колдонулат жана бюджеттик процесстин бардык катышуучуларына жайылтылат.

2. Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттик кирешелерин жана (же) чыгашаларын өзгөртүүгө алып келе турган, Жогорку Кеңешке (жергиликтүү кеңештерге) бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актынын долбоорун киргизген күндөн кийин кабыл алынган ченемдик укуктук актылар кезектеги бюджеттик жылдан кийинки жылдын 1-январынан эрте эмес күчүнө кирүү жөнүндө жобону камтууга тийиш.

5-берене. Ченемдик укуктук актылардын долбоорлорун макулдашуу

1. Бюджетке жана мамлекеттик каржыларга тиешелүү маселелер чагылдырылган Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын долбоорлору милдеттүү түрдө ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган менен макулдашылат.

2. Мамлекеттин каржылык милдеттенмелерин өзгөртүү жөнүндө; республикалык бюджеттен каржылануучу бюджет чыгашаларын көбөйтүү жөнүндө, же болбосо анын ресурстарын кыскартууну караган мыйзамдардын долбоорлору Өкмөттүн макулдугу менен гана кабыл алынат.

3. Сот тутумунун бюджетине тиешелүү маселелер боюнча ченемдик укуктук актылардын долбоорлору Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңеши (мындан ары -Судьялар кеңеши) менен милдеттүү макулашылууга жатат.

II БӨЛҮК. КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БЮДЖЕТТИК ТУТУМУ

2-глава. Жалпы жоболор

6-берене. Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун принциптери

1. Бирдиктүүлүк принциби төмөнкүлөрдү билдирет:

1) Кыргыз Республикасынын бюджеттик мыйзамдарынын, Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумун уюштуруунун жана иштөөсүнүн негиздерин, бюджеттик документацияларынын жана отчеттуулугунун формаларын, Кыргыз Республикасынын бюджеттик классификациясын (мындан ары - Бюджеттик классификация), Кыргыз Республикасынын бюджеттик мыйзамдарын бузгандыгы үчүн санкциялардын бирдиктүүлүгүн;

2) Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттерин белгилөөнүн, түзүүнүн жана кирешелерин аткаруунун жана чыгашалык милдеттенмелерин жүзөгө ашыруунун, бухгалтердик эсепке алууну жүргүзүүнүн жана бюджеттердин жана бюджеттик мекемелердин отчеттуулугун түзүүнүн бирдиктүү тартибин;

3) Кыргыз Республикасынын чектеринен тышкары жүзөгө ашырылуучу бюджетти аткаруу боюнча операцияларды кошпогондо, бюджеттин бардык ресурстарын кошууну жана бюджеттин бардык чыгашаларын бирдиктүү казыналык эсептен алууну жүзөгө ашырууну.

2. Толуктук принциби Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган бардык кирешелерди жана чыгашаларды бюджеттерде толук көлөмдө жана милдеттүү тартипте чагылдырууну билдирет.

3. Натыйжалуулук жана майнаптуулук принциби бюджеттердин түзүлүшү жана аткарылышы алдыдагы мезгилге каралган максаттарга каражаттардын минималдуу көлөмүн тартуу менен жетишүү же тескөөсүндө болгон бюджеттик каражаттарды пайдалануу менен максималдуу натыйжаларга жетишүү зарылдыгынан жүзөгө ашырыла тургандыгын билдирет.

4. Артыкчылыктуулук принциби бюджеттерди Жогорку Кеңештин Бюджеттик резолюциясында аныкталган багыттарга жана Кыргыз Республикасынын жана анын региондорунун социалдык-экономикалык өнүгүү программаларына ылайык бюджеттерди түзүүнү билдирет.

5. Ыраатуулук принциби мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан бирдиктүү фискалдык саясатты жүргүзүүнү жана бюджеттик укук мамилелери чөйрөсүндө мурда кабыл алынган чечимдерди сактоону билдирет.

6. Бюджеттердин өз алдынчалуулук принциби төмөнкүлөрдү билдирет:

1) тиешелүү бюджеттерге кирешелердин өздүк булактарын туруктуу негизде бекитип берүүнү;

2) бюджеттер аралык максаттуу трансферттерди кошпогондо, мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын Кыргыз Республикасынын бюджет мыйзамдарына ылайык каражаттарды пайдалануунун багыттарын өз алдынча аныктоого укугун;

3) мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджеттердин

теңдештүүлүгүн жана бюджеттик каражаттарды пайдалануунун майнаптуулугун өз алдынча камсыз кылууга укуктарын жана милдеттерин.

7. Бюджеттик мыйзамдарды бузгандыгы үчүн бюджет процессинин катышуучуларынын жоопкерчилиги принциби өзүнүн иш-аракеттери, аныкталган каржылык маалыматтарга, кайтарымдуу жана кайтарымсыз негизде бөлүнгөн бюджеттик каражаттарды максатсыз пайдалангандыгы, өз учурунда кириштебегендиги жана которбогондугу үчүн бюджеттик процесстин ар бир катышуучусунун жоопкерчилигин карайт.

8. Айкындуулук принциби мамлекеттик жана мыйзам менен корголгон башка жашыруун сырды камтыган маалыматтардан башка, бюджеттерди түзүүдө, кароодо, бекитүүдө, тактоодо жана аткарууда маалыматтардын жана мамлекеттин бюджеттик саясатына тиешелүү башка маалыматтардын ачыктыгын карайт.

9. Бюджеттин теңдештүүлүк принциби бюджеттин каралган жалпы чыгашаларынын көлөмү бюджеттин ресурстарынын суммалык көлөмүнө ылайык келүүгө тийиштигин билдирет.

7-берене. Бюджеттик жыл

Кыргыз Республикасынын аймагында 1-январдан тартып 31-декабрды кошуп алгандагы убакыттын арасы бюджеттик жыл болуп саналат.

8-берене. Кыргыз Республикасынын бюджеттик классификациясы

1. Бюджеттик классификация бюджеттердин кирешелеринин, операциялык чыгашаларынын, мамлекеттик (муниципалдык) каржылык жана каржылык эмес активдери жана милдеттемелери менен байланышкан бюджеттик түшүүлөрдүн жана чыгашалардын, бюджеттерди түзүү жана аткаруу, бюджеттик отчеттуулукту түзүүнү, Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин көрсөткүчтөрүнүн салыштырмалуулугун камсыз кылуучу топун, ошондой эле бюджеттик статистиканын формаларын жана аларды эл аралык көрсөткүчтөр менен салыштырууну бир түргө келтирүүнү билдирет.

Бюджеттик классификация мамлекеттик башкаруу сектору үчүн Эсептердин бирдиктүү планынын бөлүгү болуп саналат.

2. Бюджеттик классификация төмөнкүлөргө бөлүнөт:

1) кирешелердин классификациясы;

2) чыгашалардын экономикалык классификациясы;

3) активдер жана милдеттенмелер менен операциялардын классификациясы;

4) функционалдык классификация;

5) ведомстволук классификация;

6) программалык классификация.

3. Кыргыз Республикасынын бюджеттеринин кирешелеринин классификациясы бюджеттердин кирешелерин топтоо болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын бюджеттеринин кирешелерин түзүүчү булактарын аныктоочу мыйзамдарына жана башка ченемдик укуктук актыларына негизделет.

4. Чыгашалардын экономикалык классификациясы мамлекеттик башкаруу секторунда жүзөгө ашырылуучу операциялардын экономикалык мазмунуна жараша бюджеттер чыгашаларынын топтому болуп саналат.

5. Активдер жана милдеттенмелер менен операциялардын классификациясы активдер жана милдеттенмелер менен байланышкан бардык акча операциялары үчүн коддорду камтыйт. Активдер жана милдеттенмелер менен операциялар тиешелүү кодификациялоосу менен акчалардын түшүүлөрүнө жана акчалай төлөмдөргө бөлүнөт.

6. Функционалдык классификация мамлекеттик башкаруу органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын иш-милдеттерин аткаруучу чыгашаларынын классификациясын камсыз кылган алардын иш-милдеттерин классификациялоону сунуштайт.

7. Ведомстволук классификация бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөрү (тескөөчүлөрү, алуучулары), бюджет ресурстарынын администраторлору болуп саналган мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жана бюджеттик мекемелердин классификациясын билдирет.

8. Программалык классификация конкреттүү натыйжаларга жетишүүгө багытталган экономиканын тиешелүү тармактарында (секторлорунда) бюджеттик программалар менен аныкталган чыгашалардын топтоолорун билдирет.

9. Бюджеттик классификация Өкмөт тарабынан бекитилет.

3-глава. Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутуму

9-берене. Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун түзүмү

Бюджеттик тутум төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) республикалык бюджетти;

2) Социалдык Фонддун бюджетин;

3) Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетин;

4) жергиликтүү бюджеттерди.

10-берене. Республикалык бюджет

1. Республикалык бюджет - бул мамлекеттик органдардын, алардын караштуулугундагы бюджеттик мекемелердин милдеттерин жана иш-милдеттерин каржылык камсыз кылуу үчүн арналган акча каражаттарынын жыйындысы.

2. Республикалык бюджет ар жылы Кыргыз Республикасынын мыйзамы менен бекитилет.

11-берене. Социалдык фонддун бюджети

1. Социалдык фонддун бюджети - мамлекеттик социалдык жана пенсиялык камсыз кылуу чөйрөсүндөгү милдеттерди каржылык камсыз кылуу жана мамлекеттик саясатты ишке ашыруу үчүн багытталган акча каражаттарынын фонду.

2. Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун бюджети Кыргыз Республикасынын мыйзамы менен бекитилет.

12-берене. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджети

1. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу

фондунун бюджети - бул базалык мамлекеттик жана милдеттүү медициналык камсыздандыруу чөйрөсүндөгү мамлекеттик саясатты ишке ашыруучу мамлекеттик органдардын милдеттерин жана иш-милдеттерин каржылык камсыз кылуу үчүн арналган акча каражаттарынын топтоштурулган фонду.

2. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджети ар жылы Кыргыз Республикасынын Мыйзамы менен бекитилет.

13-берене. Жергиликтүү бюджеттер

1. Жергиликтүү бюджет - айылдык аймактын жана шаардын жергиликтүү жамаатынын бюджети, аны түзүүнү, бекитүүнү, аткарууну жана контролдоону жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жүзөгө ашырат.

2. Жергиликтүү бюджеттер жергиликтүү кеңештердин ченемдик укуктук актылары менен бекитилет.

14-берене. Мамлекеттик бюджет жана мамлекеттик башкаруу секторунун бюджети

1. Республикалык жана жергиликтүү бюджеттер Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бюджетин түзөт.

2. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бюджетин жана аны аткаруу жөнүндө жылдык отчетту ар жылы түзөт жана ушул Кодексте белгиленген тартипте бюджеттерди жана аларды аткаруу жөнүндө тиешелүү отчетторду бекиткенден кийин Өкмөткө жана Жогорку Кеңешке маалымат үчүн берет.

3. Мамлекеттик бюджет жана Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттери Кыргыз Республикасынын мамлекеттик башкаруу секторунун бюджетин түзөт.

4. Мамлекеттик органдарга жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына ыктыярдуу кайрымдуулуктардын эсебинен түзүлүүчү фонддорду кошпогондо, бюджеттик эмес фонддорду түзүүгө тыюу салынат.

15-берене. Өзгөчө бюджет

1. Өзгөчө бюджети Кыргыз Республикасынын аймагына өзгөчө же аскердик абалды киргизүүдө, Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бюджеттик резервинин (мындан ары - Мамлекеттик бюджеттик резерв) каражаттары жетишсиз болгон учурда бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актыга өзгөртүүлөрдү киргизүү жолу менен кабыл алынат.

2. Өзгөчө же аскердик абалды киргизүү менен байланышкан иш-чараларды максаттуу финансылоо үчүн Өкмөт тарабынан киргизилген өзгөчө бюджет Жогорку Кеңеш тарабынан кезексиз тартипте ушул Кодекстин 100-беренесине ылайык жөнөкөйлөштүрүлгөн жол-жобо боюнча каралат жана бекитилет.

III БӨЛҮМ. РЕСПУБЛИКАЛЫК ЖАНА ЖЕРГИЛИКТҮҮ БЮДЖЕТТЕРДИН ТҮЗҮМҮ

4-глава. Бюджеттердин түзүмү

16-берене. Бюджеттердин түзүмү

Республикалык жана жергиликтүү бюджеттерди түзүү жана бекитүү, ошондой эле аларды аткаруу жөнүндө отчетторду түзүү мамлекеттик каржылардын статистикасынын эл аралык стандарттарына ылайык аныкталуучу түзүм боюнча жүзөгө ашырылат.

17-берене. Бюджеттин ресурстары

Республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин ресурстары бюджетке төмөнкүдөй түшүүлөрдү камтыйт:

1) бюджеттин кирешелери;

2) каржылык эмес активдер менен операциялардан түшүүлөр;

3) каржылык активдер менен операциялардан түшүүлөр;

4) милдеттенмелерди кабыл алуунун натыйжасындагы түшүүлөр.

Бюджеттин кирешелеринин жана каржылык эмес активдер менен операциялардан түшүүлөрдүн суммасы бюджеттин жыйынды кирешелерин түзөт.

18-берене. Бюджеттин кирешелери

1. Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары менен белгиленген салыктар, салыктык эмес төлөмдөр, төгүмдөр, чегерүүлөр жана жыйымдар түрүндө, ошондой эле алынган трансферттер түрүндө Кыргыз Республикасынын тиешелүү бюджетине түшүп жаткан акча каражаттары республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин кирешелери болуп саналат.

2. Салыктык кирешелер Кыргыз Республикасынын салык жана бажы мыйзамдары менен каралган салыктардан, жыйымдардан жана чегерүүлөрдөн түшүүлөрдү, ошондой эле Кыргыз Республикасынын көрсөтүлгөн мыйзамдарын бузгандыгы үчүн кошуп эсептелген пайыздардан, туумдардан жана санкциялардан түшүүлөрдү камтыйт.

3. Салыктык эмес кирешелер - бул салыктык эмес кирешелер жөнүндө мыйзамдарда каралган жана салык, бажы төлөмдөрү, мамлекеттик социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөр жана расмий трансферттер болуп саналбаган мамлекеттик бюджеттин кирешелери.

4. Алынган расмий трансферттер төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) чет өлкөлүк мамлекеттердин өкмөттөрүнөн алынган гранттар;

2) эл аралдык уюмдардан алынган гранттар;

3) бюджеттер аралык трансферттер.

5. Капиталдык кирешелерге капиталдык активдерди (негизги фонддорду, мамлекеттик запастарды жана резервдерди, жерди) сатуудан алынган кирешелер кирет. Капиталдык кирешелер жана алынган расмий трансферттер капиталдык чыгымдарды каржылоого багытталат.

19-берене. Мамлекеттик жана муниципалдык акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдөн түшүүлөр

1. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган мамлекеттик жана муниципалдык кызмат көрсөтүүлөрдүн реестрлерине ылайык кызмат көрсөтүүлөрдөн кирешелер түрүндө алынуучу каражаттар мамлекеттик жана муниципалдык акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдөн түшүүлөр болуп саналат.

2. Мамлекеттик жана муниципалдык кызмат көрсөтүүлөрдөн түшүүлөрдү түзүүнүн жана пайдалануунун тартиби Өкмөт тарабынан белгиленет.

3. Мамлекеттик жана муниципалдык акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдөн түшүүлөрдүн курамына Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралбаган кирешелердин башка түрлөрүн киргизүүгө тыюу салынат.

20-берене. Активдер менен операциялардан түшүүлөр жана милдеттенмелерди кабыл алуу

1. Каржылык эмес жана каржылык активдер менен операциялардан жана милдеттемелерди кабыл алуу менен байланышкан операциялардан бардык акчалай түшүүлөр бюджеттин ресурстук бөлүгүндө чагылдырылат.

2. Негизги фонддордун, запастардын жана өндүрүштүк эмес активдердин бардык түрлөрүн сатуудан акчалай каражаттар каржылык эмес активдер менен операциялардан түшүүлөр болуп саналат.

3. Узак мөөнөттүү, кыска мөөнөттүү баалуу кагаздарды сатууну жана ишканалардын менчигинин (акцияларынын) мамлекеттик (муниципалдык) үлүшүн сатууну кошуп алганда каржылык активдерди сатуудан түшкөн акчалай каржаттар каржылык активдер менен операциялардан түшүүлөр болуп саналат.

4. Ички жана тышкы булактардан карызга алуулардан түшкөн акчалай каржаттар милдеттемелерди кабыл алуу менен байланышкан операциялардан түшүүлөр болуп саналат.

21-берене. Бюджеттин чыгашалары

1. Мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ыйгарым укуктарынын чектөөгө ылайык сарптоо милдеттемелерин жабуу үчүн багытталган акча каражаттары республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин чыгашалары болуп саналат.

2. Бюджеттин жалпы чыгашалары төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) операциялык чыгашаларды;

2) каржылык эмес активдер менен операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн чыгашаларды;

3) каржылык активдер менен операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн чыгашаларды;

4) милдеттемелердин негизги бөлүгүн жабуу үчүн чыгашаларды.

3. Бюджеттик мекемелердин чыгашаларынын керектөөлөрү учурдагы каржылык жылга эмгекке акы төлөө фондунун, коммуналдык кызмат көрсөтүүлөрдүн жана башка чыгашалар бюджетинин милдеттенмелерине негизделген эсептөөлөрдүн негизинде түзүлөт.

4. Операциялык чыгашалардын жана каржылык эмес активдер менен операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн чыгашалардын суммасы бюджеттин жыйынды чыгашаларын түзөт.

22-берене. Учурдагы операциялык чыгашалар

1. Операциялык чыгашалар алардын экономикалык маңызы боюнча төмөнкү категорияларга бөлүнөт:

1) кызматкерлердин эмгегине акы төлөө;

2) товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү пайдалануу;

3) пайыздар;

4) субсидиялар;

5) гранттар;

6) социалдык жөлөкпулдар;

7) Мамлекеттик бюджеттик резервди жана ушул Кодекс менен белгиленген резервдик фонддорду түзүүгө чыгашаларды кошуп алганда, категориялар боюнча бөлүштүрүлбөгөн башка чыгашалар.

2. Кызматкерлердин эмгегине акы төлөөгө бюджеттик мекемелердин кызматкерлерине аткарылган иштер үчүн акчалай формадагы сый акыны жана өз каражаттарынын эсебинен капитал топтоо менен байланышкан иштерди кошпогондо, Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык чегерүүлөрдү өзүнө камтыйт. Бул категорияга эмгекке акы төлөө жана Социалдык фондко чегерүүлөр кирет.

3. Товарларды: кеңселик багыттагы, негизги фонддорду, аспаптарды жана жабдууларды, атайын кийимди техникалык тейлөө жана учурдагы ремонттоо үчүн товарларды сатып алууга, ошондой эле кызматтык иш сапарларынын убагында берилүүчү транспорттук жана мейманкана кызмат көрсөтүүлөрүнө, кызматкерлерди окутуп-үйрөтүүгө жана башкаларга акы төлөөгө чыгашалар "товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү пайдалануу" категориясы боюнча чыгашалар болуп саналат.

Бюджеттик мекемелер тарабынан товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө мыйзамдын талаптарына ылайык жүзөгө ашырылат.

4. Тышкы жана ички булактардан алынган насыялар жана зайымдар боюнча пайыздарды төлөп берүү пайыздык төлөөлөр болуп саналат.

5. Субсидиялар - мамлекеттин экономикалык жана социалдык саясатына ылайык өздөрүнүн өндүрүштүк ишин жүзөгө ашырууда тарткан зыяндарын компенсациялоо үчүн акысыз жана кайтарылгыс негизде товарларды, иштерди, кызмат көрсөтүүлөрдү өндүрүүчүлөргө - юридикалык жактарга берилүүчү акча каражаттары.

6. Гранттар - эл аралык келишимдерге, өкмөттөр аралык макулдашууларга жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык акысыз жана кайтарымсыз негизде берилүүчү акча каражаттары.

7. Социалдык жактан аярлуу калктын катмарына Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык берилүүчү чыгашалар социалдык жөлөкпулдар болуп саналат.

8. Башка чыгашалар - стипендияларды, сот органдарынын чечимдерине ылайык мамлекеттик органдардын жана өз алдынча башкаруу органдарынын мыйзамсыз аракеттерин (аракетсиздиги) менен келтирилген зыяндын ордун толтурууга төлөп берүү-

гө, ошондой эле Мамлекеттик бюджеттик резервди жана ушул Кодекс менен белгиленген башка резервдик фонддорду түзүүгө зарыл болгон чыгашалар.

23-берене. Мамлекеттик бюджеттик резерв

1. Мамлекеттик бюджеттик резерв учурдагы бюджеттик жылда кечиктирилгис каржылоону талап кылуучу күтүлбөгөн чыгашаларды каржылоо үчүн республикалык бюджеттин курамында түзүлөт.

2. Мамлекеттик бюджеттик резерв төмөнкүдөй жагдайлар менен байланышкан чукул жана күтүлбөгөн зарылдыктардын учурунда пайдаланылат:

1) экономикалык шарттардын жагымсыз кескин өзгөрүүсүндө;

2) табигый жана техногендик мүнөздөгү өзгөчө кырдаалда;

3) саясий мүнөздөгү өзгөчө кырдаалда жана аскердик абалда;

4) башка өлкөгө гуманитардык жардамды көрсөтүүдө;

5) экономиканы өнүктүрүүгө;

6) Кыргыз Республикасына болгон доолор боюнча эл аралык бейтарап соттордун (арбитраждардын) чечимдерин Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленген тартипте аткарууда.

3. Жогоруда көрсөтүлгөн максаттарга пайдаланылбаган учурда бул каражаттар бюджеттин тартыштыгын кыскартууга багытталат.

4. Мамлекеттик бюджеттик резервдин өлчөмү республикалык бюджет жөнүндө мыйзам менен бекитилет жана республикалык бюджеттин чыгашаларынын көлөмүнөн 2 пайыздан ашык эмести (Мамлекеттик бюджеттик резервди эске албаганда) түзөт.

5. Мамлекеттик бюджеттик резервди пайдалануу Жогорку Кеңеш менен макулдашуу боюнча Өкмөт тарабынан жүзөгө ашырылат.

24-берене. Жергиликтүү бюджеттердин резервдик фонду

1. Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары учурдагы бюджеттик жылда кечиктирилгис каржылоону талап кылган күтүлбөгөн чыгашаларды каржылоо үчүн жергиликтүү бюджеттердин курамында резервдик фонд түзүшү мүмкүн. Резерв жергиликтүү бюджетке өздүк кирешелерден учурдагы түшүүлөрдүн эсебинен түзүлөт.

2. Жергиликтүү бюджеттин резервдик фондунун өлчөмү тиешелүү жергиликтүү бюджеттин чыгашаларынын көлөмүнүн 1 пайызынан ашык эмес болуусу керек (бюджеттин резервинин каражаттарын жана аткаруу бийлик органдарынын акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрүнүн суммаларын эсепке албаганда).

3. Жергиликтүү бюджеттердин резервдик фондорун пайдалануунун багыттары жана көлөмдөрү жөнүндө чечим жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органы тарабынан ушул Кодекстин жоболоруна ылайык кабыл алынат.

4. Резервдик фонддордун каражаттарын төмөнкүлөргө пайдаланууга жол берилбейт:

1) шайлоо, референдум өткөрүүгө;

2) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жана жергиликтүү кеңештердин жетекчилеринин ишин чагылдырууга;

3) муниципалдык кызматчылардын эмгегине акы төлөөгө жана аларга материалдык сыйакы берүүгө;

4) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ишин учурдагы материалдык-техникалык жана каржылык камсыз кылуу боюнча иш-чараларга.

5. Жергиликтүү бюджеттердин резервдик фонддорун пайдалануу жөнүндө маалыматтар аларды аткаруу жөнүндө отчетторго тиркелет жана милдеттүү жарыялануга жатат.

25-берене. Резервдик фонддор

1. Республикалык бюджетте кезектеги бюджеттик жылга Кыргыз Республикасынын Президентинин, Жогорку Кеңешинин Төрагасынын, Премьер-министринин резервдик фонддорун түзүү каралат.

2. Кыргыз Республикасынын Президентинин, Жогорку Кеңешинин Төрагасынын жана Премьер-министринин резервдик фонддорунун өлчөмү республикалык бюджеттин бекитилген чыгашаларынын 0,02 пайызынан ашык эмести түзөт (резервдик фонддун суммасын эсепке албаганда).

3. Резервдик фонддордун каражаттарын пайдалануу тиешелүүлүгүнө жараша Кыргыз Республикасынын Президентинин, Жогорку Кеңешинин Төрагасынын, Премьер-министринин чечимдеринин негизинде жүзөгө ашырылат. Резервдик фонддордун каражаттарын пайдалануу жөнүндө чечим тиешелүү мамлекеттик органдардын расмий веб-сайттарына жарыялануга жатат.

4. Резервдик фонддордун каражаттары социалдык маанилүү мүнөздөгү чукул жана күтүлбөгөн чыгашаларды каржылык камсыз кылууга гана пайдаланылат;

5. Резервдик фонддордун каражаттарын төмөнкүлөргө пайдаланууга жол берилбейт:

1) шайлоолорду, референдумдарды өткөрүүгө;

2) Кыргыз Республикасынын Президентинин, Жогорку Кеңешинин Төрагасынын, Премьер-министринин ишин чагылдырууга;

3) мамлекеттик кызматкерлердин эмгек акысына жана материалдык сыйлык берүүгө;

4) мамлекеттик органдардын ишин учурдагы материалдык-техникалык жана каржылык камсыз кылуу боюнча иш-чараларга.

6. Резервдик фонддорду пайдалануу жөнүндө маалымат республикалык бюджетти аткаруу жөнүндө отчетко тиркелет жана ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын расмий сайтына милдеттүү жарыялануга жатат.

26-берене. Каржылык эмес жана каржылык активдер менен операцияларды жүзөгө ашыруу жана милдеттенмелерди жабуу үчүн бюджеттин чыгашалары

1. Каржылык эмес активдер менен операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн бюджеттин чыгашаларына негизги фонддордун бардык түрлөрүн, запастарды жана өндүрүштүк эмес активдерди сатып алуу, капиталдык ремонттоо жана түзүү менен байланышкан чыгашалар таандык кылынат.

2. Каржылык активдер менен операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн бюджеттин чыгашаларына узак мөөнөттүү жана кыска мөөнөттүү баалуу кагаздарды сатып алуу; бюджеттен насыяларды жана ссудаларды берүү; мамлекеттик жана муниципалдык менчикке ишканалардын үлүштөрүн (акцияларын) сатып алууну кошуу менен байланышкан чыгашалар таандык кылынат.

3. Милдеттенмелер менен операцияларды жүзөгө ашыруу үчүн бюджеттин чыгашаларына узак мөөнөттүү жана кыска мөөнөттүү баалуу кагаздар боюнча тышкы жана ички булактардан зайымдар келишимдери (макулдашуулары) боюнча карыздардын негизги бөлүгүн жабуу менен байланышкан чыгашалар кирет.

27-берене. Бюджеттин дефицити/профицити

1. Бюджеттин киреше жыйындысынын бюджеттин чыгаша жыйындысынан ашып кетүүсү бюджеттин профицитин түзөт, ал эми бюджеттин чыгаша жыйындысынын бюджеттин киреше жыйындысынан ашып кетүүсү бюджеттин дефицитин түзөт.

2. Республикалык бюджеттин дефицитинин/профицитинин өлчөмү республикалык бюджет жөнүндө мыйзам менен бекитилет.

3. Каржылык активдер жана милдеттемелер боюнча операциялар менен байланышкан акча каражаттары, ошондой эле Бирдиктүү казыначылык эсептеги каражаттардын калдыгы бюджеттин дефицитин жабуунун (каржылоонун) булактары болуп саналат.

4. Республикалык жана жергиликтүү бюджеттер тең салмактуулуктун принцибинин негизинде түзүлөт.

IV БӨЛҮМ. БЮДЖЕТТИК ИНВЕСТИЦИЯЛАР

5-глава. Бюджеттик инвестициялар

28-берене. Бюджеттик инвестициялар жөнүндө жалпы жоболор

1. Бюджеттик инвестициялар инвестициялык долбоорлордун аркасында инфратүзүмдү түзүүгө жана өнүктүрүүгө, инновациялык тутумду түзүүгө, социалдык секторду колдоого, мамлекеттик башкаруу секторундагы институттук кайра түзүүлөрдү ишке ашырууну камсыз кылууга багытталат.

Бюджеттик инвестицияларды тартуу менен түзүлгөн өндүрүштүк жана өндүрүштүк эмес объекттер мамлекеттик же муниципалдык башкарууга өткөрүп берилет.

2. Бюджеттик инвестициялар ички инвестициялык долбоорлорду ишке ашырууга төмөнкүдөй түрдө багытталат:

1) капиталдык салымдар;

2) бюджеттик насыялоо;

3) дем берүүчү (үлүштүк) гранттар;

4) региондорду өнүктүрүү фонддор.

3. Бюджеттик инвестициялар тышкы инвестициялык долбоорлорду ишке ашырууга төмөнкүдөй түрдө багытталат:

1) мамлекеттик тышкы инвестициялар;

2) мамлекеттик-жеке өнөктөштүк.

4. Ички инвестициялык долбоор анын экономикалык жана социалдык максатка ылайыктуулугун, инвестицияларды жүзөгө ашыруунун көлөмүн жана мөөнөттөрүн, инвестициялык долбоорду этап боюнча ишке ашырууну жана ага баа берүүнү камтыйт.

Инвестициялык долбоорлорду ишке ашыруунун кезектеги этабынын шарттарын жана мөөнөттөрүн сактабоо учурдагы цикл аяктаганга чейин аны каржылоону токтотууга алып келет.

Бюджеттик инвестициялар биринчи кезектеги тартипте ички инвестициялык долбоорду ишке ашыруунун натыйжалуулугуна баа берүүнү эске алуу менен мурда башталган инвестициялык долбоорлордун аякташына багытталат.

Бекитилген критерийлерге ылайык конкурстук тандоодон өткөн ички инвестициялык долбоорлор ушул берененин 2-бөлүгүнө ылайык бюджеттик инвестициялардын ар бири түрү боюнча өзүнчө ички инвестициялык долбоорлордун тизмегине киргизилүүгө жатат.

Ички инвестициялык долбоорлорду иштеп чыгуунун жана техникалык-экономикалык негиздемесин кароонун, тандап алуунун, ишке ашыруунун жана тизмегин түзүүнүн тартиби Өкмөт тарабынан аныкталат.

5. Тышкы инвестициялык долбоорлорду тандоонун жана бекитүүнүн тартиби Өкмөт тарабынан аныкталат.

6. Ишке ашыруу жергиликтүү бюджеттердин каражаттарынын эсебинен жүзөгө ашырылган инвестициялык долбоорлорго карата сунуштар коомдук талкуулоолорду милдеттүү жүргүзүүнү талап кылат.

29-берене. Капиталдык салымдар

1. Капиталдык салымдар - бул төмөнкүдөй негизги фонддорду түзүүгө жана калыбына келтирүүгө багытталган каражаттар:

1) жаңы обьекттерди куруу, долбоорлоо-чалгындоо иштерин реконструкциялоо жана иштеп чыгуу;

2) мамлекеттик (муниципалдык) органдарды техникалык жабдуу;

3) машиналарды, жабдууларды жана башка техникаларды сатып алуу.

2. Капиталдык салымдар түрүндө ишке ашырылуучу республикалык бюджеттен каржылануучу инвестициялык долбоорлордун тизмегин түзүү белгиленген критерийлерге ылайык Өкмөт тарабынан, ал эми жергиликтүү бюджеттерден каржылануучулар - жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органы тарабынан аныкталат.

Өкмөт республикалык бюджеттен каржылануучу курулуш жана реконструкциялоо объекттеринин тизмегин республикалык бюджет жөнүндө мыйзамды бекиткенден кийин бир айдан кечиктирбестен бекитет жана Жогорку Кеңешке жиберет.

3. Капиталдык салымдардын жалпы көлөмү бюджет жөнүндө ченемдик укуктук акты менен аныкталат.

30-берене. Мамлекеттик инвестициялар

1. Мамлекеттик инвестициялар - бул Кыргыз Республикасынын эл аралык макулдашууларды

негизинде тышкы карызга алууларды жана гранттарды эске алуу менен ишке ашырылуучу инвестициялык долбоорлорду биргелешип каржылоого багытталуучу республикалык бюджеттин каражаттары.

2. Мамлекеттик инвестициялар өнүгүү программаларынын өлкөлүк жана тармактык (секторалдык) алкактарында артыкчылыктуу стратегиялык инвестициялык долбоорлорду ишке ашырууга багытталган.

3. Мамлекеттик инвестициялардын көлөмү жана багыты бюджет жөнүндө мамлекеттик мыйзам менен аныкталат.

31-берене. Бюджеттик насыялоо

1. Бюджеттик насыялар юридикалык жактарга, айылдык товар өндүрүүчүлөргө жана ишкерлерге ушул Кодекстин жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларынын жоболоруна ылайык берилет.

Бюджеттик насыялар республикалык бюджеттен чарбакер субъекттерге республиканын экономикасынын реалдуу секторун өнүктүрүү үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте түзүлгөн келишимдерге ылайык кайтарып берилүүчү негизде товардык-материалдык ресурстар түрүндө берилиши мүмкүн.

2. Бюджеттик насыялар зайымчыга келишимде каралган насыяны жана пайыздарды кайтарып берүү боюнча, мурда берилген насыялар боюнча мөөнөтү өтүп кеткен карыздар болбогондо, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген бюджетке салыктарды жана башка милдеттүү төлөмдөрдү төлөө боюнча өз милдеттенмелеринин аткарылышын камсыз кылган шартта берилиши мүмкүн.

3. Бюджеттик насыялар ушул Кодекстин жоболоруна ылайык республикалык бюджет жөнүндө мыйзамда аныкталган максаттарга берилет. Бюджеттик насыяларды берүү Өкмөт тарабынан белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

4. Бюджеттик насыяларды эсептен чыгарып салуу аларды эсептен чыгарып салуунун зарылдыгы жөнүндө жоболордо аныкталуучу (төлөөнүн мөөнөтүнүн өтүп кетүүсү, төлөөчүнүн жоктугу, насыя берүүчү менен насыя алуучунун келишүүсү) тиешелүү мыйзамдарга ылайык жүзөгө ашырылат.

Банкроттукка байланыштуу юридикалык жак жоюлган учурда бюджеттик насыялар Кыргыз Республикасынын Граждандык кодексинде, банкроттук (кудуретсиздик) жөнүндө мыйзамдарда жана Кыргыз Республикасынын башка мыйзамдарында каралган тартипте тындырылат.

5. Бюджеттик насыяларды берүү үчүн каралган республикалык бюджеттин каражаттарынын жалпы көлөмү жана аларды тындыруунун көлөмү республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдар менен аныкталат.

6. Бюджеттик насыяларды кайра түзүмдөштүрүү Жогорку Кеңеш менен макулдашуу боюнча Өкмөт тарабынан жүзөгө ашырылат.

32-берене. Мамлекеттик-жеке өнөктөштүк

1. Мамлекеттик-жеке өнөктөштүктүн инвестициялык долбоорлорун ишке ашырууга бюджеттик инвестициялар "Мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык жүзөгө ашырылат.

2. Мамлекеттик-жеке өнөктөштүк долбоорлорун ишке ашыруу үчүн бюджеттик инвестициялар техникалык-экономикалык негиздемесине жана долбоордун максатка ылайыктуулугуна Өкмөт ыйгарым укук берген мамлекеттик органдардын экспертизасынын негизинде жүзөгө ашырылат.

3. Мамлекеттик-жеке өнөктөштүк формасындагы бюджеттик инвестициялардын жалпы көлөмү бюджет жөнүндө ченемдик укуктук акты менен белгиленет.

4. Мамлекеттик-жеке өнөктөштүктүн ар бир долбоору боюнча каражаттардын көлөмү Өкмөт тарабынан аныкталат.

33-берене. Дем берүүчү (үлүштүк) гранттар

1. Дем берүүчү (үлүштүк) гранттар - жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдарына аймактарды социалдык-экономикалык өнүктүрүү программаларын ишке ашыруу үчүн жергиликтүү бюджеттердин үлүштүк катышуусу менен жана башка тартылган каражаттар долбоордук-конкурстук негизде республикалык бюджеттен берилүүчү акча каражаттары.

2. Дем берүүчү (үлүштүк) гранттар жергиликтүү бюджеттин мобилизацияланган ресурстарына кошумча бир же андан ашык жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органынын инвестициялык долбоорун кош каржылоо Өкмөт тарабынан бекитилген шарттарга ылайык башка тартылган каражаттар түрүндө берилет.

3. Дем берүүчү гранттарды алуучулар долбоорду ишке ашыруунун толуктугу, натыйжалуулугу жана каражаттарды максаттуу пайдалануу үчүн жоопкерчилик тартышат, ошондой эле ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга долбоорду ишке ашыруу жөнүндө отчет беришет.

4. Дем берүүчү гранттардын жалпы көлөмү жыл сайынкы республикалык бюджет жөнүндө мыйзам менен аныкталат.

34-берене. Региондорду өнүктүрүү фонддору

1. Региондорду өнүктүрүү фонддору жергиликтүү маанидеги инфратүзүмдү өнүктүрүүнү жана күтүүнү каржылоо жана аймактарды социалдык-экономикалык өнүктүрүүнүн программаларына ылайык максаттуу арналыштагы иш-чараларды ишке ашыруу үчүн багытталат.

2. Региондорду өнүктүрүү фонддору Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык чегерүүлөрдүн жана башка түшүүлөрдүн эсебинен түзүлөт.

3. Региондорду өнүктүрүү фонддорунун көлөмдөрү жергиликтүү бюджеттерге республикалык бюджеттен каралуучу бюджеттер аралык трансферттердин өлчөмүн аныктоодо эсепке алынбайт.

4. Региондорду өнүктүрүү фонддорун түзүүнүн жана алардын каражаттарын башкаруунун тартиби Өкмөт тарабынан аныкталат.

35-берене. Бюджеттик инвестицияларды ишке ашыруунун майнаптуулугунун мониторинги жана аны баалоо

1. Ишке ашыруунун майнаптуулугун баалоо ар бир инвестициялык долбоор боюнча жыл сайын жүргүзүлөт. Көрсөтүлгөн баалоону жүргүзүүнүн тартиби жана критерийлери Өкмөт тарабынан белгиленет.

Көрсөтүлгөн баалоонун натыйжалары боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган, жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органы Жогорку Кеңешке (жергиликтүү кеңештерге) бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актынын долбоорун киргизгенге чейинки 2 айдан кечиктирбестен инвестициялык долбоорду ишке ашырууга бюджеттик инвестицияларды кыскартуу жөнүндө же аны ишке ашырууну токтотуу жөнүндө чечим кабыл алууга укуктуу.

2. Бюджеттик инвестициялардын эсебинен инвестициялык долбоорлорду ишке ашыруунун жүрүшү жөнүндө отчеттуулуктун тартиби, берүүнүн мөөнөттөрү жана түзүүнүн формалары, мониторинг жүргүзүүнүн тартиби Өкмөт тарабынан аныкталат.

3. Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдары жергиликтүү бюджеттердин каражаттарынын эсебинен толук же жарым-жартылай каржылануучу инвестициялык долбоорлорду ишке ашыруу жөнүндө ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга маалымат берет.

V БӨЛҮМ. СОЦИАЛДЫК ФОНДДУН ЖАНА МИЛДЕТТҮҮ МЕДИЦИНАЛЫК КАМСЫЗДАНДЫРУУ ФОНДУНУН БЮДЖЕТТЕРИНИН ТҮЗҮМҮ

6-глава. Социалдык фондунун бюджетинин түзүмү

36-берене. Бюджеттин түзүмү жөнүндө

Социалдык фонддун бюджетин түзүү жана бекитүү жана анын аткарылышы жөнүндө отчет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

37-берене. Бюджеттин кирешелери

1. Социалдык фонддун бюджетинин кирешелерине төмөнкүлөр кирет:

1) камсыздандыруучулар жана камсыздандырылган адамдардын милдеттүү камсыздандыруу төгүмдөрү;

2) юридикалык жана жеке жактардын (анын ичинде чет өлкөлүк) ыктыярдуу төгүмдөрү;

3) камсыздандыруу төгүмдөрүн өз убагында эмес жана толук эмес которгондугу үчүн туумдар жана айыптар;

4) регресстик талаптарды коюунун натыйжасында иш берүүчүлөрдөн жана жарандардан өндүрүлгөн каражаттар;

5) эмгектин өзгөчө шарттары үчүн пенсия төлөөгө иш берүүчүлөр тарабынан которулуучу каражаттар;

6) жабылган ишканалардын жумушчуларына пенсия жана жөлөкпул төлөө үчүн капиталдаштыруучу сумма;

7) Социалдык фондко тиешелүү ишканалардын акцияларынан дивиденддтер;

8) Социалдык фонддун эркин каражаттарын коммерциялык банктарда депозиттер түрүндө жайгаштыруудан алынган кирешелер;

9) республикалык бюджеттен ассигнованиелер;

10) камсыздандырылган адамдардын пенсиялык активдерин инвестициялоодон алынган инвестициялык кирешелер;

11) эл аралык уюмдардан алынган гранттар;

12) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына карама-каршы келбеген башка кирешелер.

2. Социалдык фонд ушул Кодекстин жоболоруна ылайык карызга алууну жүзөгө ашырууга укуктуу.

38-берене. Бюджеттин чыгашалары

1. Социалдык фонддун бюджетинин чыгашалары төмөнкүлөргө багытталат:

1) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык пенсияларды жана пенсиялык топтомдорду төлөөгө;

2) каада-салттык жөлөкпулдарды төлөөгө (сөөк коюуга);

3) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык эмгектик мертинүүсү же кесиптик оорусу боюнча компенсацияларды төлөөгө;

4) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык милдеттүү медициналык камсыздандырууну каржылоого;

5) Социалдык фонддун бюджетине кирген Социалдык фонддун жана мамлекеттик бюджеттен тышкаркы фонддордун ишин каржылык жана материалдык-техникалык камсыз кылууга;

6) Социалдык фонддун бюджетинин туруктуулугун камсыз кылуу үчүн резервдик фондду каржылоого;

7) Социалдык фондду өнүктүрүү фондун каржылоого;

8) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык эмгекчилердин ден соолугун жакшыртуу фондун каржылоого.

39-берене. Социалдык фонддун бюджетинин теңдештүүлүгү

Социалдык фонддун бюджетин түзүү, бекитүү жана аткаруу теңдештирүү принцибинин негизинде жүзөгө ашырылат.

7-глава. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун түзүмү

40-берене. Бюджеттин түзүмү жөнүндө

Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетин түзүү жана бекитүү жана анын аткарылышы жөнүндө отчет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

41-берене. Бюджеттин кирешелери

1. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетинин кирешелерине төмөнкүлөр кирет:

1) базалык мамлекеттик жана милдеттүү медициналык камсыздандыруунун каражаттары катары берилүүчү республикалык бюджеттен ассигнованиелер;

2) милдеттүү медициналык камсыздандыруунун полистерин сатып алуу жолу менен милдеттүү медициналык камсыздандыруунун тутуму менен камтылбаган юридикалык жана жеке жактардын (анын

ичинде чет өлкөлүк) ыктыярдуу төгүмдөрү;

3) белгиленген тартипте өндүрүп алынуучу келишимдик милдеттенмелерди тиешелүү түрдө аткарбагандыгы үчүн каржылык санкциялар;

4) эл аралык уюмдардан алынган гранттар;

5) социалдык камсыздандыруу боюнча жөлөкпулдар;

6) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына карама-каршы келбеген башка кирешелер.

2. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетинин кирешелерин түзүү жана аткаруу Бюджеттик классификацияга ылайык жүзөгө ашырылат.

42-берене. Бюджеттин чыгашалары

1. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетинин чыгашалары төмөнкүлөргө багытталат:

1) базалык мамлекеттик жана милдеттүү медициналык камсыздандырууну каржылоого;

2) милдеттүү медициналык камсыздандыруунун кошумча программасын каржылоого;

3) Мамлекеттик кепилдиктер программасы боюнча жеңилдетилген дары-дармек менен камсыз кылууну каржылоого;

4) Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун жана анын аймактык башкармалыктарынын ишин каржылык жана материалдык-техникалык камсыз кылууга;

5) саламаттык сактоо жаатындагы ден соолуктун алдын алуу жана чыңдоо жана башка максаттуу программалар боюнча иш-чараларды каржылоо боюнча саламаттык сактоону колдоого жана өнүктүрүүгө;

6) бекитилген бюджеттин алкактарында максаттуу иш-чараларга каражаттарды багыттоо жолу менен саламаттык сактоо уюмдарынын каржылык туруктуулугуна жана каржылык тобокелдиктерин азайтууга.

2. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетин болжолдоо жана чыгашаларын эсепке алуу Бюджеттик классификацияга ылайык жүзөгө ашырылат.

43-берене. Бюджеттин теңдештүүлүгү

Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетин түзүү, бекитүү жана аткаруу теңдештирүү принцибинин негизинде жүзөгө ашырылат.

VI БӨЛҮМ. БЮДЖЕТ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР

8-глава. Бюджет аралык мамилелердин жалпы жоболору жана принциптери

44-берене. Бюджет аралык мамилелердин жалпы жоболору

1. Бюджет аралык мамилелер - бул мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ортосундагы экономикалык жана бюджеттик укуктук мамилелерди жөнгө салуу, бюджеттик процессти уюштуруу жана жүзөгө ашыруу маселелери боюнча мамилелердин жыйындысы.

2. Бюджет аралык мамилелер мамлекеттик органдар менен жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ортосундагы иш-милдеттерди жана ыйгарым укуктарды чектөөгө, республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин ортосунда кирешелерди жана чыгашаларды бөлүштүрүүгө, бюджеттик жөнгө салуу методологиясынын жана критерийлеринин бирдиктүүлүгүнө негизделген.

3. Тиешелүү бюджеттерде каралган кирешелердин айрым түрлөрүн башка бюджетке өткөрүп берүү ушул Кодекске өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилгенде гана жүзөгө ашырылат.

4. Бюджеттик жылдын аягында түзүлгөн жергиликтүү бюджетти аткарууда алынган кошумча кирешелер, ошондой эле кирешелердин чыгашалардан ашып түшкөн суммалары жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын тескөөсүндө калат. Көрсөтүлгөн кирешелер алып коюуга жатпайт жана жергиликтүү кеңештердин чечимдик укуктук актыларына ылайык кезектеги бюджеттик жылда жергиликтүү бюджеттин чыгашаларын жүзөгө ашырууга пайдаланылат.

5. Бюджет аралык мамилелердин саясаты, жалпы мамлекеттик кирешелерден чегерүүлөрдүн ченемдерин өзгөртүү стратегиясын кошуп алганда, Фискалдык саясаттын негизги багыттарында аныкталат.

45-берене. Бюджет аралык мамилелердин принциптери

Бюджет аралык мамилелер төмөнкүдөй принциптерге негизделет:

1) Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун ар бир бюджетине кирешелерди бөлүштүрүү жана бекитип берүү;

2) мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын чыгаша ыйгарым укуктарын сактоо;

3) бюджеттердин ортосунда бөлүштүрүүнүн ченемдерин узак убакыттуу негизде аныктоо;

4) республикалык бюджеттен бюджеттер аралык трансферттерди берүүнүн эсебинен жергиликтүү бюджеттердин бюджеттик камсыз кылгануусунун деңгээлине жетүү;

5) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына өзгөртүүлөрдү киргизүү менен байланышкан бюджеттердин кирешелериндеги же кошумча чыгашаларындагы жоготуулардын ордун толтуруу.

9-глава. Республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин ортосунда кирешелерди бөлүштүрүү

46-берене. Жалпы мамлекеттик кирешелер

1. Жалпы мамлекеттик кирешелер - чегерүүнүн белгиленген ченемдери боюнча республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин ортосунда бөлүштүрүүгө жаткан, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында бекитилген бюджеттердин кирешелери.

2. Жалпы мамлекеттик кирешелерге төмөнкүлөр таандык:

1) киреше салыгы;

2) сатуулардан салык;

3) жер казынасын пайдалануу үчүн салык;

4) ыктыярдуу патенттин негизиндеги салык;

5) милдеттүү патенттин негизиндеги салык;

6) салык алуунун жөнөкөйлөтүлгөн тутуму боюнча бирдиктүү салык;

7) жер казынасын пайдалануу укугун алуу үчүн төлөмдөр;

8) жергиликтүү маанидеги инфратүзүмдүрдү өнүктүрүүгө жана күтүүгө чегерүүлөр.

3. Жалпы мамлекеттик кирешелерден чегерүүлөрдүн ченеми ар жылдык республикалык бюджет жөнүндө мыйзам менен белгиленет.

47-берене. Республикалык бюджеттин кирешелери

Республикалык бюджетке төмөнкүлөр түшөт:

1) белгиленген ченемдер боюнча жалпы мамлекеттик кирешелерден чегерүүлөр;

2) пайдадан алынуучу салык;

3) кошумча нарктан алынуучу салык;

4) акциз салыгы;

5) Кыргыз Республикасынын бажы мыйзамдарында белгиленген бажы алымдары, жыйымдары жана төлөмдөрү;

6) эл аралык макулдашууларды жана келишимдерди ратификациялоо жөнүндө мыйзамдарга ылайык төлөнүүчү салыктар;

7) республикалык бюджеттен берилген бюджеттик насыялар боюнча пайыздар;

8) Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары - Улуттук банк) жана мамлекеттик ишканалардын пайдасынан чегерүүлөр;

9) байланыш тармактарын өнүктүрүүгө чегерүүлөр;

10) мамлекеттик акциялар пакетине кошуп эсептелген дивиденддер;

11) мамлекеттик менчикте турган мүлктү ижарага берүүдөн кирешелер;

12) мамлекеттик лотереяларды өткөрүүдөн каражаттар жана кызыктыруучу лотереяларды өткөрүү үчүн төлөмдөр;

13) ээндик белгилөөгө төлөмдөр;

14) кызматтык түрлөрүн өтөө үчүн төлөмдөр жана милдеттүү аскердик кызматты алмаштырууга берилүүчү жыйымдар;

15) радиожыштыгынын спектрин пайдалангандыгы үчүн төлөмдөр;

16) өсүмдүктөр, жаныбарлар дүйнөсүнүн жаратылыш объекттерин жана козу карындарды пайдалануу үчүн төлөмдөр;

17) суу ресурстарын жана суу объекттерин пайдалангандыгы үчүн төлөм;

18) айлана-чөйрөнү булгагандыгы үчүн төлөм;

19) мамлекеттик акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдөн түшүүлөр;

20) мамлекеттик каттоо үчүн жыйымдар;

21) автомото транспорт каражаттарын жана атайын азыктарды каттоо үчүн жыйымдар;

22) апостил койгондугу үчүн жыйымдар;

23) транспорт каражаттарынын максималдуу өлчөмдөрүн жана башка сызыктык параметрлерин таразага тартуу жана өлчөө үчүн төлөмдөр жана жалпы пайдалануучу автомобиль жолдору боюнча атайын жана бөлүнбөгөн жүктөрү менен транспорт каражаттарын өткөргөндүгү үчүн жыйым;

24) жалпы пайдалануучу автомобиль жолдорундагы жасалма курулмалар боюнча өтүү үчүн жыйымдар;

25) жалпы пайдалануучу автомобиль жолдору боюнча өтүү үчүн жыйымдар;

26) консулдук жыйымдар;

27) мамлекеттик алымдар;

28) патенттик алымдар;

29) мамлекеттик социалдык камсыздандыруу жана пенсиялык камсыз кылуу жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузгандыгы үчүн айыптарды, санкцияларды, компенсацияларды, зыяндын ордун толтуруунун суммаларын кошпогондо, соттун чечими боюнча айыптарды, санкцияларды, компенсацияларды, зыяндын ордун толтуруунун суммаларын кошуп алганда, мамлекеттик органдар, алардын ведомстволук караштуулугундагы мекемелер тарабынан материалдык, административдик жана жазык жоопкерчилиги чараларын колдонуунун натыйжасында алынуучу каражаттар;

30) айыл чарба өндүрүшүнүн жоготууларынын ордун толтуруу;

31) юридикалык жана жеке жактар тарабынан акысыз жана ыктыярдуу негизде республикалык бюджетке берилүүчү каражаттар;

32) Өкмөт тарабынан алынган расмий трансферттер;

33) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген башка салыктык эмес кирешелер.

48-берене. Жергиликтүү бюджеттердин кирешелери

Жергиликтүү бюджеттерге төмөнкүлөр түшөт:

1) белгиленген ченемдер боюнча жалпы мамлекеттик кирешелерден чегерүүлөр;

2) жер салыгы;

3) мүлккө салык;

4) жергиликтүү бюджеттен берилген бюджеттик насыялар боюнча пайыздар;

5) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын акцияларды үлүштөрүнө кошуп эсептелинген дивиденддер;

6) муниципалдык ишканалардын пайдаларынан чегерүүлөр;

7) муниципалдык менчикте турган мүлктү ижарага берүүдөн кирешелер;

8) жер казынасын пайдалануу укугуна лицензияларды кармагандыгы үчүн төлөм;

9) калктуу конуштардын таштандыларын чыгаруу үчүн төлөм;

10) жайыттарды пайдалангандыгы үчүн төлөм;

11) муниципалдык акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдөн түшүүлөр;

12) муниципалдык лотереяларды өткөрүүдөн каражаттар жана лотереялык иштерди жүзөгө ашыруу үчүн төлөм;

13) автотранспортту парковкалоо жана токтотуу үчүн төлөм;

14) соттун чечими боюнча зыяндын ордун толтуруу суммасын кошуп алганда, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, алардын ведомстволук

караштуулугундагы мекемелер тарабынан материалдык, административдик жоопкерчилик чараларын колдонуунун натыйжасында алынуучу каражаттар;

15) юридикалык жана жеке жактар тарабынан акысыз жана ыктыярдуу негизде жергиликтүү бюджетке берилүүчү каражаттар;

16) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан алынган расмий трансферттер.

10-глава. Өкмөт менен жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ортосунда чыгаша милдеттенмелеринин бөлүнүшү

49-берене. Жалпы жоболор

1. Чыгаша милдеттенмелер - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык тиешелүү бюджеттердин каражаттарынын эсебинен жүзөгө ашырылуучу мамлекеттик органдар (жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары) тарабынан иш-милдеттерди жана ыйгарым укуктарды аткарууда келип чыгуучу Өкмөттүн (жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын) милдеттенмелери.

2. Кыргыз Республикасында чыгаша милдеттенмелерди бөлүштүрүүнүн төмөнкүдөй түзүмү белгиленет:

1) Өкмөттүн чыгаша милдеттенмелери;

2) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын чыгаша милдеттенмелери.

3. Мамлекеттик органдар тарабынан билип туруп тиешелүү компенсацияны камсыз кылбастан жергиликтүү бюджеттердин чыгашаларын көбөйтүүгө алып келүүчү иш-чараларды жүзөгө ашыруу боюнча чечимдерди кабыл алууга тыюу салынат.

50-берене. Өкмөттүн чыгаша милдеттенмелери

Республикалык бюджеттен жалпы мамлекеттик мааниге ээ болгон иш-чараларга кетүүчү чыгашалар жүзөгө ашырылат, алар боюнча жоопкерчилик Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган чыгашаларды кошуп алганда, башкаруунун тиешелүү мамлекеттик органдары аркылуу толугу менен Өкмөткө жүктөлөт. Бул категорияга төмөнкүлөргө кеткен чыгашалар кирет:

1) жалпы арналыштагы мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөргө;

2) коргоого;

3) коомдук тартипке жана коопсуздукка;

4) экономикалык маселелерге;

5) айлана-чөйрөнү коргоого;

6) турак-жай жана коммуналдык кызмат көрсөтүүлөргө;

7) саламаттык сактоого;

8) эс алуу, маданиятка;

9) билим берүүгө;

10) социалдык коргоого.

51-берене. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын чыгаша милдеттенмелери

1. Жергиликтүү бюджеттен төмөнкүдөй иш-чараларга чыгашалар жүзөгө ашырылат:

1) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген жергиликтүү маанидеги маселелерди жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан чечүүсүнө;

2) билим берүүнүн, саламаттык сактоонун, эс алуу, маданият, социалдык коргоонун, турак жай жана коммуналдык чарбачылыктын, айлана-чөйрөнүн коргоонун муниципалдык ишканаларын, мекемелерин күтүүгө;

3) бюджеттик ссудаларды берүү жана тындыруу, капиталдык салымдар түрүндө инвестициялар бюджетин ишке ашыруу жана дем берүүчү (үлүштүк) гранттар, муниципалдык баалуу кагаздарды чыгаруу менен байланышкан бардык операцияларды кошуп алганда, жергиликтүү бюджеттен каржылоого жаткан жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ченемдик укуктук актылары менен аныкталган иш-чараларга.

2. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык берилген мамлекеттик ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырууда келип чыгуучу жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын чыгаша милдеттенмелери республикалык бюджеттин максаттуу трансферттеринин эсебинен аткарылат.

52-берене. Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун башка формаларын жүзөгө ашырууга чыгашалар

Курултайларды, чогулуштарды, жарандардын жыйындарын өткөрүүгө жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун башка формаларын жүзөгө ашырууга кетүүчү чыгашалар жергиликтүү жамааттардын уставдарына жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жергиликтүү кеңештин чечиминин негизинде жергиликтүү бюджеттин эсебинен жүргүзүлөт.

11-глава. Бюджет аралык жөнгө салуу аспаптары

53-берене. Бюджеттер аралык трансферттер

1. Кыргыз Республикасынын бюджеттик түтүмүнүн бюджеттер ортосундагы мамилелер жалпы мамлекеттик кирешелерден жана бюджеттер аралык трансферттерден ченемдик чегерүүлөр аркылуу жөнгө салынат.

2. Бюджет аралык трансферттердин түтүмуна төмөнкүлөр кирет:

1) жергиликтүү бюджеттерге төмөнкүлөр түрүндөгү трансферттер:

а) теңдештирүүчү трансферттер;

б) максаттуу трансферттер.

2) республикалык бюджеттен Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттерине ассигнованиелер.

3. Жергиликтүү бюджеттерге берилүүчү бюджеттер аралык трансферттер ар жылдык республикалык бюджет жөнүндө мыйзам менен бекитилет.

54-берене. Теңдештирүүчү трансферттер

1. Теңдештирүүчү трансферттер бул жергиликтүү бюджеттердин кирешелеринин жана керектөөлөрүнүн деңгээлинин ортосундагы каржылык айырманы жабуу үчүн республикалык бюджеттен берилүүчү каражаттар.

2. Теңдештирүүчү трансферттердин көлөмдөрү жергиликтүү бюджеттердин бюджеттик камсыз кылынуусунун деңгээлине негизденип аныкталат жана региондун турукту социалдык-экономикалык абалын колдоо максатында жергиликтүү бюджеттерди каржылоонун толуктугун камсыз кылуу максатында жергиликтүү бюджеттердин каржылоонун толуктугун камсыз кылуу үчүн аларга берилет.

3. Теңдештирүүчү трансферттердин көлөмдөрүн аныктоонун тартиби Өкмөт тарабынан бекитилет.

4. Мыйзамдар менен каралган ыйгарым укуктардын чектеринде базалык ставкаларды жогорулатуу жөнүндө чечимдердин жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан кабыл алынышынын эсебинен жергиликтүү бюджеттердин кирешелерин көбөйтүү республикалык бюджет жөнүндө мыйзамда каралган теңдештирүүчү трансферттердин резервдерин өзгөртүү үчүн негиз болуп саналбайт.

55-берене. Максаттуу трансферттер

1. Максаттуу трансферттер - бул белгилүү бир максаттарга бир бюджеттик деңгээлден башка бюджетке берилүүчү каражаттар.

2. Республикалык бюджеттен максаттуу трансферттер төмөнкүлөргө берилет:

1) бюджеттик жылдын ичинде жергиликтүү бюджеттердеги кирешелердин каржылык айырмасын же түшүп калуусун, ошондой эле Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларын кабыл алуунун натыйжасында пайда болгон жергиликтүү бюджеттердин кирешелеринде кошумча чыгашаларды же жоготууларды компенсациялоого;

2) мыйзамдын же келишимдин негизинде мамлекеттик органдардын айрым ыйгарым укуктарын жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына берүүдө жергиликтүү бюджеттердин чыгашаларын каржылоого;

3) республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин чыгаша милдеттенмелерин биргелешип каржылоону камсыз кылууга.

3. Жергиликтүү бюджеттерге максаттуу трансферттер жергиликтүү кеңештердин ченемдик укуктук акты менен башка жергиликтүү бюджетке берилет.

4. Жергиликтүү бюджеттерге берилүүчү максаттуу трансферттердин көлөмдөрү жергиликтүү кеңештердин ченемдик укуктук актылары менен бекитилет.

56-берене. Социалдык фондго ассигнованиелер

1. Социалдык фондго ассигнованиелер төмөнкүдөй учурларда төмөнкүлөр үчүн берилет:

1) Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларын кабыл алуунун натыйжасында түзүлгөн Социалдык фонддун бюджетинин кошумча чыгашаларын жана кирешелеринин жоготууларын компенсациялоо;

2) мыйзамдын же келишимдин негизинде мамлекеттик социалдык төлөмдөр боюнча Өкмөттүн ыйгарым укуктарын берүүдө чыгашаларын каржылоону камсыз кылуу.

2. Республикалык бюджеттен ассигнованиелер төмөнкүлөрдү каржылоо үчүн каралат:

1) пенсиянын базалык бөлүгү;

2) пенсионерлерге электр энергиясы үчүн компенсациялык төлөмдөр;

3) "Аскер кызматкерлерин пенсия менен камсыз кылуу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы боюнча дайындалган пенсиялар;

4) аскер кызматкерлерин камсыздандыруу учурлары боюнча бир жолку жөлөкпулдар;

5) көп балалуу энелердин жана бала кезинен майып болгондордун энелеринин пенсияларына, бийик тоолуу шарттарда, алыскы жана жетүүгө кыйын зоналарда жашаган жана иштеген адамдарга;

6) "Мамлекеттик пенсиялык социалдык камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында белгиленген пенсияларга үстектөргө;

7) Чернобыль атомдук электростанциясындагы аварияда жана башка жарандык же аскердик дайындоодогу атомдук объекттердеги авариянын кесепеттерин жоюуга катышкандарга компенсациялары, эмгектик мертинүү же кесиптик оорулар боюнча "PESAC" программасына кирген же ишканаларда иштеп, багуучусунан ажыраган же иш берүүчүнүн кайра уюштурууга же жоюуга байланыштуу зыяндын ордун толтуруу боюнча төлөөлөр;

8) "Кыргызстан аба жолдору" Улуттук авиаташуучу" ачык акционердик коомунун учкучтук жана учуусыноо курамынын кызматкерлерине пенсиялар;

9) № 2 тизмеси боюнча жана "PESAC" программасына кирүүчү ишканалардын текстиль өндүрүшүндө иштөөчү адамдарга пенсиялар.

3. Республикалык бюджеттен ассигнованиелер максаттык багыты боюнча гана пайдаланылат.

12-глава. Бюджеттик ссудалар

57-берене. Бюджеттик ссудалар

1. Бюджеттик ссуда - республикалык бюджеттен жергиликтүү бюджетке же болбосо бир жергиликтүү бюджеттен башка жергиликтүү бюджетке кайтарым, мөөнөттүү жана кайтарымсыз негиздерде бөлүнүүчү каражаттар. Бюджеттик ссудалар 12 айга чейинки мөөнөткө берилет жана берилген бюджеттик жылдын аягына чейин тындырылышы керек. Бюджеттик ссудалар жергиликтүү бюджеттердин каржылык кыйынчылыктарында берилет. Бюджеттик ссудаларды берүү боюнча өз ара мамилелер тиешелүү келишим жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары менен жөнгө салынат.

2. Республикалык бюджеттен жергиликтүү бюджеттерге бюджеттик ссудаларды берүү тууралуу чечим Өкмөт тарабынан кабыл алынат.

Эгерде республикалык бюджеттен берилген бюджеттик ссудалар келишимде каралган мөөнөттө кайтарып берилбеген учурда, ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган жергиликтүү бюджеттерге эсепке киргизилген жалпы мамлекеттик кирешелерден чегерүүлөрдүн эсебинен кайтарып берилбеген бюджеттик ссуданын калдыгын өндүрүп алуу укугуна ээ.

3. Бюджеттик ссудаларды берүү жана тартуу тууралуу чечим жергиликтүү кеңештер менен макулдашуу боюнча ушул Кодекстин 67-беренесинде аныкталган карыздарды алууну чектөө талаптарына ылайык жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдары тарабынан кабыл алынат.

4. Республикалык бюджеттен бюджеттик ссудаларды берүүнүн тартиби Өкмөт, жергиликтүү бюджеттерден - ушул Кодекске ылайык тиешелүү жергиликтүү кеңештер тарабынан аныкталат.

5. Бюджеттик ссудалар эсептен чыгарууга жатпайт.

6. Бюджеттик ссудалардын жалпы көлөмү бюджет жөнүндө ченемдик укуктук акты менен каралат.

VII БӨЛҮМ. МАМЛЕКЕТТИК ЖАНА МУНИЦИПАЛДЫК КАРЫЗ

13-глава. Өкмөт тарабынан карызга алуу

58-берене. Өкмөт тарабынан карызга алуунун максаты

Мамлекеттик карызга алуу төмөнкүдөй максаттар үчүн жүзөгө ашырылат:

1) республикалык бюджеттин дефицитин каржылоо;

2) мамлекеттик карызды кайра каржылоо;

3) мамлекеттик баалуу кагаздар рыногун өнүктүрүү.

59-берене. Мамлекеттик карызга алуунун негизги принциптери

1. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган мамлекеттик карызды башкарууда, тышкы карызга алууну жүзөгө ашырууда Өкмөттүн жалгыз гана агенти болуп саналат. Башка мамлекеттик органдар, мамлекеттик ишканалар жана мекемелер, жергиликтүү мамлекеттик администрациялар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тышкы карызга алууларды тартууга жана мамлекеттик кепилдиктерди берүүгө укуксуз.

2. Мамлекеттик карызга алуу боюнча милдеттемелерди камсыз кылуу үчүн мамлекеттин активдерин, ошондой эле алтын жана Улуттук банктын эл аралык резервдерин күрөө түрүндө пайдаланууга тыюу салынат;

3. Мамлекеттик карызга алуу Жогорку Кеңештин алдын ала жактырышы менен Өкмөт тарабынан жүзөгө ашырылат.

4. Мамлекеттик карыздын чоңдугу карыздык туруктуулуктун эл аралык көрсөткүчтөрүн эске алуу менен Өкмөт тарабынан аныкталып, кезектеги бюджеттик жылга жана эки болжолдонгон мезгилге республикалык бюджет жөнүндө мыйзамда каралат.

5. Кыргыз Республикасы мамлекеттик эмес карызга алуунун натыйжасында келип чыккан милдеттенмелер боюнча жооп бербейт.

60-берене. Кыргыз Республикасынын мамлекеттик карызын башкаруу

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган Өкмөттүн атынан мамлекеттик карызды башкаруу боюнча төмөнкүлөргө ыйгарым укуктуу:

1) эл аралык уюмдардан, банктардан, чет мамлекеттерден каражаттарды карызга алууга, ошондой эле баалуу кагаздарды жана Өкмөттүн башка карыздык милдеттенмелерин чыгаруу аркылуу ички жана тышкы рынокто карызга алууну жүзөгө ашырууга;

2) Кыргыз Республикасынын мамлекеттик баалуу кагаздарын чыгаруунун бөтөнчөлүгүн жана шарттарын белгилөөгө;

3) республиканын мамлекеттик баалуу кагаздары менен ички жана тышкы рыноктордо операцияларды аткарууга;

4) мамлекеттик карыздын эсебин алууга;

5) зарыл болгон карызга алууларды болжолдоого, алар боюнча программалардын долбоорлорун даярдоого;

6) бардык карыздык милдеттенмелерди берүүнү жана аткарууну контролдоону жүзөгө ашырууга;

7) карыздын түзүмүн оптималдаштыруу боюнча, анын ичинде мамлекеттик баалуу кагаздар, мамлекеттик карызды кайра түзүмдөштүрүү, мамлекеттик карызга алуунун тобокелдерин башкаруу боюнча иш-чараларды даярдоону жана ишке ашырууну жүзөгө ашырууга.

61-берене. Мамлекеттик ички зайым

1. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган Өкмөт тарабынан аныкталуучу тартипте ички зайым тартуу жөнүндө чечим кабыл алат.

2. Мамлекеттик ички зайым Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Өкмөт тарабынан аныкталган тартипте дайындалуучу каржылык агент тарабынан алынууга жана кайтарылууга тийиш.

62-берене. Мамлекеттик тышкы зайым

1. Мамлекеттик тышкы зайым алуу жөнүндө чечим Жогорку Кеңеш менен макулдашуу боюнча Өкмөт тарабынан кабыл алынат.

2. Эл аралык келишимдер болуп саналган Кыргыз Республикасына зайым берүү жөнүндө келишимдер "Кыргыз Республикасынын эл аралык келишимдери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык ратификацияланууга жатат.

Эл аралык келишим болуп саналбаган Кыргыз Республикасына зайым берүү жөнүндө келишимдер Жогорку Кеңеш тарабынан бекитилет.

3. Тышкы рынокто жайгаштырылуучу мамлекеттик баалуу кагаздарды чыгаруу аркылуу мамлекеттик зайым алуу тууралуу Өкмөттүн чечими Жогорку Кеңеш тарабынан бекитилет.

4. Мамлекеттик тышкы зайым Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Өкмөт тарабынан аныкталган тартипте дайындалуучу каржылык агент тарабынан алынууга жана кайтарылууга тийиш.

5. Тышкы зайымды тартуу, бөлүштүрүү, тейлөө жана кайтарып берүү боюнча зайым алуу процессине катышуучу институттардын иш-милдеттери жана милдеттери Өкмөт тарабынан аныкталат.

6. Тышкы зайым Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык дайындалган Өкмөттүн каржылык агенти аркылуу алынууга жана кайтарылууга тийиш.

7. Тышкы зайым тартуунун, бөлүштүрүүнүн жана

кайтаруунун жол-жоболору, карызга алуу процессине катышкан институттардын иш-милдеттери жана милдеттери сыяктуу эле Өкмөттүн тиешелүү чечими менен каралууга тийиш.

63-берене. Мамлекеттик кепилдиктер

Мамлекеттик кепилдиктер Өкмөт насыячынын алдында эл аралык келишим менен каралган жана анын эл аралык жана мамлекеттер аралык уюмдардагы мүчөлүгүнүн алкагында милдеттенмелер боюнча белгиленген мөөнөттөрдө төлөнбөгөн карыздарды төлөп берүүгө милдеттенме алган келишимге ылайык берилет.

Ушул берененин жоболорунда каралган учурларды албаганда, Кыргыз Республикасы мамлекеттик кепилдиктерди бербейт.

64-берене. Мамлекеттик карызды эсепке алуу

1. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган зайым берүүчү жана алуучу насыя берүүчүлөрдү жана зайымчыларды, аларды берүүнүн жана төлөөнүн шарттарын, ошондой эле зайымчы менен насыя берүүчүнүн ортосунда түзүлгөн тиешелүү макулдашууларды көрсөтүү менен Кыргыз Республикасынын мамлекеттик карызын аныктайт жана эсепке алууну уюштурат.

2. Кыргыз Республикасынын мамлекеттик карызынын учурдагы абалы жөнүндө маалымат ачык болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жарыяланууга жатат.

14-глава. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан карызга алуу

65-берене. Жалпы жоболор

1. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан карызга алуу жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын атынан муниципалдык баалуу кагаздарды чыгаруу жана муниципалдык карыздык милдеттенмелер келип чыгуучу ушул Кодекстин жоболоруна ылайык бюджеттик ссудаларды тартуу жолу менен жүзөгө ашырылат.

2. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жергиликтүү өз алдынча башкаруунун атынан кепилдиктерди берүүгө укуксуз.

3. Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдары жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын зайымдарын эсепке алууну белгиленген формат боюнча жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдарынын карыздык милдеттенмелеринин реестрине ылайык жүргүзүшөт жана ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга маалымат беришет. Зайымдык каражаттарды эсепке алуунун жана кайтаруунун тартиби Өкмөт тарабынан бекитилет.

4. Өкмөт жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын милдеттенмелери боюнча жоопкерчилик тартпайт жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары Өкмөттүн милдеттенмелери боюнча жоопкерчилик тартпайт.

66-берене. Муниципалдык баалуу кагаздарды чыгаруу

1. Муниципалдык баалуу кагаздарды чыгаруу кыска мөөнөттүү зайымдарды алуу боюнча карызды кошпогондо, аймакты өнүктүрүү программаларынын алкактарында артыкчылыктуу инвестициялык долбоорлорду ишке ашыруу, бюджеттин тең салмактуулугун камсыз кылуу жана азыркы муниципалдык карызды кайра каржылоо максатында жүзөгө ашырылат.

2. Муниципалдык баалуу кагаздарды чыгаруу Өкмөт тарабынан белгиленген тартипте жергиликтүү кеңештин чечими боюнча жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органы тарабынан жүзөгө ашырылат.

3. Чыгарылуучу муниципалдык баалуу кагаздардын конкреттүү түрү жана көлөмү жергиликтүү кеңеш тарабынан аныкталат.

67-берене. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан карызга алууларды чектөө

Эгерде келечектеги карыздык милдеттенмелерди кошуп алганда, жалпы муниципалдык карызды тейлөө боюнча милдеттенмелер зайымдарынын жана бюджеттер аралык трансферттердин натыйжасында тартылган каражаттарды эсепке албаганда, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кирешелеринин жылдык көлөмүнүн 20 пайызынан ашып кетсе, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына карызга алууну жүзөгө ашырууга тыюу салынат.

VIII БӨЛҮМ. БЮДЖЕТТИК ПРОЦЕССТИН КАТЫШУУЧУЛАРЫНЫН ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫ

15-глава. Мамлекеттик органдардын ыйгарым укуктары

68-берене. Президенттин компетенциясы

Президент бюджеттик мамилелерди жөнгө салуу жаатында:

1) кезектеги бюджеттик жылга республикалык бюджет жөнүндө мыйзамга жана Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетин аткаруу тууралуу отчетту бекитүү тууралуу мыйзамга кол коет жана жалпыга жарыялайт;

2) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

69-берене. Жогорку Кеңештин компетенциясы

Жогорку Кеңеш бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатында:

1) төмөнкүдөй мыйзамдарды кабыл алат:

а) кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге республикалык бюджет жөнүндө, ошондой эле ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө;

б) кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге Социалдык фондун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттери жөнүндө, ошондой эле ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө;

в) республикалык бюджеттин аткарылышынын аудити жөнүндө Эсептөө палатасынын отчетторунун натыйжаларын эске алуу менен отчеттук жылдагы республикалык бюджеттик аткарылышы тууралуу отчетту бекитүү жөнүндө;

г) Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин аткарылышынын аудити жөнүндө Эсептөө палатасынын отчетунун натыйжаларын эске алуу менен отчеттук жылдагы Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин аткарылышы тууралуу отчетту бекитүү жөнүндө;

д) Кыргыз Республикасынын өзгөчө бюджети жөнүндө;

2) Бюджеттик резолюцияны кезектеги бюджеттик жылдан мурдагы жылдын 30-апрелинен кеч эмес кабыл алат;

3) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

70-берене. Өкмөттүн компетенциясы

Өкмөт бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатында:

1) Фискалдык саясаттын негизги багыттарын бекитет;

2) республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбоорун Жогорку Кеңештин кароосуна жана кабыл алуусуна берет жана анын аткарылышын камсыз кылат;

3) республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө ар жылдык отчетту Жогорку Кеңештин кароосуна жана бекитүүсүнө берет;

4) тиешелүү мыйзамдардын аткарылышын камсыз кылат;

5) экономикалык жана социалдык өнүгүүнүн жалпы мамлекеттик программасын иштеп чыгат жана ишке ашырат;

6) фискалдык, инвестициялык саясатты жүргүзүүнү камсыз кылат;

7) Кыргыз Республикасына берилген тике инвестициялардын тышкы жардамын тартуунун жана аткаруунун артыкчылыктарын аныктайт;

8) Жогорку Кеңеш менен макулдашуу боюнча тышкы жардамды тартуунун узак мөөнөттүү, орто мөөнөттүү жана жылдык программаларынын долбоорлорун карайт жана жактырат;

9) ушул Кодекс жана Кыргыз Республикасынын башка мыйзамдары менен каралган маселелер боюнча Өкмөттүн ченемдик укуктук актыларын кабыл алат;

10) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

71-берене. Бюджетти болжолдоо жана аткаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын компетенциясы

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатында:

1) фискалдык саясатты иштеп чыгууну жана ишке ашырууну жүзөгө ашырат.

2) Фискалдык саясаттын негизги багыттарынын долбоорун иштеп чыгат жана Өкмөттүн кароосуна берет;

3) республикалык бюджет жөнүндө, өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө мыйзамдардын долбоорлорун түзөт жана аларды Өкмөттүн кароосуна берет;

4) секторлор боюнча бюджеттик чыгашалардын стратегияларын иштеп чыгуу процессин, ошондой эле бюджеттин ресурстарынын администраторлорунун жана бюджеттик процессти жүзөгө ашырууда бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөрдүн (тескөөчүлөрдүн, алуучулардын) ишин координациялайт;

5) бюджеттик процессти, мамлекеттик сатып алуулар тутумун, каржылык башкаруу жана контролдоо тутумун, ички аудит тутумун кошуп алганда, мамлекеттик каржыларды башкарууну усулдук камсыз кылууну жүзөгө ашырат;

6) жергиликтүү бюджеттердин киреше дараметин баалоону жүргүзөт, жалпы мамлекеттик кирешелерден чегерүүлөрдүн ченемдери боюнча болжолдук көрсөткүчтөрдү аныктайт;

7) бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөрдүн (тескөөчүлөрдүн, алуучулардын) бюджеттик табыштамаларын түзүүнүн эрежесин белгилейт;

8) бюджеттик процессти жүзөгө ашыруу үчүн талап кылынган маалыматтын берүүнүн тизмегин, форматын жана тартибин аныктайт;

9) республикалык бюджет жөнүндө мыйзамга ылайык чегерүүлөрдүн белгиленген ченемдери боюнча республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин ортосундагы жалпы мамлекеттик кирешелерди бөлүштүрөт;

10) Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин ортосунда алардын түшүүлөрүн жана бөлүштүрүлүшүн эсепке алуу үчүн алар боюнча колдонулуучу айыптарды жана пайыздарды кошуп алганда, салыктардын, жыйымдардын жана башка төлөмдөрдүн төлөнгөн/өндүрүп алынган ашык суммаларын Өкмөт тарабынан белгиленген тартипте кайтарып берет;

11) өнүгүүгө расмий жардамдарды ишке ашырууну пландаштырат жана каржылык мониторинг түзөт (мамлекеттик инвестициялар программасы боюнча);

12) өнүгүүгө расмий жардамдарды координациялоону жүзөгө ашырат (мамлекеттик инвестициялар программасы боюнча);

13) мамлекеттик ички жана тышкы карызды болжолдойт жана аны талдоону жүзөгө ашырат;

14) Улуттук банкта жана коммерциялык банктарда Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттик каражаттарын эсепке алуу боюнча эсептерди ачат;

15) Улуттук банкта жана коммерциялык банктарда ушул Кодекске жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин убактылуу эркин каражаттарын жайгаштырат;

16) бюджеттик мекемелерге коммерциялык банктарда эсептерди ачууга уруксат берет;

17) бюджеттик мекемелердин улуттук, чет өлкөлүк валютадагы ушул Кодексти бузуу менен жүргүзүлгөн операцияларын токтотуп турууу жөнүндө чечимди бюджеттик уюмдарга жана коммерциялык банктарга жиберет;

18) ушул Кодексте каралган учурларда ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын аймактык бөлүмдөрүндөгү бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөргө, тескөөчүлөргө, алуучуларга ачылган эсептер боюнча операцияларды токтотуп турат;

19) Өкмөт тарабынан бекитилген тартипте Бирдиктүү казыналык эсепте болгон бюджеттик каражаттар менен операцияларды башкарат;

20) Ушул Кодекске ылайык Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттерин аткарууну кассалык тейлөө тартибин белгилейт;

21) ресурстар администраторлорунун, Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин башкы тескөөчүлөрүнүн, тескөөчүлөрүнүн жана алуучуларынын операцияларынын эсептерин бекитилген тартипте ачат жана аларды эсепке алууну жүргүзөт;

22) ресурстар администраторлорунун, Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин каражаттарын башкы тескөөчүлөрдүн, тескөөчүлөрдүн, алуучулардын жыйынды реестринин жүргүзөт;

23) артыкчылыктарды жана программалык ишчараларды эске алуу менен республикалык бюджет жөнүндө мыйзамга ылайык аларды квартал боюнча бөлүштүрүү менен башкы тескөөчүлөргө (тескөөчүлөргө, алуучуларга) бюджеттик милдеттенмелеринин лимиттерин жиберет;

24) республикалык бюджет жөнүндө мыйзамга ылайык аларды квартал боюнча бөлүштүрүү менен бюджеттин ресурстарынын болжолун администраторлорго жеткирет;

25) республикалык бюджетти аткаруунун кассалык планын түзүүнү жана киргизүүнү жүзөгө ашырат;

26) Бирдиктүү Казына эсебинде ресурстардын администраторлорунун, башкы тескөөчүлөрдүн, бюджеттик каражаттарды тескөөчүлөрдүн жана алуучулардын кассалык киреше жана чыгаша операцияларын жүзөгө ашырат;

27) Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин кассалык аткарылышы боюнча операцияларга эсеп жүргүзөт;

28) Өкмөткө Кыргыз Республикасынын мамлекеттик (республикалык жана жергиликтүү) бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчетту берет;

29) Бюджеттерди аткаруу боюнча жол-жоболорду сакталышына ички контролдоону жүзөгө ашырат;

30) бухгалтердик отчетту кабыл алууну, талдоону жана бириктирүүнү жүзөгө ашырат;

31) Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынын жана бюджеттик мекемелеринин жана мамлекеттик сатып алуулардын ички аудитинин кызматтарынын ишин координациялоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган болуп саналат;

32) каржылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттарына ылайык мамлекеттик башкаруу секторунун отчеттулугунун Кыргыз Республикасынын бухгалтердик эсебинин жана каржылык отчеттуулугунун ченемдик укуктук, усулдук базасын өркүндөтөт;

33) Кыргыз Республикасынын банктар аралык төлөө тутумдарында корпоративдик төлөө карталарынын эмитенти катары тикелей катышуучусу катары катышат;

34) республикалык бюджеттин долбоору боюнча коомдук угууларды уюштурат жана өткөрөт, пикир келишпестиктер боюнча протоколдорду даярдайт жана аларды веб-сайтка жарыялайт;

35) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

72-берене. Эсептөө палатасынын компетенциясы

Эсептөө палатасы бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатында:

1) каржылык аудитти жана майнаптуулук аудитин жүргүзүүгө төмөнкүдөй өзгөчө укукка ээ:

а) Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин аткарылышын жана бухгалтердик отчеттуулуктун;

б) мамлекеттик бюджеттик киреше бөлүгүнүн аткарылышы боюнча ресурстардын администраторлорунун ишинин;

в) Кыргыз Республикасынын мамлекеттик карызынын абалынын жана башкарылуусунун;

г) мамлекеттик жана муниципалдык менчикти башкаруунун;

д) мамлекеттик жана/же муниципалдык катышуу үлүшү бар ишканалардын жана уюмдардын ишинин;

е) бюджеттик каражаттарды алуучулардын - менчик же менчиги башка түрдөгү юридикалык жактардын берилген бюджеттик каражаттарга карата ишинин;

ж) Улуттук банктын Өкмөттүн эсептерин тейлөө боюнча операцияларды жүзөгө ашыруусунун бөлүгүнүн, республикалык бюджетке чегерүүчү пайданы эсептөөнүн тууралыгынын;

з) Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттерин тейлөө бөлүгүндө коммерциялык банктардын жана башка насыялык-каржылык мекемелердин;

и) бюджеттен тышкаркы каражаттардын пайдаланылышынын;

к) корутундуларды, козголгон жазык иштери, ошондой эле соттордун токтомдору боюнча укук коргоо органдарынын суроо-талаптарына корутундуларды, жоопторду берүү үчүн менчигинин түрүнө карабастан ишканалардын жана уюмдардын ишинин;

2) республикалык бюджеттин жана Социалдык фонддун, Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин, мыйзамдардын жана башка ченемдик укуктук актылардын, Кыргыз Республикасынын эл аралык келишимдеринин жана макулдашууларынын, Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин түзүлүшүнө жана аткарылышына таасир көрсөтүүчү мамлекеттик программалардын жана башка документтердин долбоорлорун талдоону жүргүзөт;

3) республикалык бюджет жана Социалдык фонддун, Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттери жөнүндө мыйзамдардын долбоорлоруна, аларга карта өзгөртүүлөргө жана ал бюджеттердин аткарылышы жөнүндө отчетторго карата корутундуларды алар Жогорку Кеңештин кароосуна киргизилген күндөн тартып 10 күндөн кечиктирилбестен берет;

4) бюджеттик мыйзамдарды өркүндөтүү боюнча сунуштарды жана сунуштамаларды Жогорку Кеңешке киргизет;

5) бюджеттик мыйзамдардын жана каржылык тартиптин табылган бузууларын четтетүү боюнча аткарууга карата милдеттүү болгон талапкаттарды жиберет;

6) бюджеттин долбоорун ушул Кодекстин 93-беренесинин жоболоруна ылайык түзөт;

7) "Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасы жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында, ушул Кодексте жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларында каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

73-берене. Улуттук банктын компетенциясы

Улуттук банк бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатында:

1) Өкмөт менен өз ара аракеттенип республиканын акча-насыя саясатын аныктайт;

2) Бирдиктүү казыначылык эсепте турган Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин каражаттарын тейлейт;

3) ал процесстерге ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын тике катышуусунун камсыз кылуу менен корпоративдик төлөм карталарынын эмитенти катары чыгуу укугу менен Кыргыз Республикасынын банк аралык төлөм тутумдарына тике катышуучу катары катышат;

4) Өкмөттүн каржы агенти болуп саналат;

5) республикалык бюджеттин долбоорун түзүүдө Өкмөткө консультация берет;

6) бюджеттик мыйзамдарды өркүндөтүү боюнча сунуштарды жана республикалык бюджет жөнүндө, аларга өзгөртүүлөр жөнүндө мыйзамдардын долбоорлоруна жана мурдагы жылдагы республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетко корутундуларды алар Жогорку Кеңештин кароосуна киргизилген күндөн тартып 10 күндөн кечиктирбестен Жогорку Кеңешке киргизет;

7) ушул Кодексте жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларында каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

74-берене. Экономикалык болжолдоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын компетенциясы

Экономикалык болжолдоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатында:

1) төмөнкүлөрдү иштеп чыгат:

а) экономикалык саясаттын, мамлекеттик программалардын негизги багыттарын;

б) Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн болжолун;

в) ыйгарым укуктуу органдар жана кызыкдар министрликтер жана ведомстволор менен макулдашуу боюнча - донорлордун расмий жардамдарынын алкактарында каражаттарды тартуу жана пайдалануу боюнча стратегияны;

г) тышкы соода иштерин бажы-тарифтик жана тарифтик эмес жөнгө салуу чараларын колдонуу боюнча сунуштарды;

2) Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн талдоо менен баалоону жүзөгө ашырат:

3) төмөнкү жаатта бирдиктүү мамлекеттик саясатты ишке ашырат:

а) экономикалык өнүгүүнүн жана региондордун комплекстүү өнүгүүсүнүн артыкчылыктарын эсепке алуу менен тике инвестицияларды;

б) тышкы жана ички сооданы;

в) көмүскө экономиканы легалдаштырууну жана кыскартууну;

4) экономикалык өнүгүүгө, республикалык бюджеттин бириктирилген кирешелерин салыктык кайра түзүүлөргө салыктын таасир этүүсүнө чараларга баа берүүгө жана экспертизага катышат;

5) эл аралык каржы уюмдары тарабынан каржыланган өнүгүү долбоорлоруна катышкан чарбалык субъекттер үчүн салык жеңилдиктерин ырастоо боюнча иштерди жүзөгө ашырат;

6) мамлекеттик материалдык резервдер жаатындагы саясатты ишке ашырган ыйгарым укуктуу орган даярдаган мамлекеттик материалдык резервдердин тутумунун чыгашаларынын түзүмдөрү боюнча тиешелүү жылга республикалык бюджеттин долбооруна сунуштарды макулдашат;

7) отун-энергетика комплекси жаатында бюджет жана тарифтик саясат боюнча сунуштарды киргизет.

75-берене. Мамлекеттик органдардын бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатындагы компетенциясы

Мамлекеттик органдар бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатында:

1) өнүгүүнүн тармактык (сектордук) стратегиясын/программасын иштеп чыгышат;

2) сектор боюнча бюджеттик чыгашалардын стратегиясын иштеп чыгышат жана бекитишет;

3) мамлекеттик органдардын, анын ичинде аларга ведомстволук караштуулуктагы бюджеттик мекемелердин бюджетин түзөт жана аткарат;

4) өздөрүнүн ведомстволук караштуулугундагы мекемелердин бюджетти түзүү жана аткаруу боюнча ишин координациялайт жана уюштурат;

5) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын суроо-талабы боюнча ведомствонун бюджетинин аткарылышы боюнча отчеттуулукту жана башка маалыматты даярдайт жана берет;

6) Өкмөт тарабынан белгиленген тартипте жана ресурстардын администраторлорунун реестрине ылайык бюджеттин ресурстарынын администраторлорунун иш-милдеттерин аткарат;

7) өз ишинин чөйрөсүндө ведомстволук каржылык контролду уюштурат жана жүзөгө ашырат;

8) бекитилген бюджеттик ассигнованиелерге жана бюджеттик милдеттенмелердин лимиттерине ылайык бюджеттик каражаттардын майнаптуулугун, натыйжалуулугун жана аткарылышынын даректүүлүгүн камсыз кылат;

9) ведомствонун жана ведомстволук караштуулуктагы бюджеттик мекемелердин милдеттенмелери боюнча жооп берет;

10) бюджеттик чыгашалардын стратегияларынын долбоорлору боюнча коомдук угууларды уюштурат жана өткөрөт, пикир келишпестиктер боюнча протоколдорду даярдайт жана аларды веб-сайтка жарыялайт;

11) ушул Кодексте жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларында каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

76-берене. Социалдык фонддун компетенциясы

Социалдык фонд бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатында:

1) Социалдык фонддун бюджети жөнүндө, бюджет жөнүндө мыйзамга өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу мыйзамдардын долбоорлорун иштеп чыгат жана аларды Өкмөттүн кароосуна берет;

2) камсыздандыруу төгүмдөрүн жыйноону, топтоону жүзөгө ашырат;

3) Социалдык фонддун бюджетин түзүү жана аткаруу боюнча мамлекеттик органдардын ишин координациялайт;

4) Пенсиялык фонддун, Мамлекеттик топтоо фондунун, Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун, Эмгекчилердин ден соолугун чыңдоо фондунун чыгашаларын каржылоону камсыз кылат;

5) камсыздандыруу төгүмдөрүнүн өз убагында жана толук келип түшүүсүн, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык мамлекеттик социалдык камсыздандыруу каражаттарын туура сарптоону контролдоону жүзөгө ашырат;

6) убактылуу эркин каражаттарды Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарындагы кыска мөөнөттүү депозиттерге жайгаштырат, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык мамлекеттик жана муниципалдык баалуу кагаздар менен операцияны жүзөгө ашырат;

7) Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен уруксат берилген активдерге пенсиялык топтоо каражаттарын жайгаштырат;

8) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын суроо-талабы боюнча бюджеттик табыштамаларды даярдайт жана ассигнованиелерди берүүгө негиздемелерди түзөт, бюджет аралык трансферттерди пайдалануу боюнча отчеттуулукту, Социалдык фонддун бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчеттуулукту мамлекеттик бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетту түзүү үчүн жана башка маалыматты даярдайт жана берет;

9) ассигнованиелердин пайдаланылышынын даректүүлүгүн жана максаттуу мүнөзүн камсыз кылат;

10) Социалдык фонддун бюджеттинин долбоору боюнча коомдук угууларды уюштурат жана өткөрөт, пикир келишпестиктер боюнча протоколдорду даярдайт жана аларды веб-сайтка жарыялайт;

11) ушул Кодексте жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларында каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

77-берене. Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун компетенциясы

Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фонду бюджеттик укук мамилелерин жөнгө салуу жаатында:

1) жарандардын ден соолугун коргоо жаатында Мамлекеттик кепилдиктер программасынын жана башка программалардын долбоорлорун жана стратегияларды иштеп чыгууга катышат;

2) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, милдеттүү медициналык камсыздандыруунун программаларын аткаруу үчүн зарыл тарифтик төгүмдөрдүн ставкалары жөнүндө сунуштарды киргизет;

3) милдеттүү медициналык камсыздандыруу төгүмдөрүн жана Бирдиктүү төлөөчүнүн каражаттарын топтойт;

4) милдеттүү медициналык камсыздандыруунун базалык программасын жана камсыздандырылган жарандарды амбулатордук деңгээлде дары-дармек менен камсыз кылуу боюнча милдеттүү медициналык камсыздандыруунун кошумча программасын ишке ашырат;

5) милдеттүү медициналык камсыздандыруу программасы боюнча саламаттык сактоо уюмдары берүүчү медициналык жана алдын алуу кызмат көрсөтүүлөрүн каржылоого жумшалган каражаттардын жалпы көлөмүнөн бир айлык каржылоодон кем болбогон көлөмдө каржылык туруктуулукту камсыз кылуу үчүн камсыздандыруу запасын түзөт;

6) бекитилген республикалык бюджеттин алкактарында максаттуу иш-чараларга каражаттарды жумшоо жолу менен саламаттык сактоо уюмдарынын каржылык туруктуулугун жана каржылык тобокелдикти азайтууну камсыз кылат;

7) саламаттык сактоо жаатында ден соолуктун алдын алуу жана бекемдөө жана башка максаттуу программалар боюнча иш-чараларды каржылоо үчүн саламаттык сактоону өнүктүрүүгө каражаттарды багыттайт;

8) Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фонду жана Бирдиктүү төлөөчү тутумунда иштеген саламаттык сактоо уюмдары тарабынан каражаттардын максаттуу жана майнаптуу пайдалануусуна ички аудит жүргүзөт;

9) Бирдиктүү төлөөчү тутумунда иштеген саламаттык сактоо уюмдары тарабынан консолидациялаган бюджеттин каражаттарынын пайдаланылышын контролдойт;

10) Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттинин долбоору боюнча коомдук угууларды уюштурат жана өткөрөт, пикир келишпестиктер боюнча протоколдорду даярдайт жана аларды веб-сайтка жарыялайт;

11) Ушул Кодексте жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларында каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

16-глава. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ыйгарым укуктары

78-берене. Жергиликтүү кеңештердин компетенциясы

Жергиликтүү кеңештер бюджеттик мамилелерди жөнгө салуу жаатында:

1) аймактарды социалдык-экономикалык өнүктүрүү программасын кабыл алышат жана алардын аткарылышын контролдоону жүзөгө ашырышат;

2) жергиликтүү бюджеттин негизги багыттарын жана артыкчылыктарын аныкташат;

3) муниципалдык карыздын четки көлөмүн жана

ага өзгөртүүлөрдү кошуп алганда жергиликтүү бюджетти бекитет;

4) жергиликтүү бюджеттин аткарылышынын жүрүшү жөнүндө маалыматты угат жана анын аткарылышы жөнүндө отчетту бекитишет;

5) ушул Кодекстин жоболоруна жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык муниципалдык баалуу кагаздарды чыгаруу, бюджеттик ссудаларды жана максаттуу трансферттерди берүү/тартуу жөнүндө чечимдерди кабыл алышат;

6) жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары менен биргеликте жергиликтүү бюджеттердин долбоорлору боюнча коомдук угууларды уюштурушат жана өткөрүшөт;

7) ушул Кодекстин жоболорунда каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырышат.

79-берене. Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдарынын компетенциясы

Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдары бюджеттик мамилелерди жөнгө салуу жаатында:

1) аймактарды социалдык-экономикалык өнүктүрүү программасын ишке ашырууну иштеп чыгышат жана камсыз кылышат;

2) жергиликтүү бюджеттердин долбоорлорун түзүшөт жана жергиликтүү кеңештер бекиткенден кийин аларды аткарууну камсыз кылышат;

3) жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы жөнүндө ар кварталдык жана жылдык отчетторду жергиликтүү кеңештердин кароосуна беришет;

4) жергиликтүү кеңештердин чечими боюнча муниципалдык баалуу кагаздарды чыгарууну жүзөгө ашырышат;

5) жергиликтүү кеңештердин чечими боюнча бюджеттик ссудаларды/насыяларды берүүнү/тартууну жүзөгө ашырышат;

6) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын суроо-талабы боюнча бюджеттик табыштаманы жана бюджет аралык трансферттерди алуунун зарылдыгы жөнүндө негиздемени даярдашат, алардын пайдаланылышы боюнча отчеттуулукту, жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы жөнүндө отчетту жана башка маалыматты беришет;

7) ал каражаттарды алуучулар боюнча бюджет аралык трансферттердин максаттуу пайдаланылышынын майнаптуулугун камсыз кылышат;

8) жергиликтүү кеңештер менен биргеликте жергиликтүү бюджеттердин долбоорлору боюнча коомдук угууларды уюштурушат жана өткөрүшөт;

9) ушул Кодекстин жоболорунда каралган башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырышат.

IX БӨЛҮМ. БЮДЖЕТТИК ПРОЦЕСС

17-глава. Бюджеттик процесстин негиздери

80-берене. Бюджеттерди түзүүнүн жалпы жоболору

1. Республикалык бюджеттин долбоору Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүшүнүн болжолунун, Жогорку Кеңештин Бюджеттик резолюциясынын жана Фискалдык саясаттын негизги багыттарынын негизинде жана ушул Кодекстин талаптарына ылайык түзүлөт.

Республикалык бюджет жөнүндө мыйзам менен жактырылган Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетинин болжолдук параметрлери аларды ар бир айкын мезгилге кабыл алууда такталат.

2. Жергиликтүү бюджеттердин долбоорлору ушул Кодекстин талаптарына ылайык жана Фискалдык саясаттын негизги багыттарынын жоболорун эске алуу менен аймактарды өнүктүрүү стратегиясынын/программаларынын негизинде түзүлөт.

3. Социалдык фонддун бюджетинин долбоору ушул Кодекстин талаптарына ылайык Фискалдык саясаттын негизги багыттарынын жоболорун эске алуу менен Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүшүнүн болжолунун негизинде түзүлөт.

4. Орто мөөнөттүк мезгилге Фискалдык саясаттын негизги багыттары, аймактарды социалдык-экономикалык өнүктүүү программалары, Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин долбоорлору төмөнкүдөй талаптарга ылайык жүзөгө ашырылат:

а) мамлекеттик (муниципалдык) каржылык жана каржылык эмес активдер менен милдеттенмелерди майнаптуу башкаруу;

б) туруктуу фискалдык саясатты жүргүзүү;

в) мамлекеттик (муниципалдык) карыздын экономикалык негизделген деңгээлин сактоо;

г) анын дефицитинин деңгээлин оптималдаштыруу менен республикалык бюджеттин теңдештүүлүгүн камсыз кылуу;

д) фискалдык тобокелдиктерди баалоо.

Бюджеттин негизги параметрлери учурдагы бюджеттик жылдын 1-июлунан кечиктирилбестен бекитилген жана кезектеги бюджеттик жылдын 1-январынан эрте эмес колдонууга киргизилүүчү Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын жоболоруна ылайык, ошондой эле бюджеттин аткарылышынын натыйжаларын жана өткөн мезгилдеги макроэкономикалык кырдаалдын абалын талдоону эске алуу менен кабыл алынат.

Көрсөтүлгөн мөөнөттөн кеч бекитилген Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин чыгашаларын көбөйтүүнү же кирешелерин азайтууну караган Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары бюджеттик болжолдоонун кийинки циклынын бюджеттеринин долбоорлорунда эске алынат.

81-берене. Бюджеттик календарь

1. Өкмөт ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын, Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун сунушу боюнча тиешелүүлүгүнө жараша бюджеттик процесстин календардык планын (бюджеттик календарды) бекитет.

2. Бюджеттик календарь кезектеги бюджеттик жылдын алдындагы жылдын 1-февралынан кечиктирилбестен бекителет.

3. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган экономикалык болжолдоо боюнча Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүшүнүн болжолун бюджеттик процесстин календардык планы менен бекитилген мөөнөттө Өкмөткө жана ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга берет.

18-глава. Фискалдык саясаттын негизги багыттары жана аймактарды өнүктүрүү программалары

82-берене. Орто мөөнөттүү мезгилге Кыргыз Республикасынын фискалдык саясатынын негизги багыттары

1. Орто мөөнөттүү мезгилге Кыргыз Республикасынын фискалдык саясатынын негизги багыттары - алдыдагы үч жылдык мезгилге фискалдык саясатты ишке ашыруунун негиздерин аныктоочу жана Өкмөткө бүтүндөйүнөн жана ар бир тармак боюнча боло турган чыгашаларды болжолдоштуруу максатында ресурстардын келечектеги көлөмдөрү тууралуу мүмкүндүк берүүчү мамлекеттик каржыны башкаруу аспабы.

2. Орто мөөнөттүү мезгилге Фискалдык саясаттын негизги багыттарынын башкы маселелери болуп төмөнкүлөр саналат:

1) алдыдагы мезгилде бюджеттик максаттарды белгилөө менен фискалдык саясатты аныктоо жана мамлекеттик каржыны майнаптуу башкаруу;

2) өнүгүүнүн стратегиялык программалары жана секторлор боюнча бюджеттик чыгашалардын стратегиясын аныктоочу мамлекеттик саясаттын өз ара байланышы аркылуу чыгашалардын майнаптуулугун жакшыртуу;

3) бюджеттик мыйзамдарды жана бюджет аралык мамилелерди өнүктүрүү;

4) мамлекеттик бюджеттин тең салмактуулугун камсыз кылуу;

5) түзүмдүк кайра өзгөрүүнү жүргүзүү жана ишкердик активдүүлүккө көмөк көрсөтүү;

6) социалдык коргоону камсыз кылуу;

7) экономика тармактарын өнүктүрүү үчүн жагымдуу шарттарды түзүү.

3. Орто мөөнөттүү мезгилге Фискалдык саясаттын негизги багыттары төмөнкүлөрдүн негизинде аныкталат:

1) өнүгүүнүн мамлекеттик стратегиясынын программасына ылайык өнүгүүнүн тармактык (сектордук) стратегияларынын/программаларынын;

2) Өкмөт тарабынан учурдагы жылдын 31-мартынан кечиктирилбестен бекитилген Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүшүнүн орто мөөнөттүү болжолунун.

4. Фискалдык саясаттын негизги багыттары мурдагы эки жылдын иш жүзүндөгү көрсөткүчтөрүн, учурдагы жылда күтүлгөн баалоону кийинки үч жылга болжолду камтыйт.

5. Орто мөөнөттүү мезгилге Фискалдык саясаттын негизги багыттарына төмөнкүлөр кирет:

1) Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүү болжолуна ылайык орто мөөнөттүү макроэкономикалык болжол;

2) орто мөөнөттүү бюджеттик негиз, ал төмөнкүлөрдү аныктайт:

а) бюджеттин ресурстарынын түрлөрү боюнча ирилештирилген болжолдук көрсөткүчтөрдү;

б) бюджеттик каражаттарды негизги тескөөчүлөр боюнча контролдук цифраларды кошуп алганда негизги категориялар боюнча бюджеттин чыгымдарын;

в) бюджеттин дефицитин, аны жабуунун булактарын;

г) мамлекеттик карыздын чегин.

3) анын негиздемеси төмөнкүлөрдү камтыйт:

а) салыктардагы, салыктык эмес кирешелердеги, мамлекеттик активдерди башкаруудагы болжолдонгон өзгөрүүлөрдү көрсөтүү менен бюджеттин ресурстарын түзүү саясатын;

б) бюджеттик программаларды аралата чыгашалар боюнча жогорку лимиттерди аныктоо менен негизги секторлор боюнча бюджеттик чыгашалардын орто мөөнөттүк стратегиясын кошуп алганда бюджеттин чыгашаларын түзүү саясатын;

в) бюджеттик инвестициялардын артыкчылыктарын жана багыттарын;

г) бюджеттин дефицити боюнча максаттуу көрсөткүчтөрдү көрсөтүү менен бюджеттин дефицитине/профицитине карата саясатты;

д) мамлекеттик карыз жана мамлекеттик гранттар боюнча максаттуу көрсөткүчтөрдү көрсөтүү менен мамлекеттик карызды башкаруу саясатын;

е) бюджет аралык жөнгө салуунун аспаптарын өнүктүрүүнүн багыттарын көрсөтүү менен бюджет аралык мамилелерди өнүктүрүү саясатын.

6. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган Фискалдык саясаттын негизги багыттары боюнча пикир келишпестиктерди кароону уюштурат. Пикир келишпестиктер Өкмөттүн кароосуна төмөнкүлөр менен киргизилет:

1) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын бюджетти пландоо жана аткаруу боюнча корутундусу;

2) бюджеттик каражаттардын негизги тескөөчүлөрүнүн (тескөөчүлөрүнүн), бюджеттик ресурстардын администраторлорунун негиздемеси.

7. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган Фискалдык саясаттын негизги багыттары боюнча пикир келишпестиктерди кароонун натыйжалары боюнча долбоорду түзөт жана Өкмөткө кезектеги бюджеттик жылдын алдындагы жылдын 5-июнунан кечиктирбестен сунуштайт.

8. Орто мөөнөттүү мезгилге Фискалдык саясаттын негизги багыттары кезектиги бюджеттин жылдын алдындагы жылдын 1-июлунан кечиктирилбестен Өкмөттүн токтому менен бекитилет жана Жогорку Кеңешке сунушталат.

9. Орто мөөнөттүү мезгилге Фискалдык саясаттын негизги багыттары жарыяланат жана бюджетти пландаштыруу жана аткаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын расмий сайтында кезектиги бюджеттин жылдын алдындагы жылдын 5-июлунан кечиктирилбестен жайгаштырылат.

83-берене. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн кеңеши

1. Өкмөттүн кеңеши орто мөөнөттүү мезгилге

[illegible]

натыйжаларынын көрсөткүчтөрүн аныктайт.

2. Сектор боюнча бюджеттик чыгашалардын орто мөөнөттүү стратегиясы төмөнкүлөр үчүн арналат:

1) Өкмөт тарабынан сектордогу кырдаалды жана орто мөөнөттүү мезгилге анын өнүгүүсүнүн болжолун түзүүгө калыс баа берүү;

2) сектордун ишин өнүктүрүүгө арналган жаңы технологияларды, демилгелерди жана багыттарды киргизүү;

3) кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге бюджеттин долбоорлорун түзүү үчүн негиз түзүү.

3. Бюджеттик чыгашалардын орто мөөнөттүү стратегиясын иштеп чыгуу программалык негизде бюджеттөөнүн усулдарын колдонуу менен жүзөгө ашырылат. Бюджеттик программалар орто мөөнөттүү мезгилге болжолдонгон ресурстардын чектеринде түзүлөт.

4. Бюджеттик чыгашалардын Орто мөөнөттүү стратегиясын түзүүнүн, кароонун жана аткаруунун тартиби ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын сунушу боюнча Өкмөт тарабынан аныкталат.

5. Коомдук угуулардын натыйжалары пикир келишпестиктердин протоколдору менен тиешелүү мамлекеттик органдардын веб-сайттарына жарыяланат.

85-берене. Бюджеттик программалар

1. Бюджеттик программа өнүгүүнүн тармактык (сектордук) программаларын жана аймактардын социалдык-экономикалык өнүгүү программаларын ишке ашырууга багытталган иш-чаралардын комплексин түзөт. Бюджеттик программа сектордун стратегиялык милдеттеринин бирин аткаруу үчүн бюджеттин каражаттарын камтыйт.

Бюджеттик программанын так, реалдуу жана жетиштүү максаты, бюджеттик чаралары жана сандык жана сапаттык көрсөткүчтө бюджеттик программаны ишке ашыруунун натыйжасын чагылдырган индикаторлору болууга тийиш.

2. Бюджеттик чаралар бюджеттик программанын курамдык бөлүгү болуп саналат жана бюджеттик программаны түздөн-түз аткарууга жардам берүүчү иштин түрлөрүн (иш-чаралар, долбоорлор, дайыма аткарылуучу иш-милдеттер, үзгүлтүксүз сатып алуулар жана башка д.у.с.) түзөт.

3. Бюджеттик чаралар программанын максаттарына жетишүү ыкмаларын жана жолдорун аныктайт.

4. Бюджеттик программаларды түзүү, кароо жана аткаруу тартиби бюджетти пландаштыруу жана аткаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын сунушу менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталат.

86-берене. Бюджеттик программалардын жана чаралардын натыйжалуулугунун индикаторлору

1. Натыйжалуулук индикаторлору сектордун максаттарына жетишүү боюнча ориентирлер жана анын ишин баалоо критерийлери катары пайдаланылат.

2. Натыйжалуулук индикаторлору так, жетиштүү болууга, ошондой эле сандык жана сапаттык

көрсөткүчтөргө ээ болууга тийиш. Ар бир бюджеттик программа жана бюджеттик чаралар үчүн өзүнчө натыйжалуулуктун индикаторлору аныкталууга тийиш.

87-берене. Бюджеттик программалардын майнаптуулугун баалоо

1. Бюджеттик программалардын майнаптуулугун баалоо натыйжалуулуктун индикаторлорунун жетишүүсүнүн негизинде жүзөгө ашырылат.

2. Натыйжалуулуктун индикаторлорун аныктоо жана бюджеттик программалардын майнаптуулугун баалоо жүргүзүүнүн тартиби Өкмөт тарабынан аныкталат.

3. Бюджеттик программалардын натыйжалуулугунун индикаторлоруна жетүү үчүн жоопкерчилик бюджеттик каражаттардын негизги тескөөчүлөрүнө (тескөөчүлөрүнө, алуучуларына) жүктөлөт.

4. Бюджеттик программалардын натыйжалуулугунун индикаторлоруна жетүү жөнүндө отчет башкы тескөөчү (тескөөчү, алуучу) тарабынан ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга Өкмөт тарабынан белгилеген тартипте жана мөөнөттө берилет жана аны өзүнүн расмий веб-сайтына жайгаштырат.

88-берене. Шаарларды жана айыл аймактарын социалдык-экономикалык өнүктүрүүнүн программалары

1. Социалдык-экономикалык өнүктүрүү программасы - шаарларды жана айыл аймактарын социалдык-экономикалык өнүктүрүүнүн максаттарын, милдеттерин жана иш-чараларын камтыган, алдыдагы мезгилге фискалдык саясаттын негизги багыттарын жана артыкчылыктарын аныктаган документ.

2. Социалдык-экономикалык өнүктүрүү программаларын аткаруу органдары тарабынан иштелип чыгат жана ушул Кодекстин талаптарына ылайык жергиликтүү өз алдынча башкаруунун өкүлчүлүктүү органдары тарабынан бекитилет, өткөн эки жылдын иш жүзүндөгү көрсөткүчтөрүн, учурдагы жылга күтүлүүчү бааны жана кийинки үч жылга болжолду камтыйт.

Өнүктүрүү программасынын үч жылдык мезгилинин биринчи жылы кезектеги бюджеттик жылга жергиликтүү бюджеттин долбоорун түзүү үчүн негиз болуп саналат. Экинчи жана үчүнчү жылдар кезектеги үч жылдык мезгилге социалдык-экономикалык өнүктүрүүнүн болжолдонгон программасынын ориентири болуп саналат.

3. Социалдык-экономикалык өнүктүрүү программалары төмөнкүлөр кирет:

1) Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн болжолун эске алуу менен өнүгүүнүн социалдык-экономикалык болжолун;

2) алдыдагы мезгилге орто мөөнөттүү бюджеттин долбоорун, ал төмөнкүлөр боюнча ирилештирилген көрсөткүчтөрдү камтыйт;

а) алардын түрлөрүнүн жана булактарынын чегинде бюджеттин ресурстары;

б) бюджеттин чыгашалары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун бюджеттик программаларынын чеги;

в) бюджеттин теңдештирилгендиги;

г) муниципалдык карыз.

3) социалдык-экономикалык өнүктүрүү программасына карата түшүндүрмө кат;

4) мүмкүн болуучу бюджеттик тобокелдиктерди жана милдеттенмелерди баалоо.

4. Аймактардын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн болжолу өзгөргөн учурда өнүгүү программасы, жергиликтүү бюджеттердин долбоорлорун түзүүнүн, кароонун, бекитүүнүн жана аларга өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүүнүн процессинде ресурстардын жана чыгашалардын болжолу такталууга жатат.

5. Социалдык-экономикалык өнүктүрүү программалары жана жергиликтүү бюджеттердин артыкчылыктары кезектеги бюджеттик жылдан мурунку жылдын 1-июнунан кечиктирилбестен жергиликтүү кеңештер тарабынан бекитилет. Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары социалдык-экономикалык өнүктүрүү программаларынын долбоорлорун талкуулоо боюнча коомдук угууларды өткөрөт.

19-глава. Бюджеттер долбоорлорун түзүү

89-берене. Жалпы жоболор

1. Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттер долбоорлору кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон эки мезгилге түзүлөт.

2. Кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге республикалык бюджеттин долбоору үч болжолдук жылга Фискалдык саясаттын негизги багыттарында каралган параметрлерге, ошондой эле Жогорку Кеңештин Бюджеттик резолюциясынын негизги жоболоруна негизденип түзүлөт.

3. Кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге бюджеттик каражаттардын негизги тескөөчүлөрү (тескөөчүлөрү, алуучулары) боюнча бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актынын долбоору менен каралган чыгашалардын ведомстволук жана программалык классификациясы боюнча бюджеттик ассигнованиелердин көлөмдөрүнүн төмөндөшү төмөнкү учурларды кошпогондо, бюджеттерди түзүүнүн мурдагы циклинде каралган тиешелүү жылга көрсөтүчтөрдөн 3 пайызга ашпоого тийиш:

1) бюджеттик каражаттардын тиешелүү башкы тескөөчүсүнүн (тескөөчүсүнүн, алуучусунун) уюштуруучулук-функционалдык түзүмүнүн өзгөрүшү жөнүндө чечимдерди кабылуу алууну;

2) алардын майнаптуулугуна баа берүүнүн натыйжалары боюнча ал башкы тескөөчү (бюджеттик каражаттарды тескөөчү, алуучу) тарабынан жүзөгө ашырылуучу инвестициялык долбоорлорду ишке ашырууну токтотуу жөнүндө чечимдерди кабыл алууну;

3) көрсөтүлгөн инвестициялык долбоорлор мөөнөтүнөн мурда аяктоону.

4. Фискалдык саясаттын негизги багыттарында каралган ресурстардын болжолу менен салыштыруу боюнча бюджеттик ресурстардын көлөмү көбөйүү тарабына негиздүү өзгөрүлгөн учурда, айырманын суммасы ушул берененин 2-бөлүгүнүн жоболорун эске алуу менен бюджеттик инвестицияларга жиберилет.

Бюджеттин ресурстарынын болжолдонгон

көлөмдөрү кыскартылган учурда, ал көлөмдөргө чыгашаларды азайтуу боюнча чечим бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөрүнө (тескөөчүлөрүнө, алуучуларына) милдеттүү маалымдоо жана мындай кыскартуунун себептерин негиздөө менен Фискалдык саясаттын негизги багыттарын бекитүү боюнча Өкмөттүн кеңеши тарабынан кабыл алынат.

90-берене. Бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актылардын долбоорлору

1. Кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонуучу эки мезгилге бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актылардын долбоорлору тиркемеге ылайык төмөнкүдөй көрсөткүчтөрдүн болжолун камтыйт:

1) бюджеттин кирешелери, чыгашалары, дефицити (профицити) боюнча бюджеттин параметрлерин, дефицитин жабуунун булактарын;

2) башкы тескөөчүлөрдүн (тескөөчүлөрдүн, алуучулардын) чыгашаларын ведомстволук, функциялык, экономикалык, программалык классификациясы боюнча бюджеттик ассигнованиелерди;

3) аткаруу бийлик органдары тарабынан көрсөтүлүүчү мамлекеттик жана муниципалдык акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдөн түшүүлөрдү жана кирешелерди пайдаланууну;

4) бюджеттик инвестициялар каржылоо булактары (кошо каржылоо) боюнча төмөнкүлөргө бөлүнөт:

а) мамлекеттик тышкы инвестициялар;

б) капиталдык салымдар;

в) кезектеги бюджеттик жылдын башталышына кассалык нак акчаны жүгүртүүнүн көлөмдөрүнүн болжолун;

г) мамлекеттик-жеке өнөктөштүк долбоорлорун;

д) түрткү берүүчү (үлүштүк) гранттар;

е) бюджеттик насыялоо;

5) Мамлекеттик бюджеттик резервдин көлөмүн;

6) жалпы мамлекеттик кирешелерден чегерүүлөрдүн ченемдерин;

7) бюджеттер аралык трансферттердин, бюджеттик ссудалардын көлөмдөрүн жана бөлүштүрүлүшүн;

8) бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөрдүн бюджеттик программаларынын долбоорлорун;

9) тышкы жана ички булактардан карызга алууларды;

10) бюджеттик ссудалардын жана насыялардын кайтарып алынышын;

11) ушул Кодексте белгиленген учурларда берилген мамлекеттик карыздын жана мамлекеттик кепилдиктердин четки өлчөмүнө негиздемени;

12) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Жогорку Кеңеш (жергиликтүү кеңештер) тарабынан бекитилүүгө же жактырууга жаткан башка болжолдорду (эсептөөлөрдү, баалоолорду) жана ченемдерди;

13) каржылык эместерди кошкондо, активдердин өзгөрүшүнүн көрсөткүчтөрүн.

2. Кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актынын долбооруна төмөнкүлөр кирген түшүндөрмө кат тиркелет:

1) негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрдүн негиздемеси;

2) бюджеттин ресурстарын жана чыгашаларын түзүүнүн, фискалдык тобокелдиктерди баалонун принциптери;

3) бюджеттик инвестицияларды ишке ашыруунун багыттары;

4) мамлекеттик карызды башкаруу жана туруктуулугун талдоо саясаты.

91-берене. Республикалык бюджеттин долбоорун түзүү тартиби

1. Кыргыз Республикасынын бюджетинин долбоору Өкмөт тарабынан бекитилүүчү тартип жана календардык план боюнча ушул Кодекстин жоболоруна ылайык түзүлөт.

2. Фискалдык саясаттын негизги багыттары боюнча бекитилген мекемелердин чыгашаларынын классификациясынын контролдук цифралары кийинки бюджеттик жылга жана болжолдонуучу мезгилге ведомстволордун бюджеттеринин долбоорлорун түзүү үчүн бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөрүнө негиз болуп саналат.

3. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөрүнүн (тескөөчүлөрдүн, алуучулардын) өкүлдөрүнүн катышуусу менен контролдук цифралардын сакталышын контролдоону жүзөгө ашырат, кирешелердин жана чыгашалардын долбоорлорун, бюджеттик программалардын долбоорлорун карайт, зарыл болгондо аларга тиешелүү тактоолорду киргизет жана бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөрүнүн (тескөөчүлөрдүн, алуучулардын) өкүлдөрү менен макулдашуу боюнча республикалык бюджеттин долбоорун түзөт.

Пикир келишпестиктер болгондо ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган бюджеттин долбоорун кезектеги бюджеттик жылдын башталышына чейин 7 ай калгандан кечиктирбестен тиешелүү чечим кабыл алуу үчүн Өкмөттүн кеңешине жиберет. Макулдашууга жетишилбеген учурда Өкмөттүн кеңеши республикалык бюджеттин долбооруна бюджеттин иш жүзүндөгү мүмкүнчүлүктөрүнө негизденүү менен каражаттарды башкы тескөөчүнүн (тескөөчүнүн, алуучунун) долбоорун республикалык бюджеттин долбооруна киргизүү жөнүндө сунуштайт.

4. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбоорун кезектеги бюджеттик жылдан мурдагы жылдын 15-сентябрынан кечиктирбестен Өкмөткө берет.

5. Өкмөт алдыдагы мезгилге республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбоорун ушул Кодекстин талаптарына ылайык кезектеги бюджеттик жылдан мурдагы жылдын 1-октябрынан кечиктирбестен Жогорку Кеңештин кароосуна киргизет.

92-берене. Сот тутумунун бюджет долбоорун түзүүнүн тартиби

1. Сот тутумунун бюджетин сот бийлиги өз алдынча түзөт жана аткаруу жана мыйзам чыгаруу бийликтери менен макулдашуу боюнча республикалык бюджетке киргизилет.

Сот тутумунун бюджетинин долбоору Судьялар кеңеши тарабынан кезектеги каржылык жылдын башталышына чейин 8 айдан кечиктирилбестен Өкмөткө макулдашуу үчүн жиберилет.

2. Пикир келишпестиктер болгондо ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган сот тутумунун бюджетинин долбоорун тешелүү чечим кабыл алуу жана макулдашуу жол-жобосун аяктоо үчүн Өкмөттүн кеңешине кезектеги бюджеттик жыл башталганга чейин 7 айдан кечиктирбестен жиберет.

Макулдашууга жетишилбеген учурда Өкмөтүн кеңеши бюджеттин иш жүзүндөгү мүмкүнчүлүктөрүнө негизденүү менен сот тутумунун бюджетинин долбоорун республикалык бюджеттин долбооруна киргизүү жөнүндө сунуштайт.

Судьялар кеңешинин сунуштары жана сот тутумунун бюджетинин долбоору боюнча Өкмөттүн корутундусу бир убакта Жогорку Кеңештин кароосуна жиберилет.

Макулдашууга жетишилген учурда Судьялар кеңеши макулдашылган сунуштарды эске алуу менен сот тутумунун бюджетинин долбоорун кайра иштеп чыгат.

93-берене. Эсептөө палатасынын бюджетинин долбоорун түзүүнүн тартиби

1. Эсептөө палатасы өз ишин каржылоо үчүн бюджеттин долбоорун ар жылы түзөт жана корутунду берүү үчүн Өкмөткө жиберет.

2. Эсептөө палатасы Өкмөттүн корутундусу менен бюджеттин долбоорун аны республикалык бюджеттин долбоорунун курамына киргизүү үчүн Жогорку Кеңештин тармактык комитетине макулдашууга жиберет.

3. Эсептөө палатасынын бюджетинин долбооруна Өкмөт тарабынан каршы пикирлер болгондо Жогорку Кеңештин тармактык комитети берилген каршы пикирлерди Өкмөттүн жана Эсептөө палатасынын өкүлдөрү менен биргелешип карайт. Эсептөө палатасынын макулдашылган бюджетинин долбоору республикалык бюджеттин долбооруна киргизүү үчүн ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга жиберилет.

4. Эсептөө палатасы өз ишин камсыз кылуу үчүн зарыл болгон кошумча каржылоо жөнүндө Жогорку Кеңештин тармактык комитетине макулдашууга киргизүүгө укуктуу.

94-берене. Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетинин долбоорун түзүүнүн тартиби

1. Кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетинин долбоору Өкмөт бекиткен тартипке жана мөөнөттөргө ылайык кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонго мезгилге республикалык бюджеттин долбоорун түзүүнүн календардык планын эске алуу менен ушул Кодекстин талаптарына ылайык түзүлөт.

2. Кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин долбоорлору Өкмөткө кезектеги бюджеттик жылдын алдындагы жылдын 15-сентябрынан кечиктирилбестен берилет.

3. Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин долбоорлору Өкмөт тарабынан каралат жана кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге республикалык бюджеттин долбоору менен бир убакта Жогорку Кеңешке кезектеги бюджеттик жылдын алдындагы жылдын 1-октябрынан кечиктирилбестен берилет.

95-берене. Жергиликтүү бюджеттердин долбоорлорун түзүүнүн тартиби

1. Кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге жергиликтүү бюджеттердин долбоорлору Өкмөт тарабынан бекитилген республикалык бюджеттин долбоорун түзүүнүн календардык планын эске алуу менен, ушул Кодекстин талаптарын сактоо менен, тиешелүү жергиликтүү кеңештер белгилеген тартипке жана мөөнөттөргө ылайык түзүлөт.

2. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган кезектеги бюджеттик жылдан алдындагы жылдын 15-июлунан кечиктирилбестен жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына төмөнкүлөрдү жиберет:

1) бюджеттик процесстин календардык планын;

2) жергиликтүү бюджеттерди түзүү боюнча усулдук сунуштамаларды;

3) орто мөөнөттүү мезгилге Фискалдык саясаттын негизги багыттарына ылайык болжолдорду жана негиздемелерди;

а) жалпы мамлекеттик кирешелердин көлөмү боюнча;

б) жалпы мамлекеттик кирешелерден чегерүүлөрдүн ченемдери боюнча;

в) бюджет аралык трансферттер боюнча.

3. Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары тарабынан түзүлгөн жана жергиликтүү кеңештер менен макулдашылган жергиликтүү бюджеттин долбоорлору ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга кезектеги бюджеттик жылдын алдындагы жылдын 1-октябрынан кечиктирилбестен берилет.

4. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган республикалык бюджеттин долбоорун бекиткенден кийин жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына жалпы мамлекеттик кирешелерден чегерүүлөрдүн такталган көлөмдөрүн жана ченемдеринин бюджеттер аралык трансферттеринин өлчөмүдөрүнүн долбоорлорун 10 күндүн ичинде жиберет.

5. Жергиликтүү бюджеттердин такталган долбоорлорун жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары жергиликтүү кеңештердин кароосуна жана бекитүүсүнө кезектеги бюджеттик жылдын алдындагы жылдын 1-ноябрынан кечиктирбестен киргизет.

20-глава. Бюджеттерди кароо жана бекитүү

96-берене. Жогорку Кеңеш тарабынан республикалык бюджеттин каралышы

1. Кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге республика бюджет жөнүндө мыйзамдын жактырылган долбоорун ушул Кодекстин талаптарына ылайык Жогорку Кеңештин кароосуна киргизет.

2. Парламенттик фракциялар жана Жогорку Кеңештин комитеттери:

1) мамлекеттик органдардын жетекчилеринин

Жогорку Кеңештин тиешелүү комитеттеринин жана Улуттук банк менен Эсептөө палатасынын төрагаларынын карамагына кирген маселелер боюнча маалыматтарын угат;

2) мамлекеттик жашыруун сырды коргоо жаатындагы Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларында белгиленген чектөөлөрдү эске алуу менен жетектеген багыттар боюнча республикалык бюджеттин корутундусун Жогорку Кеңештин тармактык комитетинин кароосуна берет;

Тармактык комитетти кошпогондо, республикалык бюджеттин долбоорун Жогорку Кеңештин фракцияларында жана туруктуу комитеттеринде кароо республикалык бюджеттин долбоору Жогорку Кеңешке тапшырылган учурдан тартып 20 календардык күндүн ичинде аяктоого тийиш.

3. Жогорку Кеңештин тармактык комитети:

1) жалпылоо үчүн алар жетектеген багыттар боюнча фракциялардын жана комитеттердин корутундуларын карайт;

2) Кыргыз Республикасынын Премьер-министринин, Өкмөт мүчөлөрүнүн, Жогорку Кеңештин фракцияларынын лидерлеринин жана комитеттеринин төрагаларынын катышуусу менен Жогорку Кеңештин фракцияларынын жана комитеттеринин сунуштарын эске алуу менен кеңейтилген жыйналыш өткөрөт;

3) республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбоору боюнча парламенттик угууларды өткөрөт;

4) фракциялардын жана комитеттердин корутундуларын эске алуу менен корутундусу бар республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбоорун Жогорку Кеңештин кароосуна киргизет.

4. Республикалык бюджеттин долбоорун Жогорку Кеңештин тармактык комитетинде кароо долбоор Жогорку Кеңешке тапшырылган учурдан тартып 30 календардык күндүн ичинде аяктоого жана ченемдик укуктук актыларда белгиленген чектөөлөрдү эске алуу менен өтүүгө тийиш;

5. Жогорку Кеңештин комитеттери жана фракциялары тарабынан республикалык бюджеттин белгилүү бир чыгашаларын көбөйтүү жөнүндө ченим кабыл алынган учурда милдеттүү тартипте чыгашалардын башка категорияларын тиешелүү көлөмдө кыскартуу жөнүндө сунуштар киргизилет жана/же кошумча чыгашаларды каржылоонун конкреттүү булактары белгиленет.

97-берене. Республикалык бюджеттин долбоорун биринчи окууда бекитүү

1. Жогорку Кеңеш республикалык бюджет жөнүндө мыйзамды үч окууда кабыл алат.

2. Биринчи окууда Жогорку Кеңеш төмөнкүлөрдү карайт:

1) каралып жаткан мезгилдерге Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүгүшүнүн болжолун;

2) кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге бюджеттик саясаттын программасын.

3. Биринчи окууда кабыл алынган республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбоору келип түшкөн жазуу жүзүндөгү сунуштарды эске алуу менен Жогорку Кеңешке экинчи окууда кароого киргизүүнү үчүн Жогорку Кеңештин тармактык комитетине жиберилет.

4. Фракциялар жана комитеттер жазуу жүзүндөгү сунуштарды Жогорку Кеңештин тармактык комитетине жана бир эле убакта эксперттик кызматына 5 күндүк мөөнөттө жиберет.

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган аларды республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбооруна киргизүүнүн/киргизбөөнүн мүмкүн экендиги жөнүндө корутундуну 10 күндүк мөөнөттө берет.

5. Республикалык бюджеттин долбоору биринчи окууда четке кагылган учурда Жогорку Кеңеш Өкмөткө аны биринчи окууда кайталап кароо үчүн республикалык бюджеттин долбоорун жеткире иштеп чыгуу жана кайрадан берүү үчүн мөөнөттү аныктайт.

98-берене. Республикалык бюджеттин долбоорун экинчи окууда бекитүү

1. Жогорку Кеңеш кезектеги бюджеттик жылга жана кийинки болжолдонгон мезгилге долбоордо сунуш кылынгандарды бюджеттик классификацияга ылайык төмөнкү параметрлерди тиркөө менен экинчи окууда карайт жана кабыл алат:

1) ички дүң продукцияга жана алардын абсолюттук суммасына карата республикалык бюджеттин кирешелеринин салыштырма салмагын;

2) ички дүң продукцияга жана алардын абсолюттук суммасына карата республикалык бюджеттин чыгашаларынын салыштырма салмагын;

3) ички дүң продукцияга карата абсолюттук цифраларда жана пайыздарда республикалык бюджеттин дефицитин (профицитин);

4) бюджеттин дефицитин жабуунун булактарын;

5) кезектеги бюджеттик жылга жана кийинки болжолдонулуучу жылга республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин ортосундагы кирешелерди бөлүштүрүүнүн ченемдерин;

6) Кыргыз Республикасынын мамлекеттик ички жана тышкы карызынын жогорку чегин;

7) кезектеги бюджеттик жылга жана кийинки болжолдонулуучу жылга Өкмөттүн резервдик фонддорунун республикалык бюджеттеги ченемдик чоңдугун.

2. Кезектеги бюджеттик жылга жана кийинки болжолдонгон мезгилге республикалык бюджеттин негизги параметрлерин бекитүүдө кийинки бюджеттик жылга болжолдонгон ички дүң продукциянын көлөмү жана алдыдагы жылдын июлунун көрсөткүчтөрү менен учурдагы жылдын июлунун көрсөткүчтөрү боюнча инфляциянын арымын керектөө баааларында көрсөтүлөт.

99-берене. Республикалык бюджеттин долбоорун үчүнчү окууда бекитүү

1. Республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбоорун үчүнчү окууда кароонун натыйжалары боюнча Жогорку Кеңеш кезектеги бюджеттик жылга жана кийинки болжолдонгон мезгилге республикалык бюджет жөнүндө мыйзамды кабыл алат.

2. Республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбоору Жогорку Кеңеш тарабынан жаңы бюджеттик жылдын башталышына чейин бир ай калганда кечиктирилбестен каралат жана кабыл алынат.

3. Эгерде учурдагы жылдын аягына чейин бюджеттин долбоору кабыл алынбаса, Өкмөт жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары ал бекитилгенге чейин Өкмөт тарабынан Жогорку Кеңештин, ал эми жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары - айылдык жана шаардык кеңештердин кароосуна киргизилген бюджеттин долбоорлорунда каралган чыгашалардын жылдык суммасынын он экиден бир бөлүгүнүн чектеринде ай сайын чыгашаларды жүргүзүүгө укуктуу.

4. Жогорку Кеңеши тарабынан кабыл алынган республикалык бюджет жөнүндө мыйзам 14 календардык күндүн ичинде Кыргыз Республикасынын Президентине кол коюуга жиберилет.

5. Жогорку Кеңеш өзүн-өзү таркаткан учурда республикалык бюджет Өкмөт тарабынан кабыл алынат жана Жогорку Кеңештин жана Өкмөттүн жаңы курамы түзүлгөндөн кийин бир айдын ичинде Жогорку Кеңештин бекитүүсүнө киргизилет.

100-берене. Өзгөчө бюджеттин долбоорун бекитүү

Жогорку Кеңеш Кыргыз Республикасында өзгөчө кырдаал жана аскердик абал киргизилген учурда Кыргыз Республикасынын Конституциясында жана конституциялык Мыйзамында каралган тартипте биринчи кезектеги тартипте өзгөчө бюджетти карайт.

101-берене. Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттерин кароо жана бекитүү

1. Жогорку Кеңеш тарабынан Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттерин кароо жана бекитүү республикалык бюджет жөнүндө мыйзамдын долбоору менен бир убакта жүзөгө ашырылат.

2. Жогорку Кеңеш Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттери жөнүндө мыйзамды кезектеги бюджеттик жыл башталганга чейин бир айдан кечиктирилбеген мөөнөттө үч окууда кабыл алат.

3. Жогорку Кеңеш тарабынан кабыл алынган Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттери жөнүндө мыйзам 14 календардык күндүн ичинде Кыргыз Республикасынын Президентине кол коюуга жиберилет.

102-берене. Жергиликтүү бюджеттерди кароо жана бекитүү

1. Жергиликтүү бюджеттердин долбоорлору алдын ала жергиликтүү кеңештердин бюджеттик комиссиялары тарабынан каралат.

Бюджеттик комиссия - бюджеттин долбоорун өз убагында жана сапаттуу түзүүнү, бюджетти тактоо жана аткаруу боюнча сунуштарды иштеп чыгууну камсыз кылуучу жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын туруктуу комиссиясы.

Бюжеттик комиссиялар:

жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын түзүмдүк бөлүкчөлөрүнүн, муниципалдык ишканалардын жана мекемелердин жетекчилеринин маалыматтарын угат, жергиликтүү бюджеттин кирешелерин жана чыгашаларын өзгөртүүгө тийиштүү сунуштарды карайт;

жергиликтүү бюджеттин долбоору боюнча корутундуларды жана сунуштамаларды, жергиликтүү кеңештердин кароосуна берет.

2. Бюджеттик комиссиялар тарабынан бюджеттин чыгашаларын көбөйтүү же анын кирешелерин азайтуу жөнүндө чечим кабыл алынганда милдеттүү тартипте кошумча чыгашаларды каржылоонун конкреттүү булактары белгиленет.

3. Жергиликтүү кеңештер кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге жергиликтүү бюджеттердин долбоорлорун, бюджеттик комиссиялардын корутундуларын карайт жана жергиликтүү бюджеттерди төмөнкү параметрлерди: кирешелерди, чыгашаларды, республикалык бюджеттен бөлүнүп берилүүчү теңдештирүүчү гранттардын өлчөмүн республикалык бюджетти бекиткенден кийин бирайдан кечиктирилбеген мөөнөттө бекитет.

4. Бекитилген жергиликтүү бюджеттер ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга кабыл алынгандан кийин 14 календардык күндүн ичинде берилет.

21-глава. Бюджеттерди аткаруу

103-берене. Бюджеттерди аткаруунун негиздери

1. Бекитилген бюджеттерди аткаруу тиешелүүлүгүнө жараша Өкмөт, Социалдык фонд, мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары тарабынан жүзөгө ашырылат.

2. Кезектеги бюджеттик жылдын бюджети жөнүндө ченемдик укуктук акт чыгашаларды жүзөгө ашырууга жана бюджеттик милдеттенмелерди аткарууга ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарга жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына ыйгарым укук берет.

Бекитилген бюджеттерди аткаруу акчалай түрдө Кыргыз Республикасынын улуттук валютасы (сомдор жана тыйындар) менен жүргүзүлөт.

3. Бюджетти аткаруу процессинде жүргүзүлүүчү чыгашалар бекитилген бюджеттердин чектеринде, ушул Кодекс тарабынан белгиленген учурларда тактталган бюджеттердин чектеринде жүзөгө ашырылат.

4. Республикалык жана жергиликтүү бюджеттерди аткаруу ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан белгиленген тартипте квартал боюнча бюджеттик бөлүштүрүүнүн негизинде ыйгарым укуктуу аткаруу орган тарабынан жүзөгө ашырылат.

5. Бюджеттик мекемелердин ишин күтүүгө чыгашалар бюджеттик милдеттенмелердин бекитилген лимиттеринин негизинде жүзөгө ашырылат, аларды белгилөөнүн жана бекитүүнүн тартиби Өкмөт тарабынан аныкталат.

104-берене. Бюджеттердин аткарылышын администрациялоо

1. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган республикалык бюджеттин аткарылышын уюштурууну жана мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын республикалык жа-

на жергиликтүү бюджеттерди аткаруу боюнча ишин координациялоону камсыз кылат.

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган бюджеттин ресурстары боюнча кабыл алынган көрсөткүчтөрдүн негизинде аларды аткаруу үчүн бюджеттик ресурстарды квартал боюнча бөлүштүрүүнү бюджеттин ресурстарынын администраторлоруна жеткирет.

2. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган, Социалдык фонд тиешелүү бюджеттин аткарылышынын ар айлык мониторингин жана талдоону жүзөгө ашырат жана бюджеттин аткарылышы боюнча отчеттуулукту Өкмөткө жана Жогорку Кеңештин тармактык комитетине квартал сайын берет.

3. Бюджеттик ресурстардын администраторлору төмөнкүлөрдү камсыз кылат:

1) ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан жеткирилген ресурстарды администрациялоонун кабыл алынган болжолуна ылайык бюджеттин ресурстарын толук жана өз убагында жыйноону;

2) бюджеттин ресурстарын Бирдиктүү казыналык эсепке токтоосуз которууну;

3) бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетту жана бюджеттин долбоорун түзүү, бюджеттин аткарылышынын мониторинги үчүн зарыл болгон башка маалыматтарды ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө берүүнү.

4. Бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөр (тескөөчүлөр, алуучулар) бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетту жана бюджеттин долбоорун түзүү, бюджеттин аткарылышынын мониторинги үчүн зарыл болгон башка маалыматтарды Өкмөт тарабынан белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө беришет.

105-берене. Бирдиктүү казыналык эсеп

1. Бирдиктүү казыналык эсеп ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын борборлоштурулган эсеби болот, анда Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин акча каражаттары топтолот, ошондой эле мамлекеттик органдардын Кыргыз Республикасынын мамлекеттик башкаруу секторунун бюджетин кассалык аткаруу боюнча операциялары чагылдырылат. Бирдиктүү казыналык эсеп Улуттук банкта ачылат.

Бирдиктүү казыналык эсептин иштөө тартиби Өкмөт тарабынан белгиленет.

2. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган Бирдиктүү казыналык эсеп аркылуу банк аралык төлөмдүк тутумдун тикелей катышуучусу болуп саналат.

3. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин чыгашалары боюнча төлөмдөрдү Бирдиктүү казыналык эсептеги тиешелүү бюджеттин акча каражаттарынын калдыктарынын чектеринде жүзөгө ашырат.

Бирдиктүү казыналык эсепке киргизилүүгө тийиш болгон салыктарды, жыйымдарды жана төлөмдөрдү төлөө боюнча төлөөчүлөрдүн акча каражаттарын Кыргыз Республикасынын аймагында иштеген коммерциялык банктарга чегерүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жүргүзүлөт.

Бирдиктүү казыналык эсептен акча каражаттарын эсептен чыгаруу Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык Улуттук банк тарабынан жүргүзүлөт.

4. Бюджеттик мекемелер ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын атайын уруксатысыз коммерциялык банктарда эсептерди ачууга укуксуз.

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган төмөнкү учурларда бюджеттик мекемелерге коммерциялык банктарда эсептерди ачууга уруксат берүүгө укуктуу:

1) грант берүүчүлөрдүн коммерциялык банктарда жеке (валюталык) эсебинин болушу жөнүндө шартта бюджеттик мекемелер гранттарды, демөөрчүлүк жана чет элдик демөөрчүлөрдөн гуманитардык жардам алган;

2) эл аралык каржы институттары же башка чет элдик ишканалар тарабынан бекер каржыланган биргелешкен илимий-изилдөө программасына бюджеттик мекемелер катышкан.

5. Бюджеттик тутумдун бюджеттик мекемелеринин акча каражаттары менен операциялардын бухгалтердик эсеби Бирдиктүү казыналык эсептин ичинде ачылган өздүк казыналык эсептеринде жүзөгө ашырылат. Бирдиктүү казыналык эсептин ичинде акча каражаттары менен операциялардын эсебин жүзөгө ашыруу үчүн бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөрдүн (тескөөчүлөрдүн, алуучулардын) жана ресурстардын администраторлорунун казыналык өздүк эсептеринин тизмегин ачуу, жабуу жана жүргүзүү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан борборлоштуруп аткарылат.

6. Казыналык өздүк эсептер каражаттарды түзүү булактары боюнча төмөнкүдөй бюджеттик, атайын жана депозиттик эсептерге бөлүнөт:

1) бюджеттик эсептер - бюджеттик каражаттарды тескөөчүнүн негизги ишин каржылоого бюджеттен жумшалган бюджеттик каражаттар боюнча операциялар эске алынуучу эсептер;

2) атайын эсептер - төмөнкүлөр түрүндө түшүүлөр эске алынуучу эсептер:

а) мамлекеттик жана муниципалдык акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөр;

б) демөөрчүлүк жардам жана ыктыярдуу төлөмдөр;

в) көзөмөлчүлүк төлөмдөр;

г) кайрымдуулук же гранттык жардам;

д) биргелешкен илимий-изилдөө иштерин жүргүзүү үчүн эл аралык институттардан чегерүүлөр;

е) өздүк чыгарылган товарларды сатуудан каражаттар;

3) депозиттик эсептер - убактылуу тескөөгө (сактоого) түшкөн жана аныкталган шарттар келгенде аларды которгон жеке (юридикалык) жактарга кайрып берүүгө же арналышы боюнча которууга жаткан каражаттар боюнча операциялар эске алынуучу кардардын эсептери.

7. Кыргыз Республикасынын аймагынан тышкары жайгашкан бюджеттик мекемелерди тейлөө Өкмөт тарабынан бекитилген тартипте жүзөгө ашырылат.

106-берене. Бюджеттердин кассалык аткарылышы

1. Казыналык жол-жоболорду колдонуунун негизинде бюджетти кассалык аткаруу ыйгарым укуктуу

мамлекеттик орган тарабынан анын аймактык бөлүкчөлөрүнүн жардамы менен жүзөгө ашырылат.

2. Бюджеттин кассалык аткарылышын эсепке алуу жана контролдоо реалдуу убакыттын режиминде автоматташтырылган тутумда жүзөгө ашырылат. Бюджеттерди кассалык аткаруу процессинде автоматташтырылган тутум Улуттук банкты кошуп алганда, бюджеттик процесстин катышуучуларынын ортосундагы маалыматтарды документтердин электрондук формасын жана электрондук сандык кол тамгаларды колдонуу менен алмаштырууну карайт.

3. Бюджеттердин аткарылышынын кассалык тейлөөсү төмөнкүлөрдү карайт:

1) Бирдиктүү казыналык эсепте бюджеттердин каражаттары менен операцияларды эсепке алууну;

2) Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын Бирдиктүү казыналык эсептеги каражаттарды башкаруусун;

3) төлөм документтерин берүүнүн кезектүүлүгүнүн тартибинде аларды белгиленген тартипте берүүнүн негизинде жана Бирдиктүү казыналык эсепте тиешелүү бюджеттин каражаттарынын калдыгынын иш жүзүндө болгон чектеринде ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын бюджеттен кассалык чыгашаларын;

4) бюджетке кассалык түшүүлөр жана Бирдиктүү казыналык эсептеги бюджеттен кассалык төлөөлөр боюнча бардык операцияларды жүргүзүүсүн жана Эсептердин бирдиктүү планына ылайык эсепке алуусун.

4. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары аймактык бөлүмдөрү жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдарына тиешелүү бюджеттердин аткарылышы боюнча кассалык операциялар жөнүндө маалыматтарды берет.

5. Кыргыз Республикасынын бюджеттеринин бардык ресурстары Бирдиктүү казыналык эсепке милдеттүү жана токтоосуз чегерилүүгө жатат.

6. Бюджеттик каражаттарды чыгашалоого ыйгарым укуктар ушул Кодекстин талаптарына ылайык Өкмөт тарабынан аныкталган эрежелер боюнча аныкталат.

7. Бюджеттик милдеттенмелердин лимиттеринен ашуучу каржылык милдеттенмелерди аткарууга жол берилбейт. Узак мөөнөттүү милдеттенмелерди аткарууда аларды тындыруу үчүн зарыл болгон каражаттар тиешелүү бюджеттик жылга бюджеттин долбоорунда каралат.

8. Учурдагы бюджеттик жылдын кассалык планында бекитилген бюджеттик милдеттенмелердин лимиттери жана каражаттарды чыгымдоонун чектик көлөмдөрү өз колдонулушун учурдагы бюджеттик жылдын 31-декабрында токтотот.

9. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган Бирдиктүү казыналык эсептеги тиешелүү бюджеттин каражаттарынын калдыгынын чектеринде учурдагы бюджеттик милдеттенмелерди белгиленген тартипте санкцияларды бюджеттик жылдын акыркы жумуш күнүн кошуп алганга чейин төлөөгө милдеттүү.

10. Бирдиктүү казыналык эсептен тышкары болгон, бюджеттик каражаттарды алуучулар тарабынан пайдаланылбаган бюджеттик каражаттардын калдыктары бюджеттик каражаттарды алуучулар тарабынан тиешелүү бюджеттердин эсебине бюджеттик жылдын акыркы эки жумушчу күнүнөн кечиктирилбестен которулууга жатат.

11. Тиешелүү бюджеттин кирешесине которулбаган бюджеттер аралык трансферттердин каражаттарынын пайдаланылбаган калдыктары Өкмөт тарабынан белгиленген тартипте жана жалпы талаптарды сактоо менен алар берилген бюджеттин кирешесине өндүрүп алынууга жатат.

12. Бюджеттик мекемелердин атайын эсепте пайдаланбай калган каражаттарынын калдыгы кезектеги бюджеттик жылдын башталышындагы калдык катары кезектеги бюджеттик жылдын эсептерине өткөрүлөт.

13. Бирдиктүү казыначылык эсептеги тиешелүү бюджеттин каражаттарынын калдыгын учурдагы жылдын кабыл алынган бюджеттик милдеттенмелери боюнча операциялар аяктагандан кийин кезектеги бюджеттик жылдын башталышындагы калдык катары кезектеги бюджеттик жылдын бюджетинде эсепке алат.

107-берене. Чыгашалардын секвестри

1. Чыгашалардын секвестри бюджеттин кирешелеринин түшүүлөрүнүн күтүлгөн төмөндөөсүнүн шартында бюджеттин чыгаша беренелеринин белгиленген катыштарында кыскартууну караган механизмди билдирет.

Чыгашалар секвестрин киргизүү жөнүндө чечим Өкмөт (жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдары) тарабынан бюджеттик жыл ичинде бюджеттин иш жүзүндө аткарылышын талдоонун жана бюджеттик жылдын аягына чейин кирешелердин аткарылышынын күтүлүүчү баалоосунун негизинде кабыл алынат.

2. Чыгашалар секвестри бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актыга өзгөртүүлөрдү киргизүү жолу менен жүзөгө ашырылат.

3. Кезектеги бюджеттик жылга жана болжолдонгон мезгилге бюджет жөнүндө ченемдик укуктук акты менен секвестрге жатпаган артыкчылыктуу бюджеттик программалардын же чыгашалар беренелеринин тизмеги аныкталат.

4. Өкмөт пикир келишпестиктер болгондо бюджет жөнүндө мыйзамга өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу мыйзамдын бирдиктүү долбоорун макулдашуу үчүн Өкмөттүн кеңешине жиберет.

Өкмөттүн кеңеши Жогорку Кеңешке бюджет жөнүндө мыйзамга өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу мыйзамдын долбоору киргизилгенге чейин бир айдан кечиктирбестен бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөр менен макулдашуу жол-жобосун аяктоого милдеттүү.

Макулдашууга жетишилбеген учурда Өкмөт бюджеттин иш жүзүндөгү мүмкүнчүлүктөргө негизденүү менен аларды ишке ашыруунун артыкчылыктуулугун эске алуу менен программаларды ишке ашыруу үчүн республикалык бюджетке өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу мыйзамдын долбоорунда каражаттарды карайт жана аны Жогорку Кеңештин кароосуна киргизет.

108-берене. Бюджетти аткаруу процесси

1. Бюджеттерди аткаруу ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдары тарабынан тиешелүүлүгүнө жараша эки этапта жүзөгө ашырылат:

1) бюджетти аткаруунунн кассалык планын түзүү;

2) бюджетти кассалык аткаруу.

2. Кассалык план бюджетке кассалык түшүүлөрдүн жана учурдагы бюджеттик жылда бюджеттен кассалык төлөөлөрдүн болжолун карайт. Кассалык планды түзүү жана жүргүзүү тиешелүүлүгүнө жараша болжолдоо жана бюджетти аткаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органы тарабынан жүзөгө ашырылат.

3. Учурдагы бюджеттик жылга бюджетти аткаруунун кассалык планы айлар боюнча бөлүнүп түзүлөт жана бюджетти кассалык аткаруу үчүн негиз болуп саналат. Бюджетти аткаруунун кассалык планы ресурстук базаны жана алдыдагы чыгашаларды эске алуу менен түзөтүүлүүгө жатат.

4. Өкмөт кассалык планды түзүүнүн жана жүргүзүүнүн тартибин, ошондой эле бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөр (тескөөчүлөр, алуучулар), бюджеттин ресурстарынын администраторлору тарабынан кассалык планды түзүү жана жүргүзүү үчүн зарыл болгон маалыматтардын курамын жана берүү мөөнөттөрүн белгилейт.

5. Кассалык пландар бюджеттик ресурстардын администраторлору, бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөр (тескөөчүлөр, алуучулар) тарабынан түзүлөт жана жыйынды кассалык планды түзүү үчүн ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдарына берилет.

6. Кассалык чыгашалар бекитилген кассалык пландын чектеринде бюджеттик милдеттенмелердин бекитилген лимиттерине ылайык жүзөгө ашырылат.

109-берене. Аткаруу процессинде республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин каражаттарын кайра бөлүштүрүү

1. Бюджеттерди аткаруу процессинде бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчү (тескөөчү) чыгашалардын экономикалык классификациясынын беренелеринин ортосунда жалпы бюджеттик каражаттардын ассигнованиелеринин чектеринде башкы тескөөчү (тескөөчү, алуучу) боюнча каражаттарды кайра бөлүштүрүүгө укуктуу.

2. Каржылык жылдын ичинде кайра бөлүштүрүлгөн каражаттардын жалпы көлөмү бюджеттик каражаттарды ар бир башкы тескөөчүнүн (тескөөчүнүн, алуучунун) бюджеттеринин каражаттарынын жыйынды көлөмүнүн өз-өзүнчө 5 пайызынан ашпоого тийиш.

3. Бюджеттерди аткаруу процессинде башкы тескөөчүлөр (тескөөчүлөр) бюджеттик программалардын арасында каражаттарды кайра бөлүүгө укуксуз.

4. Бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчү (тескөөчү) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга (жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органына) бюджеттик каражаттарды кайра бөлүштүрүү жана кайра бөлүштүрүүнүн натыйжалары жөнүндө отчетту Өкмөт тарабынан белгиленген тартипте жана мөөнөттөрдө берет.

5. Аткаруу процессинде республикалык жана жергиликтүү бюджеттерди ушул беренении 2-бөлүгүнө ылайык белгиленген лимиттин чектеринде кайра бөлүштүрүү бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актыга өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүүнү талап кылбайт.

110-берене. Жүгүртүлүүчү кассалык накталай акча

1. Жүгүртүлүүчү кассалык накталай акча - убактылуу кассалык үзүлүштөр келип чыкканда мамлекеттик бюджеттин чыгашаларын үзгүлтүксүз жүзөгө ашыруу үчүн арналган милдеттүү бюджеттик резерв.

2. Республикалык бюджеттин курамында учурдагы бюджеттик жылдын башталышына топтолгон эркин каражаттардын калдыктарынын эсебинен жүгүртүлүүчү кассалык накталай акчанын өлчөмү каралат. Жүгүртүлүүчү кассалык накталай акча учурдагы бюджеттик жылда убактылуу кассалык үзүлүштөрдү жабууга пайдаланылат жана бюджетти бекитүүдө белгиленген өлчөмдөргө чейин учурдагы бюджеттик жылда калыбына келтирилүүгө тийиш.

3. Жүгүртүлүүчү кассалык накталай акчанын көлөмү бир айлык эмгек акы төлөө фондунун көлөмүнүн чектеринде кезектеги бюджеттик жылга республикалык бюджет жөнүндө мыйзамда бекитилет.

111-берене. Республикалык бюджеттин убактылуу эркин каражаттары жана аларды жайгаштыруу

1. Республикалык бюджеттин убактылуу эркин каражаттары - бул учурдагы бюджеттик жылдын чегиндеги конкреттүү датага карата кассалык түшүүлөрдүн кассалык төлөөлөрдөн ашык болушунун натыйжасында түзүлгөн, Бирдиктүү казыналык эсептеги республикалык бюджеттин акча каражаттарынын калдыгы.

2. Республикалык бюджеттин убактылуу эркин каражаттарын жайгаштыруунун тартибин аныктоо Өкмөт тарабынан жүзөгө ашырылат.

112-берене. Депозиттик суммаларды эсепке алуу жана сактоо

1. Депозиттик суммаларды эсепке алуу үчүн арналган эсептер бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүнүн (тескөөчүнүн, алуучунун) убактылуу тескөөсүнө түшкөн каражаттар менен операцияларды регламенттөөчү Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын негизинде казыналыктын тутумунда ачылат.

2. Депозиттик суммалардын казыналык эсепте сактоо мөөнөтү Өкмөт тарабынан аныкталат жана 3 жылдан кем болбоого тийиш.

Депозиттик суммаларды казыналыктын эсептеринде сактоо мөөнөтү тиешелүү суммаларды депозитке киргизүү жөнүндө алардын атына депозиттик суммалар киргизилген жакка же ишканага, уюмга, мекемеге кабарлама жиберилген күндөн тартып, ал эми чечилбеген соттук иштер боюнча депозиттерге киргизилген суммалар үчүн сот тарабынан чечим чыгарылган күндөн тартып эсептелет.

3. Талап кылынбаган депозиттик суммалар аларды сактоонун белгиленген мөөнөтү өткөндөн кийин ал суммалар депозиттик эсебинде сакталып турган бюджеттик каражаттар тиешелүү бюджеттин кирешесине башкы тескөөчүнүн (тескөөчүнүн, алуучунун) тескөөсүнө чегерилүүгө жатат.

4. Кыргыз Республикасынын аймагында жана чет өлкөдө болгон депозиттик суммалардын бюджеттик каражаттарын алуучулар тарабынан сактоонун жана пайдалануунун тартиби ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган менен макулдашуу боюнча бюджеттик каражаттар бул алуучулар баш ийген бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүсү тарабынан белгиленет.

113-берене. Кассалык чектөөлөр

1. Бюджеттик милдеттенмелерди аткаруу боюнча кассалык төлөөлөрдүн көлөмдөрүнө кассалык чектөөлөр бюджеттин чыгашалары түшкөн кирешелердин көлөмүнөн убактылуу ашып кеткен учурда киргизилет. Кассалык чектөөлөр учурдагы бюджеттик жылдын чегинде киргизилет. Кассалык чектөөлөрдү киргизүү жөнүндө чечим Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан, жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдары тарабынан кабыл алынат. Кассалык чектөө шарттамын киргизүү бюджеттик милдеттенмелердин лимиттерин өзгөртпөйт.

2. Кассалык чектөөлөрдү киргизүүнүн тартиби Өкмөт тарабынан белгиленет.

3. Кассалык чектөөлөр ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан алардын колдонуу мезгили башталганга чейин 5 күндөн кечиктирилбестен бюджеттик каражаттарды тескөөчүлөргө жана алуучуларга билдирилет.

4. Кассалык чектөөлөрдү жергиликтүү бюджеттердин каражаттарын алуучулар боюнча бөлүштүрүүнүн долбоорлору жергиликтүү бюджеттин каражаттарын тескөөчүлөр тарабынан бюджеттик милдеттенмелерди аткаруу боюнча төлөөлөрдүн көлөмүн убактылуу чектөө жөнүндө чечим кабыл алынган күндөн тартып 10 күндүн ичинде жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдарына берилет. Жергиликтүү бюджеттердин каражаттарын тескөөчүлөр тарабынан кассалык чектөөлөрдү бөлүштүрүүнүн долбоору аныкталган мөөнөттө бюджеттик каражаттардын алардын карамагындагы бардык алуучуларына берилбеген учурда кассалык чектөөлөрдүн нөлдүк маанилери коюлат.

114-берене. Бюджеттик милдеттенмелерди кабыл алуу жана каттоо

1. Мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын иш процессинде келип чыккан бюджеттик милдеттенмелер ыйгарым укуктуу аткаруу органдарында эсепке алынууга жана милдеттүү катталууга жатат.

2. Кыргыз Республикасынын аймагынан тышкары болгон бюджеттик мекемелердин жана уюмдардын милдеттенмелерин жана мамлекеттик же мыйзам менен корголуучу башка жашыруун сырды камтыган милдеттенмелерди кошпогондо, акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдү кошуп алганда бюджеттик каражаттардын эсебинен сатып алынуучу товарларды (жумушту, кызмат көрсөтүүлөрдү) сатып алууга жөнөтүүчүлөр менен түзүлгөн бюджеттик мекемелердин келишимдери, контракттары, макулдашуулары катталууга жатат.

3. Акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөрдү кошуп алганда, бюджеттик каражаттардын эсебинен аткарылууга жаткан бюджеттик мекемелер тарабынан түзүлгөн келишимдерди, контракттарды, макулдашууларды түзүү аларга жеткирилген бюджеттик милдеттенмелердин лимиттеринин чектеринде жана кабыл алынган жана аткарылбаган бюджеттик милдеттенмелерди эске алуу менен жүргүзүлөт.

Бюджеттик мекеменин жетекчиси ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан жеткирилген бюджеттик милдеттенмелердин лимиттерин сактоону камсыз кылат жана насыялык жана дебитордук карыздын абалы жана мөөнөтү өтүп кеткен карыздын түзүлүшү үчүн жеке жоопкерчилик тартат. Бюджеттик мекемени өз убагында каржылаган шартта келишимде белгиленген төлөө мөөнөтү ашып кеткен же формалдуу келишим болбогондо төлөөгө эсеп алган учурдан тартып төлөөнүн белгиленген 30 күндүк мөөнөтүнөн ашып кеткен милдеттенме мөөнөтү өтүп кеткен карыз болуп саналат.

4. Сатып алынуучу товарлардын (жумуштардын, кызмат көрсөтүүлөрдүн) түрүнө жараша бюджеттик милдеттенмелердин төмөнкүдөй түрлөрүн айырмалашат:

1) келишимдик милдеттенмелер;

2) келишимсиз милдеттенмелер.

Келишимдик бюджеттик милдеттенмелер товарларды (жумуштарды, кызмат көрсөтүүлөрдү) жөнөтүүчүлөр менен түзүлгөн келишимдердин негизинде бюджеттик мекемелер тарабынан милдеттенме кабыл алынганда келип чыгат.

Келишимсиз бюджеттик милдеттенмелер Кыргыз Республикасынын мыйзамдары тарабынан каралган милдеттенмелердин келип чыгуусун ырастаган документтердин негизинде бюджеттик мекемелер тарабынан келишимдерди түзбөстөн милдеттенме кабыл алынганда келип чыгат.

5. Келишимдик бюджеттик милдеттенмелерди кабыл алуу товарларды (жумуштарды, кызмат көрсөтүүлөрдү) жеткирүүчү менен бюджеттик мекемелердин келишимдери түзүлгөндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

6. Бюджеттик каражаттарды алуучулар тарабынан товарларды (жумуштарды, кызмат көрсөтүүлөрдү) сатып алуу колдонуудагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

7. Келишимдерди каттоо боюнча милдеттүүлүк бюджеттик каражаттарды алуучуларга жүктөлөт.

115-берене. Бюджеттерге өзгөртүүлөрдү киргизүүнүн жалпы шарттары

1. Өкмөт, Социалдык фонд, Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фонду, жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары бекитилген бюджеттерге өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүүнүн жол-жобосун төмөнкү учурларда демилгелейт:

1) Кыргыз Республикасынын саясий, экономикалык, экологиялык жана социалдык туруктуулугуна коркунуч туудурган кырдаалдарды чектеттүү зарыл болгондо;

2) бюджеттин бекитилген параметрлеринин деңгээлине таасир көрсөтүүчү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары өзгөргөндө;

3) кошумча кирешелерди пайдалануу же Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттерин аткаруунун жүрүшүндө алынган чыгашаларды үнөмдөө жөнүндө чечим кабыл алынганда, Социалдык фондго, Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондуна максаттуу трансферттердин, ассигнованиелердин, республикалык бюджеттен бөлүнүп берилген бюджеттик ссудалардын көлөмдөрү өзгөргөндө;

4) ушул Кодекстин 15 жана 106-беренелеринде каралган.

2. Бекитилген бюджеттерге өзгөртүүлөрдү киргизүү бюджеттин аткарылышын талдоонун натыйжаларынын жана бюджеттик ассигнованиелерди пайдалануунун майнаптуулугун баалоонун, бюджеттик программаларды ишке ашыруунун негизинде жүзөгө ашырылат.

3. Бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актыга өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу ченемдик укуктук актынын долбоору Өкмөт (жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары) тарабынан бекитилет жана Жогорку Кеңештин (жергиликтүү кеңештердин) кароосуна киргизилет.

4. Бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актыга бюджеттик жылдын ичинде экиден ашык эмес өзгөртүүлөр киргизилиши мүмкүн: биринчиси - учурдагы бюджеттик жылдын 1-июнуна чейин, экинчиси - 1-ноябрына чейин.

Тиешелүү түзөтүүлөр киргизилгенге чейин республикалык бюджет жөнүндө мыйзам менен бекитилген бюджеттик параметрлерди өзгөртүү зарыл болгондо ага Жогорку Кеңештин токтомуна ылайык бюджеттик мыйзамдардын маселелери анын карамагына кирген Жогорку Кеңештин тармактык комитети менен макулдашуу боюнча аткарылышы мүмкүн.

Бюджет жөнүндө ченемдик укуктук актыга өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө ченемдик укуктук актынын долбоору мыйзам чыгаруу (өкүлчүлүктүү) органы тарабынан ал мыйзам чыгаруучу (өкүлчүлүктүү) органга киргизилген күндөн тартып 20-күндүн ичинде кезексиз тартипте каралат.

5. Бекитилген бюджеттерге өзгөртүүлөрдү киргизүүдө тиешелүү бюджеттердин долбоорлорун түзүүгө жана бекитүүгө карата ушул Кодексте белгиленген принциптер жана талаптар сакталат.

22-глава. Эсепке алуу жана отчеттуулук

116-берене. Республикалык бюджетти түзүү, кароо жана аткаруу жөнүндө отчетту бекитүү

1. Бюджеттик каражаттарды алуучулар отчеттук мезгилдин жыйынтыктары боюнча бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетторду Өкмөт тарабынан белгиленген тартипте түзүшөт.

2. Бюджеттин аткарылышы боюнча отчетко кыскача макроэкономикалык баяндама жана төмөнкү маалыматтар кирет:

1) Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетинин көрсөткүчтөрүнүн: кирешелердин, чыгашалардын, дефицитинин, каржылык жана каржылык эмес активдер менен операциялардын жана башкалардын аткарылышы жөнүндө;

2) мамлекеттик бюджеттик резервдин жана Кыргыз Республикасынын Президентинин, Жогорку Кеңешинин Төрагасынын жана Премьер-министринин резервдик фонддорун пайдалануу жөнүндө;

3) бюджеттик мекемелердин насыялык жана дебитордук карыздарынын абалы жөнүндө;

4) мамлекеттик карыздын абалы жөнүндө;

5) мамлекеттик карыз боюнча операциялар жөнүндө;

6) республикалык бюджетти аткаруу боюнча объективдүү жана субъективдүү чектөөлөр жөнүндө отчету.

Бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчеттун түзүмү кабыл алынган бюджеттин форматына ылайык келет жана Өкмөт тарабынан бекитилет.

3. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө жылдык отчетту мамлекеттик бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчеттун курамында Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-майынан кечиктирбестен берет.

4. Өкмөт республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетту бекитүү тууралуу мыйзамдын долбоорун отчеттук жылдан кийинки жылдын 15-майынан кечиктирбестен карайт жана ушул Кодекстин талаптарына ылайык Жогорку Кеңештин кароосуна жиберет.

5. Өкмөт мурунку жыл үчүн республикалык бюджетинин аткарылышынын аудитинин натыйжалары жөнүндө Эсептөө палатасынын отчетун карап чыгып, белгиленген кемчиликтерди четтетүү боюнча тиешелүү чараларды көрүү жөнүндө ал боюнча ченемдик укуктук актыны кабыл алат жана мурунку жыл үчүн республикалык бюджетинин аткарылышы тууралуу отчетту бекитүү тууралуу мыйзамдын долбоору менен бир убакта отчеттук жылдан кийинки жылдын 10-сентябрына чейин Жогорку Кеңештин кароосуна жиберет.

6. Жогорку Кеңештин фракциялары жана комитеттери мурунку жылдагы республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетту жана Эсептөө палатасынын бул маселе боюнча аудитинин натыйжалары жөнүндө отчетун бекитүү тууралуу мыйзамдын долбоорун бир жумалык мөөнөттө карайт жана тармактык комитетке корутунду берет.

7. Тармактык комитет республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетту бекитүү жөнүндө мыйзамдын долбоорун карайт жана Жогорку Кеңештин фракцияларынын, комитеттеринин сунуштарын жана сын-пикирлерин эске алуу менен ар жылдык аудиттин натыйжалары менен бирге Эсептөө палатасынын отчету Жогорку Кеңешке киргизилген күндөн тартып 20 күндүн ичинде корутунду берет.

8. Жогорку Кеңеш тарабынан бул маселени кароодо төмөнкүлөр угулат:

1) Кыргыз Республикасынын Премьер-министри;

2) Эсептөө палтасынын төрагасы;

3) Жогорку Кеңештин тармактык комитетинин төрагасы;

4) фракциялардын лидерлери.

9. Кароонун жыйынтыктары боюнча Жогорку Кеңеш республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетту бекитүү тууралуу мыйзамды анын аткарылышына баа берүү менен отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-октябрынан кечиктирбестен бир окуууда кабыл алат.

10. Республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетко канааттандырарлык эмес баа берилген учурда Жогорку Кеңеш Өкмөттүн, анын айрым мүчөлөрүнүн жана башка кызмат адамдарынын жоопкерчилиги жөнүндө маселени карайт.

11. Жогорку Кеңеш отчеттук жыл үчүн Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчетту бекитүү тууралуу мыйзамды отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-октябрынан кечиктирбестен карайт жана бир окууда кабыл алат.

117-берене. Жергиликтүү бюджеттерди түзүү, кароо жана аткаруу жөнүндө отчетту бекитүү

Жергиликтүү бюджеттерди аткаруу жөнүндө отчеттор жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органы тарабынан түзүлөт жана тиешелүү жергиликтүү кеңештер тарабынан төмөнкү параметрлер: кирешелер, чыгашалар, республикалык бюджеттен бөлүнүп берилүүчү трансферттер боюнча бекитилет.

Жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы жөнүндө бекитилген жылдык отчеттор ыйгарым укуктуу органга отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-мартынан кечиктирилбеген мөөнөттө берилет.

118-берене. Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттерин түзүү, кароо жана аткаруу жөнүндө отчетту бекитүү

1. Социалдык фонд жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фонду мурунку мезгил үчүн өздөрүнүн бюджеттерин аткаруу жөнүндө отчетту ушул берененин талаптарына ылайык Өкмөт тарабынан белгиленген тартипте түзүшөт.

2. Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин аткарылышы жөнүндө жылдык отчетко төмөнкүлөр кирет:

1) бюджеттин көрсөткүчтөрүнүн: кирешелердин, чыгашалардын, дефициттин/профициттин жана башкалардын аткарылышы;

2) резервдик фонддун пайдаланылышы;

3) өнүктүрүү фондун түзүү жана аткаруу жөнүндө отчет;

4) насыялык жана дебитордук карыздын абалы жөнүндө отчет;

5) пландаштырылган максаттар боюнча жыйынтык көрсөткүчтөргө жетишүү жөнүндө маалымат;

6) жылдык бюджетти аткаруу боюнча объективдүү жана субъективдүү чектөөлөр тууралуу маалымат.

3. Социалдык фонд жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фонду бюджеттеринин аткарылышы жөнүндө жылдык отчетту иштеп чыгат жана отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-майынан кечиктирбестен Өкмөткө берет.

4. Өкмөт отчеттук мезгил үчүн Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин аткарылышы жөнүндө мыйзам долбоорун отчеттук жылдан кийинки жылдын 15-майынан кечиктирбестен карайт жана Жогорку Кеңешке берет.

5. Эсептөө палатасы Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин аткарылышын аудитордук текшерүүнүн натыйжалары боюнча отчетту отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-сентябрына чейин Жогорку Кеңешке берет.

6. Жогорку Кеңеш Социалдык фонддун жана Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин аткарылышы жөнүндө жылдык отчетту отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-октябрынан кечиктирбестен карайт, бир окууда бекитет.

119-берене. Эсепке алуу жана каржылык отчеттуулук

1. Бухгалтердик эсепке алуу - Кыргыз Республикасынын жана тиешелүү аймактын (мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жана алар тарабынан түзүлгөн бюджеттик мекемелердин) каржылык жана каржылык эмес активдеринин жана милдеттенмелеринин абалы жөнүндө жана жогорудагы көрсөтүлгөн активдердин, милдеттенмелердин өзгөрүүсүнө алып келүүчү операциялар жөнүндө маалыматтарды топтоонун, каттоонун жана акчалык туюнтууда жалпылоонун иреттелген тутуму.

Бухгалтердик эсепке алуу Бюджеттик классификациянын негизинде иштелип чыккан Эсептердин бирдиктүү планына ылайык жүзөгө ашырылат. Эсептердин бирдиктүү планы - бюджеттик мекемелердин бюджеттерин аткаруу жана чарбалык ишин аткаруу боюнча операцияларды бухгалтердик эсепке алуу үчүн арналган бухгалтердик эсептердин түзүмдөштүрүлгөн тизмеги.

Бухгалтердик эсепке алууну жүргүзүү үчүн Эсептердин бирдиктүү планы Өкмөт тарабынан бекитилет.

2. Бюджеттик мекемелерде бухгалтердик эсепти жүргүзүүнүн жана каржылык отчеттуулукту түзүүнүн усулдук негиздери Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары менен аныкталат.

3. Бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөр (тескөөчүлөр, алуучулар) каржылык отчеттуулукту түзүүдө бухгалтердик эсепке алуунун жана каржылык отчеттуулуктун бирдиктүү усулун жана стандарттарын сактоо менен ведомстволук (ички) актыларды колдонушат. Бюджеттик каражаттарды башкы тескөөчүлөр (тескөөчүлөр, алуучулар) тарабынан каржылык отчеттуулукту берүү, мамлекеттик же

башка мыйзам менен корголуучу жашыруун сырды камтыган маалыматтарды кошпогондо, маалымдуулуктун жана айкындуулуктун негизинде жүзөгө ашырылат.

23-глава. Мамлекеттик ички каржылык контроль жана аудит

120-берене. Мамлекеттик каржылык башкаруу жана контролдоо тутуму

1. Бюджеттик мекеменин ишине киргизилген, анын жетекчилиги жана кызматкерлери тарабынан жүзөгө ашырылуучу бардыгын камтыган процесс каржылык башкарууну жана контролду билдирет.

2. Каржылык башкаруу жана контроль мыйзамдарды, ички актыларды, каржылык жана операциялык отчеттуулуктун ишенимдүүлүгүн жана тактыгын, операциялардын натыйжалуулугун жана майнаптуулугун, активдерди жана маалыматты сактоо жолу менен бюджеттик мекеменин максаттарына жетүүнүн акыл-эстүү кепилдигин алуу үчүн бюджеттик мекеме тарабынан иштелип чыккан эрежелердин, жол-жоболордун жана иш-чаралардын тутуму аркылуу жүзөгө ашырылат.

3. Каржылык башкаруу жана контроль бардык бюджеттик чыгаша милдеттенмелерди, түшүүлөрдү, тендердик жол-жоболорду, контракт түзүүлөрдү жана мыйзамсыз төлөнгөн суммаларды кайтарууну камтыйт.

4. Каржылык башкаруу жана контроль ички жана тышкы аудит тарабынан текшерүүгө жатат.

5. Каржылык башкаруунун жана контролдун тутуму Кыргыз Республикасынын каржылык башкаруу жана контроль жөнүндө ченемдик укуктук актылары менен жөнгө салынат.

121-берене. Мамлекеттик ички контроль

1. Мамлекеттик ички контроль - уюштуруучулук түзүмүн, усулдарын, жол-жоболорун, мамлекеттик башкаруу секторундагы ички аудитти кошуп алганда, башкаруучулук, каржылык жана башка контролдук иш-чаралардын тутуму.

2. Ар бир бюджеттик мекеме анын талаптарына жана өз өзгөчөлүктөрүнө жооп берген өзүнүн ички контролдуктук тутумун иштеп чыгат.

3. Ички контролдун максаттары төмөнкүлөр болуп саналат:

1) маалыматтын ишенимдүүлүгүн жана тактыгын камсыз кылуу;

2) Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын талаптарын, тиешелүү бюджеттик мекеменин ички эрежелерин, пландарын, жол-жоболорун сактоо;

3) активдердин бүтүндүгүн жана сакталуусун камсыз кылуу.

4. Ички контролдун тутумунун принциптери төмөнкүлөр болуп саналат:

1) мыйзамдуулук;

2) айкындуулук;

3) үнөмдүүлүк;

4) майнаптуулук;

5) натыйжалуулук.

122-берене. Мамлекеттик ички аудит

1. Мамлекеттик ички аудит - бюджеттик мекеменин ичинде аткарылуучу, ички контроль тутумунун адекваттуулугун жана майнаптуулугун; каржылык жана башкаруучулук маалыматтардын ишенимдүүлүгүн жана тактыгын; иштин жана башкаруунун натыйжалуулугун, үнөмдүүлүгүн жана майнаптуулугун; активдердин сакталуусун жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын сактоону талдоону, баалоону жана мониторингин камтуучу көз карандысыз жана объективдүү иш-милдет.

Ички аудит бюджеттик мекеменин жетекчилигине бухгалтердик эсеп алууну, бюджеттик, оперативдик отчеттуулукка жана ички контроль тутумунун сапатына тиешелүү, ички булактардан алынган маалыматты берет.

2. Ички аудиторлордун кесиптик деңгээлине жана сертификаттарына коюлуучу талаптар Өкмөт тарабынан аныкталат.

Мамлекеттик башкаруу секторунун ички аудит тутуму Кыргыз Республикасынын ички аудит боюнча ченемдик укуктук актылары менен жөнгө салынат.

3. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарындагы ички аудит ички аудит жөнүндө мыйзамдарга ылайык жүзөгө ашырылат.

123-берене. Каржылык контроль боюнча отчеттуулук

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган ар жылы Өкмөттүн алдында каржылык башкаруу жана контролдоо тутумдарынын абалы, бюджеттик мекемелердин ички аудити жөнүндө отчет берет.

124-берене. Бюджеттердин мамлекеттик тышкы аудити

Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттерин түзүүнүн жана аткаруунун тышкы аудити Эсептөө палатасы тарабынан төмөнкүдөй жүзөгө ашырылат:

ар жылы - республикалык бюджеттин жана Социалдык фонддун, Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджеттеринин аткарылышы;

эки жылда бир жолу - жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы.

Аудиттин жыйынтыктары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жарыялланууга жатат.

24-глава. Бюджеттин жана бюджеттик процесстин айкындуулугу жана ачыктыгы

125-берене. Бюджеттерди жана бюджеттердин аткарылышы жөнүндө отчеттордү жарыялоо

1. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган өзүнүн расмий сайтына төмөнкү документтерди жайгаштырууга - алар белгиленген тартипте бекитилгенден (жактырылгандан) кийин 15 күндүн ичинде жашыруундуулук режимин, мамлекеттик же башка мыйзам менен корголгон жашыруун сырды камсыз кылууну эске алуу менен "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынын жана жергиликтүү өзалдынча башкаруу органдарынын карамагында турган маалыматтарга жетүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык жеткиликтүүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү:

1) Фискалдык саясаттын негизги багыттары;

2) республикалык бюджеттин долбоору;

3) жарандык бюджет;

4) республикалык бюджет жөнүндө мыйзам;

5) республикалык бюджеттин аткарылышынын жарым жылдык баяндамасы;

6) республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө Эсептөө палатасынын аудитинин отчету;

7) республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө бекитилген жылдык отчет;

8) бюджеттин аткарылышы жөнүндө ар бир айдагы отчеттор.

2. Социалдык фонд өзүнүн расмий сайтында жашыруундуулук режимин, мыйзам менен корголгон башка жашыруун сырды камсыз кылууну эске алуу менен алар бекитилгенден (жактырылгандан) кийин 15 күндүн ичинде төмөнкүдөй документтерди жайгаштырууга милдеттүү:

1) бюджеттин долбоорун;

2) бюджет жөнүндө мыйзамды;

3) бюджеттин аткарылышынын жарым жылдык баяндамасын;

4) Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетинин аткарылышы жөнүндө бекитилген жылдык отчет;

5) бюджеттин аткарылышы жөнүндө ар бир айлык отчетту.

3. Кыргыз Республикасынын Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фонду өзүнүн расмий сайтында жашыруундуулук режимин, мыйзам менен корголгон башка жашыруун сырды камсыз кылууну эске алуу менен алар бекитилгенден (жактырылгандан) кийин 15 күндүн ичинде төмөнкүдөй документтерди жайгаштырууга милдеттүү:

1) бюджеттин долбоорун;

2) бюджет жөнүндө мыйзамды;

3) бюджеттин аткарылышынын жарым жылдык баяндамасын;

4) Кыргыз Республикасынын Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун бюджетинин аткарылышы жөнүндө бекитилген жылдык отчет;

5) бюджеттин аткарылышы жөнүндө ар бир айлык отчетту.

4. Бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөрү (тескөөчүлөрү, алуучулары), жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жашыруундуулук режимин, мамлекеттик же мыйзам менен корголуучу башка жашыруун сырды коргоону камсыз кылууну эске алуу менен алар бекитилгенден (жактырылгандан) кийин 15 күндүн ичинде өздөрүнүн расмий сайттарына төмөнкү документтерди жайгаштырууга милдеттүү:

1) сектор боюнча бюджеттик чыгашалардын стратегиясын;

2) бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөрүн (тескөөчүлөрдүн, алуучулардын), жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджетинин долбоорун;

3) бюджеттик каражаттардын башкы тескөөчүлөрүн (тескөөчүлөрдүн, алуучулардын), жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бекитилген бюджетин;

4) бюджеттин аткарылышы жөнүндө жылдык отчетту, анын ичинде майнаптуулуктун индикаторлоруна жетүү жөнүндө отчетторду;

5) бюджеттин аткарылышы жөнүндө ар бир айлык отчетту.

5. Кыргыз Республикасынын мамлекеттик карызынын учурдагы абалы жөнүндө маалыматтар ачык болуп саналат жана ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын расмий сайтында жайгаштырылууга жатат.

6. Ушул Кодексте белгиленген тартипте бекитилген бюджетти аткаруу жөнүндө отчеттор алар бекитилгенден кийин бир айдын ичинде жарыялланууга жатат.

126-берене. Жарандык бюджет

Жарандык бюджет ушул берененин экинчи абзацынын жобосу менен каралган маалыматтарды (бюджеттик параметрлер, белгилүү бир каржылык мезгилге карата артыкчылыктар жана чечимдер жөнүндө) түшүнүктүү жана жеңекейлетүлгөн формада баяндоону билдирет. Жарандык бюджет атайын билими жоктордү кошуп алганда, жарандарга мамлекеттик каржылар жөнүндө маалымат алууга мүмкүндүк берет.

Жарандык бюджет мамлекеттик жашыруун сырларды коргоо жаатындагы Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары менен белгилигиленген чектөөлөрдү эске алуу менен Өкмөт тарабынан бекитилген усулга ылайык түзүлөт жана ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын сайтына жайгаштырылат.

127-берене. Коомдук бюджеттик угуулар

1. Коомдук бюджеттик угуулар - бул коомдук пикирди иликтөө, сунуштарды, сунуштамаларды алуу жана калктын кызыкчылыктарын эске алуу менен чечимдерди кабыл алуу үчүн аткаруу бийлик органдарынын демилгеси боюнча өткөрүлүүчү Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттердин түзүүнүн жана аткаруунун маселелерин ачык талкуулоо формасындагы иш-чара.

2. Коомдук бюджеттик угууларга материалдар коомдук бюджеттик угууларды өткөргөнгө чейин 10 күн мурда расмий сайтта жарыялланууга тийиш.

3. Угууларды өткөрүү күнүндө аткаруу органы катышуучулары, жалпыга маалымдоо каражаттарынын өкүлдөрүн (зарыл болгон учурда) каттоону, протокол жүргүзүүнү жана жыйынтыктоо документтерин жол-жоболоштурууну камсыз кылат.

4. Аткаруучу орган коомдук бюджеттик угуулардын катышуучуларынын келип түшкөн сунуштарын жалпылайт, алардын сунуштарын кароонун натыйжалары боюнча кабыл алынган чечимдер жөнүндө жооп жиберет.

25-глава. Каржылык тартип бузгандыгы үчүн жоопкерчилик

128-берене. Кыргыз Республикасынын бюджеттик мыйзамдарын бузуу

Бюджеттердин долбоорлорун түзүүнүн жана карообун, бекитүүнүн, түзөтүүнүн жана бюджеттерди аткаруунун, Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумунун бюджеттеринин аткарылышын контрол-

доонун, Кыргыз Республикасынын бюджеттик туту-мунун бюджеттеринин аткарылышы жөнүндө отчет-ту түзүүнүн жана бекитүүнүн ушул Кодексте белги-ленген тартипте аткарбоо же болбосо талаптагыдай эмес аткаруу Кыргыз Республикасынын бюджеттик мыйзамдарын бузуу деп таанылат.

129-берене. Бюджеттик айкындуулукка баа берүү көрсөткүчтөрү

1. Бюджеттик айкындуулуктун деңгээлин жана коомчулуктун бюджеттик маалыматка жетүүсүн баалоо үчүн Кыргыз Республикасындагы мамлекет-тик башкаруу жана жергиликтүү өз алдынча башка-руу органдары бюджеттик индекстерди пайдаланат.

2. Республикалык бюджеттин ачыктыгынын ин-декси көз карандысыз эл аралык уюм тарабынан бааланат. Көз карандысыз баалоонун натыйжалары боюнча республикалык бюджеттин айкындуулугунун өсүшүн камсыз кылуу үчүн Өкмөт тарабынан чара-лар көрүлөт.

3. Бюджеттик айкындуулуктун муниципалдык ин-декси Өкмөт тарабынан кабыл алынган усулга ылайык коммерциялык органдар (жарандардын де-милгечи топтору) тарабынан бааланат. Коомдук баалоонун натыйжалары жергиликтүү бюджеттер-дин айкындуулугунун өсүшүн камсыз кылуу үчүн жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тара-бынан эске алынат.

130-берене. Мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын каржылык тартипти бузгандыгы үчүн жоопкерчилиги

1. Өкмөт жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тиешелүү бюджеттин балансталбаганы-нан улам келип чыккан милдеттенмелер боюнча өз алдынча жооп беришет.

2. Мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз ал-дынча башкаруу органдарынын, бюджеттик меке-мелердин жетекчилери Кыргыз Республикасынын бюджеттик мыйзамдарынын талаптарын сактоону камсыз кылуу үчүн жоопкерчилик алышат.

Мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, бюджеттик ме-кемелердин бюджеттик каражаттарды сарптоо үчүн жоопкерчиликтүү болгон кызмат адамдары каржы-лык тартипти бузган жана кызматтык милдеттерин аткарбаган учурда Кыргыз Республикасынын мый-замдарында каралган жоопкерчиликке тартылышат.

3. Каржылык тартипти бузуу фактылары табыл-ганда Эсептөө палатасы, ошондой эле ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган Кыргыз Республикасы-нын Президентине, Жогорку Кеңешке жана Өкмөткө алардын күнөөсү боюнча бузууларга жол берилген мамлекеттик бийлик органдарынын кызмат адамда-рын ээлеген кызмат орундарынан бошотуу жөнүндө сунуштарды киргизет.

131-берене. Мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан каржылык тартиптин сакталышынын контролу жана анын мониторинги

1. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган республи-калык жана жергиликтүү бюджеттердин аткарылы-шына мониторинги, бюджет аралык трансфер-ттерди жана мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тара-бынан каржылык тартипти жана ушул Кодекстин жоболорунун сакташын кошуп алганда, бюджеттик ассигновалиердин максаттуу пайдаланылышына контролду жүзөгө ашырат.

Бюджеттин аткарылышынын мониторингинин, жүргүзүлгөн ички жана тышкы аудитинин жүрүшүндө бюджеттик мыйзамдарды табылган бузулардын на-тыйжалары боюнча Өкмөткө аларды жүзөгө ашы-рууда (аткарууда) табылган каржылык бузуулар бо-юнча программаларды жана иш-чараларды каржы-лоого (бюджеттер аралык трансферттерди берүүгө) чектөөлөрдү киргизүү жөнүндө сунуштар киргизилет.

Чектөөлөрдү киргизүүнүн тартиби Өкмөт тара-бынан бекитилет.

Каржылык бузуулардын табылган фактылары ке-зектеги бюджеттик жылга жана болжолдонуучу мез-гилге бюджетти тактоодо жана бюджеттин долбоор-лорун түзүүдө четтетилет.

2. Бирдиктүү казыналык эсептен тышкары мам-лекеттик жана муниципалдык кызмат көрсөтүү-лөрдөн түшкөн кирешелерди түзүүнүн жана пайда-лануунун фактылары табылган учурда көрсөтүлгөн кирешелердин суммасы тиешелүү бюджеттин ки-решесине кошуп эсептөөгө жатат.

3. Бюджеттик мекеменин казыналык эсебинде каражаттар болбогондо мамлекеттик жана муници-палдык органдардын кызмат көрсөтүүлөрүнөн түшкөн кирешелердин эсебинен же болбосо бюд-жеттик чыгашаларды кыскартуунун эсебинен тиеше-лүү бюджеттин кирешесине өндүрүп алынат.

X БӨЛҮМ. КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР

26-глава. Корутунду жоболор

132-берене. Ушул Кодекстин күчүнө кириши

Ушул Кодекс "Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексин колдонууга киргизүү жөнүндө" Кыргыз Рес-публикасынын Мыйзамына ылайык күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Президенти
А.Атамбаев

Бишкек шаары
2016-жылдын 16-майы № 59
2016-жылдын 6-апрелинде Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан кабыл алынган

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексин колдонууга киргизүү жөнүндө

1-берене.

2018-жылдын 1-январынан тартып күчүнө кирүүчү 87-беренени кошпогондо, Кыргыз Респуб-ликасынын Бюджеттик кодекси 2017-жылдын 1-январынан тартып колдонууга киргизилсин.

2-берене.

2017-жылдын 1-январынан тартып төмөнкүлөр күчүн жоготту деп таанылсын:

1) "Кыргыз Республикасынын Казыналыгынын негизги жоболору жөнүндө" Кыргыз Республикасы-нын 1994-жылдын 28-майындагы № 1553-XII Мый-замы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1994-ж., № 7, 232-ст.);

2) "Кыргыз Республикасынын Казыналыгынын негизги жоболору жөнүндө" Кыргыз Республикасы-нын Мыйзамын колдонууга киргизүү тууралуу" Кыр-гыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 1994-жылдын 28-майындагы № 1554-XII токтому (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомост-тору, 1994-ж., № 7, 233-ст.);

3) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Респуб-ликасынын 1998-жылдын 11-июнундагы № 78 Мый-замы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1998-ж., № 10, 374-ст.);

4) "Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам ак-тыларына толуктоолор киргизүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 1999-жылдын 13-июлундагы № 69 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 1999-ж., № 12, 537-ст.);

5) "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана мамлекеттик эмес карызы жөнүндө" Кыргыз Рес-публикасынын 2001-жылдын 21-сентябрындагы № 83 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2001-ж., № 9, 331-ст.);

6) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Респуб-ликасынын Мыйзамына өзгөртүү жана толуктоо киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2002-жылдын 9-августундагы № 138 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2002-ж., № 10, 439-ст.);

7) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Респуб-ликасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү туу-ралу" Кыргыз Республикасынын 2003-жылдын 12-июлундагы № 125 Мыйзамы (Кыргыз Республика-сынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2003-ж., № 10, 435-ст.);

8) "Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун фи-нансы-экономикалык негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 2003-жылдын 25-сентябрындагы № 215 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогор-ку Кеңешинин Жарчысы, 2004-ж., № 2, 65-ст.);

9) "Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам ак-тыларына өзгөртүүлөр киргизүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 2003-жылдын 25-сентябрындагы № 216 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогор-ку Кеңешинин Жарчысы, 2004-ж., № 2, 66-ст.);

10) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Респуб-ликасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү жана толук-тоолорду киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасы-нын 2004-жылдын 20-июлундагы № 93 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2004-жыл, № 11, 500-ст.);

11) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Респуб-ликасынын Мыйзамына өзгөртүүлөр жана толукто-олор киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын 2004-жылдын 17-сентябрындагы № 169 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2005-ж., № 2, 5-ст.);

12) "Кыргыз Республикасында бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республика-сынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү жана толукто-олорду киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүү киргизүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 2005-жылдын 9-августундагы № 144 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2005-ж., № 11, 895-ст.);

13) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Респуб-ликасынын Мыйзамына өзгөртүүлөр жана толуктоо киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2006-жылдын 15-июлундагы № 110 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2006-ж., № 7, 582-ст.);

14) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" жана "Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун финансы-экономикалык негиздери жөнүндө" Кыргыз Респуб-ликасынын Мыйзамдарына өзгөртүүлөр жана толук-тоолор киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын 2008-жылдын 14-февралындагы № 14 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2008-ж., № 2, 129-ст.);

15) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Респуб-ликасынын Мыйзамына толуктоолор жана өзгөртүүлөр киргизүү тууралу" Кыргыз Республика-сынын 2008-жылдын 17-октябрындагы № 226 Мый-замы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2008-ж., № 8, 918-ст.);

16) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Респуб-ликасынын Мыйзамына толуктоо жана өзгөртүү киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2009-жылдын 17-февралындагы № 54 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2009-ж., № 2, 127-ст.);

17) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укук-тун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Респуб-

ликасынын Мыйзамына толуктоолор жана өзгөртүүлөр киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын 2009-жылдын 18-майындагы № 157 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2009-ж., № 5, 474-ст.);

18) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына толуктоо жана өзгөртүү киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2009-жылдын 15-июнундагы № 184 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2009-ж., № 6, 558-ст.);

19) "Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун финансы-экономикалык негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөр киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын 2009-жылдын 15-июлундагы № 213 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2009-ж., № 7, 723-ст.);

20) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын 2009-жылдын 17-июлундагы № 232 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2009-ж., № 7, 742-ст.);

21) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөр киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2010-жылдын 28-январындагы № 14 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2010-ж., № 1, 14-ст.);

22) "Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун финансы-экономикалык негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөр киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2010-жылдын 28-январындагы № 15 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2010-ж., № 1, 15-ст.);

23) "Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөр жана толуктоо киргизүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 2011-жылдын 17-февралындагы № 1 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2011-ж., № 2, 66-ст.);

24) "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана мамлекеттик эмес карызы жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына толуктоо киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2011-жылдын 26-июлундагы № 138 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2011-ж., № 7, 1041-ст.);

25) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына толуктоолорду жана өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 28-июнундагы № 90 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2012-ж., № 6, 2401-ст.);

26) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 29-июнундагы № 91 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2012-ж., № 6, 2402-ст.);

27) "Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун финансы-экономикалык негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү жана толуктоо киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 13-июлундагы № 106 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2012-ж., № 7, 2717-ст.);

28) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына толуктоо киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 25-июлундагы № 141 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2012-ж., № 7, 2752-ст.);

29) "Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 10-октябрындагы № 170 Мыйзамынын 12-беренеси (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2012-ж., № 9, 2862-ст.);

30) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2013-жылдын 6-февралындагы № 13 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2013-ж., № 2, 112-ст.);

31) "Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына толуктоо жана өзгөртүү киргизүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 2013-жылдын 17-июлундагы № 149 Мыйзамынын 1-беренеси (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2013-ж., № 7, 935-ст.);

32) "Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына толуктоолорду жана өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 2013-жылдын 3-августундагы № 186 Мыйзамынын 4-беренеси (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2013-ж., № 7, 972-ст.);

33) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2013-жылдын 7-августундагы № 189 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2013-ж., № 7, 975-ст.);

34) "Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 2013-жылдын 15-ноябрындагы № 201 Мыйзамынын 5-жана 8-беренелери (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2013-ж., № 10, 1125-ст.);

35) "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана мамлекеттик эмес карызы жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүү киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2014-жылдын 2-июнундагы № 86 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2014-ж., № 6, 483-ст.);

36) "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына толуктоо киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын 2015-жылдын 3-мартындагы № 48 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2015-ж., № 3, 238-ст.).

3-берене.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү ушул Кодекс күчүнө кирген учурдан тартып алты айлык мөөнөттө:

1) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексине ылайык келтирүү жөнүндө Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине сунуш киргизсин;

2) өзүнүн ченемдик укуктук актыларын Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексине ылайык келтирсин.

Кыргыз Республикасынын Президенти
А.Атамбаев

Бишкек шаары
2016-жылдын 16-майы № 60

2016-жылдын 6-апрелинде Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан кабыл алынган

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө

(1999-ж. 13-июлундагы №69, 2002-ж. 9-августундагы №138, 2003-ж. 12-июлунун №125, 2003-ж. 25-сентябрынын №216, 2004-ж. 20-июлундагы №93, 2004-ж. 17-сентябрындагы №169, 2006-ж. 15-июлундагы №110, 2008-ж. 14-февралындагы №14, 2008-ж. 17-октябрындагы №226, 2009-ж. 17-февралындагы №54, 2009-ж. 18-майындагы №157, 2009-ж. 15-июнундагы №184, 2009-ж. 17-июлундагы №232, 2010-ж. 28-январындагы №14, 2011-ж. 17-февралындагы №1, 2012-ж. 28-июнундагы №90, 2012-ж. 29-июнундагы №91, 2012-ж. 25-июлундагы №141, 2012-ж. 10-октябрындагы №170, 2013-ж. 6-февралындагы №13, 2013-ж. 17-июлундагы №149, 2013-ж. 3-августундагы №186, 2013-ж. 7-августундагы №189, 2013-ж. 15-ноябрындагы №201, 2015-ж. 3-мартындагы №48, 2016-ж. 22-июнундагы №83, 2016-ж. 22-июнундагы №85 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

Ушул Мыйзам Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетинин жана жергиликтүү бюджеттердин түзүлүшүнүн жана аткарылышынын негизги принциптерин аныктайт.

I бөлүм.
Жалпы жоболор

1-статья. Бюджет тутумунун курамы жана бюджеттердин өз алдынчалыгы

Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутуму - укуктук ченем менен регламенттелүүчү Кыргыз Республикасынын экономикалык мамилелерине жана мамлекеттик түзүлүшүнө негизделген республикалык жана жергиликтүү бюджеттерди, бюджеттен тышкаркы фонддорду түзүү, кароо, бекитүү жана аткаруу боюнча мамилелердин тутуму.

Бюджет тутумунун бардык бөлүктөрүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленген өздөрүнүн киреше булактарынын болушу бюджеттердин өз алдынчалыгынын негизи болуп саналат.

Мамлекеттик бийлик органдары жалпы мамлекеттик салыктардан жана башка кирешелерден чегерүүлөрдүн жергиликтүү бюджеттик ченемдерин, ошондой эле трансферттердин өлчөмдөрүн сактабоо менен байланышкан учурлардан тышкары, жергиликтүү бюджеттерди түзүү жана бекитүү процесстерине кийлигишүүгө жол берилбейт.

Ушул Мыйзамда каралгандан башка учурларда, мамлекеттик бийлик органдары жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдарынын жергиликтүү бюджеттеринин аткарылышынын процессине кийлигишүүгө жол берилбейт.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2009-ж. 17-июлундагы №232 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

2-статья. Бюджет процесси

Республикалык бюджет жана жергиликтүү бюджет үч жылдык мөөнөткө кезектеги бюджеттик жылга жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга түзүлөт жана бекитилет.

Республикалык бюджет Кыргыз Республикасынын Өкмөтү, жергиликтүү бюджеттер - жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары тарабынан түзүлөт жана аткарылат. Республикалык бюджет Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши, жергиликтүү бюджеттер - айылдык жана шаардык кеңештер тарабынан каралат жана бекитилет.

Сот бийлигинин бюджети сот бийлиги тарабынан өз алдынча түзүлөт жана аткаруу жана мыйзам чыгаруу бийлиги менен макулдашуу боюнча республикалык бюджетке кошулат жана анын курамдык бөлүгү болуп саналат.

Республикалык бюджетти түзүү, кароо, бекитүү жана аткаруу тартиби ушул Мыйзам менен, ал эми жергиликтүү бюджеттер - ушул Мыйзам, "Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун финансылык-экономикалык негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы, Кыргыз Республикасынын башка мыйзамдары жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын чегинде айылдык жана шаардык кеңештердин чечимдери менен аныкталат.

Республикалык бюджет жөнүндө мыйзамга өзгөртүүлөр, салыктарды киргизүү же жокко чыгаруу жөнүндө, аларды төлөөдөн бошотуу, мамлекеттин финансылык милдеттенмелерин өзгөртүү туралу мыйзамдардын долбоорлору, мамлекеттик бюджеттин эсебинен жабылуучу чыгымдарды көбөйтүүнү, болбосо анын киреше бөлүгүн азайтууну кароочу башка мыйзамдардын долбоорлору Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн макулдугу менен гана кабыл алынышы мүмкүн.

(1999-ж. 13-июлундагы №69, 2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 17-октябрындагы №226, 2009-ж. 18-майындагы №157 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

3-статья. Мамлекеттик (консолидацияланган) бюджет

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги жыл сайын Кыргыз Республикасынын мамлекеттик (консолидацияланган) бюджетинин кезектеги бюджеттик жылга жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга ирилештирилген прогноздук көрсөткүчтөрүнүн эсеп-кысабын алат, ошондой эле мамлекеттик (консолидацияланган) жылдык бюджетти жана Кыргыз Республикасынын бюджет тутумуна кирген, белгиленген тартипте бекитилген бюджеттерди кошуу жолу менен анын аткарылышы жөнүндө жылдык отчетту жана алардын аткарылышы жөнүндө жылдык отчетторду түзөт.

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик (консолидацияланган) бюджети мамлекеттин ички дүң продуктусунун (ИДП) бир бөлүгүн өзүнө топтойт, анын акча каражаттар фондун түзүүчү жана пайдалануучу негизги финансылык план болуп саналат жана мамлекеттик бийликтин тийиштүү органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу кирешелер жана чыгымдар сметасы болуп эсептелет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 17-октябрындагы №226 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

4-статья. Бюджет жана мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары

Кыргыз Республикасынын республикалык бюджети жөнүндөгү мыйзам Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына сарптоолорго жана милдеттенмелерди кабыл алууга ыйгарым укук берет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

5-статья. Бюджеттик жөнгө салуу жана бюджет-финансы саясаты

Бюджеттик жөнгө салуу жана болжолдоо Кыргыз Республикасынын экономикасын жөнгө салуунун жана анын экономикалык-социалдык өнүгүшүн алдын-ала эсептөөнүн ажырагыс бөлүгү болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары бирдиктүү бюджет-финансы саясатын жүргүзөт.

Кыргыз Республикасы мамлекеттер аралык макулдашууларды жана эл аралык келишимдердин алкагында республиканын бюджет-финансы саясатын башка мамлекеттер менен координациялайт.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

6-статья. Бюджеттер аралык мамилелер

Бюджеттик укуктук мамилелерди жөнгө салуу маселелери, ошондой эле бюджеттик процесстерди уюштуруу жана жүзөгө ашыруу боюнча мамлекеттик башкаруу органдары менен жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ортосундагы мамилелердин жыйындысы бюджеттер аралык мамилелер болуп саналат.

Бюджеттер аралык мамилелер мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ортосундагы иш милдеттерди жана ыйгарым укуктарды так ажыратууга, республикалык жана жергиликтүү бюджеттин ортосунда кирешелерди жана чыгымдарды бирдиктүү бөлүштүрүүгө, бюджеттик жөнгө салуунун бирдиктүү методологиясына негизделет.

Республикалык бюджеттин жана жергиликтүү бюджеттердин ортосундагы өз ара мамилелер ушул Мыйзам, "Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун финансы-экономикалык негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы, Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актылары менен жөнгө салынат.

Бекитилген киреше булактарынын айрым түрлөрүн бюджеттин бир деңгээлинен бюджеттин башка деңгээлине берүүгө жол берилбейт.

Бюджеттер аралык мамилелер төмөнкү принциптерге негизделет:

- Кыргыз Республикасынын бюджет тутумундагы ар бир бюджетке кирешелерди бөлүштүрүү жана бекитүү;
- мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын чыгымдар боюнча ыйгарым укуктарын туруктуу же узак мөөнөттүү негизде ажыратуу;
- бюджеттердин ортосунда жалпы мамлекеттик салыктарды жана башка кирешелерди бөлүштүрүү нормативдерин туруктуу же узак мөөнөттүү негизде аныктоо;
- жергиликтүү бюджеттердин минималдуу бюджеттик камсыз кылуу деңгээлдерин теңдештирүү;
- чыгымдар боюнча ыйгарым укуктарды берүү же кошумча чыгымдарды талап кылган же бюджеттик кирешелерди жоготууга алып келген чечимдерди кабыл алууга байланышкан чыгымдардын ордун толтуруу;

Республикалык бюджеттин жана жергиликтүү бюджеттердин ортосундагы өз ара мамилелер жалпы мамлекеттик салыктарды жана башка кирешелерден жана трансферттерден чегерүү нормативдерин белгилөө аркылуу жөнгө салынат.

Трансферттер тутумуна төмөнкүлөр кирет:
- теңдештирүүчү гранттар;
- дем берүүчү гранттар;
- категориялык гранттар;
- өз ара эсептешүү боюнча бир бюджеттен башка бюджетке берилүүчү каражаттар;
- бюджеттик ссудалар.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2009-ж. 17-июлундагы №232 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

7-статья. Мыйзам жана ченемдик актыларды макулдашуу

Бюджетке тиешеси бар республикалык маселелерди камтыган мыйзамдардын жана башка ченемдик укуктук актылардын долбоорлору Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги менен алдын ала макулдашылат.

Бюджетке жана финансыга тиешелүү маселелер жагынан Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары ушул Мыйзамга, "Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун финансылык-экономикалык негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана республикалык бюджет жөнүндө Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык келүүгө тийиш.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

8-статья. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык кеңеш

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык кеңеш (мындан ары - Координациялык кеңеш) экономикалык саясатты ишке ашыруу боюнча негизги министрликтердин, мамлекеттик комитеттердин жана администрациялык ведомстволордун иш-аракеттерин координациялоону камсыз кылуучу кеңеш берүүчү орган болуп эсептелет.

Координациялык кеңештин курамын Кыргыз Республикасынын Президенти аныктайт.

Кеңешти Кыргыз Республикасынын Премьер-министри башкарат.

Координациялык кеңеш аткаруу бийлигинин башка органдарынын жетекчилерин өз заседаниелерине катышуу үчүн тартууга укуктуу.

Бюджеттин долбоорун кароодо Координациялык кеңештин курамына Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттары - тармактык комитетинин мүчөлөрү жана Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңешинин төрагасы кирет.

(2004-ж. 17-сентябрындагы №169, 2016-ж. 22-июнундагы №85 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

9-статья. Бюджеттин орточо мөөнөттүү прогнозу

Бюджеттин орточо мөөнөттүү прогнозу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө жалпысынан жана ар бир тармак боюнча алдыда боло турган чыгымдарды пландаштыруу максатында келечектеги ресурстардын көлөмү жөнүндө түшүнүк берүүчү, мамлекет ишинин артыкчылыктуу багыттарын, өзгөчө артыкчылыктуу инвестициялык долбоорлор жагындагы багытын так аныктоого мүмкүндүк бере турган мамлекеттик финансыны башкаруунун куралы болуп саналат.

Бюджеттин орточо мөөнөттүү прогнозу үстүдөгү жылдан кийинки үч жылга түзүлөт жана үстүдөгү бюджеттик жылдын жана кийинки үч жылдын көрсөткүчтөрүн чагылдырууга тийиш.

Орточо мөөнөттүү прогнозду иштеп чыгуу Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилген экономикалык прогнозунун көрсөткүчтөрүнүн негизинде жүзөгө ашырылат.

Бюджеттин орточо мөөнөттүү прогнозу төмөнкүдөй көрсөткүчтөрдөн турууга тийиш:

а) салыктын негизги түрлөрүн жана башка кирешелерди бөлүп көрсөтүү менен бюджеттин кирешеси;

б) учурдагы чыгымдарды, өнүгүүнүн бюджетин (анын ичинде капиталдык салымдар, геологиялык чалгындоо иштери, илим ж.б.) бөлүп көрсөтүү менен чыгымдардын негизги тобундагы бюджеттин чыгымдары;

в) бюджеттин тартыштыгы жана аны жабуунун булактары.

Бюджеттин орточо мөөнөттүү божомолу Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан Координациялык кеңешке учурдагы жылдын 1-майынан кечиктирилбестен берилет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык кеңеш бюджеттин орточо мөөнөттүү прогнозун 15-майга чейин карайт да, министрликтер, мамлекеттик комитеттер, администрациялык ведомстволор, мамлекеттик комиссиялар, сот системасынан тышкаркы бюджеттен каржылануучу башка органдар боюнча чыгымдардын максималдуу өлчөмдөрүн чектеп, негизги принциптерди иштеп чыгууну аяктайт.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык кеңеш бекиткен бюджеттин орточо мөөнөттүү прогнозунун көрсөткүчтөрү контролдук цифралар түрүндө Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан министрликтерге, мамлекеттик комитеттерге, администрациялык ведомстволорго, мамлекеттик комиссияларга, сот системасынан тышкаркы бюджеттен каржыланган республикалык башка органдарга жеткирилет.

Бюджеттин орточо мөөнөттүү прогнозу салык жана бюджет саясаты жана экономикалык кырдаал өзгөргөн учурда жарым жылда кеминде бир жолу кайра каралат.

Прогноздун көрсөткүчтөрү келерки жылга бюджеттин киреше жана чыгым бөлүгүн аныктоо үчүн пайдаланылат.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык кеңеш бюджеттин орточо мөөнөттүү прогнозун иштеп чыккандан кийин аны Кыргыз Республикасынын Президентинин жактыруусуна коет.

(2003-ж. 25-сентябрынын №216, 2004-ж. 20-июлундагы №93, 2004-ж. 17-сентябрындагы №169, 2009-ж. 18-майындагы №157, 2012-ж. 28-июнундагы №90 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

10-статья. Бюджетти кассалык аткаруу

Бюджетти кассалык аткаруу Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыначылыгы жана анын региондук бөлүмдөрү тарабынан агент-банктар аркылуу жүргүзүлөт.

Кызмат көрсөтүү үчүн комиссиялык акы Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыначылыгы тарабынан конкурстук негизде аныкталат.

11-статья. Бюджеттик жыл

Кыргыз Республикасынын аймагында бюджеттик жыл деп 1-январдан 31-декабрды кошо алган убакыттын аралыгы саналат.

(2012-ж. 28-июнундагы №90 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

12-статья. Бюджеттик процесстин айкындуулугу

Республикалык жана жергиликтүү бюджеттерди кароо жана бекитүү Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши, айылдык жана шаардык кеңештер тарабынан Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен мамлекеттик сырлардын категориясына киргизилген, аларды таркатуу мамлекеттик кызыкчылыктарга, эгемендикке, экономикалык жана мамлекеттик коопсуздукка зыян келтириши мүмкүн болгон маселелерди кароодон тышкарыда, айкындуу жана ачык жүргүзүлөт.

Республикалык бюджетти аткаруу жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин, жергиликтүү бюджеттерди аткаруу жөнүндөгү - айылдык жана шаардык кеңештердин отчеттору боюнча токтомдор, республикалык бюджет жөнүндө Кыргыз Республикасынын Мыйзамы жана кезектеги бюджеттик жылга жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга жергиликтүү бюджеттер жөнүндө кеңештердин чечимдери айылдык жана шаардык массалык маалымат каражаттарында жарыяланууга тийиш.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 17-октябрындагы №226 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

13-статья. Мамлекеттик (бириккен) бюджетти жана анын аткарылышы жөнүндөгү отчетторду берүүнүн мөөнөттөрү

Үстүдөгү жылга жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга мамлекеттик (консолидацияланган) бюджет Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө жергиликтүү бюджеттер бекитилгенден кийин, ал эми анын аткарылышы жөнүндө жылдык отчет отчеттук жылдан кийинки жылдын 20-майына чейин берилет. Бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетко ошондой эле Мамлекеттик инвестициялар программасын ишке ашыруу тууралу маалымат киргизилет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү мамлекеттик (консолидацияланган) бюджетти Кыргыз Республикасынын Президентине жергиликтүү бюджеттер бекитилгенден кийин, ал эми анын аткарылгандыгы тууралу жылдык отчетту отчеттук мезгилден кийин келген жылдын 15-июнунан кечиктирбей киргизет.

Кыргыз Республикасынын финансы министри мамлекеттик бюджеттин талаптагыдай түзүлүшүн жана аткарылышын камсыз кылат.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 17-октябрындагы №226 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

14-статья. Бюджеттик классификация

Кыргыз Республикасында Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги бекитүүчү республикалык жана жергиликтүү бюджеттер үчүн бюджеттин кирешесинин жана чыгымынын бирдиктүү классификациясы пайдаланылат.

Бюджеттик классификация бюджеттик статистиканын формаларын бир түргө салууну жана эл аралык практикага салыштырмалуулугун камсыз кылууга тийиш.

Республикалык бюджеттин долбоору бюджеттик классификацияга ылайык Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин бекитүүсүнө сунуш кылынат, ал өзүнө (министрликтер, мамлекеттик комитеттер, администрациялык ведомстволор, мамлекеттик комиссиялар, агентстволор жана башка аткаруу бийлик органдары боюнча) уюштуруу (административдык) классификациясын камтыйт.

15-статья. Мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджеттик ыйгарым укуктары

Бюджетти аткаруу процессинде жүргүзүлгөн бюджеттин чыгымдары Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши, айылдык жана шаардык кеңештер бекиткен бюджеттерде каралган өлчөмдүн чегинен ашпоого тийиш.

Бекитилген бюджеттин көрсөткүчтөрүн кирешелер жана чыгымдар боюнча жалпысынан, ошондой эле кирешелердин бөлүмдөрү, главалары, кичине главалары жана чыгымдардын негизги топтору, топтору, кичине топтору боюнча өзгөртүүлөр Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши жана айылдык жана шаардык кеңештер тарабынан кошумча чыгымдарды жабуунун жана түшүүчү кирешелердин конкреттүү, негиздүү булактары болгондо гана кабыл алынышы мүмкүн.

Министрликтерге, мамлекеттик комитеттерге, административдык ведомстволорго, мамлекеттик комиссияларга, башка борбордук аткаруу бийлик органдарына, менчигинин түрүнө карабастан ишканаларга жана чарба субъекттерине республикалык бюджеттен бюджеттик ссуда берүү чечими Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши бекиткен тийиштүү жылдын бюджетинде көрсөтүлгөн максаттар үчүн каралган каражаттардын чегинде Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан кабыл алынат.

Ишканаларга, уюмдарга жана башка чарба субъекттерине республикалык бюджеттен берилүүчү ссудалар жана кредиттер алар мурда берилген кредиттерди жабууга зарыл пайыздарды жана суммаларды төлөп берем деген милдеттенмелерин аткарса гана берилет.

Жергиликтүү бюджеттерге бюджеттик ссудаларды берүү чечимдери аларда бюджетти аткаруу процессинде биринчи кезектеги чыгымдарды каржылоодо кыйынчылыктар болсо, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан кабыл алынат.

Эгерде республикалык бюджеттен берилген

бюджеттик ссудалар бюджеттик жылдын аягына чейин жоюлбаган учурда, жоюлбаган ссуда жергиликтүү бюджеттерге чегерилүүчү жалпы мамлекеттик салыктардан жана башка кирешелерден чегерүүлөрдүн эсебинен республикалык бюджетке өндүрүлүп алынат.

Жергиликтүү бюджеттерден ссудаларды берүү тийиштүү келишим жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары менен жөнгө салынат.

Муниципалдык ишканаларга жана мекемелерге, бирдей деңгээлдеги бюджеттерге жергиликтүү бюджеттен ссуда берүү жөнүндөгү чечимди жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары кабыл алат жана жергиликтүү бюджетте көрсөтүлгөн максаттарга каралган каражаттардын чектеринде айылдык жана шаардык кеңештер тарабынан бекитилет.

Жергиликтүү бюджеттердин, ошондой эле чарбакер субъекттердин республикалык бюджеттен берилген ссудалар боюнча бересëлерин кечүү жөнүндө чечимдерди Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши менен макулдашуу боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтү кабыл алат, ал эми жергиликтүү бюджеттерден берилген ссудалар боюнча бересëлерин кечүү жөнүндө чечимдерди жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары айылдык жана шаардык кеңештер менен макулдашуу боюнча кабыл алышат. Республикалык бюджеттен берилген ссудалар боюнча бересëлерди төлөөнүн шарттарын өзгөртүү жөнүндө чечимдерди Кыргыз Республикасынын Өкмөтү, ал эми жергиликтүү бюджеттерден берилген ссудаларды төлөөнүн шарттарын өзгөртүү жөнүндө чечимдерди жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары айылдык жана шаардык кеңештер менен макулдашуу боюнча кабыл алышат.

Юридикалык жак банкроттукка байланыштуу жоюлган учурда Кыргыз Республикасынын Граждандык кодексинде жана "Банкроттук (кудуретсиздик) жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында каралган тартипте кредитордун талаптары аткарылат.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги бюджетти аткаруу процессинде чыгымдардын корголгон статьяларын (эмгек акыны, акчалай акы төлөөнү, Кыргыз Республикасынын Социалдык фондго чегеримдерди, дары-дармек жана таңуучу каражаттарды, тамак-аш, стипендия, пенсия жана пособие, Кыргыз Республикасынын Социалдык фондго дотацияларды) азайтпастан Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши бекиткен мамлекеттик башкаруу жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын иш-милдеттеринин классификациясына тиешелүү чыгымдардын негизги топтору, топтору жана кичине топтору боюнча жалпы чыгымдардын чегинде, ошондой эле тийиштүү жылга республикалык бюджет жөнүндө Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтому менен бекитилген министрлик, мамлекеттик комитет, административдык ведомство, мамлекеттик комиссия жана башка борбордук аткаруу бийлик органы боюнча жалпы каражаттардын чегинде чыгымдардын статьяларынын ортосунда каражаттарды кайра бөлүштүрүүгө укуктуу.

Министрликтер, мамлекеттик комитеттер, административдык ведомстволор, мамлекеттик комиссиялар, башка борбордук аткаруу бийлик органдары жана кредиттин башка тескөөчүлөрү Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги менен макулдашуу боюнча өздөрүнө караштуу бюджеттик мекемелер менен уюмдардын сметасындагы чыгымдардын статьялары боюнча (корголгон статьяларга чыгымды азайтпастан) тийиштүү жылга республикалык бюджет жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтому менен бекитилген жалпы каражаттардын чегинде бюджетти аткаруу процессинде каражаттарды тактоого укуктуу.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жогоруда белгиленген эрежелерди ишке ашыруу жана ушундай эрежелерден ар кандай чыгарып салууларды аныктоо үчүн толук нускама чыгарууга укуктуу.

Белгиленген тартипте бекитилген республикалык жана айылдык жана шаардык бюджеттердин көрсөткүчтөрүн кирешелердин негизги бөлүмдөрү, главалары, кичине главалары боюнча, чыгымдардын негизги топтору, топтору жана кичине топтору боюнча, чыгымдардын корголгон статьялары боюнча, ошондой эле бюджеттин тартыштыгынын (профицитинин) өлчөмү боюнча өзгөртүүлөр Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши жана жергиликтүү кеңештер тарабынан Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жүйөлүү жана негиздүү сунуштарынын негизинде өзгөчө жагдайларда гана киргизилиши мүмкүн.

Бекитилген бюджетке өзгөртүүлөр жана толуктоолор үстүдөгү жылдын бюджеттик көрсөткүчтөрүнө, кийинки болжол кылынуучу жылдардын бюджетинин параметрлерин өзгөртпөстөн киргизилет.

Финансы министри Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн тышкы жана ички карыз алынуучу каражаттарды тартуу, кредиттерди жана гарантияларды берүү боюнча бирден бир агенти катары чыгат.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2004-ж. 17-сентябрындагы №169, 2006-ж. 15-июлундагы №110, 2008-ж. 17-октябрындагы №226, 2009-ж. 17-июлундагы №232, 2012-ж. 28-июнундагы №90, 2012-ж. 29-июнундагы №91 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

16-статья. Бюджеттердин ортосунда өз ара эсептешүү жүргүзүүнүн тартиби

Бюджет бекитилгенден кийин Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши же Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан жергиликтүү бюджеттердин чыгымдары көбөйүп же кирешелери азая турган ченемдик актылар кабыл алынса, тийиштүү суммалар республикалык бюджеттен алып коюлат.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө өндүрүштүн (иштин, кызмат көрсөтүүнүн) көлөмүнүн, баанын деңгээлинин, инфляциянын темпинин өзгөргөндүгү жана республиканын экономикасында болгон башка процесстерден улам жалпы мамлекеттик жөнгө салынуучу салыктардын контингенти жана башка кирешелер боюнча көрсөткүчтөрдү тактоого байланыштуу квартал аяктаганга кеминде 30 күн калганда

жергиликтүү бюджеттери менен республикалык бюджеттин өз ара эсептешүү ишине тактоо киргизүүгө укук берилет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

17-статья. Чыгымдардан ашкан кирешелерди пайдалануу боюнча мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ыйгарым укуктары

Республикалык жана жергиликтүү бюджеттерди аткарууда кошумча алынган, Жогорку Кеңеш тарабынан бекитилген чегерүүлөрдүн ченемдиктери боюнча бөлүштүрүлүүчү кирешелер, ошондой эле жыл аягында кирешени ашык аткаруудан же чыгымдын үнөмдөөнүн натыйжасында түзүлгөн кирешенин чыгымдан ашкан суммасы тийиштүү түрдө Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын карамагында калат, алып коюлбайт жана Өкмөттүн жана айылдык жана шаардык кеңештердин кароосу боюнча республикалык жана жергиликтүү бюджеттин чыгымдарын тийиштүүлүгүнө жараша финансылоого пайдаланылат. Ушул Мыйзамдын 31-статьясында көрсөтүлгөн жалпы мамлекеттик салык же киреше боюнча (мурдагы жылдагы салык калдыгын төлөө боюнча планды эске алуу менен) пландуу көрсөткүчтөр ашыгы менен аткарылган учурда ошол жалпы мамлекеттик салык же киреше боюнча пландуу көрсөткүчтөрдүн ашык аткарылган суммасы Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши белгилеген ченемдер боюнча ашык аткарылган суммада жергиликтүү бюджетке чегерилет.

Айрым учурларда Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин чечими боюнча отчеттук финансы жылынын акырында топтолгон каражаттын эркин калдыгы (кассалык накталай акчаны жүгүртүүнү алып таштагандан кийин ушул Мыйзамдын 23-статьясына ылайык түзүлгөн кирешенин чыгымдан ашышы) республикалык бюджетти аткаруу процессинде Кыргыз Республикасынын ички мамлекеттик карызын толугу менен (же жарым-жартылай) жабууга жумшалышы мүмкүн.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

18-статья. Бюджетти бекитүүгө чейин жумшалган чыгымдар

Эгер бюджеттин долбоору үстүдөгү жылдын аягына чейин бекитилбесе, Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары ал бекитилгенге чейин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин кароосуна, жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары - айылдык жана шаардык кеңештердин кароосуна киргизген бюджет долбоорунда каралган чыгымдардын жылдык суммасынын он экиден бир бөлүгүнүн чегинде ай сайын сарптоо жүргүзүүгө укуктуу.

(2008-ж. 17-октябрындагы №226, 2012-ж. 29-июнундагы №91 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

19-статья. Бюджеттин кирешелери

Бюджеттин кирешелери негизинен тике жана кыйыр салыктардан салыктык эмес жана Кыргыз Республикасынын Салык кодексинде жана мыйзамдарында белгиленген башка кирешелердин эсебинен түзүлөт.

Бюджетке түшкөн кирешелер республикалык бюджет жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамына жана жергиликтүү бюджет жөнүндө айылдык жана шаардык кеңештердин ченемдик укуктук актыларына ылайык бюджеттин чыгымдарын каржылаш үчүн колдонулат.

Салык эмес кирешелер - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жыйымдар, төлөмдөр жана башка салык эмес кирешелер түрүндө Кыргыз Республикасынын республикалык жана жергиликтүү бюджетке түшкөн акча каражаттары, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына кызмат көрсөтүүдөн жана иш аткаруудан түшкөн акча каражаттары.

Бюджеттин финансылык тартыштыгын каржылоонун ички жана тышкы булактары бюджеттин киреше бөлүгүндө көрсөтүлбөйт.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бюджеттин салык жана салыктык эмес кирешелери менен байланышкан мамлекеттик-жеке өнөктөштүк долбоорлорун ишке ашырууда бюджеттик каражаттарды түзүүнүн жана пайдалануунун атайын тартибин белгилейт.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2010-ж. 28-январындагы №14, 2015-ж. 3-мартындагы №48 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

19¹-статья. Бюджеттик мекемелердин атайын каражаттары

Атайын каражаттар - бул бюджеттик мекемелердин Кыргыз Республикасынын колдонуудагы ченемдик укуктук актыларына ылайык атайын эсептерге чегерилген продукцияларды сатып өткөрүүдөн, жумуштарды аткаруудан жана кызматтарды көрсөтүүдөн жана (же) иштин башка түрлөрүн жүзөгө ашыруудан алынган каражаттары.

Атайын каражаттар мамлекеттик бюджетте чагылдырылат, мында бюджеттик мекеменин атайын эсебине түшүүлөрдү жөнгө салуучу ченемдик укуктук актыларда бул каражаттар атайын каражаттар катары так көрсөтүлүүгө тийиш. Тиешелүү ченемдик укуктук актылар жок болгон учурда, каражаттар мекеменин атайын эсебине чегерилүүгө тийиш эмес жана мамлекеттик бюджеттин кирешесине келип түшөт.

Атайын каражаттардын курамына төмөнкү кирешелер кошулушу мүмкүн эмес:

- салык жана бажы мыйзамдарына, салыктык эмес төлөмдөр жөнүндө мыйзамдарга ылайык белгиленген милдеттүү төлөмдөр;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган ченемдерди бузгандыгы үчүн айыптар, туумдар жана башка финансылык санкциялар;
- укук бузуулар менен келтирилген зыяндын ордун толтуруу түрүндө келип түшкөн каражаттар, ошондой эле укук бузуулары жасоонун конфискацияланган товарларын, куралдарын жана башка товарларды сатуудан түшкөн каражаттар.

(2012-ж. 28-июнундагы №90, 2013-ж. 7-августундагы №189 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

20-статья. Бюджеттин чыгымдары

Тийиштүү жылдын бюджетинде ошол жылы аткаруу белгиленген иш-чараларга чыгымдар каралат.

Пландаштырылган жылы кийинки жылдары да кыйла өлчөмдөгү бюджеттик каражаттарды сарптоону талап кылган иш-чараларды өткөрүүдө министрликтерге, мамлекеттик комитеттерге, административдик ведомстволорго, мамлекеттик комиссияларга жана башка борбордук аткаруу бийлик органдарына аталган каражаттарды мамлекеттин финансылык мүмкүнчүлүктөрүнүн чегинде бөлүү каралат.

Республикалык жана жергиликтүү бюджеттерди түзүүдө мамлекет менен жергиликтүү өз алдынча башкаруу функцияларын жана милдеттерин аткаруудан келип чыккан чыгымдар гана кабыл алынат. Ушул максатта чыгымдардын зарылчылыгына баа берилип, долбоорлордун бар экендиги жана чыгымдардын сметасына эсептердин негиздүүлүгү текшерилет.

Бюджеттердин сарптоо бөлүгү өзгөчө учурларда мамлекеттин жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун иш милдеттерин жана милдеттерин аткарууну камсыз кылуу үчүн юридикалык жактарга субсидияларды камтышы мүмкүн.

Өнүгүү боюнча программаны кабыл алуу үчүн салыктардын экономикалык майнаптуулугун изилдөөлөр жүргүзүлөт. Зарыл болгон учурда салым жумшоонун максатка ылайыктуулугун ырастоочу көз каранды эмес эксперттердин корутундусу пайдаланылат.

Бюджеттин чыгым бөлүгүнө иштеп жаткан жана жаңы ачылган ишканалар үчүн капиталдык салымдарына бөлүнгөн акча каражаттары киргизилет.

Республикалык бюджеттен капиталдык салымдарды пландаштыруу Кыргыз Республикасынын финансы министрлиги, ал эми жергиликтүү бюджеттен капиталдык салымдарды пландаштыруу – жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары тарабынан жүзөгө ашырылат. Орточо мөөнөттүү бюджеттин жана пландаштырылган тийиштүү жылга бюджеттин көрсөткүчтөрүнө киргизилген капиталдык салымдардын көлөмдөрү түздөн-түз ишканалар менен уюмдарга кредит же грант түрүндө берилген каражаттардын куралчу капиталдык салымдардын көлөмүн кошо алганда каржылоонун бардык булактарынын (ички жана тышкы) эсебинен каржылануучу капиталдык салымдардын көлөмдөрүн, ошондой эле тышкы булактардан каржылануучу бардык инвестициялык долбоорлор боюнча капиталдык салымдардын көлөмүн кошууга тийиш.

Өнөр жай-өндүрүштүк багыттагы объектилердин курулушуна бөлүнгөн каражат кайтарып берүү мүнөзүнө ээ жана пайыздарды төлөө менен берилет. Бюджеттин чыгым бөлүгүнө министрликтерге, мамлекеттик комитеттерге, административдик ведомстволорго, мамлекеттик комиссияларга жана башка борбордук аткаруу бийлик органдарына, ишканаларга жана чарба субъекттерине ссуда үчүн берилген каражат да кошулат.

Бюджеттин чыгым бөлүгүндө Кыргыз Республикасынын Социалдык фондго бөлүнгөн дотациялар жана башка каражаттар да көрсөтүлөт. Өз ишин бюджеттен тышкары жүргүзгөн Кыргыз Республикасынын Социалдык фонд Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдында бюджеттен алынуучу бюджеттик каражаттарды пайдалангандыгы үчүн отчет берет.

Чыгымдардын көрсөткүчтөрү бюджетте учурдагы чыгымдарды жана өнүгүү бюджетин, ошондой эле бюджеттин кирешеси менен чыгымынын классификациясына ылайык чыгымдардын негизги түрлөрүн жана статьяларын бөлүп көрсөтүү менен чагылдырылат.

Бюджеттин тартыштыгын каржылоо ички жана тышкы булактардан алынган кредиттердин негизги суммасын жабуу менен байланышкан чыгымдар бюджеттин чыгым бөлүгүндө көрсөтүлбөйт да, "Бюджеттин тартыштыгын жабуу булактары" бөлүмүндөгү анын балансында көрсөтүлөт.

Бюджеттин чыгашалар бөлүгүндө Кыргыз Республикасынын Медициналык камсыздандыруу фондуна Мамлекеттик гарантиялар программасын аткаруу үчүн бөлүнүүчү каражаттар көрсөтүлөт. Кыргыз Республикасынын Медициналык камсыздандыруу фонду саламаттык сактоо уюмдарын менчигинин формасына карабастан мамлекеттик бюджеттен каражаттары менен келишимдик негизде каржылайт. Кыргыз Республикасынын Медициналык камсыздандыруу фонду бюджеттен алынган бюджеттик ассигнованиелерди пайдаланганы үчүн Саламаттык сактоону реформалоо жана милдеттүү медициналык камсыздандыруу боюнча Байкоочулар кеңешине отчет берет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2009-ж. 17-февралындагы №54 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

21-статья. Резервдик фонддор

Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетинде Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетин бекитүүдө каралышы мүмкүн болбогон экономикалык, социалдык-маданий жана башка иш-чаралар боюнча күтүүсүз чыгымдарды жабуу үчүн ар бир резервдик фонд (көрсөтүлгөн резервдик фонддорду эсепке албай) боюнча бюджеттин чыгымдарынын көлөмүнө карата 1 пайызга чейинки чектерде Жогорку Кеңештин Төрагасынын резервдик фонду, Кыргыз Республикасынын Президентинин резервдик фонду жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн резервдик фонду жана ошондой эле мамлекеттик администрация башчыларынын резервдик фонддору түзүлөт.

Жергиликтүү бюджеттерде чыгымдардын көлөмүнө карата 1 пайызга чейинки чекте (резервдик фонддорду эсепке албастан) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын резервдик фонддору түзүлөт.

Кошумча финансылык ресурстарды топтоо жана аларды өлкөнүн экономикасы жана бюджеттик системасы үчүн жагымсыз мезгилдерде сарамжалдуу пайдалануу, ошондой эле социалдык маанилүү иш-чараларды финансылык жактан камсыз кылуу мак-

сатында Кыргыз Республикасынын Резервдик фонду түзүлөт. Кыргыз Республикасынын Резервдик фондун түзүүнүн жана пайдалануунун тартиби Кыргыз Республикасынын Президенти тарабынан аныкталат.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 14-февралындагы №14, 2009-ж. 15-июнундагы №184, 2011-ж. 17-февралындагы №1 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

21^1-статья. Региондорду өнүктүрүү фонду

Региондорду өнүктүрүү фонду - жергиликтүү маанидеги инфратүзүмдөрдү өнүктүрүүгө жана күтүүгө пайдаланылуучу кирешелердин же башка келип түшүүлөрдүн конкреттүү түрлөрүнөн чегерүүлөрдүн жана максаттуу багыттагы башка конкреттүү иш-чараларды жүзөгө ашыруунун эсебинен мыйзамдарга ылайык түзүлгөн акча каражаттары.

Фондун каражаттары тиешеси жок багыттарга колдонулушу мүмкүн эмес.

Фонддорду түзүүнүн жана ага каражаттарды чегерүүнүн тартиби Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталат.

Республикалык бюджетти түзүүдө фонддордун каражаттары региондорду бюджеттик каржылоону төмөндөтүүгө таасир тийгизе албайт.

(2013-ж. 17-июлундагы №149 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

22-статья. Мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджетинин балансташпагандыгы, ошондой эле мамлекеттик жана муниципалдык кызматкерлердин бюджетти талаптагыдай аткарбагандыгы жана финансы тартибин бузгандыгы үчүн жоопкерчилиги

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тийиштүү бюджеттин балансташпагандыгына байланыштуу келип чыккан милдеттенмелер боюнча өз алдынча жооп беришет.

Министрликтердин, мамлекеттик комитеттердин, административдик ведомстволордун, мамлекеттик комиссиялардын, башка борбордук аткаруу бийлик органдарынын, жергиликтүү мамлекеттик администрациялардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жетекчилери жана бюджеттик каражаттарды чыгымдоо үчүн жооптуу кызматчылары финансы тартибин бузгандык жана бюджетти аткарууга байланыштуу милдеттерди орундатпагандыгы үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген жекече жоопкерчилик тартат.

Мамлекеттик финансылык фактылары аныкталганда Финансы министрлиги мамлекеттик администрациялардын, министрликтердин, мамлекеттик комитеттердин, ведомстволордун көрсөтүлгөн укук бузууларга күнөөлүү болгон жетекчилерин ээлеген кызматынан бошотуу жөнүндө Кыргыз Республикасынын Президентине, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө сунуш киргизет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

23-статья. Жүгүртүүдөгү кассалык накталай акча

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши, айылдык жана шаардык кеңештер бюджеттин курамына жаңы финансылык жылдын башталышында тийиштүү бюджет боюнча калган каражаттардын эсебинен каралган чыгымдардан тышкары жүгүртүүдөгү кассалык накталай акчанын көлөмүн бекитет. Жүгүртүүдөгү кассалык накталай акча жыл ичинде убактылуу кассалык үзгүлтүктөрдү жабууга пайдаланылышы мүмкүн жана ошол эле жылы бюджетти бекитүүдө белгиленген өлчөмгө чейин калыбына келтирилүүгө тийиш.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

24-статья. Бюджеттин профицити жана тартыштыгы түшүнүгү

Мамлекеттик кирешелердин чыгымдардан ашып кетиши - бюджеттин профицитин, мамлекеттик чыгымдардын кирешелерден ашып кетиши - бюджеттин тартыштыгын түзөт.

25-статья. Республикалык бюджеттин тартыштыгынын жогорку өлчөмү

Республикалык бюджеттин тартыштыгынын жогорку өлчөмү жыл сайын Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан бекитилет.

26-статья. Бюджеттин тартыштыгын жабуунун булактары

Бюджеттин тартыштыгын жабуу үчүн каражат тартуунун негизги түрү болуп тийиштүү пайыздарды төлөө менен кайтарыла турган мүнөздөгү ыктыярдуу заемдордун негизинде мамлекеттик карыздарды калыптандыруу саналат.

Бюджеттин тартыштыгын жабууга Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө чет өлкөлүк инвесторлор, эл аралык уюмдар кредит түрүндө берилүүчү каржылоонун тышкы булактары да тартылышы мүмкүн.

Бюджеттин тартыштыгын жабууга мамлекеттик менчикте турган объекттерди менчиктештирүүдөн жана мурда берилген бюджеттик ссудалардын жана кредиттердин негизги суммасын кайтарып берүүдөн түшкөн кирешелер жумшалат.

Бюджеттин тартыштыгын жабуунун ички жана тышкы булактары "Бюджеттин тартыштыгын жабуу булактары" бөлүмүндөгү анын балансында көрсөтүлөт.

(2012-ж. 28-июнундагы №90 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

27-статья. Республикалык жана жергиликтүү бюджеттерди түзүүнү жана аткарууну текшерүү

Республикалык жана жергиликтүү бюджетти түзүүнү жана аткарууну текшерүү Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасы тарабынан жүргүзүлөт. Эсептөө палатасынын талабы боюнча мамлекеттик жана жергиликтүү финансы органдары бюджетти түзүү жана текшерүү үчүн зарыл болгон документтердин көчүрмөлөрүн берүүгө милдеттүү. Эсептөө палатасы Кыргыз Республикасынын Президентине, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине

текшерүүнүн жыйынтыктары жөнүндө отчет берет.

(2002-ж. 9-августундагы №138, 2008-ж. 17-октябрындагы №226, 2012-ж. 28-июнундагы №90 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

28-статья. Өзгөчө бюджет

Республикада же анын айрым жерлеринде өзгөчө абал киргизилгенде Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн сунушу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши өзгөчө кырдаал менен байланышкан иш-чараларды каржылоо багытындагы кошумча өзгөчө бюджетти бекитиши мүмкүн.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин токтому менен өзгөчө бюджет боюнча чыгымдарды каржылоо үчүн кирешенин булактары аныкталат. Өзгөчө бюджеттин чыгымдарын каржылоо үчүн Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн сунушу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин чечими менен кошумча салыктар, кошумча акылар, жыйымдар, төлөмдөр киргизилет.

29-статья. Республикалык бюджеттин чыгымдарынын секвестр түшүнүгү

Чыгымдардын секвестри деп бюджеттин киреше бөлүгүнүн аткарылбай калышы күтүлгөн шартта, ошондой эле бюджеттик чөйрөнүн кызматкерлерине пенсия жана эмгек акы төлөп берүү боюнча карыздардын топтолушун болтурбоо максатында республикалык бюджеттин чыгымдар статьясын белгиленген пропорцияларда кыскартуу түшүндүрүлөт. Учурдагы бюджеттик жылга секвестр киргизүү чечими республикалык бюджеттин кварталдагы иш жүзүндө аткарылышын талдоонун жана бюджеттик жылдын акырына чейин кирешенин аткарылышын баамдоонун негизинде кабыл алынат. Республикалык бюджеттин чыгымдарынын секвестри Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн сунушу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан бекитилет.

Секвестрлештирүүгө жаткан статьялардын тизмеси, ошондой эле кыскартуунун өлчөмү бирдиктүү ставка боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык кеңеш тарабынан белгиленет. Чыгымдардын айрым статьялары боюнча секвестрдин жеңилдетилген режими белгилениши мүмкүн.

Үстүдөгү финансы жылында Кыргыз Республикасынын сот системасын финансылоого мыйзам менен каралган бюджеттик каражаттарды Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңешинин макулдугу менен гана секвестеризациялоого жол берилет.

(2009-ж. 18-майындагы №157 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

30-статья. Бюджеттен тышкаркы фонддор

Кыргыз Республикасынын Социалдык фонддон, Кыргыз Республикасынын Медициналык камсыздандыруу фондунун, ошондой эле ыктыярдуу кайрымдуулук акчаларынан жана взностордун эсебинен түзүлгөн бюджеттен тышкаркы фонддордон башка министрликтердин, мамлекеттик комитеттердин, административдик ведомстволордун, мамлекеттик комиссиялардын жана башка борбордук аткаруу бийлик органдарынын, жергиликтүү мамлекеттик администрациялардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджеттен тышкаркы фонддорун түзүүгө тыюу салынат.

Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун бюджеттен тышкаркы фонддорун түзүү маселеси "Кыргыз Республикасынын Социалдык фонду жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы менен жөнгө салынат.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2004-ж. 17-сентябрындагы №169, 2009-ж. 17-февралындагы №54, 2013-ж. 3-августундагы №186 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

II бөлүм.
Кыргыз Республикасынын бюджетинин кирешелеринин курамы

31-статья. Жалпы мамлекеттик салыктар жана башка кирешелер

1. Жалпы мамлекеттик салыктарга жана башка кирешелерге төмөнкүлөр кирет:

1) киреше салыгы;

2) сатуудан салык;

2^1) жер казынасын пайдалануу үчүн салык (роялти);

3) милдеттүү патенттин негизиндеги салык;

4) ыктыярдуу патенттин негизиндеги салык;

5) бирдиктүү салыктын негизиндеги салык салуунун жөнөкөйлөтүлгөн тутуму;

6) мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган мүлктү пайдалануудан түшкөн кирешелер;

7) мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган мүлктү сатуудан же башка акы төлөнүп менчиктен ажыратуудан түшкөн кирешелер;

8) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, ошондой эле бюджеттик мекемелер, аткаруу бийлигине жана жергиликтүү өз алдынча башкарууга караштуу органдар акы төлөтүп кызмат көрсөтүүдөн жана иш аткаруудан түшкөн кирешелер;

9) материалдык, административдик жана кылмыш-жаза жоопкерчилигинин чараларын колдонуунун натыйжасында түшкөн каражаттар, атап айтканда: айып салуу, конфискация, компенсация;

9^1) эл аралык донорлордон расмий трансферттердин келип түшүүсү;

10) мыйзам тартибинде белгиленүүчү башка жалпы мамлекеттик салыктар жана кирешелер.

2. Жалпы мамлекеттик салыктар жана башка кирешелер республикалык, ошондой эле жергиликтүү бюджеттерге түшүшү мүмкүн.

(2010-ж. 28-январындагы №14, 2012-ж. 28-июнундагы №90, 2016-ж. 22-июнундагы №83 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

32-статья. Республикалык бюджеттин кирешелери

Республикалык бюджетке төмөнкүлөр түшөт:

1) жалпы мамлекеттик салыктардан жана башка кирешелерден чегерүүлөр;

2) кошумча нарк салыгы;

3) акциздик салык;

4) пайдага салык;

5) кен байлыктарды пайдалануу үчүн салык (бонустар);

6) *(2016-ж. 22-июнундагы №83 Мыйзамына ылайык күчүн жоготту)*

7) импорттук жана экспорттук бажы алымдары;

8) республикалык бюджеттен берилүүчү кредиттер (ссудалар) боюнча пайыздар;

9) адиске баалуу кагаздар менен операцияларды жүргүзүү укугуна күбөлүк бергендиги үчүн жыйым;

10) баалуу кагаздардын эмиссияларын каттагандыгы үчүн комиссиондук жыйым;

11) күрөөнү каттагандыгы, Бирдиктүү мамлекеттик реестрден көчүрмө алгандыгы жана күрөөнү кошумча билдиргендиги үчүн жыйымдар;

12) транспорттук каражаттарды каттагандыгы (кайра каттагандыгы) үчүн жыйым;

13) консулдук жыйымдар;

14) туристтик жана альпинисттик иштерди жүргүзгөндүгү үчүн жыйым жана чегерүүлөр;

15) мыйзамсыз, анын ичинде лицензиялык тартип менен белгиленген ишти лицензиясы жок жүзөгө ашыруудан түшкөн кирешелер;

16) мамлекеттик жана дем берүүчү лотереяларды өткөрүүдөн түшкөн кирешелер;

17) баалуу металлдардан жасалган зергердик (турмуш-тиричилик) буюмдарды сынактан өткөргөндүк жана эн тамга койгондук үчүн төлөм (баалуу металлдарга техникалык экспертиза жана контролдук талдоолор);

18) мамлекеттик менчикте турган объектилерди ижарага берүүдөн түшкөн кирешелер;

19) концессиялык (чет өлкөлүк инвесторлорго мүлктү, жерди жана анын кен байлыктарын ижарага берүүдөн) кирешелер;

20) айлана чөйрөнү булгагандык үчүн төлөм (анын ичинде булгоочу заттардын агындыларын, саркындыларын жана калдыктарды таштоочу жай үчүн төлөөлөр);

21) Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бекиткен реестрге ылайык мамлекеттик уюмдар көрсөткөн акы төлөмө кызматтарды жана иштерди аткаруудан түшкөн кирешелер;

22) альтернативалуу (аскердик эмес) кызмат өтөөдөн түшкөн кирешелер;

23) жаратылыш ресурстарын пайдалануудан түшкөн кирешелер;

24) конфискацияланган мүлктү, белгиленген тартипте мамлекеттин менчигине биротоло өткөн мүлктү, анын ичинде мамлекеттин пайдасына бажы режиминде баш тартуу жол-жоболоштурулган товарларды жана транспорт каражаттарын сатып өткөрүүдөн түшкөн кирешелер;

25) Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын пайдасынан түшкөн кирешелер;

26) акциялардын мамлекеттик пакетине дивиденддерден түшкөн кирешелер;

27) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык республикалык бюджетке алынуучу мамлекеттик алым;

28) жазык-аткаруу инспекцияларынын кирешелери;

29) материалдык баалуулуктардын уурдалышына жана кем чыгышына күнөөлүү адамдан төлөтүлүп алынуучу суммалар, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган мамлекеттик органдар жана алардын аймактык бөлүмдөрү өндүрүп алуучу административдик айыптар жана санкциялар;

30) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка салыктык эмес, жана башка кирешелер.

(2010-ж. 28-январындагы №14, 2012-ж. 28-июнундагы №90, 2012-ж. 10-октябрындагы №170, 2016-ж. 22-июнундагы №83 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

33-статья. Жергиликтүү бюджеттердин кирешелери

1. Айылдын жана шаардын жергиликтүү бюджеттерине төмөнкүлөр түшөт:

1) жалпы мамлекеттик салыктардан жана башка кирешелерден чегерүүлөр;

2) муниципалдык мүлктү башкаруудан жана тескөөдөн түшкөн кирешелер;

3) жер салыгы;

4) мүлккө салык;

5) *(2016-ж. 22-июнундагы №83 Мыйзамына ылайык күчүн жоготту)*

6) Айыл-чарба жерлерин кайра бөлүштүрүү фондунун жерлерин пайдалануу укугу үчүн алынуучу жерге ижара акысы;

7) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жергиликтүү бюджетке алынуучу мамлекеттик алым;

8) айылдык жана шаардык кеңештер бекиткен реестрге ылайык акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүүлөр жана аткарылган иштер үчүн муниципалдык мекемелердин кирешелери;

9) жол кыймылынын коопсуздугунун эрежелерине жана унаа каражаттарын эксплуатациялоого коркунуч келтирген укук бузуу болгондо салынган административдик жазалардан тышкары административдик айыптар жана башка санкциялар;

10) трансферттер, ыктыярдуу төлөмдөр;

11) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка салыктык эмес, жана башка кирешелер.

2. *(2012-ж. 29-июнундагы №91 Мыйзамына ылайык күчүн жоготту)*

(2010-ж. 28-январындагы №14, 2012-ж. 29-июнундагы №91, 2012-ж. 25-июлундагы №141 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

34-статья. Жалпы мамлекеттик салыктардан жана башка кирешелерден жергиликтүү бюджеттерге чегерүүнүн тартиби

Жергиликтүү бюджеттерге кирешелер мамлекеттик салыктардын жана башка кирешелерден, ошондой эле салыктын ушул түрлөрү жана башка кирешелер боюнча салык органдары тарабынан алынуучу айыптардан, туумдардан жана башка санкциялардан бирдиктүү ченемдиктер боюнча чегерилет.

Жалпы мамлекеттик салыктардан жана башка кирешелерден чегерүүлөрдүн ченемдери Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан бекитилет. Жалпы мамлекеттик салыктардан жана башка кирешелерден түшкөн каражаттарды республикалар аралык жана жергиликтүү бюджеттерге бөлүштүрүү республикалык бюджет жөнүндөгү мыйзам тарабынан белгиленет.

Кыргыз Республикасынын финансы министрлиги бекиткен жалпы мамлекеттик салыктардан жана башка кирешелерден чегерүүлөрдүн ченемдери жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына жиберилет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2009-ж. 15-июнундагы №184 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

III бөлүм. Кыргыз Республикасындагы трансферттер тутуму

35-статья. Кыргыз Республикасынын бюджеттик тутумдагы трансферттер

Категориялык гранттар - мамлекет тарабынан кепилдик берилген жергиликтүү бюджеттин чыгымдарынын айрым түрлөрүн финансылоо үчүн акысыз жана кайтарымсыз негизде республикалык бюджеттен берилүүчү трансферттер.

Категориялык гранттар жергиликтүү деңгээлдеги мамлекеттик программаларды финансылоонун керектөөлөрүнө эсептелген формуланын негизинде жергиликтүү өз алдынча башкаруу органына республикалык бюджеттен берилет. Категориялык гранттарды эсептөөнүн ыкмалары жана формуласы Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталат.

Билим берүү үчүн категориялык гранттын өлчөмдөрүн конкреттештирүү мамлекеттик минималдуу социалдык стандарттардын аткарылышын камсыз кылуу үчүн зарыл болгон көлөмдөрдө жыл сайын белгиленет.

Категориялык гранттар белгиленген ыкмага жана формулага ылайык жергиликтүү бюджеттен Кыргыз Республикасынын финансы министрлиги тарабынан бөлүштүрүлөт.

Теңдештирүүчү гранттар - стабилдүү социалдык экономикалык абалга колдоо көрсөтүү максатында минималдуу мамлекеттик социалдык стандарттарга ылайык жергиликтүү бюджеттердин чыгымдарын финансылоону камсыз кылуу үчүн республикалык бюджеттен берилүүчү трансферттер.

Теңдештирүүчү гранттар жергиликтүү коомдоштуктун чыгымдарын финансылоодо кирешелердин потенциалынын жана жергиликтүү бюджеттин керектүүлөрүнүн ортосундагы финансылык ажырымды эске алуу менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бекиткен формуланын негизинде эсептелинет жана бөлүштүрүлөт.

Теңдештирүүчү гранттар белгиленген ыкма жана формулага ылайык жергиликтүү бюджетке Кыргыз Республикасынын финансы министрлиги тарабынан бөлүштүрүлөт.

Үлүштүк (дем берүүчү) гранттар - бюджеттик каражаттарды, мамлекеттик артыкчылыктуу программалардын жана долбоорлордун каражаттарын натыйжалуу чыгымдоого дем берүү, жергиликтүү бюджеттердин кирешелерин көбөйтүү жана жергиликтүү кирешелердин булактарын кыйла толугу менен мобилизациялоо максатында жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына республикалык бюджеттен берилүүчү трансферттер.

Үлүштүк (дем берүүчү) гранттар жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына конкурстук негизде берилет. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бекиткен шарттарга ылайык үлүштүк (дем берүүчү) гранттарды алууга талаптама берүүгө укуктуу.

Гранттардын өлчөмдөрү жана алардын тизмеси республикалык бюджет жөнүндөгү мыйзамда жыл сайын каралып турушу мүмкүн. Гранттарды берүүнүн ыкмасы, эсептөө формуласы жана шарттары үч жыл бою өзгөртүлүүгө тийиш эмес.

Өз ара эсептешүү боюнча бир бюджеттен башка бюджетке берилүүчү каражаттар ушул Мыйзамдын 16-статьясына ылайык өткөрүп берилет.

Бюджеттик ссудалар-кайтаруу, тез жана пайызсыз негизде башка бюджетке берилүүчү каражаттар. Бюджеттик ссудалар бюджеттик жылдын алкагында 12 айга чейинки мөөнөткө берилет. Бюджеттик ссудалар ушул Мыйзамдын 15-статьясына ылайык берилет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2004-ж. 17-сентябрындагы №169, 2009-ж. 17-июлундагы №232, 2010-ж. 28-январындагы №14 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

36-статья. Жалпы мамлекеттик салыктардан жана башка кирешелерден чегерүүлөрдүн ченемдиктери, ошондой эле трансферттер өлчөмү сакталбагандыгы үчүн санкциялар

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги жалпы мамлекеттик салыктардын, салык эмес жана бюджеттердин ортосундагы башка кирешелердин туура бөлүштүрүлүшүнө, трансферттердин туура эсеп кылынышына жана максаттуу пайдаланылышына контролдукту жүзөгө ашырат.

Жалпы мамлекеттик салыктарды, салык эмес жана башка кирешелерди эсептөө тартиби жана алардын өлчөмү бузулган, трансферттер максатына жараша пайдаланылбаган учурда Кыргыз Республикасынын Өкмөтү, жергиликтүү мамлекеттик администрациялар жана жогору турган аймактык деңгээлдеги жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары региондун аймагында ишке ашырылып жаткан жалпы мамлекеттик программаларды жана иш-чараларды, бардык түрдөгү трансферттердин берилишин, ошондой эле бюджеттик ссудалар жана өз ара эсептешүүлөр боюнча каражаттардын берилишин токтотуп коюуга укугу бар.

Трансферттерди эсептөөнүн тартибине жоопкер мамлекеттик бийлик органдарынын кызмат адамдары анын туура эсептелишине жеке жоопкерчилик тартат.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2009-ж. 17-июлундагы №232 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

IV бөлүм.
Бюджеттердин ортосунда чыгымдар боюнча милдеттердин бөлүштүрүлүшү

37-статья. Кыргыз Республикасынын бюджеттик түтүмүндагы чыгымдык милдеттенмелердин түзүмү

1. Кыргыз Республикасында чыгымдык милдеттенмелерди бөлүштүрүүнүн төмөнкүдөй түзүмү белгиленет:

1) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн чыгымдык милдеттенмелери - мамлекеттик башкаруу органдары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, Кыргыз Республикасы катышуучу болгон жана мыйзамда белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдерге, башка келишимдерге жана макулдашууларга ылайык функцияларды жана ыйгарым укуктарды ишке ашырууда келип чыгуучу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн бюджеттик милдеттенмелери республикалык бюджеттин каражатынын эсебинен жүргүзүлүүгө тийиш;

2) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын чыгымдык милдеттенмелери - жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджеттик милдеттенмелери, ал Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленип, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына берилген функцияларына ылайык пайда болот, аларды каржылоо жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жергиликтүү бюджеттеринен жүргүзүлөт;

3) аралаш чыгымдык милдеттенмелери - Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, жергиликтүү мамлекеттик администрациялардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджеттик милдеттенмелери, алар республикалык жана жергиликтүү бюджеттерден каржыланат.

2. Республикалык бюджеттен жалпы мамлекеттик мааниге ээ болгон жана алар боюнча жоопкерчилик толугу менен тиешелүү мамлекеттик башкаруу органдары аркылуу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө жүктөлүүчү иш-чаралар каржыланат. Бул категорияга төмөнкү чыгымдар кирет:

1) аткаруу жана мыйзам чыгаруу органдарына, мамлекеттик бийликке, финансылык жана салык-бюджеттик иш-аракетке (жергиликтүү органдардын аппараттары менен кошо), тышкы саясий иштерге, фундаменталдуу илимий изилдөөлөргө, план жана статистика кызматтарына, мамлекеттик жана мобилизациялык резервди түзүүгө, жалпы арналыштагы башка мамлекеттик тейлөө кызматтарына;

2) коргоого, коомдук тартипти жана коопсуздукту сактоого;

3) билим берүүнүн, саламаттык сактоонун, социалдык жактан камсыздандырууну жана социалдык жактан камсыздоонун, дене тарбиянын, телекөрсөтүүнүн, радиоуктуруунун, басмалардын, турак-жай коммуналдык, айыл, суу, токой чарбаларынын, балык уулоонун жана аңчылыктын, тоо-кен өнөр жайынын жана минералдык ресурстардын (отундан тышкары), кайра иштетүүчү өнөр жайдын жана курулуштун мамлекеттик ишкана, мекеме күтүүгө;

4) отун-энергетика комплексине;

5) транспортко жана байланышка;

6) экономикалык иш-аракетке байланыштуу башка тейлөө кызматтарына (соода, туризм, стандартташтыруу жана метрология, геодезия жана картография, гидрометеорология жана башкалар);

7) негизи топторго кирбеген башка иш-чараларга (мамлекеттик карыз милдеттенмелери боюнча операциялар, жергиликтүү бюджеттерге гранттар, республикалык бюджеттин эсебинен жумшалуучу негизги топтор боюнча классификацияланбаган башка чыгымдар), ошондой эле бюджеттик ссудаларды берүүгө жана тындырууга, мамлекеттик акцияларды сатып алууга, мамлекеттик менчикти менчиктештирүүгө байланыштуу операцияларды эске алуучу башка чыгымдарга;

8) областтык мамлекеттик администрациялардын, регионалдык архивдердин аппараттарын күтүүгө;

9) мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жөнүндө макулдашуулар боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн милдеттенмелерин аткарууга.

3. Каржылоо боюнча жоопкерчиликти Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бөлүшкөн иш-чаралар ушул Мыйзамга ылайык белгиленүүчү трансферттер аркылуу республикалык жана жергиликтүү бюджеттерден каржыланат.

4. Жергиликтүү бюджеттердин каражаттары төмөндөгүлөргө багытталат:

1) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген жергиликтүү маанидеги маселелерди чечүүгө;

2) билим берүүнүн, саламаттык сактоонун, маданият, социалдык жактан камсыздандыруунун жана социалдык жактан камсыздоонун, дене тарбиянын, телекөрсөтүүнүн, радиоуктуруунун, басмалардын, турак жай коммуналдык, айыл, суу, токой чарбаларынын, балык уулоонун жана аңчылыктын муниципалдык ишканаларын, мекемелерин күтүүгө;

3) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын карамагында болгон транспортко;

4) мыйзам же жергиликтүү бюджеттен финансылануута тийиш болгон жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын чөнөмдүк укуктук актылары менен аныкталган башка иш-чараларга, ошондой эле бюджеттик ссудаларды берүүгө жана тындырууга, мамлекеттик акцияларды сатып алууга, муниципалдык менчикти менчиктештирүүгө, жергиликтүү бюджеттен кошо каржылоо каралган мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жөнүндө макулдашууларга байланыштуу операцияларды эске алуучу башка чыгымдарга.

(2010-ж. 28-январындагы №14, 2013-ж. 15-ноябрындагы №201 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

38-статья. Бюджеттик милдеттенмелерди бөлүштүрүү түтүмүнүн түзүмдүгүн жана кошумча каржылоону талап кылуучу бюджеттик программалары аныктоо тартиби

Ушул Мыйзамдын 37-статьясында белгиленген

мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ортосунда бюджеттик чыгымдар боюнча милдеттенмелерди кайра бөлүштүрүүгө, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин чечими менен аныкталуучу өзгөчө учурлардан тышкары жол берилбейт. Мындай учурларда ушундай милдеттенмени берип жаткан орган ал милдеттенмени кабыл алып жаткан органга тийиштүү бюджеттик компенсация берүүгө милдеттүү.

Бюджеттик жыл ичинде же бюджеттик жылдардын ортосунда тиешелүү финансылык каржылоо булагы болбой туруп (компенсациясыз) чыгымдардын көбөйүшүнө алып келүүчү ар кандай программаларды же иш-чараларды ишке ашыруу боюнча мамлекеттик бийлик органдарынын иш-аракеттерине тыюу салынат.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

V бөлүм.
Кыргыз Республикасынын Республикалык бюджетин түзүү жана аткаруу боюнча иштерди уюштуруу

39-статья. Чыгымдардын эң чоң өлчөмү

Чыгымдардын эң чоң өлчөмү Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык кеңеши тарабынан мамлекеттин финансы мүмкүнчүлүктөрүнөн келип чыгуу менен, ар бир министрлик, мамлекеттик комитет, административдик ведомство, мамлекеттик комиссия, башка борбордук аткаруу бийлик органы боюнча анык эмес жана жогорулатылган суроо-талаптарга жол бербөө максатында бюджеттин орто мөөнөттүү прогнозунда белгиленген ар бир негизги топ боюнча жалпы чыгымдардын чектеринде белгиленет.

Чыгымдардын эң чоң өлчөмү Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан ушул статьянын биринчи бөлүгүндө көрсөтүлгөн органдарга Кыргыз Республикасынын Өкмөтү белгилеген календардык планга ылайык кезектеги бюджеттик жылга жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга бюджетти түзүү жөнүндөгү нускамалык көрсөтмөлөр менен бирге жеткирилет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 17-октябрындагы №226 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

40-статья. Республикалык бюджетти түзүү

Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетинин долбоорун түзүү Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бекитүүчү календардык планга ылайык республиканын социалдык-экономикалык өнүгүшүнүн прогноздорунун негизинде ишке ашырылат.

Министрликтер, мамлекеттик комитеттер, административдик ведомстволор, мамлекеттик комиссиялар, фонддор жана башка аткаруу бийлик органдары, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө баш ийген мамлекеттик уюмдар Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык кеңеш бекиткен контролдук сандардын негизинде республикалык бюджеттен каржылануучу мекемелердин чыгымдарынын жыйынды сметасынын долбоорлорун, атайын каражаттар боюнча кирешелердин жана чыгымдардын сметаларынын долбоорлорун түзүшөт жана тийиштүү финансы жылы башталганга кеминде 6 ай калганга чейин Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине беришет.

Кыргыз Республикасынын судьялар Кеңеши Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун, Жогорку соттун Конституциялык палатасынын, Кыргыз Республикасынын Сот департаментинин, (жергиликтүү соттордун бюджеттерин кошкондо) Кыргыз Республикасынын Жогорку Сотуна караштуу судьялардын Окуу борборунун кезектеги бюджеттик жылга жана кийинки пландаштырылган эки жылга бюджеттеринин долбоорун карайт, аларды жалпылайт, соттордун бюджеттеринин бирдиктүү долбоору катары кийинки финансы жылы башталганга чейин 8 айдан кечиктирбестен Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө макулдашууга жиберет. Кайчы пикирлер келип чыккан учурда Кыргыз Республикасынын Өкмөтү соттордун бюджеттеринин бирдиктүү долбоорун макулдашуу үчүн Атайын комиссияны түзөт. Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңешинин жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн Атайын комиссиясынын өкүлдөрү кийинки финансы жыл башталганга чейин 6 айдан кечиктирбестен макулдашуу жолжобосун жүргүзүүгө жана аяктоого милдеттүү. Кайчы пикирлер келип чыккан учурда Кыргыз Республикасынын Өкмөтү Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине жибериле турган республикалык бюджеттин долбооруна Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңешинин сунушун өзгөртүүсүз кошот жана өзүнүн корутундусун тиркейт.

Тийиштүү жылга бюджетти түзүүдө сот системасынын бюджетинин чыгаша бөлүгүнүн көлөмү Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңешинин макулдугу менен гана мурдагы жылдын бекитилген көрсөткүчтөрүнөн төмөн болушу мүмкүн.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги бюджеттик мекемелердин чыгымдарынын сметасынын долбоорлорун, атайын каражаттар боюнча кирешелердин жана чыгымдардын сметаларынын долбоорлорун аталган органдардын өкүлдөрүнүн катышуусу менен карап чыгат, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн Бюджеттик комиссиясы белгилеген чыгымдардын эң чоң өлчөмүнүн сакталышын текшерет, зарылдыгына карай тийиштүү түзөтүүлөрдү киргизет, республикалык бюджеттин долбоорун түзөт жана аны тийиштүү финансы жылы башталганга кеминде 4,5 ай калганга чейин Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө бюджеттин кирешелери менен чыгымдарынын статьяларын майда-баратына чейин баяндоону камтыган түшүндүрмө кат, ошондой эле келерки бюджеттик жылга жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга карата республикалык бюджет жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоору менен бирге берет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү республикалык бюджеттин долбоорун, алардын эскертүүлөрүн

карап чыгат жана аны тийиштүү финансы жылы башталганга кеминде 4 ай калганга чейин Кыргыз Республикасынын кезектеги бюджеттик жылга жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга карата республикалык бюджети жөнүндөгү мыйзамынын долбоорун Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине берет, ал долбоорго төмөнкү көрсөткүчтөр киргизилет:

1) республикалык бюджеттин долбоору - кирешелердин жалпы суммасы боюнча кирешелердин ар бир булагын айырмалап көрсөтүү менен жана чыгымдардын жалпы суммасы боюнча чыгымдарды айырмалап көрсөтүү менен;

- жалпы арналыштагы мамлекеттик тейлөө кызматтарына (анын ичинде аткаруу жана мыйзам чыгаруу органдарына, финансы жана салык-бюджеттик иш-аракетке, тышкы саясий иштерге, фундаменталдуу илимий изилдөөлөргө, жалпы пландоо жана статистика кызматтарына, жалпы жагдайдагы башка мамлекеттик тейлөө кызматтарына жана башка категорияларга кирбеген) жалпы жагдайдагы башка тейлөө кызматтарына;

- коргонууга;

- Өзгөчө кырдаалдар жана граждандык коргонуу министрлигинин иш-чараларын каржылоого;

- коомдук тартипти жана коопсуздукту сактоого;

- билим берүүгө;

- саламаттыкты сактоого;

- социалдык жактан камсыздандырууга жана социалдык жактан камсыздоого;

- турак-жай-коммуналдык чарбага;

- эс алууну уюштурууга жана маданий иштерге (анын ичинде дене тарбияга, маданиятка, телекөрсөтүү жана радиоуктурууга, басма мекемелери менен кызматтарына жана башка коомдук иш-аракеттерге);

- отун-энергетика комплексине;

- айыл жана суу чарбасына, токой чарбасына, балык уулоого, аңчылыкка;

- тоо-кен өнөр жайына жана минералдык ресурстарга (отундан тышкары), кайра иштетүүчү өнөр жайга, курулушка (анын ичинде тоо-кен чалгындоо иштерине);

- транспортко жана байланышка (анын ичинде автожол, суу, темир жол жана аба транспортуна, түтүк жүргүчтөргө жана ташуунун башка тутумдарына);

- экономикалык жана административдик иш-аракетке байланыштуу башка тейлөө кызматтарына;

- негизги топко киргизилбеген башка чыгымдарга.

Чыгымдардын көрсөткүчтөрү бюджеттик мекемелердин атайын каражаттарынын эсебинен ишке ашырылуучу чыгымдарды жана мамлекеттик чыгымдардын экономикалык жана административдик классификациясына ылайык чыгымдардын негизги статьяларын жана ссудаларды чыгымдардын негизги топторунун, топтору менен кичине топторунун курамында тындырууну алып салуу менен бөлүп көрсөтүү аркылуу чагылдырылат. Бюджеттин чыгымдарынын жалпы көрсөткүчтөрүндө утурумдук чыгымдардын бюджети жана өнүгүүнүн бюджети айырмаланып көрсөтүлөт;

2) республикалык бюджеттин тартыштыгынын эң жеткен өлчөмү жана аны каржылоонун ички жана тышкы булактары;

3) жергиликтүү бюджеттерге Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жалпы мамлекеттик салыктарды жана башка кирешелерден чегерилүүчү ченемдиктери;

4) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары боюнча категориялык, теңдештирүүчү жана дем берүүчү (үлүштүк) гранттардын өлчөмдөрү;

5) республикалык бюджет боюнча жыл аягына карата кассалык жүгүртүүдөгү накталай акчанын өлчөмү.

(2003-ж. 12-июлунун №125, 2003-ж. 25-сентябрынын №216, 2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 14-февралындагы №14, 2008-ж. 17-октябрындагы №226, 2009-ж. 18-майындагы №157, 2010-ж. 28-январындагы №14, 2013-ж. 6-февралындагы №13 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

41-статья. Республикалык бюджеттин долбоорун Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин туруктуу комитеттеринде кароо

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин туруктуу комитеттери:

- Кыргыз Республикасынын министрликтеринин, мамлекеттик комитеттеринин, административдик ведомстволорунун, башка аткаруу бийлик органдарынын жетекчилеринин, Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңешинин, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун, Жогорку соттун Конституциялык палатасынын, Кыргыз Республикасынын Сот департаментинин жетекчилеринин алардын сметасы жана бюджети боюнча баяндамаларын угат, алар жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттары киргизген бюджет боюнча сунуштарды жана сын-пикирлерди карайт;

- республикалык бюджет боюнча корутундуларды жана сунуштарды даярдап, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин кароосуна берет.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин туруктуу комитеттери тарабынан бюджеттин чыгымдарын көбөйтүү же кирешелерин азайтуу жөнүндө чечим кабыл алынган учурда аны менен кошо бюджеттин чыгып калган кирешелеринин же көбөйгөн чыгымдарынын кошумча булактары боюнча сунуш да киргизилет.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин туруктуу комитеттери тарабынан бюджеттин долбоорунун каралышы 20 күндүн ичинде бүткөрүлүүгө тийиш.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2009-ж. 18-майындагы №157, 2013-ж. 6-февралындагы №13 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

42-статья. Республикалык бюджеттин Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинде каралышы жана бекитилиши

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан киргизилген республикалык бюджеттин долбоорун, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин туруктуу комитеттери менен комиссияларынын корутундуларын карайт жана кезектеги бюджеттик жылга жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга карата жаңы бюджеттик жыл башталганга бир ай калгандан кечиктирбей республикалык бюджет жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын Мыйзамын кабыл алат.

Республикалык бюджет жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын Мыйзамы:

а) төмөндөгүлөрдү бекитет:

- утурумдук чыгымдардын бюджетин жана өнүгүүнүн бюджетин айырмалап бөлүү менен Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетин - кирешелердин жалпы суммасын жана чыгымдардын жалпы суммасын, ошондой эле бюджеттин тартыштыгынын эң чоң өлчөмүн же болбосо кирешелердин чыгымдардан ашкан өлчөмүн (профицит) көрсөтүү менен;

- бюджеттин тартыштыгын каржылоонун ички жана тышкы булактарын;

- жергиликтүү бюджеттерге Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жалпы мамлекеттик салыктарды жана башка кирешелерден чегерүүлөрдүн ченемдери;

- жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары боюнча категориялык, теңдештирүүчү жана дем берүүчү (үлүштүк) гранттардын өлчөмдөрүн;

- республикалык бюджет боюнча жыл аягына карата кассалык жүгүртүлүүчү накталай акчанын өлчөмүн;

б) төмөндөгүлөрдү аныктайт:

- республикалык бюджеттин киреше бөлүгүнүн кирешенин ар бир булагы боюнча түзүлүү булактарын;

- чыгымдардын багыттары жана статьялары боюнча ушул Мыйзамдын 40-статьясынын алтынчы бөлүгүндө каралган тартип боюнча республикалык бюджеттин чыгымдарын.

Республикалык бюджет жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын Мыйзамы Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан кабыл алынып жана Кыргыз Республикасынын Президенти кол койгондон кийин күчүнө кирет.

Кезектеги бюджеттик жылга республикалык бюджет жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга карата болжолдуу көрсөткүчтөр жөнүндө Кыргыз Республикасынын Мыйзамы күчүнө киргенден кийин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жалпы мамлекеттик салыктар жана башка кирешелер контингентин жергиликтүү бюджеттер боюнча бөлүштүрүүнү, ошондой эле республикалык бюджет жөнүндө Кыргыз Республикасынын Мыйзамында бекитилген жалпы чыгымдоолордун чектеринде аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары боюнча чыгымдоолорду даректүү бөлүштүрүүнү караган кезектеги бюджеттик жылга жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга болжолдуу көрсөткүчтөрдү аткаруу боюнча уюштуруу чараларын кабыл алат.

Киреше бөлүгүнө кошумча түшүүлөрдү мыйзам чегинде бекитүү үчүн зарыл болгон учурларды кошпогондо, республикалык бюджет жөнүндө Кыргыз Республикасынын Мыйзамына финансы жылы бүткөнгө чейин 3 айдан кечиктирбестен экиден ашык эмес өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилиши мүмкүн.

Күчүнө кириши салыктардын жана республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин башка кирешелеринин тизмесинин жана ставкаларынын өзгөрүшүнө алып келүүчү бардык мыйзамдык жана ченемдик актылар бюджеттик жылдын апрель айынан кечиктирилбей тийиштүү түрдө Жогорку Кеңеш жана жергиликтүү кеңештер тарабынан кабыл алынууга тийиш.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 14-февралындагы №14, 2008-ж. 17-октябрындагы №226, 2010-ж. 28-январындагы №14, 2012-ж. 28-июнундагы №90 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

43-статья. Республикалык бюджеттин аткарылышын уюштуруу

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү республикалык бюджеттин аткарылышын Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыналыгы, Кыргыз Республикасынын мамлекеттик салык жана бажы кызматынын органдары, министрликтер, мамлекеттик комитеттер, административдик ведомстволор, мамлекеттик комиссиялар, фонддор жана Кыргыз Республикасынын башка борбордук аткаруу бийлик органдары, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө баш ийген башка уюмдар аркылуу уюштурат.

Кыргыз Республикасынын республикалык бюджети Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан бекитилген бюджетке ылайык Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин кирешелер менен чыгымдарды бөлүштүрүп жазганы боюнча аткарылат.

Соттордун бюджетинин түзүлүшүнө жана аткарылышына судьялар Кеңеши жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык башка органдар контролдук жүргүзөт.

Кыргыз Республикасынын сотторунун бюджети Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши бекиткен республикалык бюджетке ылайык Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аткарылат.

(2009-ж. 18-майындагы №157, 2010-ж. 28-январындагы №14 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

44-статья. Республикалык бюджеттин аткарылышын тескөө

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги бюджетте каралган бардык кирешелердин келип түшүшүн, бюджеттик каражаттардын натыйжалуу жана максатына жараша пайдаланылышын камсыз кылат. Ал республикалык бюджеттин аткарылышынын жүрүшүн контролдойт жана ай сайын талдап турат, ар бир кварталдын жыйынтыгы боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн алдындагы Макроэкономикалык жана инвестициялык саясат боюнча координациялык кеңешине анын аткарылышы боюнча маалымат, ошондой эле кирешелерди толугу менен жумшоо жана бюджеттик каражаттардын пайдаланылышынын натыйжалуулугун арттыруу боюнча айкын сунуш киргизет.

45-статья. Республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетту түзүү жана бекитүү

Кыргыз Республикасынын республикалык бюд-

жетинин аткарылышы жөнүндө отчетту Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги министрликтердин, мамлекеттик комитеттердин, администрациялык ведомстволордун, мамлекеттик комиссиялардын, фонддордун жана башка борбордук аткаруу бийлик органдарынын отчеттук маалыматтарынын негизинде түзөт жана алар республиканын мамлекеттик бюджетинин аткарылышы жөнүндөгү отчеттун курамына кошулуп Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө берилет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү өткөн жылдагы республикалык бюджеттин аткарылышы жөнүндө отчетту бекитүү тууралуу Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоорун кароо жана кабыл алуу үчүн, ага түшүндүрмө кат менен отчеттук жылдан кийинки жылдын 15-майынан кечиктирбестен Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине берет.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин бюджеттик маселелерди тейлеген Комитеттери Кыргыз Республикасынын республикалык бюджетинин аткарылышы жөнүндөгү отчетту карап чыгат, ал боюнча корутунду түзөт жана аны Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Мыйзам чыгаруу жыйынынын заседаниесинин жана Эл өкүлдөр жыйынынын сессиясынын кароосуна коет.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын, бюджет маселесин тейлеген туруктуу комитеттердин баяндамасы боюнча Кыргыз Республикасынын өткөн жылдагы республикалык бюджетинин аткарылышы жөнүндө отчетту бекитүү тууралуу Кыргыз Республикасынын Мыйзамын карайт жана кабыл алат.

(2008-ж. 17-октябрындагы №226, 2012-ж. 28-июнундагы №90 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

VI бөлүм. Жергиликтүү бюджеттерди түзүү жана аткаруу боюнча иштерди уюштуруу

46-статья. Жергиликтүү бюджет

Жергиликтүү бюджет - айылдын жана шаардын коомдоштугунун жергиликтүү бюджети, аны түзүүнү, бекитүүнү жана аткарууну жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жүзөгө ашырат.

Жергиликтүү бюджеттерди бекитүү жана аткаруу жергиликтүү бюджеттерди теңдештирүү принцибинде ишке ашырылат, анда каралган чыгымдардын көлөмү бюджеттин кирешелеринин суммардык көлөмүнө ылайык келүүгө тийиш.

Бюджеттик жыл ичинде жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары өз бюджетинин балансын камсыз кылууга тийиш.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 14-февралындагы №14, 2012-ж. 29-июнундагы №91 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

47-статья. Жергиликтүү бюджеттердин долбоорлорун түзүүнүн жана бюджеттик маалыматтарды берүүнүн тартиби жана мөөнөтү

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тийиштүү аймактык бөлүмдөр аркылуу үстүдөгү жылдын 30-майына чейин айыл өкмөтүнүн, шаар башкармаларынын жана шаарлардын мэрияларынын финансылык органдарына бюджетти, календардык планды түзүү, жалпы мамлекеттик салыктардан чегерүүлөрдүн болжолдонгон ченемдерин жана жергиликтүү бюджеттер бөлүштүрүлүүчү категориялык жана теңдештирүүчү гранттардын болжолдонгон өлчөмдөрү боюнча нускамаларды таратат.

Жергиликтүү бюджеттердин долбоорлорун өзүлөрүнүн финансы органдары аркылуу жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары түзөт.

Жергиликтүү бюджеттин алгачкы долбоору жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органы айылдык жана шаардык кеңештер менен макулдашат.

Макулдашылган жергиликтүү бюджеттин алгачкы долбоору Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин тийиштүү түзүмдүк бөлүмдөрүнө, ал эми райондук, областтык, республикалык маанидеги шаарлар - түздөн-түз Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине берилет.

Жергиликтүү бюджеттин киреше бөлүгүнүн долбоору Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине үстүдөгү жылдын 1-июлуна чейин берилет. Жергиликтүү бюджеттин чыгымдоо бөлүгүнүн долбоору Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине үстүбүздөгү жылдын 1-августна чейин берилет. Кыргыз Республикасынын Өкмөтү республикалык бюджеттин долбоорун Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине бергенден кийин Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги жалпы мамлекеттик салыктарды чегерүүлөрдүн ченемдерин жана жергиликтүү бюджетте бөлүштүрүлүүчү категориялык жана теңдештирүүчү гранттардын такталган өлчөмдөрүн жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдарына берет.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдары жалпы мамлекеттик салыктардан чегерүүлөрдүн такталган ченемдерин жана жергиликтүү бюджетте бөлүштүрүлүүчү категориялык жана теңдештирүүчү гранттардын өлчөмдөрүн алгандан кийин жергиликтүү бюджеттин алгачкы долбоорун тактайт жана бекитүү үчүн аны айылдык жана шаардык кеңешке сунуш кылат.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 14-февралындагы №14, 2012-ж. 29-июнундагы №91 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

48-статья. Жергиликтүү бюджеттердин каралышы

Айылдык жана шаардык кеңештердин бюджеттик комиссиясы башкармалыктардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бөлүмдөрүнүн, муниципалдык ишканалардын жана мекемелердин жетекчилеринин баяндамаларын алдын ала угат, бюджеттин кирешелеринин жана чыгашаларынын өзгөрүүлөрүнө тиешелүү сунуштарды карайт, бюджеттин долбоору боюнча айылдык жана шаардык

кеңештердин корутундуларын түзөт жана сунуш кылат.

Айылдык жана шаардык кеңештер жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдарынын жана бюджеттик комиссияларынын баяндамаларын угат жана кезектеги бюджеттик жыл жана андан кийинки болжол кылынуучу эки жылга жергиликтүү бюджеттердин долбоорлорун карайт.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2008-ж. 17-октябрындагы №226 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

49-статья. Жергиликтүү бюджеттерди бекитүү

Айылдык жана шаардык кеңештер:

жергиликтүү бюджеттерди кирешелердин жалпы суммасында жана учурдагы чыгымдарда бюджетти бөлүгүнүн чыгымдарынын жалпы суммасы жана бюджетти өнүктүрүүнүн, ошондой эле зарылчылык болгондо кирешелерден чыгашалардан ашып кеткен өлчөмдөрүн;

бюджеттик квалификацияга ылайык жергиликтүү бюджеттердин кирешелеринин булактарын жана чыгымдардын багытын;

жергиликтүү бюджет боюнча жылдын аягындагы кассалык акчаны жүгүртүүнүн өлчөмүн бекитет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

50-статья. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине бекитилген жергиликтүү бюджеттерди берүү

Белгиленген тартипте бекитилген жергиликтүү бюджет Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине республиканын мамлекеттик (бириктирилген) бюджетине кошуу үчүн Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши республикалык бюджетти бекиткенден кийин эки айдан кечиктирбестен берилет.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги жалпы мамлекеттик салыктардын (суммардык түрдөгү жана ченемдер боюнча) өлчөмдөрүн, республикалык бюджет жөнүндө мыйзамда белгиленген категориялык, теңдештирүүчү, дем берүүчү (үлүштүк) гранттардын көрсөткүчтөрүнүн бекитилген жергиликтүү бюджетке дал келишин текшерет. Жергиликтүү бюджетте каралган кошумча чыгымдар, эгерде ал жекече киреше булактарынын эсебинен жабылса Кыргыз Республикасынын мамлекеттик (бириктирилген) бюджетине кабыл алынат жана киргизет.

Республикалык бюджеттен, ошондой эле жалпы мамлекеттик салыктардан чегерүүлөрдүн ченемдери боюнча түшүүчү жергиликтүү бюджеттердин кирешелери боюнча өзгөртүүлөр жана тактоолор бир жылдын ичинде Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги менен негизделүүгө жана макулдашылууга тийиш.

(2004-ж. 20-июлундагы №93, 2016-ж. 22-июнундагы №83 Мыйзамдарынын редакцияларына ылайык)

51-статья. Жергиликтүү бюджеттерди аткаруу

Жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы бекитилген бюджеттердин негизинде түзүлгөн, кол коюлган кирешелерге жана чыгашаларга ылайык казыналыктын регионалдык бөлүмдөрү жана салык кызматынын органдары аркылуу жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органы тарабынан жүзөгө ашырылат.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

52-статья. Жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы жөнүндө отчетторду түзүү жана бекитүү

Жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы жөнүндөгү отчетту, эгерде мыйзамда башкача белгиленбесе жергиликтүү өз алдынча башкаруунун тийиштүү аткаруучу органы жылына бир жолу түзөт.

Айылдык жана шаардык кеңештердин бюджеттик комиссиялары бюджеттин аткарылышы жөнүндөгү отчетту карашат, корутунду түзөт жана аны тийиштүү кеңешке берет.

Айылдык жана шаардык кеңештер жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруучу органдарынын жана бюджеттик комиссиялардын баяндамаларын угат, бюджеттик комиссиянын корутундусун карайт жана жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы жөнүндөгү отчетторду бекитет.

Жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы жөнүндөгү отчеттор кийинки отчеттук жылдын 1-мартынан кеч эмес мөөнөттө Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине берилет.

(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамынын редакциясына ылайык)

53-57-ст.ст. ***(2004-ж. 20-июлундагы №93 Мыйзамы менен алынып салынган)***

58-статья. Ушул Мыйзамды колдонууга киргизүү жөнүндө

"Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы расмий жарыяланган учурдан тартып колдонууга киргизилсин.

Төмөнкүлөр күчүн жоготту деп табылсын:

- "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1994-жыл, № 2, 52-ст.);
- "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамын колдонууга киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин токтому (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1994-жыл, № 2, 53-ст.);
- "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1995-жыл, № 7, 249-ст.);
- "Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизүү тууралу" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1997-жыл, № 4, 156-ст.).

"Кыргыз Республикасындагы бюджеттик укуктун негизги принциптери жөнүндө" Мыйзамдын 53-57-

статьялары Кыргыз Республикасынын тиешелүү мыйзам актылары кабыл алынган жана колдонууга киргизилген учурдан тартып күчүн жоготот.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү:

- ар жылдын бюджеттеринин долбоорлорун даярдоодо фундаменталдык илимий изилдөөлөргө бюджеттин чыгымдарынын статьяларын түзүү сынактык негизде каралуучу өтүнүчтөрдүн негизинде жүзөгө ашырылууга тийиш экендигин эске алсын;

- Кыргыз Республикасынын мыйзам актыларын ушул Мыйзамга ылайык келтирүү жөнүндө сунуштарын эки айлык мөөнөттө даярдасын жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине берсин.

Кыргыз Республикасынын Президенти
А.Акаев

Бишкек шаары
1998-жылдын 11-июну № 78

1998-жылдын 20-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Мыйзам чыгаруу жыйыны тарабынан кабыл алынган

1998-жылдын 8-майында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Эл өкүлдөр жыйыны тарабынан жактырылган

БЮДЖЕТНЫЙ КОДЕКС КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

(Вводится в действие Законом КР от 16 мая 2016 года № 60)

Настоящий Кодекс устанавливает основы правового регулирования отношений, возникающих в сфере управления государственными финансами в процессе формирования, рассмотрения, утверждения, уточнения и исполнения республиканского, местных бюджетов, бюджетов Социального фонда Кыргызской Республики (далее - Социальный фонд) и Фонда обязательного медицинского страхования при Правительстве Кыргызской Республики (далее - Фонд обязательного медицинского страхования), устанавливает статус участников бюджетного процесса, определяет правовую основу ответственности за нарушение бюджетного законодательства.

РАЗДЕЛ I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Глава 1. Основные понятия и правовые основы Бюджетного кодекса Кыргызской Республики

Статья 1. Бюджетные правоотношения

К бюджетным правоотношениям относятся:

1) отношения, возникающие в процессе формирования доходов и осуществления расходов бюджетов, осуществления государственных и муниципальных заимствований, регулирования государственного и муниципального долга;

2) отношения, возникающие между участниками бюджетного процесса в процессе формирования и рассмотрения проектов бюджетов, утверждения, уточнения и исполнения бюджетов, контроля за их исполнением, ведения учета, составления, рассмотрения и утверждения бюджетной отчетности.

Статья 2. Основные понятия и термины, используемые в настоящем Кодексе

1. В настоящем Кодексе применяются следующие термины и понятия:

1) **администратор ресурсов бюджета** - государственный орган или орган местного самоуправления, а также его структурное, подведомственное подразделение, осуществляющее одну или совокупность функций по начислению, сбору, учету и контролю правильности исчисления, полноты и своевременности уплаты налоговых, неналоговых доходов (ресурсов) бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики;

2) **активы** - имущественные и неимущественные блага и права, имеющие ценовую стоимость, полученные в государственную, муниципальную собственность в результате операций прошлых периодов;

3) **бюджет** - форма образования и расходования денежных средств, предназначенных для финансового обеспечения задач и функций государства и местного самоуправления;

4) **бюджетная резолюция** - основные направления бюджетной политики на среднесрочный период и приоритеты государственного бюджета, определяемые Жогорку Кенешем Кыргызской Республики (далее - Жогорку Кенеш), являющиеся ориентиром для Правительства Кыргызской Республики (далее - Правительство) при разработке им проекта республиканского бюджета;

5) **бюджетная система** - система отношений, регламентируемая нормами права, возникающих в ходе осуществления бюджетного процесса, а также основанная на экономических отношениях и государственном устройстве Кыргызской Республики совокупность республиканского и местных бюджетов, бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования;

6) **бюджетная смета** - документ, определяющий объем доходов и расходов бюджетного учреждения в соответствии с бюджетной классификацией с поквартальной разбивкой;

7) **бюджетное обязательство** - обязанность получателя бюджетных средств обеспечить выполнение определенных задач в соответствии с нормативными правовыми актами о бюджете, договором или соглашением;

8) **бюджетное учреждение** - это государственный орган, орган местного самоуправления или учреждение, созданное государственным органом или органом местного самоуправления для осуществления управленческих, социально-культурных, научно-технических или иных функций некоммерческого характера, деятельность которого финансируется за счет средств соответствующего бюджета;

9) **бюджетные ассигнования** - денежные средства, предусмотренные бюджетом на соответствующий год для исполнения бюджетных обязательств согласно его распределению;

10) **бюджетный кредит** - денежные средства, выделяемые из республиканского бюджета и местного бюджета получателям бюджетных средств на условиях возвратности, срочности и платности;

11) **бюджетный процесс** - регламентированная законодательством Кыргызской Республики деятельность по формированию и рассмотрению проектов бюджетов, утверждению, уточнению и исполнению бюджетов, ведению учета и составлению отчетности, финансовому управлению и контролю;

12) **главный распорядитель бюджетных средств** - государственный орган или орган местного самоуправления, определенный нормативным правовым актом о бюджете, наделенный полномочиями по распределению бюджетных ассигнований между распорядителями и получателями бюджетных средств;

13) **государственная гарантия** - письменное обязательство, которым Правительство обязуется перед кредиторами полностью или частично погасить задолженность при неисполнении или ненадлежащем исполнении в установленный срок обязательств заемщиком;

14) **государственные (муниципальные) ценные бумаги** - ценные бумаги, эмитируемые уполномоченным государственным органом по прогнозированию и исполнению бюджета (исполнительным органом местного самоуправления) от имени Правительства (органа местного самоуправления);

15) **государственные финансы** - совокупность экономических отношений, система образования и распределения денежных фондов, необходимых государству для содержания его органов и выполнения присущих ему функций;

16) **государственный внешний долг** - составная часть государственного долга, представляющая собой сумму освоенных и непогашенных государственных внешних займов или других долговых обязательств Кыргызской Республики на определенную дату, перед кредиторами-нерезидентами Кыргызской Республики;

17) **государственный внешний заем** - отношения по кредитному соглашению или по другим долговым обязательствам, в которых кредитором выступает нерезидент Кыргызской Республики, а заемщиком выступает Правительство от имени Кыргызской Республики;

18) **государственный внутренний долг** - составная часть государственного долга, представляющая собой сумму освоенных и непогашенных внутренних займов или других долговых обязательств Кыргызской Республики на определенную дату, перед кредиторами-резидентами Кыргызской Республики;

19) **государственный внутренний заем** - отношения по кредитному соглашению или по другим долговым обязательствам, в которых кредитором выступает резидент Кыргызской Республики, а заемщиком выступает Правительство от имени Кыргызской Республики и органы местного самоуправления в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

20) **государственный долг** - общая сумма освоенного и непогашенного внутреннего и внешнего государственного долга Кыргызской Республики на определенную дату по кредитному соглашению или по другим долговым обязательствам государства;

21) **грант** - безвозмездная финансовая или техническая помощь, предоставляемая донорами государственным организациям Кыргызской Республики, а также денежные средства (трансферты), безвозмездно и безвозвратно предоставленные республиканским бюджетом местным бюджетам;

22) **депозитные суммы** - средства, поступающие во временное распоряжение главных распорядителей (распорядителей, получателей) бюджетных средств и подлежащие при наступлении условий, предусмотренных нормативными правовыми актами Кыргызской Республики, возврату субъектам, внесшим эти средства или передаче по назначению;

23) **долговое обязательство** - все виды обязательств по ценным бумагам, кредитным соглашениям, кредитным договорам, договоренностям и другим обязательствам, в бумажной форме и/или записи в электронном виде, устанавливающие факт заимствования определенных денежных средств либо приобретения товаров и/или услуг с обязательством возместить соответствующие суммы или оговоренную договорами стоимость товаров и/или услуг полностью или частично;

24) **доходный потенциал местного бюджета** - оценка доходов местных бюджетов, которые могут быть получены исходя из уровня экономического развития, структуры экономики, а также налоговой базы;

25) **заем** - денежные средства, материальные ценности, услуги, предоставляемые в долг внутренними или иностранными кредиторами на основании кредитного соглашения резидентам Кыргызской Республики на определенных условиях;

26) **заимствование** - процесс, включающий в себя процедуры принятия решения о необходимости привлечения заемных средств; определение порядка и условий привлечения, использования, погашения и обслуживания займа; процедуры переговоров; гарантии исполнения обязательств; оформление и подписание соответствующих документов по займу; ратификацию договора займа (при государственном внешнем заимствовании); получение, использование средств займа; погашение и обслуживание займа, включая процедуры учета, контроля и анализа исполнения обязательств сторонами;

27) **защищенные статьи** - статьи экономической классификации расходов, рекомендуемые для финансирования в первоочередном порядке и не подлежащие сокращению: заработная плата, взносы в Социальный фонд, приобретение медикаментов и изделий медицинского назначения, приобретение продуктов питания, пособия по социальному обеспечению, пособия по социальной помощи населению, стипендии;

28) **иностранные кредиторы** - нерезиденты Кыргызской Республики, предоставляющие средства по соглашениям или другим долговым обязательствам;

29) **контрольные цифры** - предельный показатель бюджетных средств, на основании которого осуществляется формирование расходов бюджетных учреждений;

30) **кредитное соглашение** - юридический документ, являющийся договором между заемщиком и кредитором, заключаемый с целью получения займа в форме денежных средств, материальных ценностей, услуг и содержащий условия по их возврату, оплате процентов и других затрат;

31) **лимит бюджетных обязательств** - предельная норма бюджетных средств для выполнения получателем бюджетных обязательств;

32) **международный договор** - равноправное и добровольное соглашение Кыргызской Республики с одним или несколькими государствами, международными организациями или с другими субъектами международного права относительно прав и обязанностей в области международных отношений;

33) **нерезидент** - юридическое или физическое лицо, имеющее постоянное местожительство или

постоянное местонахождение за пределами Кыргызской Республики, зарегистрированное или созданное в соответствии с законодательством иностранных государств;

34) **нефинансовые активы** - это объекты, находящиеся в пользовании и ведении государственных органов и органов местного самоуправления, приносящие им реальные либо потенциальные экономические выгоды в течение определенного периода в результате их использования или хранения;

35) **официальные трансферты** - безвозмездные, невозвратные поступления, имеющие нерегулярный, единовременный, добровольный характер, полученные от других органов государственного управления (резидентов и нерезидентов) или международных организаций;

36) **очередной бюджетный год** - год, следующий за текущим бюджетным годом;

37) **получатель бюджетных средств** - бюджетное или иное учреждение, имеющее право на получение бюджетных средств на основании законодательства Кыргызской Республики, решения соответствующего органа или договора и ответственное за их использование и учет;

38) **прогнозируемый период** - два года, следующие за очередным бюджетным годом;

39) **распорядитель бюджетных средств** - государственный орган, орган местного самоуправления или учреждение, находящиеся в ведении главного распорядителя бюджетных средств, получающие бюджетные ассигнования от главного распорядителя бюджетных средств;

40) **сектор государственного управления** - это совокупность государственных органов, органов государственного социального страхования и пенсионного обеспечения, органов местного самоуправления, их подведомственных организаций, учреждений, финансируемых за счет средств соответствующих бюджетов;

41) **Совет Правительства по фискальной и инвестиционной политике Кыргызской Республики (далее - Совет Правительства)** - коллегиальный орган, созданный Правительством для рассмотрения Основных направлений фискальной и инвестиционной политики Кыргызской Республики, проекта бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики и их секвестирования, принятия согласованных решений по бюджетным показателям главных распорядителей бюджетных средств и разногласиям при их формировании;

42) **текущий бюджетный год** - год, в котором осуществляется исполнение бюджета, составление и рассмотрение проекта бюджета на очередной бюджетный год и прогнозируемый период;

43) **уполномоченный государственный орган по прогнозированию и исполнению бюджета (далее - уполномоченный государственный орган)** - центральный орган исполнительной власти, уполномоченный Правительством на осуществление выработки государственной политики, координационное регулирование и выполнение исполнительных функций в бюджетной и финансовой сферах;

44) **уполномоченный государственный орган по экономическому прогнозированию** - центральный орган исполнительной власти, уполномоченный Правительством на осуществление разработки и реализации единой государственной политики в области экономического развития и налоговой сфере;

45) **утвержденные бюджеты** - принятые Жогорку Кенешем или местными кенешами соответствующие бюджеты;

46) **уточненные бюджеты** - принятые Жогорку Кенешем и местными кенешами соответствующие бюджеты с учетом внесенных изменений;

47) **финансовые активы** -это активы, предоставляющие право их владельцам получать один или несколько платежей от других институциональных единиц в соответствии с условиями и положениями, предусмотренными в контракте (договоре);

48) **фискальная политика** - это налогово-бюджетная политика по управлению и регулированию государственными финансами.

2. Другие термины и понятия бюджетного законодательства Кыргызской Республики, не указанные в настоящей статье, используются в значениях, определяемых в соответствующих статьях настоящего Кодекса. Термины и понятия законодательства Кыргызской Республики других отраслей, используемые в настоящем Кодексе, применяются в том значении, в каком они используются в законодательствах этих отраслей, если иное не предусмотрено настоящим Кодексом.

Статья 3. Бюджетное законодательство Кыргызской Республики

1. Бюджетное законодательство Кыргызской Республики основывается на Конституции Кыргызской Республики, состоит из настоящего Кодекса и принятых в соответствии с ним нормативных правовых актов о бюджете, иных нормативных правовых актов, регулирующих бюджетные правоотношения.

К нормативным правовым актам о бюджете относятся:

- закон о республиканском бюджете;
- законы о бюджете Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования;
- нормативные правовые акты местных кенешей о местных бюджетах.

2. В случае противоречия нормам законодательства Кыргызской Республики приоритетом в регулировании бюджетных правоотношений являются нормы настоящего Кодекса.

3. В случае если международным договором установлены иные положения, не предусмотренные в настоящем Кодексе, то применяются положения международного договора, участницей которого является Кыргызская Республика.

Статья 4. Действие бюджетного законодательства

1. Нормативные правовые акты, регулирующие отношения в сфере государственных финансов, действуют на всей территории Кыргызской Респуб-

лики и распространяются на всех участников бюджетного процесса.

2. Нормативные правовые акты, приводящие к изменению доходов и (или) расходов бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики, принятые после дня внесения в Жогорку Кенеш (местные кенеши) проекта нормативного правового акта о бюджете, должны содержать положения о вступлении их в силу не ранее 1 января, следующего за очередным бюджетным годом.

Статья 5. Согласование проектов нормативных правовых актов

1. Проекты нормативных правовых актов Кыргызской Республики, в которых отражаются вопросы, касающиеся бюджета и государственных финансов, в обязательном порядке согласовываются с уполномоченным государственным органом.

2. Проекты законов об изменении финансовых обязательств государства; об увеличении расходов бюджета, финансируемых из республиканского бюджета, либо о сокращении его ресурсов принимаются только с согласия Правительства.

3. Проекты нормативных правовых актов по вопросам, касающимся бюджета судебной системы, подлежат обязательному согласованию с Советом судей Кыргызской Республики (далее - Совет судей).

РАЗДЕЛ II. БЮДЖЕТНАЯ СИСТЕМА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Глава 2. Общие положения

Статья 6. Принципы бюджетной системы Кыргызской Республики

1. Принцип единства означает:

1) единство бюджетного законодательства Кыргызской Республики, основ организации и функционирования бюджетной системы Кыргызской Республики, форм бюджетной документации и отчетности, Бюджетной классификации Кыргызской Республики (далее - Бюджетная классификация), санкций за нарушение бюджетного законодательства Кыргызской Республики;

2) единый порядок установления, формирования и исполнения доходов и осуществления расходных обязательств бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики, ведения бухгалтерского учета и составления отчетности бюджетов и бюджетных учреждений;

3) зачисление всех ресурсов бюджета и осуществление всех расходов бюджета с единого казначейского счета, за исключением операций по исполнению бюджетов, осуществляемых за пределами Кыргызской Республики.

2. Принцип полноты означает отражение в бюджетах в обязательном порядке и в полном объеме всех доходов и расходов, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики.

3. Принцип результативности и эффективности означает, что формирование и исполнение бюджетов осуществляется исходя из необходимости достижения предусмотренных на предстоящий период целей с привлечением минимального объема средств или достижения максимальных результатов с использованием имеющихся в распоряжении бюджетных средств.

4. Принцип приоритетности означает формирование бюджетов в соответствии с ориентирами, определенными в Бюджетной резолюции Жогорку Кенеша и программ социально-экономического развития Кыргызской Республики и ее регионов.

5. Принцип последовательности означает проведение государственными органами и органами местного самоуправления единой фискальной политики и соблюдение ранее принятых решений в сфере бюджетных правоотношений.

6. Принцип самостоятельности бюджетов означает:

1) закрепление за соответствующими бюджетами собственных источников доходов на постоянной основе;

2) право государственных органов и органов местного самоуправления на самостоятельное определение направлений использования средств в соответствии с бюджетным законодательством Кыргызской Республики, за исключением целевых межбюджетных трансфертов;

3) право и обязанность государственных органов и органов местного самоуправления самостоятельно обеспечивать сбалансированность бюджетов и эффективность использования бюджетных средств.

7. Принцип ответственности участников бюджетного процесса за нарушение бюджетного законодательства предусматривает ответственность каждого участника бюджетного процесса за свою деятельность, за достоверность финансовой информации и нецелевое использование выделенных на возвратной или невозвратной основе, несвоевременное зачисление и перечисление бюджетных средств.

8. Принцип прозрачности предусматривает открытость информации при формировании, рассмотрении, утверждении, уточнении и исполнении бюджетов, другой информации, касающейся бюджетной политики государства, за исключением сведений, содержащих государственную или иную охраняемую законом тайну.

9. Принцип сбалансированности бюджета означает, что объем предусмотренных расходов бюджета должен соответствовать суммарному объему ресурсов бюджета.

Статья 7. Бюджетный год

Бюджетным годом на территории Кыргызской Республики является промежуток времени с 1 января по 31 декабря включительно.

Статья 8. Бюджетная классификация Кыргызской Республики

1. Бюджетная классификация представляет собой группировку доходов, операционных расходов, поступлений в бюджет и расходов, связанных с операциями с государственными (муниципальными) финансовыми и нефинансовыми активами и обязательствами, используемых для формирования и исполнения бюджетов, составления бюджетной отчетности, обеспечивающих сопоставимость показателей бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики, а также унификацию форм бюджетной статистики и их сопоставимость с международными показателями.

Бюджетная классификация является частью Единого плана счетов для сектора государственного управления.

2. Бюджетная классификация подразделяется на:

1) классификацию доходов;

2) экономическую классификацию расходов;

3) классификацию операций с активами и обязательствами;

4) функциональную классификацию;

5) ведомственную классификацию;

6) программную классификацию.

3. Классификация доходов бюджетов Кыргызской Республики является группировкой доходов бюджетов и основывается на законах и иных нормативных правовых актах Кыргызской Республики, определяющих источники формирования доходов бюджетов.

4. Экономическая классификация расходов является группировкой расходов бюджетов в зависимости от экономического содержания операций, осуществляемых в секторе государственного управления.

5. Классификация операций с активами и обязательствами содержит коды для всех денежных операций, связанных с активами и обязательствами. Операции с активами и обязательствами делятся на денежные поступления и денежные выплаты с соответствующей кодификацией.

6. Функциональная классификация представляет собой классификацию функций государственных органов и органов местного самоуправления, обеспечивающую классификацию расходов на выполнение ими функций.

7. Ведомственная классификация представляет собой классификацию государственных органов, органов местного самоуправления и бюджетных учреждений, являющихся главными распорядителями (распорядителями, получателями) бюджетных средств, администраторами ресурсов бюджета.

8. Программная классификация представляет собой группировку расходов, определенных бюджетными программами в соответствующих отраслях (секторах) экономики, ориентированных на достижение конкретных результатов.

9. Бюджетная классификация утверждается Правительством.

Глава 3. Бюджетная система Кыргызской Республики

Статья 9. Структура бюджетной системы Кыргызской Республики

Бюджетная система включает следующие бюджеты:

1) республиканский бюджет;

2) бюджет Социального фонда;

3) бюджет Фонда обязательного медицинского страхования;

4) местные бюджеты.

Статья 10. Республиканский бюджет

1. Республиканский бюджет - это совокупность денежных средств, предназначенных для финансового обеспечения задач и функций государственных органов, подведомственных им бюджетных учреждений.

2. Республиканский бюджет ежегодно утверждается законом Кыргызской Республики.

Статья 11. Бюджет Социального фонда

1. Бюджет Социального фонда - форма образования и расходования денежных средств, предназначенных для финансового обеспечения задач и реализации государственной политики в сфере государственного социального и пенсионного обеспечения.

2. Бюджет Социального фонда ежегодно утверждается законом Кыргызской Республики.

Статья 12. Бюджет Фонда обязательного медицинского страхования

1. Бюджет Фонда обязательного медицинского страхования - это консолидированный фонд денежных средств, предназначенных для финансового обеспечения задач и функций государственного органа, реализующего государственную политику в сфере базового государственного и обязательного медицинского страхования.

2. Бюджет Фонда обязательного медицинского страхования ежегодно утверждается законом Кыргызской Республики.

Статья 13. Местные бюджеты

1. Местный бюджет - бюджет местного сообщества айылного аймака и города, формирование, утверждение, исполнение и контроль которого осуществляют органы местного самоуправления.

2. Местные бюджеты утверждаются нормативными правовыми актами местных кенешей.

Статья 14. Государственный бюджет и бюджет сектора государственного управления

1. Республиканский и местные бюджеты образуют государственный бюджет Кыргызской Республики.

2. Уполномоченный государственный орган ежегодно формирует государственный бюджет Кыргызской Республики и годовую отчетность о его исполнении и представляет для информации в Правительство и Жогорку Кенеш после утверждения в установленном настоящим Кодексом порядке бюджетов и соответствующих отчетов об их исполнении.

3. Государственный бюджет и бюджеты Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования образуют бюджет сектора государственного управления Кыргызской Республики.

4. Запрещается создание государственными органами и органами местного самоуправления внебюджетных фондов, за исключением фондов, создаваемых за счет добровольных пожертвований.

Статья 15. Чрезвычайный бюджет

1. Чрезвычайный бюджет принимается при введении чрезвычайного или военного положения на территории Кыргызской Республики, в случае недостаточности средств Государственного бюджетного резерва Кыргызской Республики (далее - Государственный бюджетный резерв) путем внесения изменений в нормативный правовой акт о бюджете.

2. Чрезвычайный бюджет, внесенный Правительством для целевого финансирования мероприятий, связанных с введением чрезвычайного или военного положения, рассматривается и утверждается Жогорку Кенешем во внеочередном порядке по упрощенной процедуре в соответствии со статьей 100 настоящего Кодекса.

РАЗДЕЛ III. СТРУКТУРА РЕСПУБЛИКАНСКОГО И МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ

Глава 4. Структура бюджетов

Статья 16. Структура бюджетов

Формирование и утверждение республиканского и местных бюджетов, а также составление отчетов об их исполнении осуществляются по структуре, определяемой в соответствии с международными стандартами статистики государственных финансов.

Статья 17. Ресурсы бюджетов

Ресурсы республиканского и местных бюджетов включают следующие поступления в бюджет:

1) доходы бюджета;

2) поступления от операций с нефинансовыми активами;

3) поступления от операций с финансовыми активами;

4) поступления в результате принятия обязательств.

Сумма доходов бюджета и поступлений от операций с нефинансовыми активами образует совокупные доходы бюджета.

Статья 18. Доходы бюджетов

1. Доходами республиканского и местных бюджетов являются поступающие в соответствующие бюджеты Кыргызской Республики денежные средства в виде налогов, неналоговых платежей, взносов, отчислений и сборов, установленных нормативными правовыми актами Кыргызской Республики, а также в виде полученных трансфертов.

2. Налоговые доходы включают предусмотренные налоговым и таможенным законодательством Кыргызской Республики поступления от налогов, сборов и отчислений, начисленных процентов, пени и санкций за нарушение указанных законодательств Кыргызской Республики.

3. Неналоговые доходы - это доходы государственного бюджета, предусмотренные законодательством о неналоговых доходах и не являющиеся налогами, таможенными платежами, взносами по государственному социальному страхованию и официальными трансфертами.

4. Полученные официальные трансферты включают:

1) фанты, полученные от иностранных государств;

2) гранты, полученные от международных организаций;

3) межбюджетные трансферты.

5. К капитальным доходам относятся доходы от продаж капитальных активов (основных фондов, государственных запасов и резервов, земли). Капитальные доходы и полученные официальные трансферты направляются на финансирование капитальных расходов.

Статья 19. Поступления от оказания платных государственных и муниципальных услуг

1. Поступлениями от оказания платных государственных и муниципальных услуг являются средства, получаемые в виде доходов от предоставления услуг в соответствии с реестрами государственных и муниципальных услуг, определенных законодательством Кыргызской Республики.

2. Порядок формирования и использования поступлений от оказания платных государственных и муниципальных услуг устанавливается Правительством.

3. Запрещается включение в состав поступлений от оказания платных государственных и муниципальных услуг иных видов доходов, не предусмотренных законодательством Кыргызской Республики.

Статья 20. Поступления от операций с активами и принятия обязательств

1. В ресурсной части бюджета отражаются все денежные поступления от операций с нефинансовыми и финансовыми активами и операций, связанных с принятием обязательств.

2. Поступлениями от операций с нефинансовыми активами являются денежные средства от продажи всех видов основных фондов, запасов и непроизводственных активов.

3. Поступлениями от операций с финансовыми активами являются денежные средства от продажи финансовых активов, включая продажу долгосрочных, краткосрочных ценных бумаг и продажу государственной (муниципальной) доли собственности (акций) предприятий.

4. Поступлениями от операций, связанных с принятием обязательств являются денежные средства, поступающие от заимствований из внутренних и внешних источников.

Статья 21. Расходы бюджета

1. Расходами республиканского и местного бюджетов являются денежные средства, предназначенные для покрытия расходных обязательств, в соответствии с разграничением полномочий государственных органов и органов местного самоуправления.

2. Общие расходы бюджета включают:

1) операционные расходы;

2) расходы для осуществления операций с нефинансовыми активами;

3) расходы для осуществления операций с финансовыми активами;

4) расходы для покрытия основной части обязательств.

3. Потребность расходов бюджетных учреждений формируется на основе обоснованных расчетов фонда оплаты труда, коммунальных услуг и других расходных бюджетных обязательств на текущий финансовый год.

4. Сумма операционных расходов и расходов для осуществления операций с нефинансовыми активами образует совокупные расходы бюджета.

Статья 22. Текущие операционные расходы

1. Операционные расходы по их экономическому содержанию подразделяются на следующие категории:

1) оплата труда работников;

2) использование товаров и услуг;

3) проценты;

4)субсидии;

5) гранты;

6) социальные пособия;

7) другие расходы, не распределенные по категориям, включая расходы на формирование Государственного бюджетного резерва и резервных фондов, установленных настоящим Кодексом.

2. Оплата труда работников включает в себя вознаграждение в денежной форме, подлежащее выплате работникам бюджетных учреждений за выполненную работу, и отчисления, в соответствии с трудовым законодательством Кыргызской Республики, за исключением работы, связанной с накоплением капитала за счет собственных средств. В данную категорию входят заработная плата и отчисления в Социальный фонд.

3. Расходами по категории "использование товаров и услуг" являются расходы на приобретение товаров: канцелярского назначения, для технического обслуживания и текущего ремонта основных фондов, инструментов или оборудования, специальной одежды, а также на оплату транспортных и гостиничных услуг, предоставляемых во время служебных командировок, обучение персонала и другое.

Приобретение товаров и услуг бюджетными учреждениями осуществляется в соответствии с требованиями закона о государственных закупках.

4. Процентными выплатами являются выплаты процентов по кредитам и займам, полученным из внешних и внутренних источников.

5. Субсидии - денежные средства, предоставляемые юридическим лицам -производителям товаров, работ, услуг на безвозмездной и безвозвратной основе для компенсации убытков, понесенных ими при осуществлении своей производственной деятельности, в соответствии с государственной экономической и социальной политикой.

6. Гранты - денежные средства, предоставляемые на безвозмездной и безвозвратной основе в соответствии с международными договорами, межправительственными соглашениями и иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

7. Социальными пособиями являются расходы, предоставляемые социально уязвимым слоям населения в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

8. Другие расходы - расходы, необходимые на выплату стипендий, на возмещение вреда, причиненного незаконными действиями (бездействием) государственных органов и органов местного самоуправления, в соответствии с решениями судебных органов, а также на формирование Государственного бюджетного резерва и других резервных фондов, установленных настоящим Кодексом.

Статья 23. Государственный бюджетный резерв

1. Государственный бюджетный резерв формируется в составе республиканского бюджета для финансирования непредвиденных расходов, требующих неотложного финансирования в текущем бюджетном году.

2. Государственный бюджетный резерв используется в случаях срочной и непредвиденной необходимости, связанной со следующими обстоятельствами:

1) резкое неблагоприятное изменение экономических условий;

2) чрезвычайная ситуация природного или техногенного характера;

3) чрезвычайная ситуация политического характера и военного положения;

4) оказание гуманитарной помощи другой стране;

5) необходимость развития экономики;

6) исполнение в установленном законодательством Кыргызской Республики порядке решений международных третейских судов (арбитражей) по искам к Кыргызской Республике.

3. В случае неиспользования на вышеуказанные цели эти средства направляются на сокращение дефицита бюджета.

4. Размер Государственного бюджетного резерва утверждается законом о республиканском бюджете и составляет не более 2 процентов от объема расходов республиканского бюджета (без учета Государственного бюджетного резерва).

5. Использование Государственного бюджетного резерва осуществляется Правительством по согласованию с Жогорку Кенешем.

Статья 24. Резервный фонд местных бюджетов

1. Исполнительные органы местного самоуправления могут создавать в составе местных бюджетов резервный фонд для финансирования непредвиденных расходов, требующих неотложного финансирования в текущем бюджетном году. Резерв создается за счет текущих поступлений в местный бюджет, из собственных доходов.

2. Размер резервного фонда местного бюджета должен составлять не более 1 процента от объема расходов соответствующего местного бюджета (без учета средств резерва бюджета и сумм платных услуг органов исполнительной власти).

3. Решение о направлениях и объемах использования резервных фондов местных бюджетов принимается исполнительным органом местного самоуправления в соответствии с положениями настоящего Кодекса.

4. Не допускается использование средств резервных фондов на:

1) проведение выборов, референдумов;

2) освещение деятельности руководителей органов местного самоуправления и местных кенешей;

3) оплату труда и материальное поощрение муниципальных служащих;

4) мероприятия по текущему материально-техническому и финансовому обеспечению деятельности органов местного самоуправления.

5. Информация об использовании резервных фондов местных бюджетов прилагается к отчету об их исполнении и подлежит обязательному опубликованию.

Статья 25. Резервные фонды

1. В республиканском бюджете на очередной бюджетный год предусматривается создание резервных фондов Президента, Торага Жогорку Кенеша и Премьер-министра Кыргызской Республики.

2. Размер резервных фондов Президента, Торага Жогорку Кенеша и Премьер-министра Кыргызской Республики составляет не более 0,02 процента по каждому резервному фонду от утвержденных расходов республиканского бюджета (без учета суммы резервного фонда).

3. Использование средств резервных фондов осуществляется на основании решений, соответственно, Президента, Торага Жогорку Кенеша и Премьер-министра Кыргызской Республики. Решения об использовании средств резервных фондов подлежат опубликованию в официальных веб-сайтах соответствующих государственных органов.

4. Средства резервных фондов используются исключительно на финансовое обеспечение срочных и непредвиденных расходов социально значимого характера.

5. Не допускается использование средств резервных фондов на:

1) проведение выборов, референдумов;

2) освещение деятельности Президента, Торага Жогорку Кенеша и Премьер-министра Кыргызской Республики;

3) оплату труда и материальное поощрение государственных служащих;

4) мероприятия по текущему материально-техническому и финансовому обеспечению деятельности государственных органов.

6. Информация об использовании резервных фондов прилагается к отчету об исполнении республиканского бюджета и подлежит обязательному опубликованию на официальном сайте уполномоченного государственного органа.

Статья 26. Расходы бюджета для осуществления операций с нефинансовыми и финансовыми активами и погашением обязательств

1. К расходам бюджета для осуществления операций с нефинансовыми активами относятся расходы, связанные с приобретением, капитальным ремонтом и созданием всех видов основных фондов, запасов и непроизводственных активов.

2. К расходам бюджета для осуществления операций с финансовыми активами относятся расходы, связанные с приобретением финансовых активов, включая приобретение долгосрочных и краткосрочных ценных бумаг; предоставление из бюджета кредитов и ссуд; приобретение в государственную и муниципальную собственность доли (акции) предприятий.

3. Расходы бюджета для осуществления операций с обязательствами включают расходы, связанные с погашением основной части долга по краткосрочным и долгосрочным ценным бумагам, по договорам (соглашениям) займов из внешних и внутренних источников.

Статья 27. Дефицит/профицит бюджета

1. Превышение совокупных доходов над совокупными расходами бюджета составляет профицит бюджета, а превышение совокупных расходов над совокупными доходами бюджета составляет дефицит бюджета.

2. Размер дефицита/профицита республиканского бюджета утверждается законом о республиканском бюджете.

3. Источниками покрытия (финансирования) дефицита бюджета являются денежные средства, связанные с операциями по финансовым активам и обязательствам, а также остатки средств на Едином казначейском счете.

4. Республиканский и местный бюджеты формируются на основе принципа сбалансированности.

РАЗДЕЛ IV. БЮДЖЕТНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ

Глава 5. Бюджетные инвестиции

Статья 28. Общие положения о бюджетных инвестициях

1. Бюджетные инвестиции направляются на создание и развитие инфраструктуры, создание инновационной системы, поддержку социального сектора, обеспечение реализации институциональных преобразований в секторе государственного управления посредством инвестиционных проектов.

Объекты производственного и непроизводственного назначения, созданные с привлечением бюджетных инвестиций, передаются в государственное или муниципальное управление.

2. Бюджетные инвестиции направляются на реализацию внутренних инвестиционных проектов в виде:

1) капитальных вложений;

2) бюджетного кредитования;

3) стимулирующих (долевых) грантов;

4) фондов развития регионов.

3. Бюджетные инвестиции направляются на реализацию внешних инвестиционных проектов в виде:

1) государственных внешних инвестиций;

2) государственно-частного партнерства.

4. Внутренний инвестиционный проект включает обоснование его экономической и социальной целесообразности, объема и сроков осуществления инвестиций, поэтапную реализацию инвестиционного проекта и его оценку.

Несоблюдение условий и сроков очередного этапа реализации инвестиционных проектов получателем повлечет приостановление его финансирования до завершения текущего цикла.

Бюджетные инвестиции в первоочередном порядке направляются на завершение ранее начатых внутренних инвестиционных проектов с учетом оценки эффективности реализации инвестиционного проекта.

Внутренние инвестиционные проекты, прошедшие конкурсный отбор в соответствии с утвержденными критериями, подлежат включению в перечень внутренних инвестиционных проектов отдельно по каждому виду бюджетных инвестиций в соответствии с частью 2 настоящей статьи.

Порядок разработки и рассмотрения технико-экономических обоснований, отбора, реализации и составления перечня внутренних инвестиционных проектов определяется Правительством.

5. Порядок отбора и утверждения внешних инвестиционных проектов определяется Правительством.

6. Предложения к инвестиционным проектам, реализация которых осуществляется за счет средств местных бюджетов, требует обязательного проведения общественных обсуждений.

Статья 29. Капитальные вложения

1. Капитальные вложения - это бюджетные средства, направленные на создание и воспроизводство основных фондов:

1) строительство новых объектов, реконструкция и разработка проектно-изыскательских работ;

2) техническое оснащение государственных (муниципальных) органов;

3) приобретение машин, оборудования и другой техники.

2. Формирование перечня инвестиционных проектов, реализуемых в форме капитальных вложений, финансируемых из республиканского бюджета, определяется Правительством в соответствии с установленными критериями, а финансируемых из местных бюджетов - исполнительными органами местного самоуправления.

Правительство утверждает перечень объектов строительства и реконструкции, финансируемых из республиканского бюджета, не позднее одного месяца после утверждения закона о республиканском бюджете и направляет в Жогорку Кенеш.

3. Общий объем капитальных вложений определяется нормативным правовым актом о бюджетах.

Статья 30. Государственные инвестиции

1. Государственные инвестиции - это средства республиканского бюджета, направляемые на софинансирование инвестиционных проектов, реализуемых с учетом внешних заимствований и грантов на основании международных соглашений Кыргызской Республики.

2. Государственные инвестиции направлены на реализацию приоритетных стратегических инвестиционных проектов в рамках страновых и отраслевых (секторальных) программ развития.

3. Объем и направление государственных инвестиций определяется законом о республиканском бюджете.

Статья 31. Бюджетное кредитование

1. Бюджетные кредиты предоставляются юридическим лицам, сельским товаропроизводителям и предпринимателям в соответствии с положениями настоящего Кодекса и иных нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

Бюджетные кредиты могут предоставляться из республиканского бюджета хозяйствующим субъектам в виде товарно-материальных ресурсов для развития реального сектора экономики республики, на возвратной основе, в соответствии с заключенными договорами в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики.

2. Бюджетные кредиты предоставляются заемщику при условии обеспечения исполнения своего обязательства по возврату кредита и уплаты процентов, предусмотренных договором, отсутствия просроченной задолженности по ранее выданным кредитам, по уплате налогов и других обязательных платежей в бюджет, установленных законодательством Кыргызской Республики.

3. Бюджетные кредиты предоставляются на цели, определенные законом о республиканском бюджете, в соответствии с положениями настоящего Кодекса. Выдача бюджетных кредитов осуществляется в порядке, установленном Правительством.

4. Списание бюджетных кредитов осуществляется согласно соответствующим законам, определяющим положения о необходимости их списания (просроченность платежа, отсутствие плательщика, договоренность кредитодателя и кредитополучателя).

В случае ликвидации юридического лица в связи с банкротством бюджетные кредиты погашаются в порядке, предусмотренном Гражданским кодексом Кыргызской Республики, законодательством о банкротстве (несостоятельности) и другим законодательством Кыргызской Республики.

5. Общий объем средств республиканского бюджета, предусматриваемых для предоставления бюджетных кредитов, и объем их погашения определяются законом о республиканском бюджете.

6. Реструктуризация бюджетных кредитов осуществляется Правительством по согласованию с Жогорку Кенешем.

Статья 32. Государственно-частное партнерство

1. Бюджетные инвестиции на реализацию инвестиционных проектов государственно-частного партнерства осуществляются в соответствии с Законом Кыргызской Республики "О государственно-частном партнерстве".

2. Бюджетные инвестиции для реализации проектов государственно-частного партнерства осуществляются на основании экспертизы уполномоченных Правительством государственных органов технико-экономического обоснования и целесообразности проекта.

3. Общий объем бюджетных инвестиций в форме государственно-частного партнерства устанавливается нормативным правовым актом о бюджете.

4. По каждому проекту государственно-частного партнерства объем средств определяется Правительством.

Статья 33. Стимулирующие (долевые) гранты

1. Стимулирующие (долевые) гранты - денежные средства, предоставляемые из республиканского бюджета исполнительным органам местного самоуправления на проектно-конкурсной основе с долевым участием местных бюджетов и иных привлеченных средств для реализации программ социально-экономического развития территорий.

2. Стимулирующие (долевые) гранты предоставляются в виде софинансирования инвестиционного проекта одного или более исполнительного органа местного самоуправления, в дополнение к мобилизованным ресурсам местных бюджетов и иных привлеченных средств, в соответствии с условиями, утвержденными Правительством.

3. Получатели стимулирующих грантов несут ответственность за полноту, эффективность реализации проекта и целевое использование средств, а также предоставляют уполномоченному государственному органу отчет о реализации проекта.

4. Общий объем стимулирующих грантов определяется ежегодным законом о республиканском бюджете.

Статья 34. Фонды развития регионов

1. Фонды развития регионов предназначены для финансирования развития и содержания инфраструктуры местного значения и реализации мероприятий целевого назначения в соответствии с программами социально-экономического развития территорий.

2. Фонды развития регионов образуются за счет отчислений платежей и поступлений в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

3. Объемы фондов развития регионов не учитываются при определении размеров межбюджетных трансфертов, предусматриваемых из республиканского бюджета местным бюджетам.

4. Порядок образования фондов развития регионов и управления их средствами определяется Правительством.

Статья 35. Мониторинг и оценка эффективности реализации бюджетных инвестиций

1. Оценка эффективности реализации проводится ежегодно по каждому инвестиционному проекту. Порядок проведения и критерии указанной оценки устанавливаются Правительством.

По результатам указанной оценки уполномоченный государственный орган, исполнительный орган местного самоуправления не позднее чем за 2 месяца до внесения проекта нормативного правового акта о бюджете в Жогорку Кенеш (местные кенеши) вправе принять решение о сокращении бюджетных инвестиций на реализацию инвестиционного проекта или о прекращении его реализации.

2. Порядок, сроки представления и формы составления отчетности о ходе реализации инвестиционных проектов, порядок проведения мониторинга реализации инвестиционных проектов за счет бюджетных инвестиций определяются Правительством.

3. Исполнительные органы местного самоуправления представляют в уполномоченный государственный орган информацию о реализации инвестиционных проектов, профинансированных полностью или частично за счет средств местных бюджетов.

РАЗДЕЛ V. СТРУКТУРА БЮДЖЕТОВ СОЦИАЛЬНОГО ФОНДА И ФОНДА ОБЯЗАТЕЛЬНОГО МЕДИЦИНСКОГО СТРАХОВАНИЯ

Глава 6. Структура бюджета Социального фонда

Статья 36. О структуре бюджета

Формирование и утверждение бюджета Социального фонда и отчета об его исполнении осуществляются в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Статья 37. Доходы бюджета

1. Доходы бюджета Социального фонда включают:

1) обязательные страховые взносы страхователей и застрахованных лиц;

2) добровольные взносы юридических и физических лиц (в том числе иностранных);

3) пени и штрафы за несвоевременное и неполное перечисление страховых взносов;

4) средства, взыскиваемые с работодателей и граждан в результате предъявления регрессных требований;

5) средства на выплату пенсий за особые условия труда, перечисляемые работодателями;

6) капитализируемые суммы для выплаты пенсий и пособий работникам ликвидируемых предприятий;

7) дивиденды по принадлежащим Социальному фонду акциям предприятий;

8) доходы, полученные от размещения свободных средств Социального фонда в виде депозитов в коммерческих банках;

9) ассигнования из республиканского бюджета;

10) инвестиционные доходы, полученные от инвестирования пенсионных активов застрахованных лиц;

11) гранты, полученные от международных организаций;

12) другие доходы, не противоречащие законодательству Кыргызской Республики.

2. Социальный фонд вправе осуществлять заимствование в соответствии с положениями настоящего Кодекса.

Статья 38. Расходы бюджета

Расходы бюджета Социального фонда направляются на:

1) выплату пенсий и пенсионных накоплений в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

2) выплату ритуальных пособий (на погребение);

3) выплату компенсации по трудовому увечью или профессиональному заболеванию в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

4) финансирование обязательного медицинского страхования согласно законодательству Кыргызской Республики;

5) финансовое и материально-техническое обеспечение деятельности Социального фонда и государственных внебюджетных фондов, входящих в бюджет Социального фонда;

6) финансирование резервного фонда для обеспечения устойчивости бюджета Социального фонда;

7) финансирование фонда развития Социального фонда;

8) финансирование Фонда оздоровления трудящихся согласно законодательству Кыргызской Республики.

Статья 39. Сбалансированность бюджета Социального фонда

Формирование, утверждение и исполнение бюджета Социального фонда осуществляются на основе принципа сбалансированности.

Глава 7. Структура Фонда обязательного медицинского страхования

Статья 40. О структуре бюджета

Формирование и утверждение бюджета Фонда обязательного медицинского страхования и отчета о его исполнении осуществляются в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Статья 41. Доходы бюджета

1. Доходы бюджета Фонда обязательного медицинского страхования включают:

1) ассигнования из республиканского бюджета, передаваемые как средства базового государственного и обязательного медицинского страхования;

2) добровольные взносы юридических и физических лиц (в том числе иностранных), не охваченных системой обязательного медицинского страхования, путем приобретения полисов обязательного медицинского страхования;

3) финансовые санкции за ненадлежащее исполнение договорных обязательств, взысканные в установленном порядке;

4) гранты, полученные от международных организаций;

5) пособия по социальному обеспечению;

6) другие доходы, не противоречащие законодательству Кыргызской Республики.

2. Формирование и исполнение доходов бюджета Фонда обязательного медицинского страхования осуществляются в соответствии с Бюджетной классификацией.

Статья 42. Расходы бюджета

1. Расходы бюджета Фонда обязательного медицинского страхования направляются на:

1) финансирование базового государственного и обязательного медицинского страхования;

2) финансирование дополнительной программы обязательного медицинского страхования;

3) финансирование льготного лекарственного обеспечения по Программе государственных гарантий;

4) финансовое и материально-техническое обеспечение деятельности Фонда обязательного медицинского страхования и его территориальных управлений;

5) поддержку и развитие здравоохранения по финансированию мероприятий по профилактике и укреплению здоровья и других целевых программ в области здравоохранения;

6) финансовую устойчивость и минимизацию финансовых рисков организаций здравоохранения путем направления средств на целевые мероприятия в рамках утвержденного бюджета.

2. Прогнозирование и учет расходов бюджета Фонда обязательного медицинского страхования осуществляются в соответствии с Бюджетной классификацией.

Статья 43. Сбалансированность бюджета

Формирование, утверждение и исполнение бюджета Фонда обязательного медицинского страхования осуществляются на основе принципа сбалансированности.

РАЗДЕЛ VI. МЕЖБЮДЖЕТНЫЕ ОТНОШЕНИЯ

Глава 8. Общие положения и принципы межбюджетных отношений

Статья 44. Общие положения межбюджетных отношений

1. Межбюджетные отношения - это совокупность отношений между государственными органами, органами местного самоуправления по вопросам регулирования экономических и бюджетных правоотношений, организации и осуществления бюджетного процесса.

2. Межбюджетные отношения основаны на разграничении функций и полномочий между государственными органами и органами местного самоуправления, распределении доходов и расходов между республиканским и местными бюджетами, единстве методологии и критериев бюджетного регулирования.

3. Передача отдельных видов доходов, предусмотренных в соответствующих бюджетах, в другой бюджет осуществляется только при внесении изменений и дополнений в настоящий Кодекс.

4. Доходы, дополнительно полученные при исполнении местного бюджета, а также суммы превышения доходов над расходами, образующиеся на конец бюджетного года, остаются в распоряжении органов местного самоуправления. Указанные доходы не подлежат изъятию и используются на осуществление расходов местного бюджета, согласно нормативным правовым актам местных кенешей, в очередном бюджетном году.

5. Политика межбюджетных отношений, включая стратегию изменения нормативов отчислений от общегосударственных доходов, определяется в Основных направлениях фискальной политики.

Статья 45. Принципы межбюджетных отношений

Межбюджетные отношения основываются на следующих принципах:

1) распределение и закрепление доходов за каждым бюджетом бюджетной системы Кыргызской Республики;

2) соблюдение расходных полномочий государственных органов и органов местного самоуправления;

3) определение на долговременной основе нормативов распределения доходов между бюджетами;

4) достижение уровня бюджетной обеспеченности местных бюджетов за счет предоставления из республиканского бюджета межбюджетных трансфертов;

5) возмещение потерь в доходах или дополнительных расходов бюджетов, связанных с внесением изменений в законодательство Кыргызской Республики.

Глава 9. Распределение доходов между республиканским и местными бюджетами

Статья 46. Общегосударственные доходы

1. Общегосударственные доходы - установленные законодательством Кыргызской Республики доходы бюджетов, которые подлежат распределению между республиканским и местными бюджетами по установленным нормативам отчислений.

2. К общегосударственным доходам относятся:

1) подоходный налог;

2) налог с продаж;

3) налоги за пользование недрами;

4) налог на основе добровольного патента;

5) налог на основе обязательного патента;

6) единый налог по упрощенной системе налогообложения;

7) плата за предоставление права пользования недрами;

8) отчисление на развитие и содержание инфраструктуры местного значения.

3. Нормативы отчислений от общегосударственных доходов устанавливаются ежегодным законом о республиканском бюджете.

Статья 47. Доходы республиканского бюджета

В республиканский бюджет поступают:

1) отчисления от общегосударственных доходов по установленным нормативам;

2) налог на прибыль;

3) налог на добавленную стоимость;

4) акцизный налог;

5) таможенные пошлины, сборы и платежи, установленные таможенным законодательством Кыргызской Республики;

6) налоги, уплачиваемые в соответствии с законами о ратификации международных соглашений и договоров;

7) проценты по бюджетным кредитам, выданным из республиканского бюджета;

8) отчисления от прибыли Национального банка Кыргызской Республики (далее - Национальный банк) и государственных предприятий;

9) отчисления на развитие отрасли связи;

10) дивиденды, начисленные на государственный пакет акций;

11) доходы от аренды имущества, находящегося в государственной собственности;

12) средства от проведения государственных лотерей и плата за проведение стимулирующих лотерей;

13) пробирная плата;

14) платежи за прохождение видов служб и сборов, предоставляемых взамен срочной военной службы;

15) плата за использование радиочастотного спектра;

16) плата за пользование природными объектами растительного, животного мира и грибами;

17) плата за пользование водными ресурсами и водными объектами;

18) плата за загрязнение окружающей среды;

19) поступления от оказания государственных платных услуг;

20) сборы за государственную регистрацию;

21) сборы за регистрацию автомототранспортных средств и специальной продукции;

22) сбор за проставление апостиля;

23) сборы за взвешивание и измерение максимальных размеров и других линейных параметров транспортных средств и сбор за пропуск транспортных средств со специальным и неделимым грузом по автомобильным дорогам общего пользования;

24) сбор за проезд по искусственным сооружениям на автомобильных дорогах общего пользования;

25) сбор за проезд по автомобильным дорогам общего пользования;

26) консульские сборы;

27) государственная пошлина;

28) патентная пошлина;

29) средства, получаемые в результате применения государственными органами, их подведомственными учреждениями мер материальной, административной и уголовной ответственности, включая штрафы, санкции, компенсации, суммы возмещения ущерба по решениям суда, за исключением штрафов, санкций, компенсаций, сумм возмещения ущерба за нарушение законодательства Кыргызской Республики о государственном социальном страховании и пенсионном обеспечении;

30) возмещение потерь сельскохозяйственного производства;

31) средства, передаваемые юридическими и физическими лицами в республиканский бюджет на безвозмездной и добровольной основе;

32) официальные трансферты, полученные Правительством;

33) иные неналоговые доходы, установленные законодательством Кыргызской Республики.

Статья 48. Доходы местных бюджетов

В местные бюджеты поступают:

1) отчисления от общегосударственных доходов по установленным нормативам;

2) земельный налог;

3) налог на имущество;

4) проценты по бюджетным кредитам, выданным из местного бюджета;

5) дивиденды, начисленные на доли акций органов местного самоуправления;

6) отчисления от прибыли муниципальных предприятий;

7) доходы от аренды имущества, находящегося в муниципальной собственности;

8) плата за удержание лицензии на право пользования недрами;

9) плата за вывоз мусора населенных пунктов;

10) плата за пользование пастбищными угодьями;

11) поступления от оказания муниципальных платных услуг;

12) средства от проведения муниципальных лотерей и плата за осуществление лотерейной деятельности;

13) сбор за парковку и стоянку автотранспорта;

14) средства, получаемые в результате применения органами местного самоуправления, их подведомственными учреждениями мер материальной и административной ответственности, включая штрафы, санкции, компенсации, суммы возмещения ущерба по решениям суда;

15) средства, передаваемые юридическими и физическими лицами в местные бюджеты на безвозмездной и добровольной основе;

16) официальные трансферты, получаемые органами местного самоуправления.

Глава 10. Распределение расходных обязательств между Правительством и органами местного самоуправления

Статья 49. Общие положения

1. Расходные обязательства - обязательства Правительства (органов местного самоуправления), возникающие при выполнении государственными органами (органами местного самоуправления) функций и полномочий, осуществляемых за счет средств соответствующего бюджета согласно законодательству Кыргызской Республики.

2. В Кыргызской Республике устанавливается следующая структура распределения расходных обязательств:

1) расходные обязательства Правительства;

2) расходные обязательства органов местного самоуправления.

3. Запрещается принятие государственными органами решений по осуществлению мероприятий, которые заведомо повлекут за собой увеличение расходов местных бюджетов, без обеспечения соответствующей компенсации.

Статья 50. Расходные обязательства Правительства

Из республиканского бюджета осуществляются расходы на мероприятия, имеющие общегосударственное значение, ответственность по которым полностью возлагается на Правительство через соответствующие государственные органы управления, включая расходы, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики. В данную категорию включаются расходы на:

1) государственные услуги общего назначения;

2) оборону;

3) общественный порядок и безопасность;

4) экономические вопросы;

5) охрану окружающей среды;

6) жилищные и коммунальные услуги;

7) здравоохранение;

8) отдых, культуру;

9) образование;

10) социальную защиту.

Статья 51. Расходные обязательства органов местного самоуправления

1. Из местного бюджета осуществляются расходы на следующие мероприятия:

1) на решение органами местного самоуправления вопросов местного значения, установленных законодательством Кыргызской Республики;

2) на содержание муниципальных предприятий, учреждений образования, здравоохранения, отдыха, культуры, социальной защиты, жилищного и коммунального хозяйства, охраны окружающей среды;

3) на мероприятия, определенные нормативными правовыми актами органов местного самоуправления, подлежащие финансированию из местного бюджета, включая операции, связанные с выдачей и погашением бюджетных ссуд, реализацией бюджета инвестиций в виде капитальных вложений и стимулирующих (долевых) грантов, выпуском муниципальных ценных бумаг.

2. Расходные обязательства органов местного самоуправления, возникшие при осуществлении ими делегированных государственных полномочий в соответствии с законодательством Кыргызской Республики, исполняются за счет целевых трансфертов из республиканского бюджета.

Статья 52. Расходы на осуществление иных форм местного самоуправления

Расходы на проведение курултаев, собраний, сходов граждан и иных форм осуществления местного самоуправления производятся за счет местного бюджета, на основании решения местного кенеша, в соответствии с уставами местных сообществ и законодательством Кыргызской Республики.

Глава 11. Инструменты межбюджетного регулирования

Статья 53. Межбюджетные трансферты

1. Отношения между бюджетами бюджетной системы Кыргызской Республики регулируются посредством установления нормативов отчисления от общегосударственных доходов и межбюджетных трансфертов.

2. В систему межбюджетных трансфертов включаются:

1) трансферты местным бюджетам в виде:

а) выравнивающих трансфертов;

б) целевых трансфертов;

2) ассигнования из республиканского бюджета в бюджет Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования.

3. Межбюджетные трансферты, предоставляемые местным бюджетам, утверждаются ежегодным законом о республиканском бюджете.

Статья 54. Выравнивающие трансферты

1. Выравнивающие трансферты - это средства, предоставляемые из республиканского бюджета для покрытия финансового разрыва между уровнем доходов и потребностями местных бюджетов.

2. Объемы выравнивающих трансфертов определяются исходя из уровня бюджетной обеспеченности местных бюджетов и предоставляются им для обеспечения полноты финансирования местных бюджетов с целью поддержания стабильного социально-экономического положения региона.

3. Порядок определения объемов выравнивающих трансфертов утверждается Правительством.

4. Увеличение доходов местных бюджетов за счет принятия органами местного самоуправления решений о повышении базовых ставок или коэффициентов по земельному налогу в пределах предусмотренных законодательством полномочий не является основанием для изменения размеров выравнивающих трансфертов, предусмотренных в законе о республиканском бюджете.

Статья 55. Целевые трансферты

1. Целевые трансферты - это средства, предоставляемые из одного уровня бюджета в другой бюджет на определенные цели.

2. Целевые трансферты из республиканского бюджета предоставляются на:

1) компенсацию финансовых разрывов или выпадения доходов в местных бюджетах в течение бюджетного года, а также дополнительных расходов или потерь доходов местных бюджетов, образовавшихся в результате принятия нормативных правовых актов Кыргызской Республики;

2) финансирование расходов местных бюджетов при делегировании органам местного самоуправления отдельных полномочий государственных органов на основании закона или договора;

3) обеспечение совместного финансирования расходных обязательств республиканского и местного бюджетов.

3. Целевые трансферты из местного бюджета предоставляются другому местному бюджету нормативным правовым актом местных кенешей.

4. Объемы целевых трансфертов, предоставляемые из местного бюджета, утверждаются нормативным правовым актом местных кенешей.

Статья 56. Ассигнования Социальному фонду

1. Ассигнования Социальному фонду предоставляются в следующих случаях для:

1) компенсации дополнительных расходов или потерь доходов бюджета Социального фонда, образовавшихся в результате принятия нормативных правовых актов Кыргызской Республики;

2) обеспечения финансирования расходов при делегировании полномочий Правительства по государственным социальным выплатам на основании закона или договора.

2. Ассигнования из республиканского бюджета предусматриваются для финансирования:

1) базовой части пенсии;

2) компенсационных выплат пенсионерам за электрическую энергию;

3) пенсий, назначенных по Закону Кыргызской Республики "О пенсионном обеспечении военнослужащих";

4) единовременного пособия по страхованию случаю военнослужащих;

5) пенсии многодетным матерям и матерям инвалидов с детства, лицам, проживавшим и работавшим в условиях высокогорья, в отдаленных и труднодоступных зонах;

6) надбавок к пенсиям, установленных Законом Кыргызской Республики "О государственном пенсионном социальном страховании";

7) выплат компенсаций участникам ликвидации последствий аварии на Чернобыльской атомной электростанции и других атомных объектах гражданского или военного назначения, по возмещению вреда по трудовому увечью или профессиональному заболеванию, потере кормильца на предприятиях, входящих в программу "PESAC", или в связи с реорганизацией или ликвидацией работодателя;

8) пенсий работникам летного и летно-испытательного состава открытого акционерного общества "Национальный авиаперевозчик "Кыргызстан аба жолдору";

9) пенсий лицам, работавшим по Списку № 2 и в текстильном производстве на предприятиях, входящих в программу "PESAC".

3. Ассигнования из республиканского бюджета используются исключительно по целевому назначению.

Глава 12. Бюджетные ссуды

Статья 57. Бюджетные ссуды

1. Бюджетная ссуда - средства, выделяемые из республиканского бюджета местному бюджету либо из одного местного бюджета другому местному бюджету на возвратной, срочной и безвозмездной основах. Бюджетные ссуды предоставляются на срок до 12 месяцев и должны быть погашены до конца бюджетного года, в котором они были предоставлены. Бюджетные ссуды предоставляются при финансовых затруднениях местных бюджетов. Взаимоотношения по предоставлению бюджетных ссуд регулируются соответствующим договором и нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

2. Решение о выдаче бюджетных ссуд местным бюджетам из республиканского бюджета принимается Правительством.

В случае если предоставленные из республиканского бюджета бюджетные ссуды не возвращены в предусмотренный договором срок, уполномоченный государственный орган вправе взыскивать остаток невозвращенной бюджетной ссуды за счет отчислений от общегосударственных доходов, зачисляемых в местные бюджеты.

3. Решение о выдаче и привлечении бюджетных ссуд принимается исполнительными органами местного самоуправления в соответствии с требованиями ограничения заимствований, определенного статьей 67 настоящего Кодекса, по согласованию с местными кенешами.

4. Порядок предоставления бюджетных ссуд из республиканского бюджета определяется Правительством, из местных бюджетов - соответствующими местными кенешами, в соответствии с настоящим Кодексом.

5. Бюджетные ссуды не подлежат списанию.

6. Общий объем бюджетных ссуд предусматривается нормативным правовым актом о бюджете.

РАЗДЕЛ VII. ГОСУДАРСТВЕННЫЙ И МУНИЦИПАЛЬНЫЙ ДОЛГ

Глава 13. Заимствование Правительством

Статья 58. Цели заимствования Правительством

Государственное заимствование осуществляется для следующих целей:

1) финансирование дефицита республиканского бюджета;

2) рефинансирование государственного долга;

3) развитие рынка государственных ценных бумаг.

Статья 59. Основные принципы государственного заимствования

1. Уполномоченный государственный орган является единственным агентом Правительства в управлении государственным долгом, осуществлении внешнего заимствования. Другие государственные органы, государственные предприятия и учреждения, местные государственные администрации, органы местного самоуправления не вправе привлекать внешние займы и выдавать государственные гарантии.

2. Запрещается использовать в виде залога активы государства, а также золото и международные резервы Национального банка для обеспечения обязательств по государственному заимствованию.

3. Государственное заимствование осуществляется Правительством с предварительного одобрения Жогорку Кенеша.

4. Величина государственного долга определяется Правительством с учетом международных показателей долговой устойчивости, предусматривается в законе о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и два прогнозируемых периода.

5. Кыргызская Республика не отвечает по обязательствам, возникшим в результате негосударственного заимствования.

Статья 60. Управление государственным долгом Кыргызской Республики

Уполномоченный государственный орган от имени Правительства уполномочен управлять государственным долгом:

1) заимствовать средства у международных организаций, банков, иностранных государств, а также осуществлять заимствование на внутреннем и внешнем рынках посредством выпуска ценных бумаг и других долговых обязательств Правительства;

2) устанавливать спецификацию и условия выпуска государственных ценных бумаг Кыргызской Республики;

3) выполнять операции с государственными ценными бумагами республики на внутреннем и внешнем рынках;

4) вести учет государственного долга;

5) прогнозировать необходимые заимствования, готовить проекты программ по ним;

6) осуществлять контроль предоставления и исполнения всех долговых обязательств;

7) осуществлять подготовку и реализацию мероприятий по оптимизации структуры долга, в том числе по государственным ценным бумагам, реструктуризации государственного долга, управлению рисками государственного заимствования.

Статья 61. Государственный внутренний заем

1. Уполномоченный государственный орган принимает решение о привлечении внутреннего займа в порядке, определяемом Правительством.

2. Государственный внутренний заем должен быть получен и возвращен в порядке, определяемом Правительством, финансовым агентом, назначаемым в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Статья 62. Государственный внешний заем

1. Решение о получении государственного внешнего займа принимается Правительством по согласованию с Жогорку Кенешем.

2. Договоры по предоставлению займов Кыргызской Республике, являющиеся международными договорами, подлежат ратификации в соответствии с Законом Кыргызской Республики "О международных договорах Кыргызской Республики".

Договоры по предоставлению займов Кыргызской Республике, не являющиеся международными договорами, утверждаются Жогорку Кенешем.

3. Решение Правительства о получении государственного займа посредством выпуска государственных ценных бумаг, размещаемых на внешнем рынке, утверждается Жогорку Кенешем.

4. Государственный внешний заем должен быть получен и возвращен в порядке, определяемом Правительством, финансовым агентом, назначаемым в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

5. Функции и обязанности институтов, участвующих в процессе заимствования, по привлечению, распределению, обслуживанию и возврату внешнего займа определяются Правительством.

6. Внешний заем должен быть получен и возвращен через финансового агента Правительства, который назначается в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

7. Процедура привлечения, распределения и возврата внешнего займа, так же как функции и обязанности институтов, участвующих в процессе заимствования, должны быть предусмотрены соответствующим решением Правительства.

Статья 63. Государственные гарантии

Государственная гарантия предоставляется в соответствии с договором, в котором Правительство обязуется перед кредиторами выплатить задолженность, не выплаченную в установленные сроки, предусмотренные международными договорами и по обязательствам в рамках членства в международных и межгосударственных организациях.

Кыргызская Республика не предоставляет государственные гарантии, за исключением случаев, предусмотренных положением настоящей статьи.

Статья 64. Учет государственного долга

1. Уполномоченный государственный орган определяет и организует учет государственного долга Кыргызской Республики с указанием кредиторов и заемщиков, предоставляющих и получающих заем, условий его предоставления и выплаты, а также соответствующих соглашений, заключенных между заемщиком и кредитором.

2. Сведения о текущем состоянии государственного долга Кыргызской Республики являются открытыми и подлежат опубликованию в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Глава 14. Заимствование органами местного самоуправления

Статья 65. Общие положения

1. Заимствования органами местного самоуправления осуществляются путем выпуска муниципальных ценных бумаг от имени органов местного самоуправления и привлечения бюджетных ссуд в соответствии с положениями настоящего Кодекса, по которым возникают муниципальные долговые обязательства.

2. Органы местного самоуправления не вправе предоставлять гарантии от имени местного самоуправления.

3. Исполнительные органы местного самоуправления ведут учет займов органов местного самоуправления в соответствии с реестром долговых обязательств органов местного самоуправления по установленному формату и представляют сведения в уполномоченный государственный орган. Порядок учета заемных средств и их возврата утверждается Правительством.

4. Правительство не несет ответственность по обязательствам органов местного самоуправления, и органы местного самоуправления не несут ответственность по обязательствам Правительства.

Статья 66. Выпуск муниципальных ценных бумаг

1. Выпуск муниципальных ценных бумаг осуществляется в целях реализации приоритетных инвестиционных проектов в рамках программ развития территории, обеспечения сбалансированности бюджета и рефинансирования существующего муниципального долга, за исключением задолженности по краткосрочным займам.

2. Выпуск муниципальных ценных бумаг осуществляется исполнительным органом местного самоуправления по решению местного кенеша в порядке, установленном Правительством.

3. Конкретный вид и объем выпускаемых муниципальных ценных бумаг определяются местным кенешем.

Статья 67. Ограничение заимствования органами местного самоуправления

Органам местного самоуправления запрещается осуществлять заимствования, в случае если обязательства по обслуживанию общего муниципального долга, включая предстоящие долговые обязательства, превышают 20 процентов годового объема доходов органов местного самоуправления, без учета средств, привлеченных в результате займов и межбюджетных трансфертов.

РАЗДЕЛ VIII. ПОЛНОМОЧИЯ УЧАСТНИКОВ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕССА

Глава 15. Полномочия государственных органов

Статья 68. Компетенция Президента

Президент в области регулирования бюджетных отношений:

1) подписывает и обнародует закон о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и закон об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета Кыргызской Республики;

2) осуществляет иные полномочия, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики.

Статья 69. Компетенция Жогорку Кенеша

Жогорку Кенеш в области регулирования бюджетных правоотношений:

1) принимает законы:

а) о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и прогнозируемый период, а также о внесении изменений к нему;

б) о бюджете Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования на очередной бюджетный год и прогнозируемый период, а также о внесении изменений к нему;

в) об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета за отчетный год с учетом результатов отчета Счетной палаты об аудите исполнения республиканского бюджета;

г) об утверждении отчета об исполнении бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования за отчетный год с учетом результатов отчета Счетной палаты об аудите исполнения бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования;

д) о чрезвычайном бюджете Кыргызской Республики;

2) принимает Бюджетную резолюцию не позднее 30 апреля года, предшествующего очередному бюджетному году;

3) осуществляет иные полномочия, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики.

Статья 70. Компетенция Правительства

Правительство в области регулирования бюджетных правоотношений:

1) утверждает Основные направления фискальной политики;

2) представляет на рассмотрение и принятие Жогорку Кенешем проект закона о республиканском бюджете и обеспечивает его исполнение;

3) представляет на рассмотрение и утверждение Жогорку Кенеша ежегодный отчет об исполнении республиканского бюджета;

4) обеспечивает исполнение соответствующих законов;

5) разрабатывает и реализует общегосударственные программы экономического и социального развития;

6) обеспечивает проведение фискальной, инвестиционной политики;

7) определяет приоритеты привлечения и использования внешней помощи и прямых иностранных инвестиций, предоставляемых Кыргызской Республике;

8) рассматривает и одобряет проекты программ привлечения внешней помощи и прямых иностранных инвестиций по согласованию с Жогорку Кенешем;

9) принимает нормативные правовые акты Правительства по вопросам, предусмотренным настоящим Кодексом и иными законами Кыргызской Республики;

10) осуществляет иные полномочия, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики.

Статья 71. Компетенция уполномоченного государственного органа по прогнозированию и исполнению бюджета

Уполномоченный государственный орган в области регулирования бюджетных правоотношений:

1) осуществляет разработку и реализацию фискальной политики;

2) разрабатывает проект Основных направлений фискальной политики и представляет на рассмотрение Правительства;

3) формирует проекты законов о республиканском бюджете, о внесении изменений и представляет их для рассмотрения Правительству;

4) координирует процесс разработки стратегий бюджетных расходов по секторам, а также деятельность администраторов ресурсов бюджета и главных распорядителей (распорядителей, получателей) бюджетных средств в осуществлении бюджетного процесса;

5) осуществляет методологическое обеспечение управления государственными финансами, включая бюджетный процесс, систему государственных закупок, систему финансового управления и контроля, систему внутреннего аудита;

6) проводит оценку доходного потенциала местных бюджетов, определяет прогнозные показатели по нормативам отчислений от общегосударственных доходов;

7) устанавливает правила составления бюджетных заявок главных распорядителей (распорядителей, получателей) бюджетных средств;

8) определяет перечень, формат и порядок предоставления информации, требуемой для осуществления бюджетного процесса;

9) распределяет общегосударственные доходы между республиканским и местными бюджетами по установленным нормативам отчислений в соответствии с законом о республиканском бюджете;

10) возвращает излишне уплаченные/ взысканные суммы налогов, сборов и иных платежей, включая штрафы и проценты, примененные по ним, для учета их поступлений и распределения между бюджетами бюджетной системы Кыргызской Республики в порядке, установленном Правительством;

11) проводит планирование и финансовый мониторинг реализации официальной помощи развития (по программе государственных инвестиций);

12) осуществляет координацию официальной помощи развития (по программе государственных инвестиций);

13) прогнозирует и осуществляет анализ государственного внутреннего и внешнего долга;

14) открывает в Национальном банке и коммерческих банках счета по учету бюджетных средств бюджетной системы Кыргызской Республики в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

15) размещает в Национальном банке и коммерческих банках временно свободные средства бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики в соответствии с настоящим Кодексом и иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики;

16) выдает бюджетным учреждениям разрешения на открытие счетов в коммерческих банках;

17) направляет в бюджетные организации и

коммерческие банки решения о приостановлении операций бюджетных учреждений в национальной и иностранной валюте, проводимых в нарушение настоящего Кодекса;

18) приостанавливает операции по счетам, открытым главным распорядителям, распорядителям и получателям бюджетных средств, в территориальных отделениях уполномоченного государственного органа в случаях, предусмотренных настоящим Кодексом;

19) управляет операциями с бюджетными средствами, имеющимися на Едином казначейском счете, в установленном Правительством порядке;

20) устанавливает порядок кассового обслуживания исполнения бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики в соответствии с настоящим Кодексом;

21) открывает счета в установленном порядке и ведет учет операций администраторов ресурсов, главных распорядителей, распорядителей и получателей средств бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики;

22) ведет сводный реестр администраторов ресурсов, главных распорядителей, распорядителей и получателей средств бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики;

23) направляет лимиты бюджетных обязательств главным распорядителям (распорядителям, получателям) с их поквартальным распределением в соответствии с законом о республиканском бюджете с учетом приоритетов и программных мероприятий;

24) доводит администраторам прогноз ресурсов бюджета с их поквартальным распределением в соответствии с законом о республиканском бюджете;

25) осуществляет составление и ведение кассового плана исполнения республиканского бюджета;

26) осуществляет кассовые доходные и расходные операции администраторов ресурсов, главных распорядителей, распорядителей и получателей бюджетных средств на Едином казначейском счете;

27) ведет учет операций по кассовому исполнению бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики;

28) представляет Правительству отчет об исполнении государственного (республиканского и местного) бюджета Кыргызской Республики;

29) осуществляет внутренний контроль соблюдения процедур по исполнению бюджетов;

30) осуществляет прием, анализ и консолидацию бухгалтерской отчетности;

31) является уполномоченным государственным органом по координации деятельности служб внутреннего аудита государственных органов и бюджетных учреждений Кыргызской Республики и государственных закупок;

32) совершенствует нормативную правовую, методологическую базы бухгалтерского учета и финансовой отчетности Кыргызской Республики в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности сектора государственного управления;

33) участвует в качестве прямого участника в межбанковских платежных системах Кыргызской Республики с правом эмитента корпоративных платежных карт;

34) организует и проводит общественные бюджетные слушания по проекту республиканского бюджета, готовит протоколы разногласий и публикует их на веб-сайте;

35) осуществляет иные полномочия, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики.

Статья 72. Компетенция Счетной палаты

Счетная палата в области регулирования бюджетных правоотношений:

1) имеет исключительное право проводить финансовый аудит и аудит эффективности:

а) исполнения бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики и бухгалтерской отчетности;

б) деятельности администраторов ресурсов по выполнению доходной части государственного бюджета;

в) состояния и управления государственным долгом Кыргызской Республики;

г) управления государственной и муниципальной собственностью;

д) деятельности предприятий и организаций с долей государственного и/или муниципального участия;

е) деятельности получателей бюджетных средств - юридических лиц с частной или иной формой собственности - в отношении предоставленных бюджетных средств;

ж) Национального банка в части осуществления операций по обслуживанию счетов Правительства, правильности исчисления прибыли, отчисляемой в республиканский бюджет;

з) коммерческих банков и других кредитно-финансовых учреждений в части обслуживания бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики;

и) использования внебюджетных средств;

к) деятельности предприятий и организаций независимо от формы собственности для дачи заключений, ответов на запросы правоохранительных органов по возбужденным уголовным делам, а также постановлениям судов;

2) проводит анализ проектов республиканского бюджета и бюджета Социального фонда, Фонда обязательного медицинского страхования, законов и иных нормативных правовых актов, международных договоров и соглашений Кыргызской Республики, государственных программ и иных документов, влияющих на формирование и исполнение бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики;

3) представляет заключения к проектам законов о республиканском бюджете, бюджетах Социального фонда, Фонда обязательного медицинского страхования, об изменениях к ним и отчетам об исполнении этих бюджетов не позднее 10 дней со дня их внесения на рассмотрение Жогорку Кенеша;

4) вносит в Жогорку Кенеш предложения и рекомендации по совершенствованию бюджетного законодательства;

5) направляет обязательные к исполнению предписания по устранению выявленных нарушений бюджетного законодательства и финансовой дисциплины;

6) формирует проект бюджета в соответствии с положениями статьи 93 настоящего Кодекса;

7) осуществляет иные полномочия, предусмотренные Законом Кыргызской Республики "О Счетной палате Кыргызской Республики", настоящим Кодексом и другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Статья 73. Компетенция Национального банка

Национальный банк в области регулирования бюджетных правоотношений:

1) определяет денежно-кредитную политику и осуществляет ее во взаимодействии с Правительством;

2) обслуживает средства бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики, находящиеся на Едином казначейском счете;

3) участвует в качестве прямого участника в межбанковских платежных системах Кыргызской Республики с правом выступать в качестве эмитента корпоративных платежных карт с обеспечением прямого участия уполномоченного государственного органа в этих процессах;

4) является финансовым агентом Правительства;

5) консультирует Правительство при формировании проекта республиканского бюджета;

6) вносит в Жогорку Кенеш предложения по совершенствованию бюджетного законодательства и заключения к проектам законов о республиканском бюджете, об изменениях к нему и отчету об исполнении республиканского бюджета за предыдущий год не позднее 10 дней со дня их внесения на рассмотрение Жогорку Кенеша;

7) осуществляет иные полномочия, предусмотренные настоящим Кодексом и другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Статья 74. Компетенция уполномоченного государственного органа по экономическому прогнозированию

Уполномоченный государственный орган по экономическому прогнозированию в области регулирования бюджетных правоотношений:

1) разрабатывает:

а) основные направления экономической политики, государственные программы;

б) прогнозы социально-экономического развития Кыргызской Республики;

в) по согласованию с уполномоченным органом и с заинтересованными министерствами и ведомствами - стратегию по привлечению и использованию средств в рамках официальной помощи доноров;

г) предложения по применению мер таможенно-тарифного и нетарифного регулирования внешнеторговой деятельности;

2) осуществляет анализ и оценку социально-экономического развития Кыргызской Республики;

3) реализует единую государственную политику в области:

а) прямых инвестиций с учетом приоритетов развития экономики и комплексного развития регионов;

б) внешней и внутренней торговли;

в) легализации и сокращения теневой экономики;

4) участвует в оценке и экспертизе мер налогового воздействия на экономическое развитие, налоговых преобразований на доходы консолидированного республиканского бюджета;

5) осуществляет работу по подтверждению налоговых льгот для хозяйствующих субъектов, участвующих в проектах развития, финансируемых международными финансовыми организациями;

6) согласовывает предложения к проекту республиканского бюджета на соответствующий год по структуре расходов системы государственного материального резерва, подготовленного уполномоченным органом, реализующим политику в области государственных материальных резервов;

7) вносит предложения по бюджету и тарифной политике в области топливно-энергетического комплекса.

Статья 75. Компетенция государственных органов в области регулирования бюджетных правоотношений

Государственные органы в области регулирования бюджетных правоотношений:

1) разрабатывают отраслевые (секторальные) стратегии/программы развития;

2) разрабатывают и утверждают стратегии бюджетных расходов по сектору;

3) формируют и исполняют бюджет ведомства, включая подведомственных ему учреждений;

4) координируют и организуют работу подведомственных им учреждений по формированию и исполнению бюджета;

5) готовят и представляют отчетность по исполнению бюджета ведомства и другую информацию по запросу уполномоченного государственного органа;

6) выполняют функции администраторов ресурсов бюджета в установленном Правительством порядке и в соответствии с реестром администраторов ресурсов;

7) организуют и осуществляют ведомственный финансовый контроль в сфере своей деятельности;

8) обеспечивают эффективность, результативность и адресность использования бюджетных средств в соответствии с утвержденными бюджетными ассигнованиями и лимитами бюджетных обязательств;

9) отвечают по обязательствам ведомства и подведомственных бюджетных учреждений;

10) организуют и проводят общественные слушания по проектам стратегий бюджетных расходов, готовят протоколы разногласий и публикуют их на веб-сайте;

11) осуществляют иные полномочия, предусмотренные настоящим Кодексом и другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Статья 76. Компетенция Социального фонда

Социальный фонд в области регулирования бюджетных правоотношений:

1) разрабатывает проекты законов о бюджете Социального фонда, о внесении изменений и дополнений в закон о бюджете и представляет их для рассмотрения в Правительство;

2) осуществляет сбор, аккумуляцию страховых взносов;

3) координирует деятельность государственных органов по формированию и исполнению бюджета Социального фонда;

4) обеспечивает финансирование расходов Пенсионного фонда, Государственного накопительного фонда, Фонда обязательного медицинского страхования, Фонда оздоровления трудящихся;

5) осуществляет контроль за своевременным и полным поступлением страховых взносов, а также правильным расходованием средств государственного социального страхования в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

6) размещает временно свободные средства на краткосрочных депозитах в коммерческих банках Кыргызской Республики, осуществляет операции с государственными и муниципальными ценными бумагами в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

7) размещает средства пенсионных накоплений в активы, разрешенные законодательством Кыргызской Республики;

8) готовит бюджетные заявки и составляет обоснования на предоставление ассигнований, готовит и представляет отчетность по использованию межбюджетных трансфертов, отчетность об исполнении бюджета Социального фонда для формирования отчета об исполнении государственного бюджета и другую информацию по запросу уполномоченного государственного органа;

9) обеспечивает адресность и целевой характер использования ассигнований;

10) организует и проводит общественные слушания по проекту бюджета Социального фонда, готовит протоколы разногласий и публикует их на веб-сайте;

11) осуществляет иные полномочия, предусмотренные настоящим Кодексом и другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Статья 77. Компетенция Фонда обязательного медицинского страхования

Фонд обязательного медицинского страхования в области регулирования бюджетных правоотношений:

1) участвует в разработке проектов Программы государственных гарантий и других программ в области охраны здоровья граждан и стратегии;

2) вносит предложения о ставках тарифных взносов, необходимых для выполнения программы обязательного медицинского страхования, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

3) аккумулирует взносы обязательного медицинского страхования и средства Единого плательщика;

4) реализует программу базового обязательного медицинского страхования и дополнительную программу обязательного медицинского страхования по лекарственному обеспечению застрахованных граждан на амбулаторном уровне;

5) формирует страховой запас для обеспечения финансовой стабильности в объеме не менее месячного финансирования от общего объема средств, направляемых на финансирование медицинских и профилактических услуг, предоставляемых организациями здравоохранения по программе обязательного медицинского страхования;

6) обеспечивает финансовую устойчивость и минимизацию финансовых рисков организаций здравоохранения путем направления средств на целевые мероприятия в рамках утвержденного республиканского бюджета;

7) направляет средства на развитие здравоохранения для финансирования мероприятий по профилактике и укреплению здоровья и других целевых программ в области здравоохранения;

8) проводит внутренний аудит целевого и эффективного использования средств Фондом обязательного медицинского страхования и организациями здравоохранения, работающими в системе Единого плательщика;

9) контролирует использование средств консолидированного бюджета организациями здравоохранения, работающими в системе Единого плательщика;

10) организует и проводит общественные слушания по проекту бюджета Фонда обязательного медицинского страхования, готовит протоколы и публикует их на веб-сайте;

11) осуществляет иные полномочия, предусмотренные настоящим Кодексом и другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Глава 16. Полномочия органов местного самоуправления

Статья 78. Компетенция местных кенешей

Местные кенеши в области регулирования бюджетных отношений:

1) принимают программы социально-экономического развития территорий и осуществляют контроль за их выполнением;

2) определяют основные направления и приоритеты местного бюджета;

3) утверждают местный бюджет, включая предельный объем муниципального долга и изменения к нему;

4) заслушивают информацию о ходе исполнения местного бюджета и утверждают отчеты о его исполнении;

5) принимают решения о выпуске муниципальных ценных бумаг, выдаче/привлечении бюджетных ссуд и целевых трансфертов в соответствии с положениями настоящего Кодекса и законодательством Кыргызской Республики;

6) организуют и проводят общественные слушания по проектам местных бюджетов совместно с исполнительными органами местных самоуправлений;

7) осуществляют иные полномочия, предусмотренные положениями настоящего Кодекса.

Статья 79. Компетенция исполнительных органов местного самоуправления

Исполнительные органы местного самоуправления в области регулирования бюджетных отношений:

1) разрабатывают и обеспечивают реализацию программ социально-экономического развития территорий;

2) формируют проекты местных бюджетов и обеспечивают их исполнение после утверждения местными кенешами;

3) представляют на рассмотрение местных кенешей ежеквартальные и годовые отчеты об исполнении местных бюджетов;

4) осуществляют выпуск муниципальных ценных бумаг по решению местных кенешей;

5) осуществляют выдачу/привлечение бюджетной ссуды/кредитов по решению местных кенешей;

6) готовят бюджетные заявки и обоснования о необходимости получения межбюджетных трансфертов, представляют отчетность по их использованию, отчет об исполнении местных бюджетов и другую информацию по запросу уполномоченного государственного органа;

7) обеспечивают эффективность целевого использования межбюджетных трансфертов по получателям этих средств;

8) организуют и проводят общественные слушания по проектам местных бюджетов совместно с местными кенешами;

9) осуществляют полномочия, предусмотренные положениями настоящего Кодекса.

РАЗДЕЛ IX. БЮДЖЕТНЫЙ ПРОЦЕСС

Глава 17. Основы бюджетного процесса

Статья 80. Общие положения формирования бюджетов

1. Проект республиканского бюджета формируется на основе прогноза социально-экономического развития Кыргызской Республики, Бюджетной резолюции Жогорку Кенеша и Основных направлений фискальной политики и в соответствии с требованиями настоящего Кодекса.

Прогнозные параметры республиканского бюджета Кыргызской Республики, одобренные законом о республиканском бюджете, уточняются при их принятии на каждый конкретный период.

2. Проекты местных бюджетов формируются на основе стратегии/программ развития территорий в соответствии с требованиями настоящего Кодекса и с учетом положений Основных направлений фискальной политики.

3. Проект бюджета Социального фонда формируется на основе прогноза социально-экономического развития Кыргызской Республики с учетом положений Основных направлений фискальной политики в соответствии с требованиями настоящего Кодекса.

4. Формирование Основных направлений фискальной политики на среднесрочный период, программ социально-экономического развития территорий, проектов бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики осуществляется в соответствии со следующими требованиями:

а) эффективное управление государственными (муниципальными) финансовыми и нефинансовыми активами и обязательствами;

б) проведение стабильной фискальной политики;

в) соблюдение экономически обоснованного уровня государственного (муниципального) долга;

г) обеспечение сбалансированности республиканского бюджета с оптимизацией уровня его дефицита;

д) оценка фискальных рисков.

Основные параметры бюджета принимаются согласно положениям нормативных правовых актов Кыргызской Республики, утвержденным не позднее 1 июля текущего бюджетного года и вводимым в действие не ранее 1 января очередного бюджетного года, а также с учетом результатов исполнения бюджета и анализа макроэкономической ситуации состояния за истекший период.

Нормативные правовые акты Кыргызской Республики, предусматривающие увеличение расходов или уменьшение доходов бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики, утвержденные позднее указанного срока, учитываются в проектах бюджетов следующего цикла бюджетного прогнозирования.

Статья 81. Бюджетный календарь

1. Правительство утверждает календарный план бюджетного процесса (бюджетный календарь) по представлению, соответственно, уполномоченного государственного органа, Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования.

2. Бюджетный календарь утверждается не позднее 1 февраля года, предшествующего очередному бюджетному году.

3. Уполномоченный государственный орган по экономическому прогнозированию формирует и представляет в Правительство и уполномоченный государственный орган прогноз социально-экономического развития Кыргызской Республики в сроки, установленные календарным планом бюджетного процесса.

Глава 18. Основные направления фискальной политики и программы развития территорий

Статья 82. Основные направления фискальной политики Кыргызской Республики на среднесрочный период

1. Основные направления фискальной политики Кыргызской Республики на среднесрочный период - инструмент управления государственными финансами, определяющий основы реализации фискальной политики на предстоящий среднесрочный период и позволяющий Правительству иметь представление о будущих объемах ресурсов, с целью прогнозирования предстоящих расходов в целом и по каждой отрасли.

2. Главными задачами Основных направлений фискальной политики на среднесрочный период являются:

1) определение фискальной стратегии на предстоящий период с установлением бюджетных целей и эффективное управление государственными финансами;

2) улучшение эффективности расходов путем взаимосвязи государственной политики, определяемой стратегическими программами развития, и

стратегий бюджетных расходов по секторам;

3) совершенствование бюджетного законодательства и межбюджетных отношений;

4) обеспечение сбалансированности государственного бюджета;

5) проведение структурных преобразований и содействие деловой активности;

6) обеспечение социальной защиты;

7) создание благоприятных условий для развития отраслей экономики.

3. Основные направления фискальной политики на среднесрочный период определяются на основе:

1) отраслевых (секторальных) стратегий/ программ развития в соответствии с государственными стратегическими программами развития;

2) среднесрочного прогноза социально-экономического развития Кыргызской Республики, утвержденного Правительством не позднее 31 марта текущего года.

4. Основные направления фискальной политики содержат фактические показатели за два предыдущих года, ожидаемую оценку на текущий год и прогнозы на три последующих года.

5. Основные направления фискальной политики на среднесрочный период включают:

1) среднесрочный макроэкономический прогноз в соответствии со среднесрочным прогнозом социально-экономического развития Кыргызской Республики;

2) среднесрочную бюджетную основу, которая определяет:

а) укрупненные прогнозные показатели по видам ресурсов бюджета;

б) расходы бюджета по основным категориям, включая контрольные цифры по главным распорядителям бюджетных средств;

в) дефицит бюджета, источники его покрытия;

г) предел государственного долга;

3) обоснование, которое содержит:

а) политику формирования ресурсов бюджета с указанием прогнозируемых изменений в налоговых и неналоговых доходах, в управлении государственными активами;

б) политику формирования расходов бюджета, включая Среднесрочные стратегии бюджетных расходов по основным секторам с определением верхних лимитов по расходам в разрезе бюджетных программ;

в) приоритеты и направления бюджетных инвестиций;

г) политику в отношении дефицита/профицита бюджета с указанием целевых показателей по дефициту бюджета;

д) политику управления государственным долгом с указанием целевых показателей по государственному долгу и государственным гарантиям;

е) политику развития межбюджетных отношений с установлением направлений развития инструментов межбюджетного регулирования.

6. Уполномоченный государственный орган организует рассмотрение разногласий по Основным направлениям фискальной политики. Разногласия выносятся на рассмотрение Правительства с представлением:

1) заключения уполномоченного государственного органа по планированию и исполнению бюджета;

2) обоснования главными распорядителями (распорядителями) бюджетных средств, администраторами ресурсов бюджета.

7. По результатам рассмотрения разногласий уполномоченный государственный орган формирует и представляет проект Основных направлений фискальной политики на рассмотрение Правительства не позднее 5 июня года, предшествующего очередному бюджетному году.

8. Основные направления фискальной политики на среднесрочный период утверждаются постановлением Правительства не позднее 1 июля года, предшествующего очередному бюджетному году, и представляются в Жогорку Кенеш.

9. Основные направления фискальной политики на среднесрочный период публикуются и размещаются на официальном сайте уполномоченного государственного органа по планированию и исполнению бюджета не позднее 5 июля года, предшествующего очередному бюджетному году.

Статья 83. Совет Правительства Кыргызской Республики

1. Совет Правительства координирует действия министерств, государственных комитетов и административных ведомств, включая судебную систему республики, по формированию Основных направлений фискальной политики на среднесрочный период.

В состав Совета Правительства входят руководители государственных органов и представители Жогорку Кенеша и судебной системы, представители ассоциаций и союзов местных сообществ, определяемые Премьер-министром Кыргызской Республики.

Совет Правительства вправе привлекать для участия в своих заседаниях руководителей других органов исполнительной власти.

При рассмотрении проекта бюджета в Совете Правительства могут принимать участие депутаты, члены профильного комитета Жогорку Кенеша (по согласованию).

2. Уполномоченный государственный орган формирует и представляет на рассмотрение Совета Правительства среднесрочные бюджетные основы республиканского бюджета, включая бюджет судебной системы, Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования, предусматривающие следующие показатели:

1) укрупненные прогнозные показатели по видам ресурсов бюджета;

2) расходы бюджета по основным категориям, включая контрольные цифры по главным распорядителям бюджетных средств;

3) дефицит бюджета, источники его покрытия;

4) предел государственного долга;

5) протоколы разногласий по проекту среднесрочных бюджетных основ Основных направлений фискальной политики по главным распорядителям бюджетных средств.

3. Проект основных направлений фискальной политики формируется и представляется на рассмотрение Совета Правительства не позднее 20 мая года, предшествующего очередному бюджетному году.

При возникновении разногласий по проекту среднесрочной бюджетной основы Основных направлений фискальной политики Советом Правительства принимается соответствующее решение не позднее 1 июня года, предшествующего очередному бюджетному году.

4. Основные направления фискальной политики на среднесрочный период утверждаются постановлением Правительства не позднее 5 июля года, предшествующего очередному бюджетному году, и представляются в Жогорку Кенеш.

Статья 84. Среднесрочные стратегии бюджетных расходов по секторам

1. Среднесрочная стратегия распределения отраслевых (секторальных) бюджетных расходов определяет стратегические цели и задачи, бюджетные программы, а также показатели результатов деятельности, направленные на их достижение государственными органами, уполномоченных проводить государственную политику в соответствующей отрасли (секторе).

2. Среднесрочная стратегия бюджетных расходов по сектору предназначена для:

1) объективной оценки Правительством ситуации в секторе и формирования прогнозов его развития на среднесрочный период;

2) внедрения новых технологий, инициатив и направлений, предназначенных на развитие деятельности сектора;

3) создания основы для формирования проекта бюджета на очередной бюджетный год и прогнозируемый период.

3. Разработка Среднесрочной стратегии бюджетных расходов осуществляется с применением метода бюджетирования на программной основе. Бюджетные программы формируются в пределах прогнозируемых ресурсов на среднесрочный период.

4. Порядок формирования, рассмотрения и исполнения Среднесрочных стратегий бюджетных расходов определяется Правительством по предложению уполномоченного государственного органа.

5. Результаты общественных слушаний публикуются на веб-сайтах соответствующих государственных органов с протоколами разногласий.

Статья 85. Бюджетные программы

1. Бюджетная программа представляет собой комплекс мер, направленных на реализацию отраслевых (секторальных) программ развития и программ социально-экономического развития территорий. Бюджетная программа включает средства бюджета для выполнения одной из стратегических задач сектора.

Бюджетная программа должна иметь четкую, реалистичную и достижимую цель, бюджетные меры и индикаторы, отражающие результаты реализации бюджетной программы в количественном и качественном выражении.

2. Бюджетная мера является составной частью бюджетной программы и представляет собой виды деятельности (мероприятия, проекты, постоянно выполняемые функции, регулярные закупки и т.п.), которые напрямую способствуют реализации бюджетной программы.

3. Бюджетные меры определяют методы и способы достижения целей программы.

4. Порядок формирования, рассмотрения и исполнения бюджетных программ определяется Правительством по предложению уполномоченного государственного органа.

Статья 86. Индикаторы результативности бюджетных программ и мер

1. Индикаторы результативности используются в качестве ориентиров по достижению целей сектора и критериев оценки его деятельности.

2. Индикаторы результативности должны быть конкретными, достижимыми, а также иметь количественный и качественный показатели. Для каждой бюджетной программы и бюджетной меры должны быть определены индикаторы результативности в отдельности.

Статья 87. Оценка эффективности бюджетных программ

1. Оценка эффективности бюджетных программ осуществляется на основе достижения индикаторов результативности.

2. Порядок определения индикаторов результативности и проведения оценки эффективности бюджетных программ определяется Правительством.

3. Ответственность за достижение индикаторов результативности бюджетных программ возлагается на главных распорядителей (распорядителей, получателей) бюджетных средств.

4. Отчет о достижении индикаторов результативности бюджетных программ предоставляется главным распорядителем (распорядителем, получателем) бюджетных средств уполномоченному государственному органу в установленные Правительством порядке и сроки и размещается им на своем официальном веб-сайте.

Статья 88. Программы социально-экономического развития городов и айыльных аймаков

1. Программа социально-экономического развития - документ, содержащий цели, задачи и мероприятия социально-экономического развития городов и айыльных аймаков, определяющий основные направления и приоритеты фискальной политики на предстоящий период.

2. Программы социально-экономического развития разрабатываются исполнительными органами и утверждаются представительными органами местного самоуправления в соответствии с требованиями настоящего Кодекса и содержат фактические показатели за два предыдущих года, ожидаемую оценку на текущий год и прогнозы на три последующих года.

Первый год прогнозируемого трехлетнего периода программы социально-экономического развития является основой для формирования проекта местного бюджета на очередной бюджетный год. Второй и третий годы являются ориентиром прогнозируе-

мой программы социально-экономического развития на очередной трехлетний период.

3. Программы социально-экономического развития включают:

1) социально-экономический прогноз развития с учетом прогноза социально-экономического развития Кыргызской Республики;

2) проект бюджета на предстоящий период, который содержит укрупненные показатели по:

а) ресурсам бюджета в разрезе их видов и источников;

б) расходам бюджета и в разрезе бюджетных программ местного самоуправления;

в) сбалансированности бюджета;

г) муниципальному долгу;

3) пояснительную записку к программе социально-экономического развития;

4) оценку возможных бюджетных рисков и обстоятельств.

4. В случае изменения прогноза социально-экономического развития территорий подлежат уточнению программы развития, прогнозы ресурсов и расходов в процессе формирования, рассмотрения, утверждения проектов местных бюджетов и внесения изменений и дополнений к ним.

5. Программы социально-экономического развития и приоритеты местных бюджетов утверждаются местными кенешами не позднее 1 июня года, предшествующего очередному бюджетному году. Исполнительные органы местного самоуправления проводят общественные слушания по обсуждению проектов программ социально-экономического развития.

Глава 19. Формирование проектов бюджетов

Статья 89. Общие положения

1. Проекты бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики формируются на очередной бюджетный год и два прогнозируемых периода.

2. Проект республиканского бюджета на очередной бюджетный год и прогнозируемый период формируется исходя из параметров, предусмотренных в Основных направлениях фискальной политики на три прогнозных года, а также основных положений Бюджетной резолюции Жогорку Кенеша.

3. Снижение объемов бюджетных ассигнований по ведомственной и программной классификации расходов, предусмотренных проектом нормативного правового акта о бюджете на очередной бюджетный год и прогнозируемый период по главным распорядителям (распорядителям, получателям) бюджетных средств, не должно превышать 3 процентов от показателей на соответствующий год, предусмотренных в предыдущие циклы формирования бюджетов, за исключением следующих случаев:

1) принятия решений об изменении организационно-функциональной структуры соответствующего главного распорядителя (распорядителя, получателя) бюджетных средств;

2) принятия решений о прекращении реализации инвестиционных проектов, осуществляемых данным главным распорядителем (распорядителем, получателем бюджетных средств) по результатам оценки их эффективности;

3) досрочного завершения указанных инвестиционных проектов.

4. В случае обоснованного изменения объема ресурсов бюджета по сравнению с прогнозом ресурсов, предусмотренных Основными направлениями фискальной политики, в сторону увеличения, сумма разницы направляется в бюджетные инвестиции с учетом положений части 2 настоящей статьи.

В случае сокращения прогнозируемых объемов ресурсов бюджета, решение по уменьшению расходов на эти объемы принимается Советом Правительства по утверждению Основных направлений фискальной политики с обязательным уведомлением главных распорядителей (распорядителей, получателей) бюджетных средств и обоснованием причин такого сокращения.

Статья 90. Проекты нормативных правовых актов о бюджете

1. Проекты нормативных правовых актов о бюджете на очередной бюджетный год и два прогнозируемых периода содержат прогнозы следующих показателей согласно приложениям:

1) параметры бюджета по доходам, расходам, дефициту (профициту) бюджета, источникам покрытия дефицита;

2) бюджетные ассигнования по ведомственной, функциональной, экономической, программной классификации расходов главных распорядителей (распорядителей, получателей);

3) поступления и использование доходов от оказания государственных и муниципальных платных услуг, оказываемых органами исполнительной власти;

4) бюджетные инвестиции в разрезе источников финансирования (софинансирования) на:

а) государственные внешние инвестиции;

б) капитальные вложения;

в) прогноз объемов оборотной кассовой наличности на начало очередного бюджетного года;

г) проекты государственно-частного партнерства;

д) стимулирующие (долевые) гранты;

е) бюджетное кредитование;

5) объем Государственного бюджетного резерва;

6) нормативы отчислений от общегосударственных доходов;

7) объемы и распределение межбюджетных трансфертов, бюджетных ссуд;

8) проекты бюджетных программ главных распорядителей бюджетных средств;

9) заимствования из внешних и внутренних источников;

10) возврат бюджетных ссуд и кредитов;

11) обоснование предельного размера государственного долга и государственных гарантий, выданных в случаях, установленных настоящим Кодексом;

12) иные прогнозы (расчеты, оценки) и нормативы, подлежащие утверждению или одобрению Жогорку Кенешем (местными кенешами) в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

13) показатели изменения активов, включая нефинансовые.

2. К проекту нормативного правового акта о бюджете на очередной бюджетный год и прогнозируемый период прилагается пояснительная записка, включающая:

1) обоснование основных макроэкономических показателей;

2) принципы формирования ресурсов и расходов бюджета, оценка фискальными рисками;

3) направления реализации бюджетных инвестиций;

4) политику управления и анализ устойчивости государственного долга.

Статья 91. Порядок формирования проекта республиканского бюджета

1. Проект республиканского бюджета Кыргызской Республики формируется согласно порядку и календарному плану, утверждаемым Правительством, в соответствии с положениями настоящего Кодекса.

2. Контрольные цифры по ведомственной классификации расходов, установленные Основными направлениями фискальной политики, являются основой для формирования главными распорядителями бюджетных средств проектов бюджетов ведомства на очередной бюджетный год и прогнозируемый период.

3. Уполномоченный государственный орган с участием представителей главных распорядителей (распорядителей, получателей) бюджетных средств осуществляет контроль за соблюдением контрольных цифр, рассматривает проекты доходов и расходов, проекты бюджетных программ, вносит в них при необходимости соответствующие уточнения и формирует проект республиканского бюджета по согласованию с представителями главных распорядителей (распорядителей, получателей) бюджетных средств.

При наличии разногласий уполномоченный государственный орган направляет проект бюджета в Совет Правительства для принятия соответствующего решения не позднее чем за 7 месяцев до начала очередного бюджетного года. В случае недостижения согласия Совет Правительства рекомендует о включении в проект республиканского бюджета проект бюджета главного распорядителя (распорядителя, получателя) средств исходя из реальных возможностей бюджета.

4. Уполномоченный государственный орган представляет проект закона о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и прогнозируемый период в Правительство не позднее 15 сентября года, предшествующего очередному бюджетному году.

5. Правительство вносит на рассмотрение Жогорку Кенеша проект закона о республиканском бюджете на предстоящий период не позднее 1 октября года, предшествующего очередному бюджетному году, в соответствии с требованиями настоящего Кодекса.

Статья 92. Порядок формирования проекта бюджета судебной системы

1. Бюджет судебной власти формируется самостоятельно судебной властью и, по согласованию с исполнительной и законодательной властью, включается в республиканский бюджет.

Проект бюджета судебной системы направляется Советом судей для согласования в Правительство не позднее чем за 8 месяцев до начала очередного финансового года.

2. При наличии разногласий уполномоченный государственный орган направляет проект бюджета судебной системы в Совет Правительства для принятия соответствующего решения не позднее чем за 7 месяцев до начала очередного бюджетного года и завершения процедуры согласования.

В случае недостижения согласия Совет Правительства рекомендует о включении в проект республиканского бюджета проекта бюджета судебной системы исходя из реальных возможностей бюджета.

На рассмотрение Жогорку Кенеша одновременно направляются предложения Совета судей и заключение Правительства по проекту бюджета судебной системы.

В случае достижения согласия Совет судей дорабатывает проект бюджета судебной системы с учетом согласованных предложений.

Статья 93. Порядок формирования проекта бюджета Счетной палаты

1. Счетная палата ежегодно формирует проект бюджета для финансирования своей деятельности и направляет в Правительство для предоставления заключения.

2. Счетная палата с заключением Правительства направляет проект бюджета на согласование в профильный комитет Жогорку Кенеша для включения его в состав проекта республиканского бюджета.

3. При наличии возражений со стороны Правительства к проекту бюджета Счетной палаты профильный комитет Жогорку Кенеша рассматривает представленные возражения совместно с представителями Правительства и Счетной палаты. Согласованный проект бюджета Счетной палаты направляется в уполномоченный государственный орган для включения в проект республиканского бюджета.

4. Счетная палата вправе внести на согласование профильному комитету Жогорку Кенеша о дополнительном финансировании, необходимом для обеспечения своей деятельности.

Статья 94. Порядок формирования проекта бюджета Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования

1. Проект бюджета Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования на очередной бюджетный год и прогнозируемый период формируется согласно порядку и срокам, устанавливаемым Правительством, в соответствии с требованиями настоящего Кодекса, с учетом календарного плана формирования проекта республиканского бюджета на очередной бюджетный год и прогнозируемый период.

2. Проекты бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования на очередной бюджетный год и прогнозируемый период представляются в Правительство не позднее 15

сентября года, предшествующего очередному бюджетному году.

3. Проекты бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования рассматриваются Правительством и представляются в Жогорку Кенеш одновременно с проектом республиканского бюджета на очередной бюджетный год и прогнозируемый период не позднее 1 октября года, предшествующего очередному бюджетному году.

Статья 95. Порядок формирования проектов местных бюджетов

1. Проекты местных бюджетов на очередной бюджетный год и прогнозируемый период формируются согласно порядку и срокам, устанавливаемым соответствующими местными кенешами, с соблюдением требований настоящего Кодекса, с учетом календарного плана формирования проекта республиканского бюджета, утвержденного Правительством.

2. Уполномоченный государственный орган не позднее 15 июля года, предшествующего очередному бюджетному году, направляет органам местного самоуправления:

1) календарный план бюджетного процесса;

2) методические рекомендации по формированию местных бюджетов;

3) прогнозы и обоснования политики в соответствии с Основными направлениями фискальной политики на среднесрочный период:

а) по объему общегосударственных доходов;

б) по нормативам отчислений от общегосударственных доходов;

в) по межбюджетным трансфертам.

3. Проекты местных бюджетов, сформированные исполнительными органами местного самоуправления и согласованные с местными кенешами, представляются в уполномоченный государственный орган не позднее 1 сентября года, предшествующего очередному бюджетному году.

4. Уполномоченный государственный орган после утверждения республиканского бюджета в течение 10 дней направляет органам местного самоуправления проекты уточненных объемов и нормативов отчислений от общегосударственных доходов, размеры межбюджетных трансфертов.

5. Уточненные проекты местных бюджетов исполнительные органы местного самоуправления вносят на рассмотрение и утверждение местных кенешей не позднее 1 ноября года, предшествующего очередному бюджетному году.

Глава 20. Рассмотрение и утверждение бюджетов

Статья 96. Рассмотрение республиканского бюджета Жогорку Кенешем

1. Правительство вносит на рассмотрение Жогорку Кенеша одобренный проект закона о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и прогнозируемый период в соответствии с требованиями настоящего Кодекса.

2. Парламентские фракции и комитеты Жогорку Кенеша:

1) заслушивают информацию руководителей государственных органов по вопросам, входящим в ведение соответствующих комитетов Жогорку Кенеша и председателей Национального банка и Счетной палаты;

2) представляют на рассмотрение профильного комитета Жогорку Кенеша заключения по республиканскому бюджету по курируемым направлениям с учетом ограничений, установленных нормативными правовыми актами Кыргызской Республики в области защиты государственных секретов.

Рассмотрение проекта республиканского бюджета во фракциях и комитетах Жогорку Кенеша, за исключением профильного комитета, должно быть завершено в течение 20 календарных дней с момента представления проекта республиканского бюджета в Жогорку Кенеш.

3. Профильный комитет Жогорку Кенеша:

1) рассматривает заключения фракций и комитетов по их курируемым направлениям для обобщения;

2) проводит расширенное заседание с участием Премьер-министра Кыргызской Республики, членов Правительства, лидеров фракций и председателей комитетов Жогорку Кенеша по обсуждению проекта республиканского бюджета с учетом предложений фракций и комитетов Жогорку Кенеша;

3) проводит парламентские слушания по проекту закона о республиканском бюджете;

4) вносит на рассмотрение Жогорку Кенеша проект закона о республиканском бюджете с заключением с учетом заключений фракций и комитетов.

4. Рассмотрение проекта республиканского бюджета в профильном комитете Жогорку Кенеша должно быть завершено в течение 30 календарных дней с момента представления проекта в Жогорку Кенеш и проходит с учетом ограничений, установленных нормативными правовыми актами.

5. В случае принятия комитетами и фракциями Жогорку Кенеша решений об увеличении определенных расходов республиканского бюджета, в обязательном порядке вносятся предложения о сокращении других категорий расходов в соответствующем объеме и/или устанавливаются конкретные источники финансирования дополнительных расходов.

Статья 97. Утверждение проекта республиканского бюджета в первом чтении

1. Жогорку Кенеш принимает закон о республиканском бюджете в трех чтениях.

2. В первом чтении Жогорку Кенеш рассматривает:

1) прогноз социально-экономического развития Кыргызской Республики на рассматриваемые периоды;

2) программу бюджетной политики на очередной бюджетный год и прогнозируемый период.

3. Принятый в первом чтении проект закона о республиканском бюджете направляется в профильный комитет Жогорку Кенеша на рассмотрение с учетом поступивших письменных предложений для внесения в Жогорку Кенеш на рассмотрение во втором чтении.

4. Фракции и комитеты направляют в профильный комитет и одновременно в экспертную службу Жогорку Кенеша письменные предложения в 5-дневный срок.

Уполномоченный государственный орган представляет по ним заключение о возможности включения/невключения их в проект закона о республиканском бюджете в 10-дневный срок.

5. В случае отклонения проекта республиканского бюджета в первом чтении Жогорку Кенеш определяет Правительству срок для доработки и повторного представления проекта республиканского бюджета для повторного его рассмотрения в первом чтении.

Статья 98. Утверждение проекта республиканского бюджета во втором чтении

1. Жогорку Кенеш рассматривает во втором чтении и принимает предложенные в проекте на очередной бюджетный год и последующий прогнозируемый период в соответствии с Бюджетной классификацией согласно приложениям следующие параметры:

1) удельный вес доходов республиканского бюджета по отношению к валовому внутреннему продукту и их абсолютную сумму;

2) удельный вес расходов республиканского бюджета по отношению к валовому внутреннему продукту и их абсолютную сумму;

3) дефицит (профицит) республиканского бюджета в абсолютных цифрах и процентах к валовому внутреннему продукту;

4) источники покрытия дефицита бюджета;

5) нормативы распределения доходов между республиканским и местными бюджетами на очередной бюджетный год и последующий прогнозируемый период;

6) верхний предел государственного внутреннего и внешнего долга Кыргызской Республики на конец очередного бюджетного года и последующий прогнозируемый период;

7) нормативную величину в республиканском бюджете резервных фондов Правительства на очередной бюджетный год и последующий прогнозируемый период.

2. При утверждении основных параметров республиканского бюджета на очередной бюджетный год и последующий прогнозируемый период указываются прогнозируемый в очередном бюджетном году объем валового внутреннего продукта и темпы инфляции в потребительских ценах по показателям июля текущего года с показателями июля предыдущего года.

Статья 99. Утверждение проекта республиканского бюджета в третьем чтении

1. По результатам рассмотрения проекта закона о республиканском бюджете в третьем чтении Жогорку Кенеш принимает закон о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и последующий прогнозируемый период.

2. Проект закона о республиканском бюджете рассматривается и принимается Жогорку Кенешем не позднее чем за один месяц до начала нового бюджетного года.

3. В случае если до конца текущего года проект бюджета не будет утвержден, Правительство и органы местного самоуправления до его утверждения вправе производить расходы ежемесячно в пределах одной двенадцатой части годовой суммы расходов, предусмотренной в проекте бюджета, внесенном Правительством на рассмотрение Жогорку Кенеша, а исполнительными органами местного самоуправления - айылных и городских кенешей.

4. Принятый Жогорку Кенешем закон о республиканском бюджете в течение 14 календарных дней направляется на подпись Президенту Кыргызской Республики.

5. В случае самороспуска Жогорку Кенеша республиканский бюджет принимается Правительством и в течение месяца после формирования нового состава Жогорку Кенеша и Правительства вносится на утверждение Жогорку Кенеша.

Статья 100. Утверждение проекта чрезвычайного бюджета

Жогорку Кенеш рассматривает в первоочередном порядке чрезвычайный бюджет в случае введения чрезвычайного положения и военного положения в Кыргызской Республике в порядке, предусмотренном Конституцией и конституционными законами Кыргызской Республики.

Статья 101. Рассмотрение и утверждение бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования

1. Рассмотрение и утверждение бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования Жогорку Кенешем осуществляется одновременно с проектом закона о республиканском бюджете.

2. Жогорку Кенеш рассматривает и принимает закон о бюджете Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования в трех чтениях в срок, не позднее чем за один месяц до начала очередного бюджетного года.

3. Принятые Жогорку Кенешем законы о бюджетах Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования направляются на подпись Президенту Кыргызской Республики в течение 14 календарных дней.

Статья 102. Рассмотрение и утверждение местных бюджетов

1. Проекты местных бюджетов предварительно рассматриваются бюджетными комиссиями местных кенешей.

Бюджетная комиссия - постоянная комиссия органа местного самоуправления, обеспечивающая своевременное и качественное формирование проекта бюджета и выработку предложений по уточнению и исполнению бюджета.

Бюджетные комиссии:

заслушивают информацию руководителей, структурных подразделений органов местного самоуправления, муниципальных предприятий и учреждений, рассматривают предложения, касающиеся изменения доходов и расходов местного бюджета;

представляют на рассмотрение местных кенешей заключения и рекомендации по проектам местных бюджетов.

2. При принятии бюджетными комиссиями решения об увеличении расходов бюджета или уменьшении его доходов в обязательном порядке устанавливаются конкретные источники финансирования дополнительных расходов.

3. Местные кенеши рассматривают проекты местных бюджетов на очередной бюджетный год и прогнозируемый период, заключения бюджетных комиссий и утверждают местные бюджеты в срок не позднее одного месяца после утверждения республиканского бюджета следующие параметры: доходы, расходы, размер выравнивающих грантов, выделяемых из республиканского бюджета.

4. Утвержденные местные бюджеты представляются в уполномоченный государственный орган в течение 14 календарных дней после принятия.

Глава 21. Исполнение бюджетов

Статья 103. Основы исполнения бюджетов

1. Исполнение утвержденных бюджетов осуществляется соответственно Правительством, Социальным фондом, государственными органами и исполнительными органами местного самоуправления.

2. Нормативный правовой акт о бюджете на очередной бюджетный год уполномочивает государственные органы и органы местного самоуправления на осуществление расходов и принятие бюджетных обязательств.

Исполнение утвержденных бюджетов осуществляется в денежном выражении в национальной валюте Кыргызской Республики (в сомах и тыйынах);

3. Расходы, производимые в процессе исполнения бюджета, осуществляются в пределах утвержденных бюджетов, в случаях, установленных настоящим Кодексом, - в пределах уточненных бюджетов.

4. Исполнение республиканского и местных бюджетов осуществляется уполномоченными исполнительными органами на основе поквартального бюджетного распределения в порядке, установленном уполномоченным государственным органом.

5. Расходы на содержание деятельности бюджетных учреждений осуществляются на основе утвержденных лимитов бюджетных обязательств, порядок установления и утверждения которых определяется Правительством.

Статья 104. Администрирование исполнения бюджетов

1. Уполномоченный государственный орган обеспечивает организацию исполнения республиканского бюджета и координацию деятельности государственных органов и органов местного самоуправления по исполнению республиканского и местных бюджетов.

Уполномоченный государственный орган на основе принятых показателей по ресурсам бюджета доводит до администраторов ресурсов бюджета поквартальное распределение бюджетных ресурсов для их исполнения.

2. Уполномоченный государственный орган, Социальный фонд осуществляют ежемесячный мониторинг и анализ исполнения соответствующего бюджета и ежеквартально представляют отчетность по исполнению бюджета в Правительство и профильный комитет Жогорку Кенеша.

3. Администраторы ресурсов бюджета обеспечивают:

1) полный и своевременный сбор ресурсов бюджета в соответствии с принятым прогнозом администрирования ресурсов, доведенным уполномоченным государственным органом;

2) незамедлительное перечисление ресурсов бюджета на Единый казначейский счет;

3) представление отчета об исполнении бюджета и других сведений, необходимых для формирования проекта бюджета и мониторинга исполнения бюджета, в порядке и сроки, установленные уполномоченным государственным органом.

4. Главные распорядители (распорядители, получатели) бюджетных средств представляют отчеты об исполнении бюджета и другие сведения, необходимые для формирования проекта бюджета и мониторинга исполнения бюджета, в порядке и сроки, установленные Правительством.

Статья 105. Единый казначейский счет

1. Единый казначейский счет представляет собой централизованный счет уполномоченного государственного органа, на котором аккумулируются денежные средства бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики, а также отражаются операции государственных органов по кассовому исполнению бюджета сектора государственного управления Кыргызской Республики. Единый казначейский счет открывается в Национальном банке.

Порядок функционирования Единого казначейского счета устанавливается Правительством.

2. Уполномоченный государственный орган посредством Единого казначейского счета является прямым участником межбанковских платежных систем.

3. Уполномоченный государственный орган осуществляет платежи по расходам республиканского и местного бюджетов в пределах остатка денежных средств соответствующего бюджета на Едином казначейском счете.

Перечисления денежных средств плательщиков по уплате налогов, сборов и платежей, подлежащих зачислению на Единый казначейский счет, проводятся коммерческими банками, действующими на территории Кыргызской Республики, в установленном законодательством Кыргызской Республики порядке.

Списание денежных средств с Единого казначейского счета проводится Национальным банком в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

4. Бюджетные учреждения не вправе открывать счета в коммерческих банках без специального разрешения уполномоченного государственного органа.

Уполномоченный государственный орган вправе выдавать разрешение на открытие бюджетному учреждению счета в коммерческом банке в случаях:

1) получения бюджетными учреждениями грантов, спонсорской и гуманитарной помощи от иностранных инвесторов при условии грантодателя о наличии отдельного счета (валютного) в коммерческих банках;

2) участия бюджетного учреждения в совместной научно-исследовательской программе, безвозмездно финансируемой международными финансовыми институтами или иными иностранными инвесторами.

5. Бухгалтерский учет операций с денежными средствами бюджетных учреждений бюджетной системы осуществляется на казначейских лицевых счетах, открытых внутри Единого казначейского счета. Открытие, закрытие и ведение перечня казначейских лицевых счетов главных распорядителей (распорядителей, получателей) бюджетных средств и администраторов ресурсов дня осуществления внутри Единого казначейского счета учета операций с денежными средствами выполняется централизованно уполномоченным государственным органом.

6. Казначейские лицевые счета по источникам образования средств подразделяются на бюджетные, специальные и депозитные счета:

1) бюджетные счета - счета, на которых учитываются операции по бюджетным средствам, направляемым из бюджета на финансирование основной деятельности распорядителя бюджетных средств;

2) специальные счета - счета, на которых учитываются поступления в виде:

а) оказания платных государственных и муниципальных услуг;

б) спонсорской помощи и добровольных взносов;

в) попечительских взносов;

г) благотворительной или грантовой помощи;

д) отчислений от международных институтов для проведения совместной научно-исследовательской работы;

е) средств от реализации товаров собственного производства;

3) депозитные счета - счета клиента, на которых учитываются операции по средствам, поступившим во временное распоряжение (хранение) и подлежащим при наступлении определенных условий возврату физическим (юридическим) лицам, перечислившим их, или перечислению по назначению.

7. Обслуживание бюджетных учреждений, расположенных за пределами Кыргызской Республики, осуществляется в порядке, утвержденном Правительством.

Статья 106. Кассовое исполнение бюджетов

1. Кассовое исполнение бюджета на основе применения казначейских процедур осуществляется уполномоченным государственным органом посредством его территориальных подразделений.

2. Учет и контроль кассового исполнения бюджета осуществляются в автоматизированной системе в режиме реального времени. Автоматизированная система в процессе кассового исполнения бюджетов предусматривает обмен данными между участниками бюджетного процесса, включая Национальный банк, с применением электронных форм документов и электронной цифровой подписи.

3. Кассовое обслуживание исполнения бюджетов предусматривает:

1) учет операций со средствами бюджетов на Едином казначейском счете;

2) управление средствами на Едином казначейском счете уполномоченным государственным органом в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики;

3) кассовые расходы из бюджета уполномоченным государственным органом на основании представленных в установленном порядке платежных документов в порядке очередности их представления и в пределах фактического наличия остатка средств соответствующего бюджета на Едином казначейском счете;

4) проведение всех операций по кассовым поступлениям в бюджет и кассовым выплатам из бюджета на Едином казначейском счете и учет в соответствии с Единым планом счетов.

4. Территориальные отделения уполномоченного государственного органа представляют исполнительным органам местного самоуправления информацию о кассовых операциях по исполнению соответствующих бюджетов.

5. Все ресурсы бюджетов Кыргызской Республики подлежат обязательному и незамедлительному перечислению на Единый казначейский счет.

6. Полномочия на расходование бюджетных средств определяются по правилам, определенным Правительством, в соответствии с требованиями настоящего Кодекса.

7. Выполнение финансовых обязательств, превышающих лимиты бюджетных обязательств, не допускается. При выполнении долгосрочных обязательств средства, необходимые для их погашения, предусматриваются в проектах бюджета на соответствующий бюджетный год.

8. Лимиты бюджетных обязательств и предельные объемы расходования средств, утвержденные кассовым планом текущего бюджетного года, прекращают свое действие 31 декабря текущего бюджетного года.

9. Уполномоченный государственный орган до последнего рабочего дня текущего бюджетного года включительно обязан оплатить санкционированные к оплате в установленном порядке бюджетные обязательства в пределах остатка средств соответствующего бюджета на Едином казначейском счете.

10. Остатки бюджетных средств, находящиеся вне Единого казначейского счета, неиспользованные получателями бюджетных средств, не позднее двух последних рабочих дней бюджетного года подлежат перечислению получателями бюджетных средств на счета соответствующих бюджетов.

11. Неиспользованные остатки средств межбюджетных трансфертов, не перечисленные в доход соответствующего бюджета, подлежат взысканию в доход бюджета, из которого они были предоставлены, в порядке и с соблюдением общих требований, установленных Правительством.

12. Неиспользованные бюджетными учреждениями остатки средств на специальном счете переносятся на очередной бюджетный год как остаток на начало очередного бюджетного года.

13. После завершения операций по принятым

бюджетным обязательствам текущего бюджетного года остаток средств соответствующего бюджета на Едином казначейском счете учитывается в бюджете очередного бюджетного года в качестве остатка на начало очередного бюджетного года.

Статья 107. Секвестр расходов

1. Секвестр расходов представляет собой механизм, предусматривающий сокращение в установленных пропорциях статей расходов бюджета при условии ожидаемого снижения поступлений доходов бюджета.

Решение о введении секвестра расходов принимается Правительством (исполнительными органами местного самоуправления) в течение бюджетного года на основе анализа фактического исполнения бюджета и ожидаемой оценки исполнения доходов до конца бюджетного года.

2. Секвестр расходов осуществляется путем внесения изменений в нормативный правовой акт о бюджете.

3. Нормативным правовым актом о бюджете на очередной бюджетный год и прогнозируемый период определяется перечень приоритетных бюджетных программ или статей расходов, не подлежащих секвестру.

4. Правительство при наличии разногласий направляет в Совет Правительства для согласования единый проект закона о внесении изменений в закон о бюджете.

Совет Правительства обязан не позднее чем за один месяц до представления в Жогорку Кенеш проекта закона о внесении изменений в закон о бюджете завершить процедуру согласования с главными распорядителями бюджетных средств.

В случае недостижения согласия Правительство предусматривает в проекте закона о внесении изменений в республиканский бюджет средства для реализации программ с учетом их приоритетности, исходя из реальных возможностей бюджета, и вносит его на рассмотрение Жогорку Кенеша.

Статья 108. Процесс исполнения бюджета

1. Исполнение бюджетов осуществляется уполномоченным государственным органом и исполнительными органами местного самоуправления соответственно в два этапа:

1) формирование кассового плана исполнения бюджета;

2) кассовое исполнение бюджета.

2. Кассовый план предусматривает прогноз кассовых поступлений в бюджет и кассовых выплат из бюджета в текущем бюджетном году. Составление и ведение кассового плана осуществляются соответственно уполномоченным государственным органом по прогнозированию и исполнению бюджета и исполнительным органом местного самоуправления.

3. Кассовый план исполнения бюджета формируется на текущий бюджетный год с разбивкой по месяцам и является основой для кассового исполнения бюджета. Кассовый план исполнения бюджета подлежит корректировке с учетом ресурсной базы и предстоящих расходов.

4. Правительство устанавливает порядок формирования и ведения кассового плана, а также состав и сроки представления главными распорядителями, получателями бюджетных средств, администраторами ресурсов бюджета сведений, необходимых для формирования и ведения кассового плана.

5. Кассовые планы составляются администраторами ресурсов бюджета, главными распорядителями (распорядителями, получателями) бюджетных средств и предоставляются в уполномоченный государственный орган и исполнительные органы местного самоуправления для формирования сводного кассового плана.

6. Кассовые расходы осуществляются в пределах утвержденного кассового плана в соответствии с утвержденными лимитами бюджетных обязательств.

Статья 109. Перераспределение средств республиканского и местных бюджетов в процессе их исполнения

1. В процессе исполнения бюджетов главный распорядитель (распорядитель) бюджетных средств имеет право перераспределять средства по главному распорядителю (распорядителю, получателю) в пределах общих ассигнований бюджетных средств между статьями экономической классификации расходов.

2. Общий объем перераспределенных средств в течение финансового года не должен превышать 5 процентов совокупного объема расходов по каждому главному распорядителю (распорядителю, получателю) бюджетных средств по отдельности.

3. В процессе исполнения бюджетов главные распорядители (распорядители, получатели) не имеют права перераспределять средства между бюджетными программами.

4. Главный распорядитель (распорядитель) бюджетных средств представляет отчет в уполномоченный государственный орган (исполнительный орган местного самоуправления) о перераспределении бюджетных средств и результатах перераспределения в порядке и сроки, установленные Правительством.

5. Перераспределение республиканского и местных бюджетов в процессе их исполнения в пределах установленного лимита в соответствии с частью 2 настоящей статьи не требует внесения изменений и дополнений в нормативный правовой акт о бюджете.

Статья 110. Оборотная кассовая наличность

1. Оборотная кассовая наличность - обязательный бюджетный резерв, предназначенный для бесперебойного осуществления расходов государственного бюджета при возникновении временных кассовых разрывов.

2. В составе республиканского бюджета предусматривается объем оборотной кассовой наличности за счет накопленных свободных остатков средств на начало текущего бюджетного года. Оборотная кассовая наличность используется в текущем бюджетном году на покрытие временных кассовых разрывов и должна быть восстановлена в текущем бюджетном году до размеров, установленных при утверждении бюджета.

3. Объем оборотной кассовой наличности утверждается законом о республиканском бюджете на очередной бюджетный год в пределах месячного объема фонда оплаты труда.

Статья 111. Временно свободные средства республиканского бюджета и их размещение

1. Временно свободные средства республиканского бюджета - это остаток денежных средств республиканского бюджета на Едином казначейском счете, образовавшийся как результат превышения кассовых поступлений над кассовыми выплатами на конкретную дату в пределах текущего бюджетного года.

2. Определение порядка размещения временно свободных средств республиканского бюджета осуществляется Правительством.

Статья 112. Учет и хранение депозитных сумм

1. Счета, предназначенные для учета депозитных сумм, открываются в системе казначейства на основании нормативных правовых актов Кыргызской Республики, регламентирующих операции со средствами, поступающими во временное распоряжение главного распорядителя (распорядителя, получателя) бюджетных средств.

2. Срок хранения на казначейских счетах депозитных сумм определяется Правительством и не может быть менее 3 лет.

Сроки хранения на счетах казначейства депозитных сумм исчисляются со дня направления извещения лицу или предприятию, организации, учреждению, на имя которых внесены депозитные суммы, о внесении соответствующих сумм в депозит, а для сумм, внесенных в депозит по нерешенным судебным делам, со дня вынесения решения судом.

3. Невостребованные депозитные суммы по истечении установленных сроков их хранения подлежат перечислению по распоряжению главного распорядителя (распорядителя, получателя) бюджетных средств, на депозитном счете которого хранятся эти суммы, в доход соответствующего бюджета.

4. Порядок хранения и использования получателями бюджетных средств депозитных сумм в иностранной валюте, находящихся на территории Кыргызской Республики и за границей, устанавливается главными распорядителями бюджетных средств, которым подчинены эти получатели бюджетных средств, по согласованию с уполномоченным государственным органом.

Статья 113. Кассовые ограничения

1. Кассовые ограничения объемов кассовых выплат по исполнению бюджетных обязательств вводятся при временном превышении расходов бюджета над объемом поступления доходов в пределах текущего бюджетного года. Решение о введении кассовых ограничений принимается уполномоченным государственным органом, исполнительными органами местного самоуправления. Введение режима кассовых ограничений сохраняет лимиты бюджетных обязательств.

2. Порядок введения кассовых ограничений устанавливается Правительством.

3. Кассовые ограничения доводятся до распорядителей и получателей бюджетных средств уполномоченным государственным органом не позднее чем за 5 дней до начала периода их действия.

4. Проекты распределения кассовых ограничений по получателям средств местных бюджетов представляются распорядителями средств местных бюджетов в исполнительные органы местного самоуправления в течение 10 дней со дня принятия решения о временном ограничении объемов платежей по исполнению бюджетных обязательств. В случае непредставления распорядителями средств местных бюджетов проектов распределения кассовых ограничений в установленный срок всем получателям бюджетных средств, находящимся в их ведении, устанавливаются нулевые значения кассовых ограничений.

Статья 114. Принятие и регистрация бюджетных обязательств

1. Бюджетные обязательства, возникающие в процессе деятельности государственных органов и органов местного самоуправления, подлежат учету и обязательной регистрации в уполномоченных исполнительных органах.

2. Регистрации подлежат договоры, контракты, соглашения бюджетных учреждений, заключенные с поставщиками на закупку товаров (работ, услуг), приобретаемых за счет бюджетных средств, включая доходы от оказания платных услуг, за исключением обязательств бюджетных учреждений и организаций, находящихся за пределами Кыргызской Республики, и обязательств, содержащих государственную или иную охраняемую законом тайну.

3. Заключение бюджетными учреждениями договоров, контрактов, соглашений, подлежащих исполнению за счет бюджетных средств, включая доходы от оказания платных услуг, производится в пределах доведенных им лимитов бюджетных обязательств и с учетом принятых и неисполненных бюджетных обязательств.

Руководитель бюджетного учреждения обеспечивает соблюдение доведенных уполномоченным государственным органом лимитов бюджетных обязательств и несет персональную ответственность за состояние кредиторской и дебиторской задолженности и образование просроченной задолженности. Просроченной задолженностью является обязательство, по которому превышен срок платежа, установленный в договоре, или при отсутствии формального договора установленного срока платежа - 30-дневный срок с момента получения счета на оплату при условии своевременного финансирования бюджетного учреждения.

4. В зависимости от вида приобретаемых товаров (работ, услуг) различают следующие виды бюджетных обязательств:

1) договорные обязательства;

2) бездоговорные обязательства.

Договорные бюджетные обязательства возникают при принятии бюджетными учреждениями обязательств на основании заключенных договоров с поставщиками товаров (работ, услуг).

Бездоговорные бюджетные обязательства воз-

никают при принятии бюджетными учреждениями обязательств без заключения договоров, на основании документов, подтверждающих возникновение обязательств, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики.

5. Принятие договорных бюджетных обязательств осуществляется при заключении договоров бюджетного учреждения с поставщиком товаров (работ, услуг) в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

6. Закупка товаров (работ, услуг) получателями бюджетных средств осуществляется в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики.

7. Обязанность по регистрации договоров возлагается на получателей бюджетных средств.

Статья 115. Общие условия внесения изменений в бюджеты

1. Правительство, Социальный фонд, Фонд обязательного медицинского страхования, исполнительные органы местного самоуправления инициируют процедуру внесения изменений и дополнений в утвержденные бюджеты в случаях:

1) необходимости устранения ситуаций, угрожающих политической, экономической, экологической и социальной стабильности Кыргызской Республики;

2) изменения законодательства Кыргызской Республики, влияющего на уровень утвержденных параметров бюджета;

3) принятия решения об использовании дополнительных доходов или экономии в расходах, полученных в ходе исполнения бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики, при изменении объемов выделенных целевых трансфертов, ассигнований Социальному фонду, Фонду обязательного медицинского страхования, выделенных из республиканского бюджета бюджетных ссуд;

4) предусмотренных статьями 15 и 106 настоящего Кодекса.

2. Внесение изменений в утвержденные бюджеты осуществляется на основе результатов анализа исполнения бюджета и оценки эффективности использования бюджетных ассигнований, реализации бюджетных программ.

3. Проект нормативного правового акта о внесении изменений в нормативный правовой акт о бюджете утверждается Правительством (исполнительными органами местного самоуправления) и вносится на рассмотрение Жогорку Кенеша (местных кенешей).

4. В нормативный правовой акт о бюджете в течение бюджетного года могут вноситься изменения не более двух раз: первое - до 1 июня, второе - до 1 ноября текущего бюджетного года.

При необходимости изменения бюджетных параметров, утвержденных законом о республиканском бюджете, до принятия соответствующих поправок к нему могут исполняться по согласованию с профильным комитетом Жогорку Кенеша, в ведение которого входят вопросы бюджетного законодательства.

Проект нормативного правового акта о внесении изменений в нормативный правовой акт о бюджете рассматривается законодательным (представительным) органом во внеочередном порядке в течение 20 дней со дня его внесения в законодательный (представительный) орган.

5. При внесении изменений в утвержденные бюджеты соблюдаются принципы и требования, установленные настоящим Кодексом, к формированию и утверждению проектов соответствующих бюджетов.

Глава 22. Учет и отчетность

Статья 116. Формирование, рассмотрение и утверждение отчета об исполнении республиканского бюджета

1. Получатели бюджетных средств составляют отчеты об исполнении бюджета по итогам отчетного периода в порядке, установленном Правительством.

2. Отчет по исполнению бюджета включает краткий макроэкономический обзор и следующую информацию:

1) об исполнении показателей республиканского бюджета: доходов, расходов, дефицита, операции с финансовыми и нефинансовыми активами и других;

2) об использовании Государственного бюджетного резерва и резервных фондов Президента, Торага Жогорку Кенеша и Премьер-министра Кыргызской Республики;

3) о состоянии кредиторской и дебиторской задолженности бюджетных учреждений;

4) о состоянии государственного долга;

5) об операциях по государственному долгу;

6) отчет об объективных и субъективных отклонениях по исполнению республиканского бюджета.

Структура отчета об исполнении бюджета соответствует формату принятого бюджета и утверждается Правительством.

3. Уполномоченный государственный орган формирует и представляет годовой отчет об исполнении республиканского бюджета в составе отчета об исполнении государственного бюджета в Правительство не позднее 1 мая года, следующего за отчетным.

4. Правительство рассматривает проект закона об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета за отчетный год не позднее 15 мая года, следующего за отчетным, в соответствии с требованиями настоящего Кодекса и направляет на рассмотрение Жогорку Кенеша.

5. Правительство, рассмотрев отчет Счетной палаты о результатах аудита исполнения республиканского бюджета за предыдущий год, принимает по нему нормативный правовой акт о принятии соответствующих мер по устранению обозначенных недостатков и направляет одновременно с проектом закона об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета за предыдущий год на рассмотрение Жогорку Кенеша до 10 сентября года, следующего за отчетным.

6. Фракции и комитеты Жогорку Кенеша рассматривают и предоставляют заключения профильному комитету по проекту закона об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета за

предыдущий год и отчету Счетной палаты о результатах аудита по данному вопросу в недельный срок.

7. Профильный комитет рассматривает проект закона об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета и представляет заключение с учетом предложений и замечаний фракций, комитетов Жогорку Кенеша в течение 20 дней со дня внесения в Жогорку Кенеш отчета Счетной палаты вместе с результатами ежегодного аудита.

8. При рассмотрении Жогорку Кенешем данного вопроса заслушиваются:

1) Премьер-министр Кыргызской Республики;

2) председатель Счетной палаты;

3) председатель профильного комитета Жогорку Кенеша;

4) лидеры фракций.

9. По итогам рассмотрения Жогорку Кенеш принимает закон об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета с оценкой его исполнения в одном чтении не позднее 1 октября года, следующего за отчетным.

10. В случае неудовлетворительной оценки отчета об исполнении республиканского бюджета Жогорку Кенеш рассматривает вопрос об ответственности Правительства, его отдельных членов и других должностных лиц.

11. Жогорку Кенеш рассматривает и принимает закон об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета Кыргызской Республики за отчетный год не позднее 1 октября года, следующего за отчетным, в одном чтении.

Статья 117. Формирование, рассмотрение и утверждение отчета об исполнении местных бюджетов

Отчеты об исполнении местных бюджетов составляются исполнительными органами местного самоуправления и утверждаются соответствующими местными кенешами по следующим параметрам: доходы, расходы, трансферты, выделяемые из республиканского бюджета.

Утвержденные годовые отчеты об исполнении местных бюджетов предоставляются в уполномоченный государственный орган в срок не позднее 1 марта года, следующего за отчетным.

Статья 118. Формирование, рассмотрение и утверждение отчета об исполнении бюджета Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования

1. Социальный фонд и Фонд обязательного медицинского страхования составляют отчеты об исполнении своих бюджетов за предыдущий период в порядке, установленном Правительством в соответствии с требованиями настоящей статьи.

2. Годовой отчет об исполнении бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования включает:

1) исполнение показателей бюджета: доходов, расходов, дефицита/профицита и других;

2) использование резервного фонда;

3) отчет о формировании и использовании фонда развития;

4) отчет о состоянии кредиторской и дебиторской задолженности;

5) информацию о достижении итоговых показателей по запланированным целям;

6) информацию об объективных и субъективных отклонениях по исполнению годового бюджета.

3. Социальный фонд и Фонд обязательного медицинского страхования формируют и представляют годовой отчет об исполнении бюджетов в Правительство не позднее 1 мая года, следующего за отчетным.

4. Правительство рассматривает и представляет в Жогорку Кенеш проект закона об отчете исполнения бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования за отчетный период не позднее 15 мая года, следующего за отчетным.

5. Счетная палата представляет в Жогорку Кенеш до 1 сентября года, следующего за отчетным, отчет по результатам аудиторской проверки исполнения бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования.

6. Жогорку Кенеш рассматривает и утверждает закон об исполнении бюджетов Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования за отчетный период не позднее 1 октября года, следующего за отчетным, в одном чтении.

Статья 119. Учет и финансовая отчетность

1. Бухгалтерский учет - упорядоченная система сбора, регистрации и обобщения информации в денежном выражении о состоянии финансовых и нефинансовых активов и обязательств Кыргызской Республики и соответствующей территории (государственных органов, органов местного самоуправления и созданных ими бюджетных учреждений) и операциях, приводящих к изменению вышеуказанных активов и обязательств.

Бухгалтерский учет осуществляется в соответствии с Единым планом счетов, разработанным на основе Бюджетной классификации. Единый план счетов - структурированный перечень бухгалтерских счетов, предназначенных для бухгалтерского учета операций по исполнению бюджетов и хозяйственной деятельности бюджетных учреждений.

Единый план счетов для ведения бухгалтерского учета утверждается Правительством.

2. Методологическая основа ведения бухгалтерского учета и формирования финансовой отчетности в бюджетных учреждениях определяется нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

3. Главные распорядители (распорядители, получатели) бюджетных средств при формировании финансовой отчетности применяют ведомственные (внутренние) акты с соблюдением единой методологии и стандартов бухгалтерского учета и финансовой отчетности. Представление финансовой отчетности главными распорядителями (распорядителями, получателями) бюджетных средств осуществляется на основе гласности и прозрачности, за исключением информации, содержащей государственную или иную охраняемую законом тайну.

Глава 23. Государственный внутренний финансовый контроль и аудит

Статья 120. Система государственного финансового управления и контроля

1. Финансовое управление и контроль представляют собой всеобъемлющий процесс, встроенный в деятельность бюджетного учреждения, осуществляемый его руководством и работниками.

2. Финансовое управление и контроль осуществляются через систему правил, процедур и мероприятий, разработанных бюджетным учреждением, для получения разумной гарантии того, что цели бюджетного учреждения будут достигнуты путем соблюдения законодательства, внутренних актов, надежности и достоверности финансовой и операционной отчетности, результативности и эффективности операций, сбережения активов и информации.

3. Финансовое управление и контроль охватывают все бюджетные расходные обязательства, поступления, тендерные процедуры, заключение контрактов и возвращение незаконно уплаченных сумм.

4. Финансовое управление и контроль подлежат проверке внутренним и внешним аудитом.

5. Система финансового управления и контроля регулируется нормативными правовыми актами Кыргызской Республики о финансовом управлении и контроле.

Статья 121. Государственный внутренний контроль

1. Государственный внутренний контроль - система управленческих, финансовых и других контрольных мероприятий, включая организационную структуру, методы, процедуры и внутренний аудит в секторе государственного управления.

2. Каждое бюджетное учреждение разрабатывает свою систему внутреннего контроля, которая отвечает ее требованиям и специфике.

3. Целями внутреннего контроля являются:

1) обеспечение надежности и достоверности информации;

2) соблюдение требований нормативных правовых актов Кыргызской Республики, внутренних правил, планов, процедур соответствующего бюджетного учреждения;

3) обеспечение целостности и сохранности активов.

4. Принципами системы внутреннего контроля являются:

1) законность;

2) прозрачность;

3) экономичность;

4) эффективность;

5) результативность.

Статья 122. Государственный внутренний аудит

1. Государственный внутренний аудит - независимая и объективная функция, выполняемая внутри бюджетного учреждения, включающая в себя анализ, оценку и мониторинг адекватности и эффективности системы внутреннего контроля; надежности и достоверности финансовой и управленческой информации; результативности, экономичности и эффективности деятельности и управления; сохранности активов и соблюдения законодательства Кыргызской Республики.

Внутренний аудит представляет руководству бюджетного учреждения информацию, полученную из внутренних источников, относительно бухгалтерского учета, бюджетной, оперативной отчетности и качества системы внутреннего контроля.

2. Требования к профессиональному уровню внутренних аудиторов и сертификации определяются Правительством.

Система внутреннего аудита сектора государственного управления регулируется нормативными правовыми актами Кыргызской Республики по внутреннему аудиту.

3. Внутренний аудит в органах местного самоуправления осуществляется в соответствии с законодательством о внутреннем аудите.

Статья 123. Отчетность по финансовому контролю

Уполномоченный государственный орган ежегодно отчитывается перед Правительством о состоянии систем финансового управления и контроля, внутреннего аудита бюджетных учреждений.

Статья 124. Государственный внешний аудит бюджетов

Внешний аудит формирования и исполнения бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики осуществляется Счетной палатой:

ежегодно - исполнение республиканского бюджета и бюджета Социального фонда и Фонда обязательного медицинского страхования;

один раз в два года - исполнение местных бюджетов.

Итоги аудита подлежат публикации в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Глава 24. Гласность и прозрачность бюджета и бюджетного процесса

Статья 125. Публикация бюджетов и отчета об исполнении бюджетов

1. Уполномоченный государственный орган обязан размещать на своем официальном сайте следующие документы в течение 15 дней после их утверждения (одобрения) в установленном порядке, обеспечив доступность в соответствии с Законом Кыргызской Республики "О доступе информации, находящейся в ведении государственных органов и органов местного самоуправления Кыргызской Республики" с учетом обеспечения защиты государственной или иной охраняемой законом тайны:

1) Основные направления фискальной политики;

2) проект республиканского бюджета;

3) гражданский бюджет;

4) закон о республиканском бюджете;

5) полугодовой обзор исполнения республиканского бюджета;

6) отчет Счетной палаты об аудите исполнения республиканского бюджета;

7) утвержденный годовой отчет об исполнении республиканского бюджета;

8) ежемесячные отчеты об исполнении бюджета.

2. Социальный фонд обязан размещать на своем официальном сайте следующие документы в течение 15 дней после их утверждения (одобрения) в установленном порядке с учетом обеспечения режима секретности, защиты государственной или иной охраняемой законом тайны:

1) проект бюджета;

2) закон о бюджете;

3) полугодовой обзор исполнения бюджета;

4) утвержденный годовой отчет об исполнении бюджета Социального фонда;

5) ежемесячные отчеты об исполнении бюджета.

3. Фонд обязательного медицинского страхования обязан размещать на своем официальном сайте следующие документы в течение 15 дней после их утверждения (одобрения) в установленном порядке с учетом обеспечения режима секретности, защиты государственной или иной охраняемой законом тайны:

1) проект бюджета;

2) закон о бюджете;

3) полугодовой обзор исполнения бюджета;

4) утвержденный годовой отчет об исполнении бюджета Фонда обязательного медицинского страхования;

5) ежемесячные отчеты об исполнении бюджета.

4. Главные распорядители (распорядители, получатели) бюджетных средств, органы местного самоуправления обязаны размещать на своих официальных сайтах в течение 15 дней после их утверждения (одобрения) в установленном порядке, с учетом обеспечения режима секретности, защиты государственной или иной охраняемой законом тайны, следующие документы:

1) стратегию бюджетных расходов по сектору;

2) проект бюджета главного распорядителя (распорядителя, получателя) бюджетных средств, органа местного самоуправления;

3) утвержденные бюджеты главного распорядителя (распорядителя, получателя) бюджетных средств, органа местного самоуправления;

4) годовой отчет об исполнении бюджета, в том числе отчеты о достижении индикаторов результативности;

5) ежемесячные отчеты об исполнении бюджета.

5. Сведения о текущем состоянии государственного долга Кыргызской Республики являются открытыми и подлежат размещению на официальном сайте уполномоченного государственного органа.

6. Утвержденные в установленном настоящим Кодексом порядке отчеты об исполнении бюджета подлежат публикации в течение месяца после их утверждения.

Статья 126. Гражданский бюджет

Гражданский бюджет представляет собой изложение в доступной и упрощенной форме информации (о бюджетных параметрах, приоритетах и решениях на определенный финансовый период), предусмотренной положением абзаца второго настоящей статьи. Гражданский бюджет дает возможность гражданам, включая тех, кто не имеет специального образования, получить информацию о государственных финансах.

Гражданский бюджет формируется в соответствии с методикой, утвержденной Правительством с учетом ограничений, установленных нормативными правовыми актами Кыргызской Республики в области защиты государственных секретов, и размещается на сайте уполномоченного государственного органа.

Статья 127. Общественные бюджетные слушания

1. Общественные бюджетные слушания - это мероприятие в форме открытого обсуждения вопросов формирования и исполнения бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики, проводимого по инициативе органов исполнительной власти для изучения общественного мнения, получения предложений, рекомендаций и принятия решений с учетом интересов населения.

2. Материалы к общественным бюджетным слушаниям должны публиковаться на официальном сайте за 10 дней до проведения общественных бюджетных слушаний.

3. В день проведения слушания исполнительный орган обеспечивает регистрацию участников, представителей средств массовой информации (в случае необходимости), ведение протокола и оформление итоговых документов.

4. Исполнительный орган обобщает поступившие предложения участников общественных бюджетных слушаний, направляет им ответ о решениях, принятых по результатам рассмотрения их предложений.

Глава 25. Ответственность за нарушение финансовой дисциплины

Статья 128. Нарушение бюджетного законодательства Кыргызской Республики

Неисполнение либо ненадлежащее исполнение установленного настоящим Кодексом порядка формирования и рассмотрения проектов бюджетов, утверждения, корректировки и исполнения бюджетов, контроля за исполнением бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики, составления и утверждения отчета об исполнении бюджетов бюджетной системы Кыргызской Республики признается нарушением бюджетного законодательства Кыргызской Республики.

Статья 129. Показатели оценки бюджетной прозрачности

1. Для оценки уровня бюджетной прозрачности и доступа общественности к бюджетной информации органов государственного управления и местного самоуправления в Кыргызской Республике используются бюджетные индексы.

2. Индекс открытости республиканского бюджета оценивается независимой международной организацией. По результатам независимой оценки Правительством принимаются меры для обеспечения роста прозрачности республиканского бюджета.

3. Муниципальный индекс бюджетной прозрачности оценивается некоммерческими организациями (инициативными группами граждан) в соответствии с методикой, принятой Правительством. Результаты общественной оценки принимаются во внимание органами местного самоуправления для обеспечения роста прозрачности местных бюджетов.

Статья 130. Ответственность государственных органов и органов местного самоуправления за нарушение финансовой дисциплины

1. Правительство и органы местного самоуправления самостоятельно отвечают по обязательствам, возникшим в связи с несбалансированностью соответствующего бюджета.

2. Руководители государственных органов, органов местного самоуправления, бюджетных учреждений ответственны за обеспечение соблюдения требований бюджетного законодательства Кыргызской Республики.

Должностные лица государственных органов и органов местного самоуправления, бюджетных учреждений, ответственные за своевременное поступление ресурсов в доходную часть бюджета и их расходование, в случае нарушения финансовой дисциплины и невыполнение должностных обязанностей несут ответственность, предусмотренную законодательством Кыргызской Республики.

3. При выявлении фактов нарушения финансовой дисциплины Счетная палата, а также уполномоченный государственный орган вносят Президенту Кыргызской Республики, в Жогорку Кенеш и Правительство предложения об освобождении от занимаемых должностей должностных лиц органов государственной власти, по вине которых допущены нарушения.

Статья 131. Контроль и мониторинг соблюдения финансовой дисциплины государственными органами и органами местного самоуправления

1. Уполномоченный государственный орган осуществляет мониторинг исполнения республиканского и местных бюджетов, контроль целевого использования бюджетных ассигнований, включая межбюджетные трансферты, и соблюдения финансовой дисциплины и положений настоящего Кодекса государственными органами и органами местного самоуправления.

По результатам выявленных нарушений бюджетного законодательства в ходе мониторинга, проведенного внутреннего и внешнего аудита исполнения бюджета вносятся предложения Правительству о введении ограничения на финансирование тех программ и мероприятий (выдачу межбюджетных трансфертов), при осуществлении (использовании) которых выявлены финансовые нарушения.

Порядок введения ограничений утверждается Правительством.

Выявленные факты финансовых нарушений устраняются при уточнении бюджета и составлении проекта бюджета на очередной бюджетный год и прогнозируемый период.

2. В случае выявления фактов образования и использования доходов от оказания платных услуг государственными и муниципальными органами, минуя Единый казначейский счет, сумма указанных доходов подлежит зачислению в доход соответствующего бюджета.

3. При отсутствии средств на казначейском счете бюджетного учреждения средства изымаются в доход соответствующего бюджета за счет поступлений доходов от оказания платных государственных и муниципальных услуг либо за счет сокращения бюджетных расходов.

РАЗДЕЛ X. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Глава 26. Заключительные положения

Статья 132. Вступление в силу настоящего Кодекса

Настоящий Кодекс вступает в силу в соответствии с Законом Кыргызской Республики "О введении в действие Бюджетного кодекса Кыргызской Республики".

Президент Кыргызской Республики
А.Атамбаев

г.Бишкек
от 16 мая 2016 года № 59
Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 6 апреля 2016 года

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О введении в действие Бюджетного кодекса Кыргызской Республики

Статья 1.

Ввести в действие Бюджетный кодекс Кыргызской Республики с 1 января 2017 года, за исключением статьи 87, которая вступает в силу с 1 января 2018 года.

Тел./факс: 64-26-50, 64-26-51

Статья 2.

Признать утратившими силу с 1 января 2017 года:

1) Закон Кыргызской Республики "Об основных положениях Казначейства Кыргызской Республики" от 28 мая 1994 года № 1553-XII (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1994 г., № 7, ст.232);

2) постановление Жогорку Кенеша Кыргызской Республики "О введении в действие Закона Кыргызской Республики "Об основных положениях Казначейства Кыргызской Республики" от 28 мая 1994 года № 1554-XII (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1994 г., № 7, ст.233);

3) Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 11 июня 1998 года № 78 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1998 г., № 10, ст.374);

4) Закон Кыргызской Республики "О внесении дополнений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики" от 13 июля 1999 года № 69 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1999 г., № 12, ст.537);

5) Закон Кыргызской Республики "О государственном и негосударственном долге Кыргызской Республики" от 21 сентября 2001 года № 83 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2001 г., № 9, ст.331);

6) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменения и дополнения в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 9 августа 2002 года № 138 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2002 г., № 10, ст.439);

7) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 12 июля 2003 года № 125 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2003 г., № 10, ст.435);

8) Закон Кыргызской Республики "О финансово-экономических основах местного самоуправления" от 25 сентября 2003 года № 215 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2004 г., № 2, ст.65);

9) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики" от 25 сентября 2003 года № 216 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2004 г., № 2, ст.66);

10) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 20 июля 2004 года № 93 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2004 г., № 11, ст.500);

11) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 17 сентября 2004 года № 169 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2005 г., № 2, ст.5);

12) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменения в Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 9 августа 2005 года № 144 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2005 г., № 11, ст.895);

13) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнения в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 15 июля 2006 года № 110 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2006 г., № 7, ст.582);

14) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнений в законы Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" и "О финансово-экономических основах местного самоуправления" от 14 февраля 2008 года № 14 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2008 г., № 2, ст.129);

15) Закон Кыргызской Республики "О внесении дополнений и изменений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 17 октября 2008 года № 226 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2008 г., № 8, ст.918);

16) Закон Кыргызской Республики "О внесении дополнения и изменения в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 17 февраля 2009 года № 54 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2009 г., № 2, ст.127);

17) Закон Кыргызской Республики "О внесении дополнений и изменений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике от 18 мая 2009 года № 157 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2009 г., № 5, ст.474);

18) Закон Кыргызской Республики "О внесении дополнения и изменения в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 15 июня 2009 года № 184 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2009 г., № 6, ст.558);

19) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений в Закон Кыргызской Республики "О финансово-экономических основах местного самоуправления" от 15 июля 2009 года № 213 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2009 г., № 7, ст.723);

20) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 17 июля 2009 года № 232 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2009 г., № 7, ст.742);

21) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 28 января 2010 года № 14 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2010 г., № 1, ст.14);

22) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений в Закон Кыргызской Республики "О финансово-экономических основах местного самоуправления" от 28 января 2010 года № 15 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2010 г., № 1, ст.15);

23) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнения в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики" от 17 февраля 2011 года № 1 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2011 г., № 2, ст.66);

24) Закон Кыргызской Республики "О внесении дополнения в Закон Кыргызской Республики "О государственном и негосударственном долге Кыргызской Республики" от 26 июля 2011 года № 138 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2011 г., № 7, ст.1041);

25) Закон Кыргызской Республики "О внесении дополнений и изменений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 28 июня 2012 года № 90 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2012 г., № 6, ст.2401);

26) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 29 июня 2012 года № 91 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2012 г., № 6, ст.2402);

27) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнения в Закон Кыргызской Республики "О финансово-экономических основах местного самоуправления" от 13 июля 2012 года № 106 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2012 г., № 7, ст.2717);

28) Закон Кыргызской Республики "О внесении дополнения в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 25 июля 2012 года № 141 (Ведомости Жогорку Кенеша

www.academy.kg

Кыргызской Республики, 2012 г., № 7, ст.2752);

29) статью 12 Закона Кыргызской Республики "О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики" от 10 октября 2012 года № 170 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2012 г., № 9, ст.2862);

30) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 6 февраля 2013 года № 13 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2013 г., № 2, ст.106);

31) статью 1 Закона Кыргызской Республики "О внесении дополнения и изменения в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики" от 17 июля 2013 года № 149 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2013 г., № 7, ст.906);

32) статью 4 Закона Кыргызской Республики "О внесении дополнений и изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики" от 3 августа 2013 года № 186 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2013 г., № 7, ст.943);

33) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 7 августа 2013 года № 189 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2013 г., № 7, ст.946);

34) статьи 5 и 8 Закона Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики" от 15 ноября 2013 года № 201 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2013 г., № 10, ст.1082);

35) Закон Кыргызской Республики "О внесении изменения в Закон Кыргызской Республики "О государственном и негосударственном долге Кыргызской Республики" от 2 июня 2014 года № 86 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2014 г., № 6, ст.445);

36) Закон Кыргызской Республики "О внесении дополнения в Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" от 3 марта 2015 года № 48 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2015 г., № 3, ст.229).

Статья 3.

Правительству Кыргызской Республики в шестимесячный срок с момента вступления в силу настоящего Кодекса:

1) внести в Жогорку Кенеш Кыргызской Республики предложения о приведении законов Кыргызской Республики в соответствие с Бюджетным кодексом Кыргызской Республики;

2) привести свои нормативные правовые акты в соответствие с Бюджетным кодексом Кыргызской Республики.

Президент Кыргызской Республики
А.Атамбаев

г.Бишкек
от 16 мая 2016 года № 60
Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 6 апреля 2016 года

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике

(В редакции Законов КР от 13 июля 1999г. №69, 9 августа 2002г. №138, 12 июля 2003г. №125, 25 сентября 2003г. №216, 20 июля 2004г. №93, 17 сентября 2004г. №169, 15 июля 2006г. №110, 14 февраля 2008г. №14, 17 октября 2008г. №226, 17 февраля 2009г. №54, 18 мая 2009г. №157, 15 июня 2009г. №184, 17 июля 2009г. №232, 28 января 2010г. №14, 17 февраля 2011г. №1, 28 июня 2012г. №90, 29 июня 2012г. №91, 25 июля 2012г. №141, 10 октября 2012г. №170, 6 февраля 2013г. №13, 17 июля 2013г. №149, 3 августа 2013г. №186, 7 августа 2013г. №189, 15 ноября 2013г. №201, 3 марта 2015г. №48, 22 июня 2016г. №83, 22 июня 2016г. №85)

Настоящий Закон определяет основные принципы формирования и исполнения республиканского бюджета и местных бюджетов Кыргызской Республики.

Раздел I. Общие положения

Статья 1. Состав бюджетной системы и самостоятельность бюджетов

Бюджетная система Кыргызской Республики - регламентируемая нормами права система отношений по составлению, рассмотрению, утверждению и исполнению республиканского и местных бюджетов, внебюджетных фондов, основанная на экономических отношениях и государственном устройстве Кыргызской Республики.

Основой самостоятельности бюджетов является наличие установленных законодательством Кыргызской Республики собственных источников доходов у всех звеньев бюджетной системы.

Вмешательство органов государственной власти в процесс составления и утверждения местных бюджетов не допускается, за исключением случаев, связанных с несоблюдением в местных бюджетах нормативов отчислений от общегосударственных налогов и других доходов, а также размеров трансфертов.

Вмешательство органов государственной власти в процесс исполнения местных бюджетов исполнительными органами местного самоуправления не допускается, за исключением случаев, предусмотренных настоящим Законом.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 июля 2009г. №232)

Статья 2. Бюджетный процесс

Республиканский бюджет и местные бюджеты составляются и утверждаются сроком на три года - очередной бюджетный год и два последующих прогнозируемых года.

Республиканский бюджет составляется и исполняется Правительством Кыргызской Республики, местные бюджеты - исполнительными органами местного самоуправления. Республиканский бюджет рассматривается и утверждается Жогорку Кенешем Кыргызской Республики, местные бюджеты - айылными и городскими кенешами.

Бюджет судебной власти формируется самостоятельно судебной властью и по согласованию с исполнительной и законодательной властью включается в республиканский бюджет и является его составной частью.

Порядок составления, рассмотрения, утверждения и исполнения республиканского бюджета определяется настоящим Законом, а местных бюджетов - настоящим Законом, Законом Кыргызской Республики "О финансово-экономических основах местного самоуправления, другими законами Кыргызской Республики и решениями айылных и городских кенешей в рамках законодательства Кыргызской Республики.

Изменения в Закон о республиканском бюджете, проекты законов о введении или отмене налогов, об освобождении от их уплаты, изменении финансовых обязательств государства, другие проекты законов, предусматривающие увеличение расходов, покрываемых за счет государственного бюджета, либо сокращение его доходной части, могут быть приняты только с согласия Правительства Кыргызской Республики.

(В редакции Законов КР от 13 июля 1999г. №69, 20 июля 2004г. №93, 17 октября 2008г. №226, 18 мая 2009г. №157)

Статья 3. Государственный (консолидированный) бюджет

Министерство финансов Кыргызской Республики ежегодно рассчитывает укрупненные прогнозные показатели государственного (консолидированного) бюджета Кыргызской Республики на очередной бюджетный год и два последующих прогнозируемых года, а также формирует государственный (консолидированный) бюджет и годовой отчет о его исполнении путем суммирования утвержденных в установленном порядке бюджетов, входящих в бюджетную систему Кыргызской Республики, и годовых отчетов о их исполнении.

Государственный (консолидированный) бюджет Кыргызской Республики сосредотачивает в себе часть валового внутреннего продукта (ВВП) государства, является основным финансовым планом образования и использования фонда его денежных средств и представляет собой сметы доходов и расходов соответствующих органов государственной власти и местного самоуправления.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 октября 2008г. №226)

Статья 4. Бюджет и органы государственной власти и местного самоуправления

Закон о республиканском бюджете Кыргызской Республики уполномочивает Правительство Кыргызской Республики, органы местного самоуправления на осуществление расходов и принятие обязательств.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 5. Бюджетное регулирование и бюджетно-финансовая политика

Бюджетное регулирование и прогнозирование является составной частью регулирования экономики и прогнозирования социально-экономического развития Кыргызской Республики.

Правительство Кыргызской Республики, органы местного самоуправления проводят единую бюджетно-финансовую политику.

Кыргызская Республика в рамках межгосударственных соглашений и международных договоров координирует бюджетно-финансовую политику республики с другими государствами.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 6. Межбюджетные отношения

Межбюджетными отношениями является совокупность отношений между органами государственного управления, органами местного самоуправления по вопросам регулирования бюджетных правоотношений, а также организации и осуществления бюджетного процесса.

Межбюджетные отношения основаны на четком разграничении функций и полномочий между государственными органами и органами местного самоуправления, едином распределении доходов и расходов между республиканским и местными бюджетами, единстве методологии бюджетного регулирования.

Взаимоотношения между республиканским бюджетом и местными бюджетами регулируются настоящим Законом, Законом Кыргызской Республики "О финансово-экономических основах местного самоуправления", другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Не допускается передача отдельных видов закрепленных источников доходов из одного уровня бюджета в другой уровень бюджета.

Межбюджетные отношения основываются на следующих принципах:

- распределение и закрепление доходов за каждым бюджетом бюджетной системы Кыргызской Республики;
- разграничение на постоянной или долговременной основе расходных полномочий органов государственной власти и местного самоуправления;
- определение на постоянной или долговременной основе нормативов распределения общегосударственных налогов и других доходов между бюджетами;
- выравнивание уровней минимальной бюджетной обеспеченности местных бюджетов;
- возмещение расходов, связанных с передачей расходных полномочий или принятием решений, вызвавших дополнительные расходы или потери доходов бюджетов.

Взаимоотношения между республиканским бюджетом и местными бюджетами регулируются посредством установления нормативов отчисления от общегосударственных налогов и других доходов и трансфертов.

В систему трансфертов включаются:

- выравнивающие гранты;
- стимулирующие гранты;
- категориальные гранты;
- средства, передаваемые по взаимным расчетам из одного бюджета в другой бюджет;
- бюджетные ссуды.

(В редакции Закона КР от 17 июля 2009г. №232)

Статья 7. Согласование законодательных и нормативных актов

Проекты законов и других нормативных правовых актов, в которых находят отражение вопросы, касающиеся республиканского бюджета, предварительно согласовываются с Министерством финансов Кыргызской Республики.

Нормативные правовые акты Кыргызской Республики в части вопросов, касающихся бюджета и финансов, должны соответствовать настоящему Закону, Закону Кыргызской Республики "О финансово-экономических основах местного самоуправления" и законам Кыргызской Республики о республиканском бюджете.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 8. Координационный совет по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республики

Координационный совет по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республики (далее - Координационный совет) является совещательным органом, обеспечивающим координацию действий ключевых министерств, государственных комитетов и административных ведомств по осуществлению экономической политики.

Состав Координационного совета определяет Президент Кыргызской Республики.

Координационный совет возглавляет Премьер-министр Кыргызской Республики.

Координационный совет вправе привлекать для участия в своих заседаниях других руководителей органов исполнительной власти.

При рассмотрении проекта бюджета в состав Координационного совета входят депутаты члены профильного комитета Жогорку Кенеша Кыргызской Республики и председатель Совета судей Кыргызской Республики.

(В редакции Законов КР от 17 сентября 2004г. №169, 22 июня 2016г. №85)

Статья 9. Среднесрочный прогноз бюджета

Среднесрочный прогноз бюджета представляет собой инструмент управления государственными финансами, позволяющий Правительству Кыргызской Республики иметь представление о будущих объемах ресурсов с целью планирования предстоящих расходов в целом и по каждой отрасли, четко определить приоритетные направления деятельности государства, особенно в части приоритетных инвестиционных проектов.

Среднесрочный прогноз бюджета составляется на три года, следующих за текущим, и должен отражать показатели текущего бюджетного года и трех последующих лет.

Разработка среднесрочного прогноза бюджета осуществляется на основе показателей экономического прогноза, утвержденного Правительством Кыргызской Республики.

Среднесрочный прогноз должен содержать следующие показатели:

а) доходы бюджета с выделением основных видов налогов и других доходов;

б) расходы бюджета в разрезе основных групп расходов с выделением текущих расходов, бюджет развития (в том числе капитальные вложения, геологоразведочные работы, наука и др.);

в) дефицит бюджета и источники его покрытия.

Среднесрочный прогноз бюджета представляется Министерством финансов Кыргызской Республики в Координационный совет не позднее 1 мая текущего года.

Координационный совет по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республики рассматривает среднесрочный прогноз бюджета до 15 мая и завершает разработку основных принципов, устанавливая максимальные размеры расходов по министерствам, государственным комитетам, административным ведомствам, государственным комиссиям, другим органам, финансируемым из бюджета, за исключением судебной системы.

Утвержденные Координационным советом по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республики показатели среднесрочного прогноза бюджета в виде контрольных цифр доводятся до министерств, государственных комитетов, административных ведомств, государственных комиссий, других органов, финансируемых из республиканского бюджета, за исключением судебной системы, Министерством финансов Кыргызской Республики.

Среднесрочный прогноз бюджета пересматривается не реже одного раза в полгода в случае изменения налоговой и бюджетной политики и экономической ситуации.

Показатели прогноза используются для определения доходной и расходной частей бюджета на предстоящий год.

Координационный совет по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республики после разработки среднесрочного прогноза бюджета представляет его на одобрение Президенту Кыргызской Республики.

(В редакции Законов КР от 25 сентября 2003г. №216, 20 июля 2004г. №93, 17 сентября 2004г. №169, 18 мая 2009г. №157, 28 июня 2012г. №90)

Статья 10. Кассовое исполнение бюджета

Кассовое исполнение бюджета осуществляется Центральным казначейством Министерства финансов Кыргызской Республики и его региональными отделениями через банки-агенты.

Комиссионная плата за оказанные услуги определяется Центральным казначейством Министерства финансов Кыргызской Республики на конкурсной основе.

Статья 11. Бюджетный год

Бюджетным годом на территории Кыргызской Республики является промежуток времени с 1 января по 31 декабря включительно.

(В редакции Закона КР от 28 июня 2012г. №90)

Статья 12. Гласность бюджетного процесса

Рассмотрение и утверждение республиканского и местных бюджетов производится Жогорку Кенешем Кыргызской Республики, айылными и городскими кенешами гласно и публично, за исключением рассмотрения вопросов, отнесенных законодательством Кыргызской Республики к категории государственных тайн, разглашение которых может нанести ущерб государственным интересам, суверенитету, экономической и государственной безопасности.

Постановления Жогорку Кенеша Кыргызской Республики по отчету об исполнении республиканского бюджета, айылных и городских кенешей - об исполнении местных бюджетов, Закон Кыргызской Республики о республиканском бюджете и решения айылных и городских кенешей о местных бюджетах на очередной бюджетный год и два последующих прогнозируемых года подлежат публикации в средствах массовой информации.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 октября 2008г. №226)

Статья 13. Сроки представления государственного (консолидированного) бюджета и отчетов о его исполнении

Государственный (консолидированный) бюджет на текущий год и два последующих прогнозируемых года представляется Правительству Кыргызской Республики после утверждения местных бюджетов, а годовой отчет о его исполнении - до 20 мая года, следующего за отчетным. В отчет об исполнении бюджета также включается информация о реализации Программы государственных инвестиций.

Правительство Кыргызской Республики представляет Президенту Кыргызской Республики государственный (консолидированный) бюджет после утверждения местных бюджетов, а годовой отчет о его исполнении - не позднее 15 июня года, следующего за отчетным.

Министр финансов Кыргызской Республики обеспечивает надлежащее составление и исполнение государственного бюджета.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 октября 2008г. №226)

Статья 14. Бюджетная классификация

В Кыргызской Республике используется единая классификация доходов и расходов бюджета для республиканского и местных бюджетов, утверждаемая Министерством финансов Кыргызской Республики.

Бюджетная классификация должна обеспечивать унификацию форм бюджетной статистики и сопоставимость с международной практикой.

Проект республиканского бюджета представляется на утверждение в Жогорку Кенеш Кыргызской Республики в соответствии с бюджетной классификацией, которая включает в себя организационную (административную) классификацию (по министерствам, государственным комитетам, административным ведомствам, государственным комиссиям, агентствам и другим органам исполнительной власти).

Статья 15. Бюджетные полномочия органов государственной власти и местного самоуправления

Производимые в процессе исполнения бюджета расходы бюджета не могут превышать их предельные размеры, предусмотренные в бюджетах, утвержденных Жогорку Кенешем Кыргызской Республики, айылными и городскими кенешами.

Изменения показателей утвержденного бюджета как в целом по доходам и расходам, так и по разделам, главам, подглавам доходов и основным группам, группам, подгруппам расходов могут быть приняты Жогорку Кенешем Кыргызской Республики и айылными и городскими кенешами только при наличии конкретных, обоснованных источников покрытия дополнительных расходов и выпадающих доходов.

Решения о выдаче бюджетных ссуд из республиканского бюджета министерствам, государственным комитетам, административным ведомствам, государственным комиссиям, другим центральным органам исполнительной власти, предприятиям и хозяйствующим субъектам независимо от форм собственности принимаются Правительством Кыргызской Республики в пределах средств, предусмотренных на указанные цели в бюджете на соответствующий год, утвержденном Жогорку Кенешем Кыргызской Республики.

Ссуды и кредиты, выдаваемые предприятиям, организациям и другим хозяйствующим субъектам из республиканского бюджета, предоставляются при условии выполнения ими обязательств по уплате процентов и сумм в погашение ранее предоставленных кредитов.

Решения о выдаче бюджетных ссуд местным бюджетам при возникновении у них в процессе исполнения бюджетов трудностей с финансированием первоочередных расходов принимаются Министерством финансов Кыргызской Республики.

В случае если предоставленные из республиканского бюджета бюджетные ссуды не погашены до конца бюджетного года, непогашенная ссуда взыскивается в республиканский бюджет за счет отчислений от общегосударственных налогов и других доходов, зачисляемых в местные бюджеты.

Предоставление ссуд из местных бюджетов регулируется соответствующим договором и нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Решения о выдаче ссуд из местного бюджета муниципальным предприятиям и учреждениям, бюджетам одного уровня принимаются исполнительными органами местного самоуправления и утверждаются айылными и городскими кенешами в пределах средств, предусмотренных на указанные цели в местном бюджете.

Решения о списании задолженностей местных бюджетов, а также хозяйствующих субъектов по ссудам, выданным из республиканского бюджета, принимаются Правительством Кыргызской Республики по согласованию с Жогорку Кенешем Кыргызской Республики, а решения о списании задолженностей по ссудам, выданным из местных бюджетов, - исполнительными органами местного самоуправления по согласованию с айылными и городскими кенешами. Решения об изменении условий возврата задолженностей по ссудам, выданным из республиканского бюджета, принимаются Правительством Кыргызской Республики, а по ссудам, выданным из местных бюджетов, - исполнительными органами местного самоуправления по согласованию с айылными и городскими кенешами.

В случае ликвидации юридического лица в связи с банкротством требования кредитора погашаются в порядке, предусмотренном Гражданским кодексом Кыргызской Республики и Законом Кыргызской Республики "О банкротстве (несостоятельности)".

Министерство финансов Кыргызской Республики имеет право перераспределять в процессе исполнения бюджета ассигнования между статьями расходов без уменьшения защищенных статей расходов (заработная плата, денежное довольствие, отчисления в Социальный фонд Кыргызской Республики, медикаменты и перевязочные средства, питание, стипендии, пенсии и пособия, дотации Социальному фонду Кыргызской Республики) в пределах общих расходов по основным группам, группам и подгруппам расходов классификации функций органов государственного управления и местного самоуправления, утвержденных Жогорку Кенешем Кыргызской Республики, а также в пределах общих ассигнований по министерству, государственному комитету, административному ве-

домству, государственной комиссии и другому центральному органу исполнительной власти, утвержденных постановлением Правительства Кыргызской Республики о республиканском бюджете на соответствующий год.

Министерства, государственные комитеты, административные ведомства, государственные комиссии, другие центральные органы исполнительной власти и прочие распорядители кредитов имеют право по согласованию с Министерством финансов Кыргызской Республики уточнять в процессе исполнения бюджета ассигнования по сметам подведомственных им бюджетных учреждений и организаций в целом и по статьям расходов (не уменьшая расходы на защищенные статьи) в пределах общих ассигнований, утвержденных им постановлением Правительства Кыргызской Республики о республиканском бюджете на соответствующий год.

Правительство Кыргызской Республики имеет право издавать подробные инструкции для реализации вышеозначенных правил и определения любых исключений из таких правил.

Изменения в показатели республиканского и местных бюджетов по основным разделам, главам и подглавам доходов, основным группам, группам и подгруппам расходов, по защищенным статьям расходов, а также по размеру дефицита (профицита) бюджетов, утвержденные в установленном порядке, могут быть внесены Жогорку Кенешем Кыргызской Республики и айылными и городскими кенешами только при особых обстоятельствах на основании мотивированных и обоснованных предложений соответственно Правительства Кыргызской Республики и органов местного самоуправления.

Изменения и дополнения в утвержденные бюджеты вносятся в показатели бюджета текущего года без изменения параметров бюджета последующих прогнозируемых лет.

Министр финансов выступает в качестве единственного агента Правительства Кыргызской Республики по вопросам привлечения внешних и внутренних заемных средств, предоставления кредитов и гарантий.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 сентября 2004г. №169, 15 июля 2006г. №110, 17 октября 2008г. №226, 17 июля 2009г. №232, 28 июня 2012г. №90, 29 июня 2012г. №91)

Статья 16. Порядок проведения взаиморасчетов между бюджетами

В случае принятия Жогорку Кенешем Кыргызской Республики или Правительством Кыргызской Республики после утверждения бюджетов нормативных актов, в соответствии с которыми увеличиваются расходы или уменьшаются доходы местных бюджетов, соответствующие суммы компенсируются из республиканского бюджета.

Правительству Кыргызской Республики предоставляется право не позднее чем за 30 дней до окончания квартала вносить уточнения во взаимные расчеты республиканского бюджета с местными бюджетами в связи с уточнением показателей по контингенту общегосударственных регулирующих налогов и других доходов, вызванным изменением объемов производства (работ, услуг), уровней цен, темпов инфляции и другими процессами, происходящими в экономике республики.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 17. Полномочия органов государственной власти и местного самоуправления по использованию превышения доходов над расходами

Доходы, дополнительно полученные при исполнении республиканского и местных бюджетов, распределяемые по нормативам отчислений, утвержденных Жогорку Кенешем, а также суммы превышения доходов над расходами, образующиеся на конец года в результате перевыполнения доходов или экономии в расходах, остаются в распоряжении соответственно Правительства Кыргызской Республики и органов местного самоуправления, изъятию не подлежат и используются на финансирование расходов соответственно республиканского и местных бюджетов по усмотрению Правительства и айылных и городских кенешей. При перевыполнении плановых показателей по общегосударственному налогу или доходу (с учетом плана по погашению недоимки, сложившейся за предыдущие годы), указанному в статье 31 настоящего Закона, сумма перевыполнения плановых показателей по данному общегосударственному налогу или доходу зачисляется в местный бюджет по установленному Жогорку Кенешем Кыргызской Республики нормативу от суммы перевыполнения.

В отдельных случаях по решению Жогорку Кенеша Кыргызской Республики свободный остаток средств, образовавшийся на конец отчетного финансового года (превышение доходов над расходами за минусом оборотной кассовой наличности, образованной в соответствии со статьей 23 настоящего Закона), в процессе исполнения республиканского бюджета может быть полностью (либо частично) направлен на погашение внутреннего государственного долга Кыргызской Республики.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 18. Расходы, осуществляемые до утверждения бюджета

В случае если до конца текущего года проект бюджета не будет утвержден, Правительство Кыргызской Республики и органы местного самоуправления до его утверждения вправе производить расходы ежемесячно в пределах одной двенадцатой части годовой суммы расходов, предусмотренной в проекте бюджета, внесенном Правительством Кыргызской Республики на рассмотрение Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, исполнительными органами местного самоуправления - айылных и городских кенешей.

(В редакции Законов КР от 17 октября 2008г. №226, 29 июня 2012г. №91)

Статья 19. Доходы бюджета

Доходы бюджета образуются преимущественно за счет поступлений прямых и косвенных налогов, неналоговых и других доходов, установленных Налоговым кодексом и законами Кыргызской Республики.

Доходы, поступившие в бюджет, используются для финансирования расходов бюджета в соответствии с законом Кыргызской Республики о республиканском бюджете и нормативными правовыми актами айылных и городских кенешей о местном бюджете.

Неналоговые доходы - это поступления денежных средств в республиканский и местные бюджеты Кыргызской Республики в виде сборов, платежей и иных неналоговых доходов, предусмотренных законо-

Тел./факс: 64-26-50, 64-26-51

дательством Кыргызской Республики, а также поступления денежных средств за оказанные органами государственной власти и местного самоуправления услуги и работы в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Внешние и внутренние источники финансирования дефицита бюджета в доходной части бюджета не отражаются.

Правительство Кыргызской Республики устанавливает специальный порядок формирования и использования бюджетных средств при реализации проектов государственно-частного партнерства, связанных с налоговыми и неналоговыми доходами бюджета.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 28 января 2010г. №14, 3 марта 2015г. №48)

Статья 19[1]. Специальные средства бюджетных учреждений

Специальные средства - это средства бюджетных учреждений, получаемые от реализации продукции, выполнения работ и оказания услуг и (или) осуществления иных видов деятельности, зачисляемые на специальные счета в соответствии с действующими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Специальные средства отражаются в государственном бюджете, при этом в нормативных правовых актах, регулирующих поступления на специальный счет бюджетного учреждения, данные средства должны быть четко указаны как специальные средства. В случае отсутствия соответствующих нормативных правовых актов средства не могут быть зачислены на специальный счет учреждения и поступают в доход государственного бюджета.

В состав специальных средств не могут включаться следующие доходы:

- обязательные платежи, установленные в соответствии с налоговым и таможенным законодательством, законодательством о неналоговых платежах;
- штрафы, пени и другие финансовые санкции за нарушение норм, определенных законодательством Кыргызской Республики;
- средства, поступающие в виде возмещения ущерба, причиненного правонарушением, а также средства от реализации конфискованных товаров, орудий совершения правонарушений и иной продукции.

(В редакции Законов КР от 28 июня 2012г. №90, 7 августа 2013г. №189)

Статья 20. Расходы бюджета

В бюджете на соответствующий год предусматриваются расходы на мероприятия, намечаемые к осуществлению в этом же году.

При проведении в планируемом году мероприятий, требующих в последующие годы значительных размеров бюджетных ассигнований, министерствам, государственным комитетам, административным ведомствам, государственным комиссиям и другим центральным органам исполнительной власти предусматривается выделение указанных средств в пределах финансовых возможностей государства.

При составлении республиканского и местных бюджетов принимаются только те расходы, которые вытекают из выполнения функций и задач государства и местного самоуправления. В этих целях проводится оценка необходимости расходов, проверка наличия проектов и обоснованных расчетов к сметам затрат.

Расходная часть бюджетов в исключительных случаях может содержать субсидии юридическим лицам для обеспечения исполнения функций и задач государства и местного самоуправления.

Для принятия программ по развитию проводятся также исследования экономической эффективности от вложений. При необходимости используются заключения независимых экспертов, подтверждающие целесообразность вложения средств.

В расходную часть включаются ассигнования на капитальные вложения для действующих и вновь создаваемых хозяйствующих субъектов.

Планирование капитальных вложений из республиканского бюджета осуществляется Министерством финансов Кыргызской Республики, а планирование капитальных вложений из местных бюджетов - исполнительными органами местного самоуправления. Объемы капитальных вложений, включаемые в показатели среднесрочного бюджета и бюджета на соответствующий планируемый год, должны включать объемы капитальных вложений, финансируемых за счет всех источников финансирования (внутренних и внешних), в том числе объемы капитальных вложений, осуществляемых из средств, которые предоставляются непосредственно предприятиям и организациям в форме кредитов или грантов, а также объемы капитальных вложений по всем инвестиционным проектам, финансируемым из внешних источников.

Ассигнования, выделяемые на строительство объектов промышленно-производственного назначения, носят возвратный характер и предоставляются с уплатой процентов. В расходную часть бюджета включаются также средства на выдачу ссуд министерствам, государственным комитетам, административным ведомствам, государственным комиссиям и другим центральным органам исполнительной власти, предприятиям и хозяйствующим субъектам.

В расходной части бюджета отражаются также дотации и другие средства, выделяемые Социальному фонду Кыргызской Республики. Социальный фонд Кыргызской Республики, осуществляющий свою деятельность вне бюджета, отчитывается перед Правительством Кыргызской Республики за использование бюджетных ассигнований, получаемых из бюджета.

Показатели расходов, отражаются в бюджете с выделением бюджета текущих расходов и бюджета развития, а также основных видов и статей расходов в соответствии с классификацией доходов и расходов бюджета.

Расходы, связанные с погашением основной суммы кредитов, полученных из внутренних и внешних источников на финансирование дефицита бюджета, в расходной части бюджета не отражаются, а указываются за его балансом в разделе "Источники покрытия дефицита бюджета" со знаком минус.

В расходной части бюджета отражаются средства, выделяемые Фонду медицинского страхования Кыргызской Республики на исполнение Программы государственных гарантий. Фонд медицинского страхования Кыргызской Республики осуществляет финансирование организаций здравоохранения независимо от форм собственности из средств государственного бюджета на договорной основе. Фонд медицинского страхования Кыргызской Республики за использование бюджетных ассигнований, получаемых из бюджета, отчитывается перед Наблюдательным советом по реформе здравоохранения и обязательному медицин-

www.academy.kg

скому страхованию.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 февраля 2009г. №54)

Статья 21. Резервные фонды

В республиканском бюджете Кыргызской Республики образуются резервный фонд Торага Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, резервный фонд Президента Кыргызской Республики и резервный фонд Правительства Кыргызской Республики для покрытия непредвиденных расходов по экономическим, социально-культурным и другим мероприятиям, которые не могли быть предусмотрены при утверждении республиканского бюджета Кыргызской Республики, в пределах до 1 процента к объему расходов бюджета по каждому резервному фонду (без учета указанных резервных фондов), а также резервных фондов глав государственных администраций.

В местных бюджетах образуются резервные фонды органов местного самоуправления в пределах до 1 процента к объему их расходов (без учета резервных фондов).

В целях аккумулирования дополнительных финансовых ресурсов и их рационального использования в неблагоприятные периоды для экономики страны и бюджетной системы, а также для финансового обеспечения социально значимых мероприятий формируется Резервный фонд Кыргызской Республики. Порядок формирования и использования Резервного фонда Кыргызской Республики определяется Президентом Кыргызской Республики.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 14 февраля 2008г. №14, 15 июня 2009г. №184, 17 февраля 2011г. №1)

Статья 21^{1}. Фонд развития регионов

Фонды развития регионов - денежные средства, образуемые в соответствии с законодательством за счет отчислений от конкретных видов доходов или иных поступлений, используемые на развитие и содержание инфраструктуры местного значения и осуществление иных конкретных мероприятий целевого назначения.

Средства фонда не могут быть использованы на цели, не соответствующие назначению.

Порядок формирования фондов и зачисления этих средств определяется Правительством Кыргызской Республики.

Средства фондов не могут влиять на снижение бюджетного финансирования регионов при формировании республиканского бюджета.

(В редакции Закона КР от 17 июля 2013г. №149)

Статья 22. Ответственность органов государственной власти и местного самоуправления за несбалансированность бюджета, а также государственных и муниципальных служащих за ненадлежащее исполнение бюджета и нарушение финансовой дисциплины

Правительство Кыргызской Республики и органы местного самоуправления самостоятельно отвечают по обязательствам, возникшим в связи с несбалансированностью соответствующего бюджета.

Руководители и служащие министерств, государственных комитетов, административных ведомств, государственных комиссий, других центральных органов исполнительной власти, местных государственных администраций, органов местного самоуправления, ответственные за расходование бюджетных средств, несут установленную законодательством Кыргызской Республики персональную ответственность за нарушения финансовой дисциплины и невыполнение обязанностей, связанных с исполнением бюджета.

При выявлении фактов нарушения государственной, финансовой дисциплины Министерство финансов вносит предложения Президенту Кыргызской Республики, Правительству Кыргызской Республики об освобождении от занимаемых должностей руководителей государственных администраций, министерств, государственных комитетов, ведомств, по вине которых допущены указанные нарушения.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 23. Оборотная кассовая наличность

Жогорку Кенеш Кыргызской Республики, айылные и городские кенеши утверждают в составе бюджетов сверх предусмотренных расходов объем оборотной кассовой наличности за счет остатков средств по соответствующему бюджету на начало нового финансового года. Оборотная кассовая наличность может быть в течение года использована на покрытие временных кассовых разрывов и должна быть восстановлена в том же году до размеров, установленных при утверждении бюджетов.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 24. Понятие профицита и дефицита бюджета

Превышение государственных доходов над расходами составляет профицит бюджета, а превышение государственных расходов над доходами составляет дефицит бюджета.

Статья 25. Предельный размер дефицита республиканского бюджета

Предельный размер дефицита республиканского бюджета ежегодно утверждается Жогорку Кенешем Кыргызской Республики.

Статья 26. Источники покрытия дефицита бюджета

Основной формой привлечения средств для покрытия дефицита бюджета является формирование государственной задолженности на основе добровольных займов, носящих возвратный характер, с уплатой соответствующего процента.

На покрытие дефицита бюджета могут быть привлечены внешние источники финансирования в виде кредитов, предоставляемых Правительству Кыргызской Республики иностранными инвесторами, международными организациями.

На покрытие дефицита бюджета направляются доходы от приватизации объектов, находящихся в государственной собственности, и возврата основной суммы ранее выданных бюджетных ссуд и кредитов.

Внутренние и внешние источники покрытия дефицита бюджета отражаются за его балансом в разделе "Источники покрытия дефицита бюджета".

(В редакции Закона КР от 28 июня 2012г. №90)

Статья 27. Проверка составления и исполнения республиканского и местных бюджетов

Проверка составления и исполнения республикан-

ского и местных бюджетов осуществляется Счетной палатой Кыргызской Республики. Государственные и местные финансовые органы по требованию Счетной палаты обязаны предоставлять копии документов, необходимых для проверки составления и исполнения бюджета. Счетная палата представляет Президенту Кыргызской Республики, Жогорку Кенешу Кыргызской Республики отчет о результатах проверки.

(В редакции Законов КР от 9 августа 2002г. №138, 17 октября 2008г. №226, 28 июня 2012г. №90)

Статья 28. Чрезвычайный бюджет

При введении чрезвычайного положения в республике или в отдельных местностях по представлению Правительства Кыргызской Республики Жогорку Кенешем Кыргызской Республики может быть утвержден дополнительный чрезвычайный бюджет с целевым назначением на финансирование мероприятий, связанных с чрезвычайными обстоятельствами.

Постановлением Жогорку Кенеша Кыргызской Республики определяются источники доходов для финансирования расходов по чрезвычайному бюджету. Введение дополнительных налогов, взносов, сборов, платежей для финансирования расходов чрезвычайного бюджета производится по представлению Правительства Кыргызской Республики решением Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Статья 29. Понятие секвестра расходов республиканского бюджета

Под секвестром расходов понимается сокращение в установленных пропорциях статей расходов республиканского бюджета в условиях ожидаемого невыполнения доходной части бюджета, а также в целях предотвращения образования задолженностей по выплате пенсий и заработной платы работникам бюджетной сферы. Решение о введении секвестра на текущий бюджетный год принимается на основе анализа фактического исполнения республиканского бюджета за квартал и ожидаемой оценки исполнения доходов до конца бюджетного года. Секвестр расходов республиканского бюджета утверждается Жогорку Кенешем Кыргызской Республики по представлению Правительства Кыргызской Республики.

Перечень статей, подлежащих секвестеризации, а также размер сокращения устанавливаются Координационным советом по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республики по единой ставке. По отдельным статьям расходов может быть установлен льготный режим секвестра.

Секвестеризация бюджетных средств, предусмотренных законом на финансирование судебной системы Кыргызской Республики в текущем финансовом году, допускается только с согласия Совета судей Кыргызской Республики.

(В редакции Закона КР от 18 мая 2009г. №157)

Статья 30. Внебюджетные фонды

Создание внебюджетных фондов министерств, государственных комитетов, административных ведомств, государственных комиссий и других центральных органов исполнительной власти, местных государственных администраций, органов местного самоуправления запрещается, за исключением Социального фонда Кыргызской Республики, Фонда медицинского страхования Кыргызской Республики, а также внебюджетных фондов, образуемых за счет добровольных пожертвований и взносов.

Вопросы создания внебюджетных фондов Социального фонда Кыргызской Республики регулируются Законом Кыргызской Республики "О Социальном фонде Кыргызской Республики.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 сентября 2004г. №169, 17 февраля 2009г. №54, 3 августа 2013г. №186)

Раздел II. Состав доходов бюджета Кыргызской Республики

Статья 31. Общегосударственные налоги и другие доходы

1. К общегосударственным налогам и другим доходам относятся:

1) подоходный налог;

2) налог с продаж;

2^{1}) налог за пользование недрами (роялти);

3) налог на основе обязательного патента;

4) налог на основе добровольного патента;

5) упрощенная система налогообложения на основе единого налога;

6) доходы от использования имущества, находящегося в государственной или муниципальной собственности;

7) доходы от продажи или иного возмездного отчуждения имущества, находящегося в государственной или муниципальной собственности;

8) доходы от платных услуг и работ, оказываемых государственными органами и органами местного самоуправления, а также бюджетными учреждениями, подведомственными органам исполнительной власти и местного самоуправления, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

9) средства, полученные в результате применения мер материальной, административной и уголовной ответственности, в частности: штрафы, конфискация, компенсация;

9^{1}) поступления официальных трансфертов от международных доноров;

10) другие общегосударственные налоги и доходы, устанавливаемые в законодательном порядке.

2. Общегосударственные налоги и другие доходы могут поступать как в республиканский, так и в местные бюджеты.

(В редакции Законов КР от 28 января 2010г. №14, 28 июня 2012г. №90, 22 июня 2016г. №83)

Статья 32. Доходы республиканского бюджета

В республиканский бюджет поступают:

1) отчисления от общегосударственных налогов и других доходов;

2) налог на добавленную стоимость;

3) акцизный налог;

4) налог на прибыль;

5) налог за пользование недрами (бонусы);

6) *(утратил силу Законом КР от 22 июня 2016г. №83)*

7) импортные и экспортные таможенные пошлины;

8) проценты по кредитам (ссудам), выдаваемым из республиканского бюджета;

9) сбор за выдачу специалисту свидетельства на право ведения операций с ценными бумагами;

10) комиссионный сбор за регистрацию эмиссии ценных бумаг;

11) сбор за регистрацию залога, произведение выписки из Единого государственного реестра и допол-

«Нормативные акты Кыргызской Республики» от 8 августа 2016 г. №31-32

нительное залоговое уведомление;

12) сбор за регистрацию (перерегистрацию) транспортных средств;

13) консульские сборы;

14) сбор и отчисления за осуществление туристской и альпинистской деятельности;

15) незаконно полученные доходы, в том числе за осуществление деятельности без лицензии, в отношении которых установлен лицензионный порядок;

16) доходы от проведения государственных и стимулирующих лотерей;

17) плата за апробирование и клеймение ювелирных (бытовых) изделий из драгоценных металлов (техническая экспертиза и контрольные анализы драгоценных металлов);

18) доходы от аренды объектов, находящихся в государственной собственности;

19) доходы концессионные (от аренды имущества, земли и ее недр иностранными инвесторами);

20) плата за загрязнение окружающей среды (включая плату за сбросы, выбросы загрязняющих веществ и размещение отходов);

21) доходы за оказанные государственными организациями платные услуги и выполненные работы согласно реестру, утверждаемому Правительством Кыргызской Республики;

22) доходы за прохождение альтернативной (вневойсковой) службы;

23) доходы за пользование природными ресурсами;

24) доходы от реализации конфискованного имущества, имущества, безвозмездно перешедшего в установленном порядке в государственную собственность, в том числе товары и транспортные средства, оформленные в таможенном режиме отказа в пользу государства;

25) доходы от прибыли Национального банка Кыргызской Республики;

26) доходы от дивидендов на государственный пакет акций;

27) государственная пошлина, взимаемая в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в республиканский бюджет;

28) доходы уголовно-исполнительных инспекций;

29) суммы, взыскиваемые с лиц, виновных в хищении и недостаче материальных ценностей, административные штрафы и санкции, взимаемые государственными органами и их территориальными подразделениями, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики;

30) прочие неналоговые, иные доходы, предусмотренные законами Кыргызской Республики.

(В редакции Законов КР от 28 января 2010г. №14, 28 июня 2012г. №90, 10 октября 2012г. №170, 22 июня 2016г. №83)

Статья 33. Доходы местных бюджетов

1. В местные бюджеты айыла и города поступают:

1) отчисления от общегосударственных налогов и других доходов;

2) доходы от управления и распоряжения муниципальным имуществом;

3) земельный налог;

4) налог на имущество;

5) *(утратил силу Законом КР от 22 июня 2016г. №83)*

6) арендная плата за землю, взимаемая за право пользования землями Фонда перераспределения сельскохозяйственных угодий;

7) государственная пошлина, взимаемая в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в местный бюджет;

8) доходы муниципальных учреждений за оказанные ими платные услуги и выполненные работы, согласно реестру, утверждаемому айылным и городским кенешами;

9) административные штрафы и другие санкции, кроме административных штрафов, взимаемых за правонарушения, посягающие на правила безопасности движения и эксплуатации транспортных средств;

10) трансферты, добровольные взносы;

11) иные неналоговые и другие доходы, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики.

2. *(Утратил силу Законом КР от 29 июня 2012г. №91)*

(В редакции Законов КР от 28 января 2010г. №14, 29 июня 2012г. №91, 25 июля 2012г. №141, 22 июня 2016г. №83)

Статья 34. Порядок отчисления от общегосударственных налогов и других доходов в местные бюджеты

В местные бюджеты производятся отчисления от общегосударственных налогов и других доходов по нормативам, а также от сумм, поступивших от штрафов, пени и других санкций, налагаемых налоговыми органами по данным видам налогов и других доходов.

Нормативы отчислений от общегосударственных налогов и других доходов утверждаются Жогорку Кенешем Кыргызской Республики. Распределение поступлений от общегосударственных налогов и других доходов между республиканским и местными бюджетами устанавливается законом о республиканском бюджете.

Утвержденные нормативы отчислений от общегосударственных налогов и других доходов Министерством финансов Кыргызской Республики доводятся до органов местного самоуправления.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 15 июня 2009г. №184)

Раздел III. Система трансфертов в Кыргызской Республике

Статья 35. Трансферты в бюджетной системе Кыргызской Республики

Категориальные гранты - трансферты, предоставляемые из республиканского бюджета на безвозмездной и безвозвратной основе для финансирования определенных видов расходов местного бюджета, гарантированных государством.

Категориальные гранты выделяются из республиканского бюджета органам местного самоуправления на основе формулы, рассчитывающей потребность в финансировании государственных программ на местном уровне. Методы и формула расчета категориальных грантов определяются Правительством Кыргызской Республики.

Конкретизация размеров категориального гранта для образования ежегодно устанавливается в объемах, необходимых для обеспечения исполнения государственных минимальных социальных стандартов.

Категориальные гранты распределяются Министерством финансов Кыргызской Республики местным бюджетам в соответствии с установленными методами и формулой.

Выравнивающие гранты - трансферты, предоставляемые из республиканского бюджета для обеспечения финансирования расходов местных бюджетов в соответствии с минимальными государственными социальными стандартами с целью поддержания стабильного социально-экономического положения.

Выравнивающие гранты рассчитываются и распределяются на основе формулы, утвержденной Правительством Кыргызской Республики, которая учитывает финансовый разрыв между потенциалом доходов и потребностями местного бюджета на финансирование расходов местного сообщества.

Выравнивающие гранты распределяются Министерством финансов Кыргызской Республики местным бюджетам в соответствии с установленными методами и формулой.

Долевые (стимулирующие) гранты - трансферты, предоставляемые из республиканского бюджета органам местного самоуправления в целях стимулирования эффективного расходования бюджетных средств, средств по государственным приоритетным программам и проектам, увеличения доходов местных бюджетов и более полной мобилизации местных источников доходов.

Долевые (стимулирующие) гранты предоставляются органам местного самоуправления на конкурсной основе. Органы местного самоуправления вправе подавать заявки на получение долевых (стимулирующих) грантов в соответствии с условиями, утвержденными Правительством Кыргызской Республики.

Размеры грантов и их перечень могут пересматриваться ежегодно в законе о республиканском бюджете. Методы, формулы расчета и условия предоставления грантов не подлежат изменению в течение трех лет.

Средства, передаваемые по взаимным расчетам из одного бюджета в другой бюджет, передаются в соответствии со статьей 16 настоящего Закона.

Бюджетные ссуды - средства, предоставляемые другому бюджету на возвратной, срочной и беспроцентной основе. Бюджетные ссуды предоставляются на срок до 12 месяцев в рамках бюджетного года. Бюджетные ссуды предоставляются в соответствии со статьей 15 настоящего Закона.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 сентября 2004г. №169, 17 июля 2009г. №232, 28 января 2010г. №14)

Статья 36. Санкции за несоблюдение нормативов отчислений от общегосударственных налогов, других доходов, а также размеров трансфертов

Министерство финансов Кыргызской Республики осуществляет контроль за правильностью распределения общегосударственных налогов, неналоговых и других доходов между бюджетами, правильностью исчисления и целевым использованием трансфертов.

В случаях нарушения размера и порядка зачисления общегосударственных налогов, неналоговых и других доходов, нецелевого использования трансфертов Правительство Кыргызской Республики имеет право приостанавливать финансирование отдельных общегосударственных программ и мероприятий, осуществляемых на территории регионов, выдачу всех видов трансфертов, а также передачу средств по бюджетным ссудам и взаимным расчетам.

Должностные лица органов государственной власти, ответственные за порядок исчисления трансфертов, несут персональную ответственность за правильность их исчисления.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 июля 2009г. №232)

Раздел IV. Распределение обязанностей по расходам между бюджетами

Статья 37. Структура расходных обязательств в бюджетной системе Кыргызской Республики

1. В Кыргызской Республике устанавливается следующая структура распределения расходных обязательств:

1) расходные обязательства Правительства Кыргызской Республики - бюджетные обязательства Правительства Кыргызской Республики, возникающие при выполнении органами государственного управления функций и полномочий, исполнение которых согласно законодательству Кыргызской Республики, вступившим в установленном законом порядке в силу международным договорам, участником которых является Кыргызская Республика, и иным договорам и соглашениям, должно происходить за счет средств республиканского бюджета;

2) расходные обязательства органов местного самоуправления - бюджетные обязательства органов местного самоуправления, возникающие в соответствии с наделенными функциями органов местного самоуправления, установленными законодательством Кыргызской Республики, финансирование которых осуществляется из местных бюджетов органов местного самоуправления;

3) смешанные расходные обязательства - бюджетные обязательства Правительства Кыргызской Республики, местных государственных администраций, органов местного самоуправления, финансируемые из республиканского и местных бюджетов.

2. Из республиканского бюджета финансируются мероприятия, имеющие общегосударственное значение, ответственность по которым полностью возлагается на Правительство Кыргызской Республики через соответствующие государственные органы управления. В данную категорию включаются расходы:

1) на государственные услуги общего назначения, предусматривающие ассигнования на исполнительные и законодательные органы государственной власти, финансовую и налогово-бюджетную деятельность (включая аппараты местных органов), внешнеполитическую деятельность, фундаментальные научные исследования, плановые и статистические службы, формирование государственного и мобилизационного резервов, другие государственные услуги общего назначения;

2) на оборону, общественный порядок и безопасность;

3) на содержание государственных предприятий, учреждений образования, здравоохранения, социального страхования и социального обеспечения, физической культуры, телевидения, радиовещания, издательств, жилищно-коммунального, сельского, водного, лесного хозяйства, рыболовства и охоты, горнодобывающей промышленности и минеральных ресурсов (за исключением топлива), обрабатывающей промыш-

ленности, строительства;

4) на топливно-энергетический комплекс;

5) на транспорт и связь;

6) на прочие услуги, связанные с экономической деятельностью (торговля, туризм, стандартизация и метрология, геодезия и картография, гидрометеорология и другие);

7) на прочие мероприятия, не отнесенные к основным группам (операции с государственными долговыми обязательствами, трансферты местным бюджетам, другие не классифицированные по основным группам расходы, осуществляемые за счет республиканского бюджета), а также расходы, учитывающие операции, связанные с выдачей и погашением бюджетных ссуд, приобретением акций государства, приватизацией государственной собственности;

8) на содержание аппаратов местных государственных администраций областей, региональных архивов;

9) на выполнение обязательств Правительства Кыргызской Республики по соглашениям о государственно-частном партнерстве.

3. Из республиканского и местных бюджетов финансируются мероприятия, в отношении которых Праительство Кыргызской Республики разделяет ответственность по финансированию посредством трансфертов, устанавливаемых в соответствии с настоящим Законом.

4. Средства местных бюджетов направляются:

1) на решение органами местного самоуправления вопросов местного значения, установленных законодательством Кыргызской Республики;

2) на содержание муниципальных предприятий, учреждений образования, здравоохранения, культуры, социального страхования и социального обеспечения, физической культуры, телевидения, радиовещания, издательств, жилищно-коммунального, сельского, водного, лесного хозяйства, рыболовства и охоты;

3) на транспорт, находящийся в ведении органов местного самоуправления;

4) на прочие мероприятия, определенные законом или нормативными правовыми актами органов местного самоуправления в качестве подлежащих финансированию из местного бюджета, а также расходы, учитывающие операции, связанные с выдачей и погашением бюджетных ссуд, приобретением акций государства, приватизацией муниципальной собственности, соглашениями о государственно-частном партнерстве, предусматривающими софинансирование из местного бюджета.

(В редакции Законов КР от 28 января 2010г. №14, 15 ноября 2013г. №201)

Статья 38. Стабильность системы распределения бюджетных обязанностей и порядок определения бюджетных программ, требующих дополнительного финансирования

Перераспределение обязанностей по бюджетным расходам между органами государственной власти и местного самоуправления, установленных статьей 37 настоящего Закона, запрещается, за исключением особых случаев, определяемых решением Жогорку Кенеша Кыргызской Республики. В таких случаях орган, передающий данные обязанности органу, принимающему на себя данные обязанности, должен предоставить соответствующую бюджетную компенсацию.

Действия органов государственной власти в течение или между бюджетными годами по осуществлению различных программ или мероприятий, которые заведомо повлекут за собой увеличение расходов местных бюджетов без соответствующих источников финансирования (компенсации), запрещаются.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Раздел V. Организация работы по составлению и исполнению республиканского бюджета Кыргызской Республики

Статья 39. Максимальные размеры расходов

Максимальные размеры расходов устанавливаются Координационным советом по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республики, исходя из финансовых возможностей государства, в целях предотвращения нереальных и завышенных заявок по каждому министерству, государственному комитету, административному ведомству, государственной комиссии, другому центральному органу исполнительной власти, финансируемому из бюджета в пределах общих расходов по каждой основной группе расходов, предусмотренных среднесрочным прогнозом бюджета.

Максимальные размеры расходов доводятся Министерством финансов Кыргызской Республики до органов, указанных в части первой настоящей статьи, в срок согласно календарному плану, установленному Правительством Кыргызской Республики, одновременно с инструктивными указаниями о составлении бюджета на очередной бюджетный год и два последующих прогнозируемых года.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 октября 2008г. №226)

Статья 40. Составление республиканского бюджета

Составление проекта республиканского бюджета Кыргызской Республики осуществляется Министерством финансов Кыргызской Республики согласно календарному плану, утверждаемому Правительством Кыргызской Республики, на основании прогнозов социально-экономического развития республики.

Министерства, государственные комитеты, административные ведомства, государственные комиссии, фонды и другие органы исполнительной власти, государственные организации, подчиненные Правительству Кыргызской Республики, составляют на основе контрольных цифр, утвержденных Координационным советом по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республики, проекты сводных смет расходов бюджетных учреждений, финансируемых из республиканского бюджета, смет доходов и расходов по их специальным средствам - и представляют их в Министерство финансов Кыргызской Республики не позднее чем за 6 месяцев до начала соответствующего финансового года.

Совет судей Кыргызской Республики рассматривает проекты бюджетов Верховного суда Кыргызской Республики, Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, Судебного департамента Кыргызской Республики (включая бюджеты местных судов), Учебного центра судей при Верховном суде Кыргызской Республики на очередной бюджетный год

и два последующих планируемых года, обобщает их и в качестве единого проекта бюджета судов направляет для согласования в Правительство Кыргызской Республики не позднее чем за 8 месяцев до начала следующего финансового года. При наличии разногласий Правительство Кыргызской Республики образует Специальную комиссию для согласования единого проекта бюджета судов. Представители Совета судей Кыргызской Республики и Специальной комиссии Правительства Кыргызской Республики обязаны не позднее чем за 6 месяцев до начала следующего финансового года провести и завершить процедуру согласования. В случае наличия разногласий Правительство Кыргызской Республики включает в проект республиканского бюджета, подлежащий направлению в Жогорку Кенеш Кыргызской Республики, предложения Совета судей Кыргызской Республики без изменений и прилагает свое заключение.

При формировании бюджета на соответствующий год объем расходной части бюджета судебной системы может быть ниже утвержденных показателей предыдущего года только с согласия Совета судей Кыргызской Республики.

Министерство финансов Кыргызской Республики рассматривает проекты смет расходов бюджетных учреждений, смет доходов и расходов по специальным средствам с участием представителей указанных органов, проверяет соблюдение максимальных размеров расходов, установленных Координационным советом по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республикии, вносит в них при необходимости соответствующие коррективы, составляет проект республиканского бюджета и представляет его в Правительство Кыргызской Республики не позднее чем за 4,5 месяца до начала соответствующего финансового года вместе с объяснительной запиской, включающей в себя подробный обзор статей доходов и расходов бюджета, а также с проектом закона Кыргызской Республики о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и два последующих прогнозируемых года.

Правительство Кыргызской Республики рассматривает проект республиканского бюджета, замечания к нему и представляет в Жогорку Кенеш Кыргызской Республики за 4 месяца до начала соответствующего финансового года проект закона Кыргызской Республики о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и два последующих прогнозируемых года, включающий следующие показатели:

1) проект республиканского бюджета в общей сумме доходов, с выделением каждого доходного источника, и в общей сумме расходов, с выделением расходов:

- на государственные услуги общего назначения (в том числе на исполнительные и законодательные органы, финансовую и налогово-бюджетную деятельность, внешнеполитическую деятельность, фундаментальные научные исследования, общее планирование и статистические службы, прочие государственные услуги общего характера и прочие услуги общего назначения, не отнесенные к другим категориям);
- на оборону;
- на финансирование мероприятий Министерства по чрезвычайным ситуациям и гражданской обороне;
- на общественный порядок и безопасность;
- на образование;
- на здравоохранение;
- на социальное страхование и социальное обеспечение;
- на жилищно-коммунальное хозяйство;
- на организацию отдыха и культурную деятельность (в том числе на физическую культуру, культуру, телевидение и радиовещание, издательские учреждения и службы и прочую общественную деятельность);
- на топливно-энергетический комплекс;
- на сельское и водное хозяйство, лесное хозяйство, рыболовство, охоту;
- на горнодобывающую промышленность и минеральные ресурсы (за исключением топлива), обрабатывающую промышленность, строительство (в том числе на геологоразведочные работы);
- на транспорт и связь (в том числе на автодорожный, водный, железнодорожный и воздушный транспорт, трубопроводы и прочие системы транспортировки);
- на прочие услуги, связанные с экономической и административной деятельностью;
- на расходы, не отнесенные к основным группам.

Показатели расходов отражаются с выделением расходов, осуществляемых за счет специальных средств бюджетных учреждений, и основных статей расходов в соответствии с экономической и административной классификацией государственных расходов и ссуд за вычетом погашения в составе основных групп, групп и подгрупп расходов. В общих показателях расходов бюджета выделяются бюджет текущих расходов и бюджет развития;

2) предельный размер дефицита республиканского бюджета, внутренние и внешние источники его финансирования;

3) нормативы отчислений от общегосударственных налогов и других доходов, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики, в местные бюджеты;

4) размеры категориальных, выравнивающих и стимулирующих (долевых) грантов в разрезе органов местного самоуправления;

5) размер оборотной кассовой наличности по республиканскому бюджету на конец года.

(В редакции Законов КР от 12 июля 2003г. №125, 25 сентября 2003г. №216, 20 июля 2004г. №93, 14 февраля 2008г. №14, 17 октября 2008г. №226, 18 мая 2009г. №157, 28 января 2010г. №14, 6 февраля 2013г. №13)

Статья 41. Рассмотрение проекта республиканского бюджета в постоянных комитетах Жогорку Кенеша Кыргызской Республики

Постоянные комитеты Жогорку Кенеша Кыргызской Республики:

- заслушивают доклады руководителей министерств, государственных комитетов, административных ведомств, иных органов исполнительной власти Кыргызской Республики, руководителей Совета судей Кыргызской Республики, Верховного суда Кыргызской Республики, Конституционной палаты Верховного суда Кыргызской Республики, Судебного департамента Кыргызской Республики по их сметам и бюджетам, рассматривают внесенные ими и депутатами Жогорку Кенеша Кыргызской Республики предложения и замечания по бюджету;
- составляют и представляют на рассмотрение Жо-

горку Кенеша Кыргызской Республики заключения и рекомендации по республиканскому бюджету.

При принятии постоянными комитетами Жогорку Кенеша Кыргызской Республики решения об увеличении расходов бюджета или уменьшении его доходов одновременно вносятся предложения по дополнительным источникам покрытия выпадающих доходов или увеличивающихся расходов.

Рассмотрение проекта бюджета в постоянных комитетах Жогорку Кенеша Кыргызской Республики должно быть завершено в течение 20 дней.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 18 мая 2009г. №157, 6 февраля 2013г. №13)

Статья 42. Рассмотрение и утверждение республиканского бюджета Жогорку Кенешем Кыргызской Республики

Жогорку Кенеш Кыргызской Республики рассматривает представленный Правительством Кыргызской Республики проект республиканского бюджета, заключения постоянных комитетов и комиссий Жогорку Кенеша Кыргызской Республики и принимает Закон Кыргызской Республики о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и два последующих прогнозируемых года в срок не позднее чем за один месяц до начала нового бюджетного года.

Закон Кыргызской Республики о республиканском бюджете:

а) утверждает:

- республиканский бюджет Кыргызской Республики в общей сумме доходов и в общей сумме расходов с выделением бюджета текущих расходов и бюджета развития, а также предельный размер дефицита бюджета либо размер превышения доходов над расходами (профицит);

- внутренние и внешние источники финансирования дефицита бюджета;

- нормативы отчислений от общегосударственных налогов и других доходов, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики, в местные бюджеты;

- размеры категориальных, выравнивающих и стимулирующих (долевых) грантов в разрезе органов местного самоуправления;

- размеры оборотной кассовой наличности по республиканскому бюджету на конец года;

б) определяет:

- источники формирования доходной части республиканского бюджета по каждому доходному источнику;

- расходы республиканского бюджета по направлениям и статьям расходов в порядке, предусмотренном частью шестой статьи 40 настоящего Закона.

Закон Кыргызской Республики о республиканском бюджете вступает в действие после принятия его Жогорку Кенешем Кыргызской Республики и подписания Президентом Кыргызской Республики.

После вступления в силу закона Кыргызской Республики о республиканском бюджете на очередной бюджетный год и прогнозных показателей на два последующих прогнозируемых года Правительство Кыргызской Республики принимает организационные меры по исполнению республиканского бюджета на очередной бюджетный год и прогнозных показателей на два последующих прогнозируемых года, предусматривающие распределение контингента общегосударственных налогов и других доходов по местным бюджетам, а также адресное распределение расходов по государственным органам исполнительной власти, центральным органам государственной власти в пределах общих расходов, утвержденных законом Кыргызской Республики о республиканском бюджете.

В Закон Кыргызской Республики о республиканском бюджете могут вноситься не более двух изменений и дополнений не позднее 3 месяцев до завершения финансового года, за исключением случаев, необходимых для утверждения в законодательном порядке дополнительных поступлений в доходную часть.

Все законодательные и нормативные акты, введение в действие которых влечет за собой изменения перечня и ставок налогов и других доходов республиканского и местных бюджетов, должны быть приняты Жогорку Кенешем и местными кенешами соответственно не позднее апреля месяца бюджетного года.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 14 февраля 2008г. №14, 17 октября 2008г. №226, 28 января 2010г. №14, 28 июня 2012г. №90)

Статья 43. Организация исполнения республиканского бюджета

Правительство Кыргызской Республики организует исполнение республиканского бюджета через Центральное казначейство Министерства финансов Кыргызской Республики, органы государственной налоговой и таможенной служб Кыргызской Республики, министерства, государственные комитеты, административные ведомства, государственные комиссии, фонды и другие центральные органы исполнительной власти Кыргызской Республики, а также государственные организации, подчиненные Правительству Кыргызской Республики.

Республиканский бюджет Кыргызской Республики исполняется по росписи доходов и расходов, составляемой Министерством финансов Кыргызской Республики в соответствии с бюджетом, утвержденным Жогорку Кенешем Кыргызской Республики.

Контроль за формированием и исполнением бюджета судов осуществляет Совет судей Кыргызской Республики, а также и другие органы в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Бюджет судов Кыргызской Республики исполняется Правительством Кыргызской Республики в соответствии с республиканским бюджетом, утвержденным Жогорку Кенешем Кыргызской Республики.

(В редакции Законов КР от 18 мая 2009г. №157, 28 января 2010г. №14)

Статья 44. Администрирование исполнения республиканского бюджета

Министерство финансов Кыргызской Республики обеспечивает поступление всех предусмотренных по бюджету доходов, эффективное и целевое расходование бюджетных средств. Оно контролирует и ежемесячно анализирует ход исполнения республиканского бюджета и по итогам каждого квартала представляет на рассмотрение Координационного совета по макроэкономической и инвестиционной политике при Правительстве Кыргызской Республики информацию по его исполнению, а также конкретные предложения по более полной мобилизации доходов и повышению эффективности использования бюджетных ассигнований.

Статья 45. Составление и утверждение отчета об исполнении республиканского бюджета

Отчет об исполнении республиканского бюджета Кыргызской Республики составляется Министерством финансов Кыргызской Республики на основе отчетных данных министерств, государственных комитетов, административных ведомств, государственных комиссий, фондов и других центральных органов исполнительной власти и представляется в Правительство Кыргызской Республики в составе отчета об исполнении государственного бюджета республики.

Правительство Кыргызской Республики представляет в Жогорку Кенеш Кыргызской Республики для рассмотрения и принятия проект Закона Кыргызской Республики об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета за предыдущий год с объяснительной запиской к нему не позднее 15 мая года, следующего за отчетным.

Комитеты Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, ведающие вопросами бюджета, рассматривают отчет об исполнении республиканского бюджета Кыргызской Республики, составляют заключение по нему и представляют его на рассмотрение заседания Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Жогорку Кенеш Кыргызской Республики по докладам Правительства Кыргызской Республики, Счетной палаты Кыргызской Республики, постоянных комитетов, ведающих вопросами бюджета, рассматривает и принимает Закон Кыргызской Республики об утверждении отчета об исполнении республиканского бюджета Кыргызской Республики за предыдущий год.

(В редакции Законов КР от 17 октября 2008г. №226, 28 июня 2012г. №90)

Раздел VI. Организация работы по составлению и исполнению местных бюджетов

Статья 46. Местный бюджет

Местный бюджет - бюджет местного сообщества айыла и города, формирование, утверждение и исполнение которого осуществляют органы местного самоуправления.

Утверждение и исполнение местных бюджетов осуществляются на основе принципа сбалансированности местных бюджетов, где объем предусмотренных расходов должен соответствовать суммарному объему доходов бюджета.

В течение бюджетного года органы местного самоуправления должны обеспечивать баланс своего бюджета.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 14 февраля 2008г. №14, 29 июня 2012г. №91)

Статья 47. Порядок и сроки составления проектов местных бюджетов и представления бюджетной информации

Министерство финансов Кыргызской Республики через соответствующие территориальные подразделения до 30 мая текущего года доводит до финансовых органов айыл окмоту, городских управ и мэрий городов инструкцию по составлению бюджета, календарный план, предполагаемые нормативы отчислений от общегосударственных налогов и предполагаемые размеры категориальных и выравнивающих грантов, распределяемых в местные бюджеты.

Проекты местных бюджетов составляются исполнительными органами местного самоуправления через свои финансовые органы.

Первоначальный проект местного бюджета исполнительным органом местного самоуправления согласовывается с айылным и городским кенешем.

Согласованный первоначальный проект местного бюджета представляется в соответствующие структурные подразделения Министерства финансов Кыргызской Республики, а города районного, областного, республиканского значений - непосредственно в Министерство финансов Кыргызской Республики.

Проекты доходной части местных бюджетов представляются в Министерство финансов Кыргызской Республики до 1 июля текущего года. Проекты расходной части местных бюджетов представляются в Министерство финансов Кыргызской Республики до 1 августа текущего года. После представления Правительством Кыргызской Республики проекта республиканского бюджета в Жогорку Кенеш Кыргызской Республики Министерство финансов Кыргызской Республики доводит уточненные нормативы отчислений от общегосударственных налогов и размеры категориальных и выравнивающих грантов, распределяемых в местные бюджеты, до исполнительных органов местного самоуправления.

Исполнительные органы местного самоуправления уточняют первоначальные проекты местных бюджетов после получения уточненных нормативов отчислений от общегосударственных налогов и размеров категориальных и выравнивающих грантов, распределяемых в местные бюджеты, и представляют их в айылный и городской кенеш для утверждения.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 14 февраля 2008г. №14, 29 июня 2012г. №91)

Статья 48. Рассмотрение местных бюджетов

Бюджетная комиссия айылных и городских кенешей предварительно заслушивает доклады руководителей управлений и отделов органов местного самоуправления, муниципальных предприятий и учреждений, рассматривает предложения, касающиеся изменения доходов и расходов бюджета, составляет и представляет айылным и городским кенешам заключение по проекту бюджета.

Айылные и городские кенеши заслушивают доклады исполнительных органов местного самоуправления и бюджетных комиссий и рассматривают проекты местных бюджетов на очередной бюджетный год и два последующих прогнозируемых года.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 17 октября 2008г. №226)

Статья 49. Утверждение местных бюджетов

Айылные и городские кенеши утверждают:

местные бюджеты в общей сумме доходов и общей сумме расходов с выделением бюджета текущих расходов и бюджета развития, а также, при необходимости, размер превышения доходов над расходами;

источники доходов и направления расходов местных бюджетов в соответствии с бюджетной классификацией;

размер оборотной кассовой наличности на конец года по местным бюджетам.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 50. Представление утвержденных местных бюджетов в Министерство финансов Кыргызской Республики

Утвержденные в установленном порядке местные бюджеты представляются в Министерство финансов Кыргызской Республики для включения в государственный (консолидированный) бюджет республики не позднее двух месяцев после утверждения республиканского бюджета Жогорку Кенешем Кыргызской Республики.

Министерство финансов Кыргызской Республики проверяет соответствие утвержденных в местных бюджетах размеров общегосударственных налогов (в суммарном выражении и по нормативу), размеров категориальных, выравнивающих, стимулирующих (долевых) грантов показателям, установленным в законе о республиканском бюджете. Дополнительные расходы, предусмотренные в местных бюджетах, принимаются и включаются в государственный (консолидированный) бюджет Кыргызской Республики, если они покрываются за счет собственных доходных источников.

Изменения и уточнения по доходам местных бюджетов, поступающих из республиканского бюджета, а также по нормативам отчислений от общегосударственных налогов, в течение года подлежат обоснованию и согласованию с Министерством финансов Кыргызской Республики.

(В редакции Законов КР от 20 июля 2004г. №93, 22 июня 2016г. №83)

Статья 51. Исполнение местных бюджетов

Исполнение местных бюджетов осуществляется исполнительными органами местного самоуправления через региональные отделения казначейства и органы налоговой службы в соответствии с росписями доходов и расходов, составленными на основании утвержденных бюджетов.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 52. Составление и утверждение отчетов об исполнении местных бюджетов

Отчеты об исполнении местных бюджетов составляют соответствующие исполнительные органы местного самоуправления один раз в год, если иное не установлено законодательством.

Бюджетные комиссии айылных и городских кенешей рассматривают отчет об исполнении бюджета, составляют заключения и представляют их соответствующему кенешу.

Айылные и городские кенеши заслушивают доклады исполнительных органов местного самоуправления и бюджетных комиссий, рассматривают заключения бюджетных комиссий и утверждают отчеты об исполнении местных бюджетов.

Отчеты об исполнении местных бюджетов представляются Министерству финансов Кыргызской Республики в срок не позднее 1 марта года, следующего за отчетным.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Статья 53. Займы органов местного самоуправления

Порядок осуществления займа органами местного самоуправления определяется Законом Кыргызской Республики "О финансово-экономических основах местного самоуправления" и иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

(В редакции Закона КР от 20 июля 2004г. №93)

Ст.ст.54-57. *(Исключены Законом КР от 20 июля 2004г. №93)*

Статья 58. О введении в действие настоящего Закона

Ввести в действие Закон Кыргызской Республики "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" с момента официального опубликования.

Признать утратившими силу:

- Закон Кыргызской Республики "Об основах бюджетного права в Кыргызской Республике" (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1994 г., № 2, ст.52);
- постановление Жогорку Кенеша Кыргызской Республики "О введении в действие Закона Кыргызской Республики "Об основах бюджетного права в Кыргызской Республике" (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1994 г., № 2, ст.53);
- Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнений в Закон Кыргызской Республики "Об основах бюджетного права в Кыргызской Республике" (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1995 г., № 7, ст.249);
- Закон Кыргызской Республики "О внесении изменений и дополнений в Закон Кыргызской Республики "Об основах бюджетного права в Кыргызской Республике" (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1997 г., № 4, ст.156).

Статьи 53-57 Закона "Об основных принципах бюджетного права в Кыргызской Республике" утрачивают силу с момента принятия и введения в действие соответствующих законодательных актов Кыргызской Республики.

Правительству Кыргызской Республики:

- при подготовке проектов ежегодных бюджетов принять во внимание, что формирование статьи расходов бюджета на фундаментальные научные исследования должно осуществляться на основе заявок, рассматриваемых на конкурсной основе;
- в двухмесячный срок подготовить и представить Жогорку Кенешу Кыргызской Республики предложения о приведении законодательных актов Кыргызской Республики в соответствие с настоящим Законом.

Президент Кыргызской Республики
А.Акаев

г.Бишкек
от 11 июня 1998 года № 78
Принят Законодательным собранием Жогорку Кенеша Кыргызской Республики 20 марта 1998 года
Одобрен Собранием народных представителей Жогорку Кенеша Кыргызской Республики 8 мая 1998 года

Өзүңдүн чечимиңе ишен - бүткүл укуктук маалымат Эдвайзерде

ПАРАГРАФ
ИНФОРМАЦИОННАЯ СИСТЕМА

ИС ПАРАГРАФ - это обширная электронная база данных, содержащая комплекс правовой информации по разным отраслям законодательства.

Все документы объеденены в удобную компьютерную оболочку, которая позволяет в **считанные секунды** найти необходимую информацию.

Единый общеправовой классификатор, различные виды поиска, полный гипертекст, комментарии и пояснения к текстам, система справок и подсказок, удобство и быстрота работы - все это **экономят ваше время и дают полный объем** необходимой информации.

Удобные средства анализа правовой информации помогут вам найти **оптимальное решение** проблем, связанных с законодательством.

Выбирайте комплекты ИС ПАРАГРАФ по вашим потребностям и уровню сервиса.

ЮРИСТ®

ПАРАГРАФ Онлайн
online.adviser.kg

Бухгалтер

ADVISER

Кыргызская Республика,
г. Бишкек,
пр. Мира, 56 3 эт. 4 оф.

e-mail: market@adviser.kg,
www. adviser.kg

+996 (312) 91-03-76
+996 (312) 59-55-60
+996 (312) 91-03-77 (факс)
+996 (312) 91-03-78
+996 (772) 119-419
+996 (558) 119-419
+996 (770) 734-655

Будь уверен в своем решении - вся правовая информация в Эдвайзере

Книжные серии от издательства "АКАДЕМИЯ":

КОДЕКСЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ:

- Граждандык кодекси Гражданский кодекс
- Жарандык процесстик кодекси Гражданский процессуальный кодекс
- Кылмыш-жаза кодекси Уголовный кодекс
- Жазык-процесстик кодекси Уголовно-процессуальный кодекс
- Жазык-аткаруу кодекси Уголовно-исполнительный кодекс
- Администрациялык жоопкерчилик жөнүндө кодекси Кодекс об административной ответственности
- Салык кодекси Налоговый кодекс
- Эмгек кодекси Трудовой кодекс
- Турак жай кодекси Жилищный кодекс
- Үйбүлө кодекси Семейный кодекс
- Балдар жөнүндө кодекси Кодекс о детях
- Жер кодекси Земельный кодекс
- Токой кодекси Лесной кодекс
- Суу кодекси Водный кодекс

"Кыргыз Республикасынын Мыйзамдары. Законы Кыргызской Республики", "В помощь бухгалтеру", "Справочник адвоката. Гражданское и уголовное судопроизводство", Правила дорожного движения

ИЗДАТЕЛЬСТВО АКАДЕМИЯ

Бишкек ш., Чүй пр., 265а, 322а ком.
Тел.: +996 (312) 64-26-50, 64-26-51
http://www.academy.kg

МЫЙЗАМДЫ БИЛГЕНИҢ – УКУГУҢДУ КОРГОГОНУҢ

для бухгалтеров и для юристов! Подписка

Еженедельный журнал для руководителей.

принимается в любом почтовом отделении

г. Бишкек, пр. Чуй, 265а, тел.: (312) 64-26-50

ЗНАТЬ ЗАКОНЫ ЗНАЧИТ ЗАЩИТИТЬ СВОИ ПРАВА!